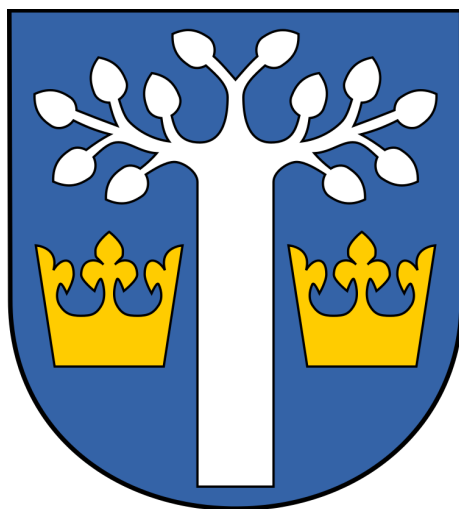

**PROGRAM
OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY OŚWIĘCIM
NA LATA 2021-2025**

ZLECENIODAWCA:

GMINA OŚWIĘCIM

ul. Zamkowa 10 6, 32-600 Oświęcim
tel.: 33 844 95 00, faks: 33 844 95 10
mail: gmina@gminaoswiecim.pl, www.gminaoswiecim.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING

ul. Spokojna 3, 43-330 Hecznarowice
tel.: 33 486 53 53, faks: 33 486 54 54, kom. 513 100 869
mail: biuro@eko-team.com.pl, www.eko-team.com.pl

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak
Iwona Retko
Marek Retko

INFORMACJE ZAMIESZCZONE W NINIEJSZYM OPRACOWANIU ZOSTAŁY UDOSTĘPNIONE PRZEZ:

- 1 *Urząd Gminy Oświęcim,*
- 2 *Zakład Usług Komunalnych Spółka z o.o.,*
- 3 *Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu,*
- 4 *Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie,*
- 5 *Wojewódzki Zarząd Dróg w Krakowie,*
- 6 *Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie,*
- 7 *Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,*
- 8 *Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A. w Krakowie,*
- 9 *Tauron Dystrybucja S.A. w Bielsku-Białej,*
- 10 *Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu,*
- 11 *Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w Krakowie,*
- 12 *Zarząd Transportu Metropolitalnego w Katowicach,*
- 13 *Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Oświęcimiu,*
- 14 *Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu,*
- 15 *Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j w Oświęcimiu,*
- 16 *Polska Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o.,*
- 17 *PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.,*
- 18 *Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Krakowie,*
- 19 *Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Małopolski Oddział Regionalny,*
- 20 *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie,*
- 21 *Nadleśnictwo Andrychów,*
- 22 *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, Oddział w Oświęcimiu.*

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	9
1.1.	Cel i podstawa opracowania	9
1.2.	Metodologia opracowania i zawartość dokumentu	9
2.	Uwarunkowania prawne, spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi	11
3.	Ogólna charakterystyka gminy miejskiej Oświęcim	16
3.1.	Położenie	16
4.	Ocena stanu środowiska	20
4.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	20
4.1.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	20
4.1.2.	Opis stanu obecnego	26
4.1.2.1.	<i>Jakość powietrza na obszarze gminy Oświęcim</i>	26
4.1.2.2.	<i>Emisja z emitorów liniowych</i>	29
4.1.2.3.	<i>Niska emisja na terenie gminy Oświęcim</i>	31
4.1.2.4.	<i>Zaopatrzenie w gaz na terenie gminy Oświęcim</i>	33
4.1.2.5.	<i>Zaopatrzenie w ciepło sieciowe na terenie gminy Oświęcim</i>	33
4.1.2.6.	<i>Transport kolejowy na terenie gminy</i>	35
4.1.2.7.	<i>Warunki wykorzystania OZE</i>	35
4.1.3.	Analiza SWOT	36
4.1.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu klimatu i jakości powietrza	37
4.3.4.	Wpływ zmian klimatu na energetykę i transport, wrażliwość i adaptacja do zmian	37
4.2.	Klimat akustyczny	39
4.2.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	39
4.2.2.	Opis stanu obecnego	40
4.2.2.1.	<i>Hałas przemysłowy</i>	40
4.2.2.2.	<i>Hałas drogowy</i>	41
4.2.2.3.	<i>Hałas kolejowy i lotniczy</i>	43
4.2.3.	Analiza SWOT	44
4.2.4.	Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń hałasem	45
4.3.	Pola elektromagnetyczne	46
4.3.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	46
4.3.2.	Opis stanu obecnego	47
4.3.3.	Analiza SWOT	49
4.3.4.	Cele i zadania środowiskowe w zakresie pól elektromagnetycznych	49
4.4.	Gospodarowanie wodami	50
4.4.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	50
4.4.2.	Opis stanu obecnego	51
4.4.2.1.	<i>Wody powierzchniowe</i>	51
4.4.2.2.	<i>Monitoring rzek w rejonie gminy Oświęcim</i>	53
4.4.2.3.	<i>Wody podziemne</i>	54
4.4.2.4.	<i>Monitoring wód podziemnych</i>	55
4.4.2.5.	<i>Ochrona przed skutkami suszy</i>	58
4.4.3.	Analiza SWOT	58
4.4.4.	Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarowania wodami	59
4.5.	Gospodarka wodno - ściekowa	60
4.5.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	60
4.5.2.	Opis stanu obecnego	61
4.5.2.1.	<i>Zaopatrzenie w wodę</i>	61
4.5.2.2.	<i>Odbiór ścieków</i>	62
4.5.3.	Analiza SWOT	63
4.5.4.	Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	63
4.6.	Zasoby geologiczne	65
4.6.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ	65

4.6.2.	Opis stanu obecnego	65
4.6.2.1.	<i>Surowce naturalne.....</i>	65
4.6.2.2.	<i>Osuwiska</i>	68
4.6.3.	Analiza SWOT.....	69
4.6.4	Cele i zadania środowiskowe z zakresu zasobów geologicznych	70
4.6.4	Wpływ zmian klimatu na górnictwo, wrażliwość i adaptacja do zmian.....	70
4.7.	Gleby	71
4.7.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ.....	71
4.7.2.	Opis stanu obecnego	72
4.7.2.1.	<i>Gleby.....</i>	72
4.7.2.2.	<i>Struktura użytkowania terenu.....</i>	72
4.7.2.3.	<i>Rolnictwo.....</i>	74
4.7.2.1.	<i>Badania gleb.....</i>	75
4.7.3.	Analiza SWOT.....	75
4.7.4	Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony gleb	76
4.8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	77
4.8.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ.....	77
4.8.2.	Opis stanu obecnego	79
4.8.2.1.	<i>Zasady gospodarowania odpadami na terenie miasta</i>	80
4.8.2.2.	<i>Ilości zebranych odpadów.....</i>	82
4.8.2.3.	<i>Azbest</i>	83
4.8.3.	Analiza SWOT.....	83
4.8.4.	Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami zapobiegania powstawaniu odpadów.....	84
4.9.	Zasoby przyrodnicze, w tym także leśne	85
4.9.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ.....	85
4.9.2.	Opis stanu obecnego	86
4.9.2.1.	<i>Siedliska przyrodnicze mające znaczenie dla ochrony środowiska.....</i>	86
4.9.2.2.	<i>Formy ochrony przyrody na terenie gminy Oświęcim.....</i>	86
4.9.2.3.	<i>Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.....</i>	89
4.9.3.	Analiza SWOT.....	92
4.9.4	Cele i zadania środowiskowe w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych.....	92
4.10.	Zagrożenia poważnymi awariami.....	93
4.10.1.	Efekty realizacji dotychczasowego POŚ.....	93
4.10.2.	Opis stanu obecnego	93
4.10.3.	Analiza SWOT.....	95
4.10.4	Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń poważnymi awariami.....	95
5.	Zagadnienia horyzontalne	97
5.1.	Adaptacja do zmian klimatu	97
5.2.	Nadzwyczajne zagrożenia.....	98
5.3.	Działania edukacyjne.....	98
5.4.	Monitoring środowiska.....	101
6.	Cele Programu Ochrony Środowiska i ich finansowanie	102
7.	System realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	128
8.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	129

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1	LOKALIZACJA GMINY OŚWIĘCIM NA TLE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO	16
RYSUNEK 2	LOKALIZACJA GMINY OŚWIĘCIM NA TLE GŁÓWNYCH SZLAKÓW KOMUNIKACYJNYCH	17
RYSUNEK 3	GMINA OŚWIĘCIM Z ZAZNACZENIEM ZABUDOWY, ZASOBÓW WODNYCH ORAZ OBSZARÓW LEŚNYCH	18
RYSUNEK 5	ŚREDNIE STĘŻENIE PYŁU PM ₁₀ NA STACJI W OŚWIĘCIMIU W LATACH 2018 – 2019 (UG/M ³).....	28
RYSUNEK 6	ŚREDNIE STĘŻENIE BENZO(A)PIRENU NA STACJI W OŚWIĘCIMIU W LATACH 2018 – 2019 (NG/M ³)	28
RYSUNEK 7	UDZIAŁ ZUŻYCIA ENERGII WG POSZCZEGÓLNYCH PALIW (%) – PO LEWEJ ROK BAZOWY 2013, PO PRAWEJ PROGNOZA PGN – ROK 2020	32

RYSUNEK 8 ZUŻYCIE ENERGII KOŃCOWEJ WG PALIW NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM (MWh)	32
RYSUNEK 10 PORÓWNANIE ILOŚCI ZUŻYWANYCH PALIW W KOTŁACH – PO LEWEJ WĘGLA KAMIENNEGO I PO PRAWEJ GAZU KOPALNIANEGO	34
RYSUNEK 11 ENERGIA CIEPLNA I ENERGIA ELEKTRYCZNA WYTWARZANE W ELEKTROCIĘPŁOWNI SYNTHOS DWORY 7	34
RYSUNEK 12 ROZKŁAD PROMIENIOWANIA SŁONECZNEGO NA OBSZARZE POLSKI	36
RYSUNEK 13 LOKALIZACJA BADANEGO ODCINKA DROGI DK 44 TAKŻE NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM	42
RYSUNEK 14 PRZEBIEGI TRAS LINII ELEKTROENERGETYCZNYCH ORAZ LOKALIZACJA STACJI TRANSFORMATOROWYCH NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM	48
RYSUNEK 16 JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE INFORMACJI O DANYCH PRZESTRZENNYCH KRAJOWEGO ZARZĄDU GOSPODARKI WODNEJ (HTTPS://WWW.KZGW.GOV.PL/INDEX.PHP/PL/AKTUALNOSCI/551-INFORMACJA-O-DANYCH-PRZESTRZENNYCH - DOSTĘP 31.07.2020 R.).....	53
RYSUNEK 15 OBSZARY ZAGROŻONE PODTOPIENIAMI I POWODZIĄ NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM ŹRÓDŁO: HTTPS://OSWIECIM.E-MAPA.NET/ DOSTĘP 10.08.2020 R.	56
RYSUNEK 18 ZUŻYCIE WODY NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM W LATACH 2017-2019. ŹRÓDŁO: DANE UZYSKANE OD PRZEDSIĘBIORSTWA WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O. W OŚWIĘCIMIU	62
RYSUNEK 16 LOKALIZACJA ZŁOŻ SUROWCÓW NATURALNYCH NA TLE GMINY OŚWIĘCIM ŹRÓDŁO: HTTPS://OSWIECIM.E-MAPA.NET/ DOSTĘP 22.07.2020 R.	67
RYSUNEK 17 LOKALIZACJA OSUWISK NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM.....	69
RYSUNEK 20 FORMY OCHRONY PRZYRODY NA OBSZARZE GMINY OŚWIĘCIM (KOLOREM POMARAŃCZOWYM ZAZNACZONO GRANICĘ GMINY OŚWIĘCIM)	87
RYSUNEK 19 OBSZARY LEŚNE NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM	91

SPIS TABEL

TABELA 1 ZESTAWIENIE DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PRZEDSTAWIENIE SPÓJNOŚCI Z CELAMI ZAPISANYMI W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OŚWIĘCIM NA LATA 2021-2025”	11
TABELA 2 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY OŚWIĘCIM	19
TABELA 3 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA	26
TABELA 4 ŚREDNIODOBOWY RUCH NA DROGACH WOJEWÓDZKICH I KRAJOWYCH W GMINIE OŚWIĘCIM.....	30
TABELA 5 WSKAŹNIKI EMISJI DLA POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW POJAZDÓW DLA ZAŁOŻONEJ PRĘDKOŚCI 60 KM/H.....	31
TABELA 6 WIELKOŚCI EMISJI GODZINOWEJ I ŚREDNIOROCZNEJ Z TRANSPORTU NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM	31
TABELA 7 ZUŻYCIE ENERGII KOŃCOWEJ NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM W PODZIALE NA PALIWA I ENERGIĘ (MWh)	32
TABELA 8 ZUŻYCIE PALIWA W KOTŁACH EKSPLOATOWANYCH W ELEKTROCIĘPŁOWNI SYNTHOS DWORY 7	34
TABELA 9 ILOŚĆ CIEPŁA I ENERGII ELEKTRYCZNEJ WYTWARZANIE W ELEKTROCIĘPŁOWNI SYNTHOS DWORY 7	34
TABELA 10 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE KLIMATU AKUSTYCZNEGO	40
TABELA 11 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	46
TABELA 12 DŁUGOŚCI LINII NAPIOWIETRZNYCH I KABLOWYCH WŃ, SN I nŃ ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM.....	47
TABELA 13 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZED POWODZIĄ	51
TABELA 14 CHARAKTERYSTYKA JCWP NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM.....	52
TABELA 15 OCENA STANU JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH – RZEK NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM	54
TABELA 16 CHARAKTERYSTYKA JCWPd NA TERENIE GMINY OŚWIĘCIM.....	55
TABELA 17 WYNIKI BADANIA JAKOŚCI JCWPd NR 157 I 158 W PUNKTACH KONTROLNO-POMIAROWYCH W MIEDŹNEJ I BROSKOWICACH.	55
TABELA 18 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	61
TABELA 19 ILOŚĆ ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW SANITARNYCH [DAM ³] DO MIEJSKO – PRZEMYSŁOWEJ OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW SP. Z O.O. W OŚWIĘCIMIU	63
TABELA 20 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI I ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH	65
TABELA 21 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB.....	72
TABELA 22 SZCZEGÓŁOWE ZESTAWIENIE UŻYTKOWANIA POWIERZCHNI GMINY OŚWIĘCIM	73
TABELA 23 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI.....	79
TABELA 24 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I ZASOBÓW LEŚNYCH	85
TABELA 25 WYKAZ POMNIKÓW PRZYRODY W GMINIE OŚWIĘCIM.....	87
TABELA 26 TYPY SIEDLISKOWE LASU ORAZ SKŁAD GATUNKOWY NA TERENIE OBSZARÓW LEŚNYCH W GMINIE OŚWIĘCIM	89
TABELA 27 WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZED POWAŻNYMI AWARIAMI	93
TABELA 28 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	102

TABELA 29 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	105
TABELA 30 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	106
TABELA 31 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU OCHRONY PRZED HAŁASEM	107
TABELA 32 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZED HAŁASEM	108
TABELA 33 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE OCHRONY PRZED HAŁASEM	108
TABELA 34 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	109
TABELA 35 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	109
TABELA 36 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH	109
TABELA 37 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	110
TABELA 38 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	111
TABELA 39 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA WODAMI	111
TABELA 40 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	113
TABELA 41 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	114
TABELA 42 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ	115
TABELA 43 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI	116
TABELA 44 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI	117
TABELA 45 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE OCHRONY GLEB	118
TABELA 46 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE OCHRONY GLEB	119
TABELA 47 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI	120
TABELA 48 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI	121
TABELA 49 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI	122
TABELA 50 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W TYM TAKŻE LEŚNYCH	123
TABELA 51 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W TYM TAKŻE LEŚNYCH	124
TABELA 52 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH W TYM TAKŻE LEŚNYCH	125
TABELA 53 CELE, KIERUNKI INTERWENCJI I ZADANIA Z ZAKRESU ZAGROZEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI	126
TABELA 54 HARMONOGRAM ZADAŃ WŁASNYCH W ZAKRESIE ZAGROZEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI	126
TABELA 55 HARMONOGRAM ZADAŃ MONITOROWANYCH W ZAKRESIE ZAGROZEŃ POWAŻNYMI AWARIAMI	127
TABELA 56 DZIAŁANIA W RAMACH ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM	128

WYKAZ SKRÓTÓW:

<i>AKPOŚK</i>	-	<i>Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych</i>
<i>BAT</i>	-	<i>najlepsza dostępna technika</i>
<i>ChZT</i>	-	<i>chemiczne zapotrzebowanie na tlen</i>
<i>DK</i>	-	<i>droga krajowa</i>
<i>DW</i>	-	<i>droga wojewódzka</i>
<i>GDDKiA</i>	-	<i>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad</i>
<i>GIOŚ</i>	-	<i>Główny Inspektorat Ochrony Środowiska</i>
<i>GPR</i>	-	<i>Generalny Pomiar Ruchu</i>
<i>GPZ</i>	-	<i>Główny punkt zasilania</i>
<i>GUS</i>	-	<i>Główny Urząd Statystyczny</i>
<i>GZWP</i>	-	<i>Główne Zbiorniki Wód Podziemnych</i>
<i>ITPOK</i>	-	<i>instalacja termicznego przetwarzania odpadów</i>
<i>IUNG</i>	-	<i>Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa</i>
<i>KPGO</i>	-	<i>Krajowy Plan Gospodarki Odpadami</i>
<i>KPOŚK</i>	-	<i>Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych</i>
<i>LKP</i>	-	<i>Leśny kompleks promocyjny</i>
<i>LZWP</i>	-	<i>Lokalny zbiornik wód podziemnych</i>
<i>MZP</i>	-	<i>mapa zagrożeń powodziowych,</i>
<i>MRP</i>	-	<i>mapa ryzyka powodzi</i>
<i>NFOŚiGW</i>	-	<i>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>
<i>ODR</i>	-	<i>Ośrodek Doradztwa Rolniczego</i>
<i>OOŚ</i>	-	<i>ocena oddziaływania na środowisko</i>
<i>ORSIP</i>	-	<i>Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej</i>
<i>OSO</i>	-	<i>obszary specjalnej ochrony ptaków</i>
<i>OZE</i>	-	<i>Odnawialne Źródła Energii</i>
<i>PGW WP</i>	-	<i>Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”</i>
<i>PIG</i>	-	<i>Państwowy Instytut Geologiczny</i>
<i>PIOŚ</i>	-	<i>Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska</i>
<i>PIS</i>	-	<i>Państwowa Inspekcja Sanitarna</i>
<i>POH</i>	-	<i>Program Ochrony przed Hałasem</i>
<i>POIiŚ</i>	-	<i>Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko</i>
<i>PONE</i>	-	<i>Program Ograniczania Niskiej Emisji</i>
<i>POP</i>	-	<i>Program Ochrony Powietrza</i>
<i>PTTK</i>	-	<i>Polskie Towarzystwo Turystyczno- Krajoznawcze</i>
<i>PWiK</i>	-	<i>Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji</i>
<i>PZRP</i>	-	<i>Plan zarządzania ryzykiem powodziowym</i>
<i>RDLP</i>	-	<i>Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych</i>
<i>RDOŚ</i>	-	<i>Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska</i>
<i>RDW</i>	-	<i>Ramowa Dyrektywa Wodna</i>
<i>RLM</i>	-	<i>Równoważna Liczba Mieszkańców</i>
<i>RPO</i>	-	<i>Regionalny Program Operacyjny</i>
<i>RZGW</i>	-	<i>Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej</i>

<i>SEKAP</i>	-	<i>System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej</i>
<i>SIWZ</i>	-	<i>Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia</i>
<i>SOO</i>	-	<i>specjalne obszary ochrony siedlisk</i>
<i>SPA 2020</i>	-	<i>Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030</i>
<i>WFOŚiGW</i>	-	<i>Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej</i>
<i>WIOŚ</i>	-	<i>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska</i>
<i>WODR</i>	-	<i>Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego</i>
<i>WORP</i>	-	<i>wstępna ocena ryzyka powodziowego</i>
<i>WSO</i>	-	<i>Wojewódzki System Odpadowy</i>
<i>WSSE</i>	-	<i>Wojewódzka Stacja Sanitarно – Epidemiologiczna</i>
<i>WWA</i>	-	<i>wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne</i>
<i>PDR</i>	-	<i>zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii</i>
<i>ZPK</i>	-	<i>Zespół Parków Krajobrazowych</i>
<i>ZZR</i>	-	<i>zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii</i>
<i>9WWA</i>	-	<i>dziewięć podstawowych aromatycznych węglowodorów wielopierścieniowych</i>

1. Wstęp

1.1. Cel i podstawa opracowania

Podstawą prawną dokumentu jest ustawa Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2020 roku, poz. 1219 z późn. zm.) która mówi, iż „w celu realizacji polityki ochrony środowiska organ wykonawczy sporządza program ochrony środowiska, uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych”.

Program Ochrony Środowiska musi być zbieżny z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych obejmujących terytorialnie obszar Gminy.

Niniejszy „**Program...**” jest kolejnym już dokumentem dla Gminy Oświęcim i obejmuje zadania, które będą realizowane w latach 2021-2025.

Podstawą formalną opracowania jest umowa między Eko – Team Konsulting z Bielska Białej, a Gminą Oświęcim na wykonanie dokumentacji pt.: „**Program ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025**”.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2020 roku poz. 283, z późn. zm.), stanowią, iż „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [...] wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”. Niemniej po uzgodnieniu braku potrzeby przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska istnieje możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska istotne jest uspołecznienie całego procesu tworzenia, a następnie jego realizacji i wdrażania.

W związku z tym w trakcie procedur opracowania „**Programu...**” Gmina Oświęcim zapewni możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2020 roku poz. 283, z późn. zm.).

Na etapie zbierania danych i materiałów do opracowania wszystkie wydziały zajmujące się szeroko pojętą ochroną środowiska oraz inne jednostki zostały poproszone o sprecyzowanie planów i projektów jakie będą realizowane na terenie gminy do roku 2025, co stanowi formę włączenia w prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu.

Jednocześnie już na etapie opracowania projektu „**Programu...**” zostały wyznaczone osoby w Urzędzie Gminy Oświęcim do koordynacji i stałej współpracy z Wykonawcą „**Programu...**”.

Po pozytywnym zaopiniowaniu niniejszego dokumentu przez Zarząd Powiatu Oświęcimskiego „**Program ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025**” zostanie przyjęty uchwałą Rady Gminy Oświęcim do realizacji.

Z wykonania „**Programu...**” Wójt Gminy Oświęcim powinien co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Gminy oraz przekazać do wiadomości do organu wykonawczego Powiatu Oświęcimskiego.

1.2. Metodologia opracowania i zawartość dokumentu

„**Program ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025**” został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2020 roku poz. 1219 z późn. zm.) jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w gminie, czyli stworzenia warunków do działań związanych z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem.

Jednocześnie niniejszy dokument został opracowany zgodnie z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska opracowanymi przez Ministerstwo Środowiska we wrześniu 2015 roku oraz zaktualizowanymi w 2017 i 2020 roku w oparciu o nowe dokumenty strategiczne.

Przytoczone wytyczne wymagają podziału harmonogramów realizacji zadań na zadania własne samorządu gminnego oraz zadania monitorowane. Zadania monitorowane to zadania realizowane przez jednostki realizujące zadania środowiskowe na terenie gminy, ale bez jej zaangażowania finansowego.

Etapy opracowania niniejszego dokumentu to:

- zebranie szczegółowych danych z Urzędu Gminy Oświęcim, Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego w Krakowie oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie gminy w tym między innymi Zarządów Dróg, Nadleśnictwa Andrychów, Wód Polskich, WIOŚ, RDOŚ, ODR i ARiMR, a także większych podmiotów gospodarczych.

- ocena realizacji dotychczasowego **Programu ochrony środowiska**.
- ocena aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiskowych na obszarze gminy. Jako punkt odniesienia dla niniejszego dokumentu przyjęto stan środowiska oraz stan infrastruktury ochrony środowiska na dzień 31.12.2019 roku, a tam, gdzie nie było możliwości uzyskania danych (nie zamknięty rok statystyczny, np. BDO) wykorzystano stan na dzień 31.12.2018 roku
- analizy dotychczasowych dokumentów i opracowań planistycznych,
- wyznaczenie celów i sformułowanie kierunków działań pozwalających na realizację celów dokumentów wyższych szczebli. Cele i kierunki działań wyspecyfikowano zgodnie z aktualnymi dokumentami wyższych szczebli danymi przekazanymi przez Urząd Gminy Oświęcim oraz instytucje od których pozyskano niezbędne dane i informacje. Istotą celów jest ich spójność z dokumentami wyższego szczebla.
- określenie realizacji **Programu** w zakresie rozwiązań prawno-instytucjonalnych, a także możliwości ich finansowania.
- określenie zasad monitoringu, który pozwoli na badanie postępów w realizacji **Programu** co 2 lata, w trakcie opracowywania Raportów z realizacji POŚ.

Nawiązując do struktury określonej w „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” Ministerstwa Środowiska (z dnia 2 września 2015 roku) niniejszy dokument zawiera takie elementy jak:

- Wstęp,
- Informacje o metodologii opracowania,
- Informacje o spójności **Programu** z dokumentami wyższego szczebla,
- Charakterystykę gminy Oświęcim,
- Ocenę stanu środowiska w zakresie:
 - Ochrony klimatu i jakości powietrza,
 - Zagrożeń hałasem,
 - Pól elektromagnetycznych,
 - Gospodarowania wodami,
 - Gospodarki wodno – ściekowej,
 - Zasobów geologicznych,
 - Ochrony gleb,
 - Gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Zasobów przyrodniczych w tym leśnych,
 - Zagrożeń poważnymi awariami.
- Zagadnienia horyzontalne,
- Cele programu ochrony środowiska oraz kierunki działań i interwencji proekologicznych,
- Harmonogram realizacji zadań własnych Gminy Oświęcim i monitorowanych wraz z ich finansowaniem,
- System realizacji programu ochrony środowiska,
- Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Struktura każdego z rozdziałów dotyczących poszczególnych obszarów interwencji obejmuje:

- ocenę stanu aktualnego,
- efekty realizacji dotychczasowego POŚ,
- analizę SWOT.

Wszystkie obszary interwencji uwzględniają zagadnienia horyzontalne (przekrojowe dla wszystkich dziedzin) takie jak adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring. Podczas tworzenia niniejszego „**Programu...**” brano pod uwagę założenia, cele, kierunki działań i interwencji zapisane w aktualnie obowiązujących dokumentach nadrzędnych.

Program ochrony środowiska w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju zaczerpnięte z dokumentów wyższych szczebli przyjmując perspektywę czasową zgodną z dokumentami wyższych szczebli lub porównywalną.

W związku z tym w niniejszym dokumencie przyjęto perspektywę czasową realizacji zadań na lata 2021-2025.

2. Uwarunkowania prawne, spójność z dokumentami strategicznymi i programowymi

Podstawowymi aktami prawnymi, które miały wpływ na treść „Programu ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025” były następujące ustawy:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa o ochronie przyrody,
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa o lasach,
- Ustawa Prawo wodne,
- Ustawa Prawo geologiczne i górnicze,
- Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków,
- Ustawa o odpadach,
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawa o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie
- Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Istotnym elementem prognozowania strategicznego jest zapewnienie spójności celów rozwoju wyznaczonych w dokumentach programowych i strategicznych opracowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim, krajowym i UE.

Poniżej przedstawiono powiązanie „Programu ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025” z dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego.

Podczas tworzenia „Programu...” brano pod uwagę założenia, cele, kierunki działań i interwencji zapisane w aktualnie obowiązujących dokumentach nadrzędnych. Program ochrony środowiska w swoich założeniach uwzględnia najbardziej istotne kierunki rozwoju. Cele, obszary problemowe oraz kierunki rozwoju analizowanych dokumentów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1 Zestawienie dokumentów strategicznych i przedstawienie spójności z celami zapisanymi w „Programie Ochrony Środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025”

Nazwa dokumentu	Cele wskazane w dokumencie strategicznym	Kierunki interwencji dokumentu strategicznego wpisujące się w cele „Programu ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025”
NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE		
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 Trzecia Fala Nowoczesności	<p>Cel 7 - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska,</p> <p>Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych,</p> <p>Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.</p>	<p>7.1: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,</p> <p>7.2: Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych,</p> <p>7.4: Realizacja programu inteligentnych sieci w energetyce,</p> <p>7.7: Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki,</p> <p>7.8: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska,</p> <p>8.1: Rewitalizacja obszarów problemowych,</p> <p>9.1: Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego.</p>
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)	<p>Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.</p> <p>Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny, • Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom samorządy, • Rozwój obszarów wiejskich.

<p>Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej</p>	<p>Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV).</p> <p>Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V).</p>	<p>Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1).</p> <p>Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2).</p> <p>Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3).</p> <p>Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4).</p> <p>Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1).</p> <p>Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2).</p> <p>Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3).</p> <p>Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4).</p> <p>Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5).</p> <p>Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1).</p> <p>Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2).</p> <p>Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1).</p> <p>Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1).</p>
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku</p>		<p>Kierunek interwencji 3: Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,</p> <p>Kierunek interwencji 5: Ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko.</p>
<p>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030</p>	<p>Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska.</p>	<p>Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska,</p> <p>Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.</p>
<p>Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022</p>	<p>Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego</p> <p>Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa</p>	<p>Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej,</p> <p>Kierunek interwencji 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce,</p> <p>Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego,</p> <p>Kierunek interwencji 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną,</p> <p>Kierunek interwencji 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa,</p> <p>Kierunek interwencji 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa,</p> <p>Kierunek interwencji 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.</p>
<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030</p>	<p>Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,</p> <p>Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych</p>	<p>Kierunek interwencji 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych,</p> <p>Kierunek interwencji 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów,</p> <p>Kierunek interwencji 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.</p>

DOKUMENTY SEKTOROWE		
<p>Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych</p>	<p>Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa sieci kanalizacyjnej, 2. Inwestycje związane z oczyszczalniami ścieków, 3. Dostosowanie oczyszczalni do art. 5.2.
<p>Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022</p>	<p>Cel 1 - Zmniejszenie ilości powstających odpadów, zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat należytego gospodarowania odpadami komunalnymi,</p> <p>Cel 2 - osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ogólnej masy odpadów komunalnych w wysokości 50% do 2025 roku,</p> <p>Cel 3 - zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie ilości powstających odpadów; 2. Zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji; 3. Doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. W celu obliczenia poszczególnych wartości procentowych wskazanych poniżej, należy ująć wszystkie odpady komunalne odebrane i zebrane (również odpady BiR¹ pochodzące z gospodarstw domowych); 4. Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie); 5. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 roku więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 roku; 6. Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych; 7. Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia; 8. Zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych; 9. Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi; 10. Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12); 11. Zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o ciepłe spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 roku
<p>Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA2020)</p>	<p>Cel 1. - Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska</p> <p>Cel 2. - Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich</p> <p>Cel 3. - Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu</p> <p>Cel 4. - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu</p>	<p>Kierunek działań 1.1- dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami,</p> <p>Kierunek działań 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu,</p> <p>Kierunek działań 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu,</p>

¹ odpady remontowo budowlane

	<p>Cel 5. - Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p> <p>Cel 6. - Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu</p>	<p>Kierunek działań 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu,</p> <p>Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.</p>
DOKUMENTY O CHARAKTERZE PROGRAMOWYM		
<p>Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” projekt</p>	<p>Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, krajobrazu i przestrzeni zamieszkania oraz świadomi ekologicznie Małopolanie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa jakości powietrza, 2. Zrównoważone gospodarowanie wodą i łagodzenie skutków ekstremalnych zjawisk przyrodniczych, 3. Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna 4. Racjonalna gospodarka odpadami, 5. Ochrona i kształtowanie bioróżnorodności oraz krajobrazu Małopolski
<p>Program Strategiczny Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego</p>	<p>Priorytet 1. Poprawa jakości powietrza, ochrona przed hałasem oraz zapewnienie informacji o źródłach pól elektromagnetycznych</p> <p>Priorytet 2. Ochrona zasobów wodnych</p> <p>Priorytet 3. Rozwijanie systemu gospodarki odpadami</p> <p>Priorytet 4. Przeciwdziałanie występowaniu i minimalizowanie skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych, geodynamicznych i awarii przemysłowych</p> <p>Priorytet 5. Regionalna polityka energetyczna</p> <p>Priorytet 6. Ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego</p> <p>Priorytet 7. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym</p> <p>Priorytet 8. Edukacja ekologiczna</p>	<p>Działanie 1.3 Stosowanie zabezpieczeń akustycznych</p> <p>Działanie 1.4 Upowszechnienie informacji o lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych</p> <p>Działanie 2.1 Ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do wód podziemnych, powierzchniowych i gleb</p> <p>Działanie 2.2 Utrzymanie i rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę i optymalizacji zużycia wody</p> <p>Działanie 3.1 Zapobieganie powstawaniu odpadów i przygotowanie ich do ponownego użycia</p> <p>Działanie 3.2 Intensyfikacja odzysku, w tym odzysku energetycznego oraz ograniczenie ilości składowanych odpadów i likwidacja zjawiska nielegalnego składowania odpadów</p> <p>Działanie 4.3 Współdziałanie z administracją rządową i sąsiednimi samorządami w celu realizacji kompleksowego systemu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły</p> <p>Działanie 4.4 Identyfikacja osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi, wprowadzenie systemu monitoringu, właściwe zabezpieczanie i zagospodarowywanie terenów osuwiskowych i terenów o predyspozycjach osuwiskowych</p> <p>Działanie 5.1 Stworzenie warunków i mechanizmów mających na celu zwiększenie udziału energii odnawialnej w bilansie energetycznym województwa</p> <p>Działanie 5.2 Wsparcie działań mających na celu oszczędne i efektywne wykorzystanie energii</p> <p>Działanie 6.2 Przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody</p> <p>Działanie 6.4 Racjonalne gospodarowanie i ochrona złóż kopalin</p> <p>Działanie 8.2 Kształtowanie i promocja postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych.</p>
<p>Program Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego projekt</p>	<p>Wdrażanie działań zaplanowane zostało do 2023 roku w celu osiągnięcia poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz do 2026 roku w celu osiągnięcia poziomu docelowego benzo(a)pirenu i poziomu dopuszczalnego dwutlenku azotu.</p>	<p>Projekt nowego Programu ochrony powietrza dla Małopolski zakłada szereg zadań dla samorządów gminnych, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie i utrzymanie punktów obsługi programu Czyste Powietrze, • zatrudnienie ekodoradcy w każdej gminie, którego zadaniem będzie doradztwo dla mieszkańców, prowadzenie edukacji ekologicznej oraz obsługa programu Czyste Powietrze, • prowadzenie akcji informacyjnych o wymaganiach uchwały antysmogowej z dotarciem do każdego punktu adresowego w gminie opalanego węglem lub drewnem oraz obowiązków zamieszczenia na stronie internetowej gminy informacji o jakości powietrza i możliwości zgłoszenia ekointerwencji, • inwentaryzacja co najmniej 70% budynków w gminie do końca 2021 roku, w tym co najmniej 90% do 30 czerwca 2022 roku. Współpraca gmin z kominiarzami i nadzorem budowlanym przy inwentaryzacji do krajowej bazy CEEB. Przekazywanie co pół roku informacji o postępie wymiany kotłów i inwentaryzacji w gminie,

		<ul style="list-style-type: none"> • kontrole interwencyjne palenisk w ciągu 1 dnia roboczego od zgłoszenia. Możliwe będzie prowadzenie kontroli przez straże gminne bądź międzygminne, pracowników urzędu lub przy współpracy z Policją. W przypadku co najmniej 10% prowadzonych kontroli interwencyjnych w skali roku konieczne będzie pobranie próbki popiołu z paleniska, • analiza skali ubóstwa energetycznego, potrzeb w zakresie termomodernizacji i wymiany ogrzewania u tych osób oraz wsparcie dla osób dotkniętych ubóstwem energetycznym i rekomendowane wprowadzenie programów osłonowych dla najuboższych, • identyfikacja, w ramach aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, potencjalnych obszarów, które ze względów technicznych i prawnych mogą być przeznaczone pod instalacje OZE o mocy powyżej 100 kW wytwarzające energię elektryczną, • zapewnienie przez jednostki samorządu wykorzystania w budynkach użyteczności publicznej energii elektrycznej pochodzącej z OZE. Od 2022 roku co najmniej 50%, a od 2025 roku 100% zużywanej przez nie energii elektrycznej w ciągu roku będzie pochodziło z OZE, • rekomendacja przeznaczenia co najmniej 1% dochodów własnych gminy (bez uwzględniania subwencji i dotacji) na finansowanie: realizacji programów dotacyjnych i osłonowych, prowadzenia kontroli, zatrudnienia ekodoradców, realizacji programów rządowych, termomodernizację budynków użyteczności publicznej, inwentaryzację źródeł ogrzewania budynków oraz akcji edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza, • zapewnienie poprzez prowadzone działania, że liczba urządzeń grzewczych niespełniających wymagań uchwały antysmogowej (dla Małopolski) nie przekroczy od 1 stycznia 2023 roku 30%, a od 1 stycznia 2027 roku 10% wszystkich eksploatowanych urządzeń grzewczych w gminie.
<p>Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego</p>	<p>Cel strategiczny:</p> <p>Aktualizacją Programu ochrony środowiska przed hałasem objętych zostało około 697,9 km odcinków dróg i linii kolejowych, dla których istnieje obowiązek sporządzenia map akustycznych, w tym 616 km dróg w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Krakowie oraz odcinki linii kolejowych w zarządzie PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.: około 81,9 km.</p>	<p>Podstawowym celem jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyznaczenie priorytetowych i racjonalnych działań mających za zadanie dostosowanie poziomu hałasu do stanu dopuszczalnego na obszarach położonych wzdłuż dróg objętych aktualizacją. <p>Oczekiwaną zmianą wprowadzenia zaleceń ujętych w Programie jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie szkodliwego oddziaływania hałasu na mieszkańców, co wpłynie pozytywnie na ich zdrowie i poczucie komfortu akustycznego.

Źródło: „Wytoczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”, Ministerstwa Środowiska, wrzesień 2015, oraz opracowanie własne na podstawie aktualnych dokumentów wyższych szczebli

Cele i kierunki działań przedstawione w powyższej tabeli zawierają się w celach i kierunkach działań zapisanych w niniejszym „**Programie Ochrony Środowiska gminy Oświęcim na lata 2021-2025**”.

3. Ogólna charakterystyka gminy miejskiej Oświęcim

3.1. Położenie

Gmina Oświęcim leży w środkowo - zachodniej części powiatu oświęcimskiego położonego w zachodniej części województwa małopolskiego, na granicy województwa małopolskiego z województwem śląskim.

Obszar gminy Oświęcim graniczy:

- od północy z miastem Oświęcim i gminą Chelmek należącą do powiatu oświęcimskiego oraz gminą Libiąż należącą do powiatu chrzanowskiego,
- od południa z gminami: Brzeszcze, Kęty oraz Osiek należącymi do powiatu oświęcimskiego,
- od zachodu z gminami Bieruń i Bojszowy należącymi do powiatu bieruńsko – lędzińskiego oraz gminą Miedzna należącą do powiatu pszczyńskiego,
- od wschodu z gminą Polanka Wielka i Przeciszów należącymi do powiatu oświęcimskiego.

Rysunek 1 Lokalizacja Gminy Oświęcim na tle powiatu oświęcimskiego

Źródło: www.osp.org.pl (dostęp 15 kwietnia 2020)

Gminę tworzy 13 miejscowości: Babice, Broszkowice, Brzezinka, Dwory Drugie, Grojec, Harmężę, Łazy, Pławy, Poręba Wielka, Rajsko, Stawy Monowskie, Włosienica, Zaborze, zorganizowanych w 13 sołectwach (Babice, Broszkowice, Brzezinka, Dwory Drugie, Grojec, Harmężę, Pławy, Poręba Wielka, Rajsko, Stawy Grojeckie, Stawy Monowskie, Włosienica, Zaborze).

Centralnie, w środku gminy, leży miasto Oświęcim; zatem wsie, wchodzące w skład gminy, okalają wieńcem tereny miejskie.

Gmina wiejska Oświęcim położona jest 39 km od Bielska-Białej, 51 km od Katowic i 52 km od Krakowa.

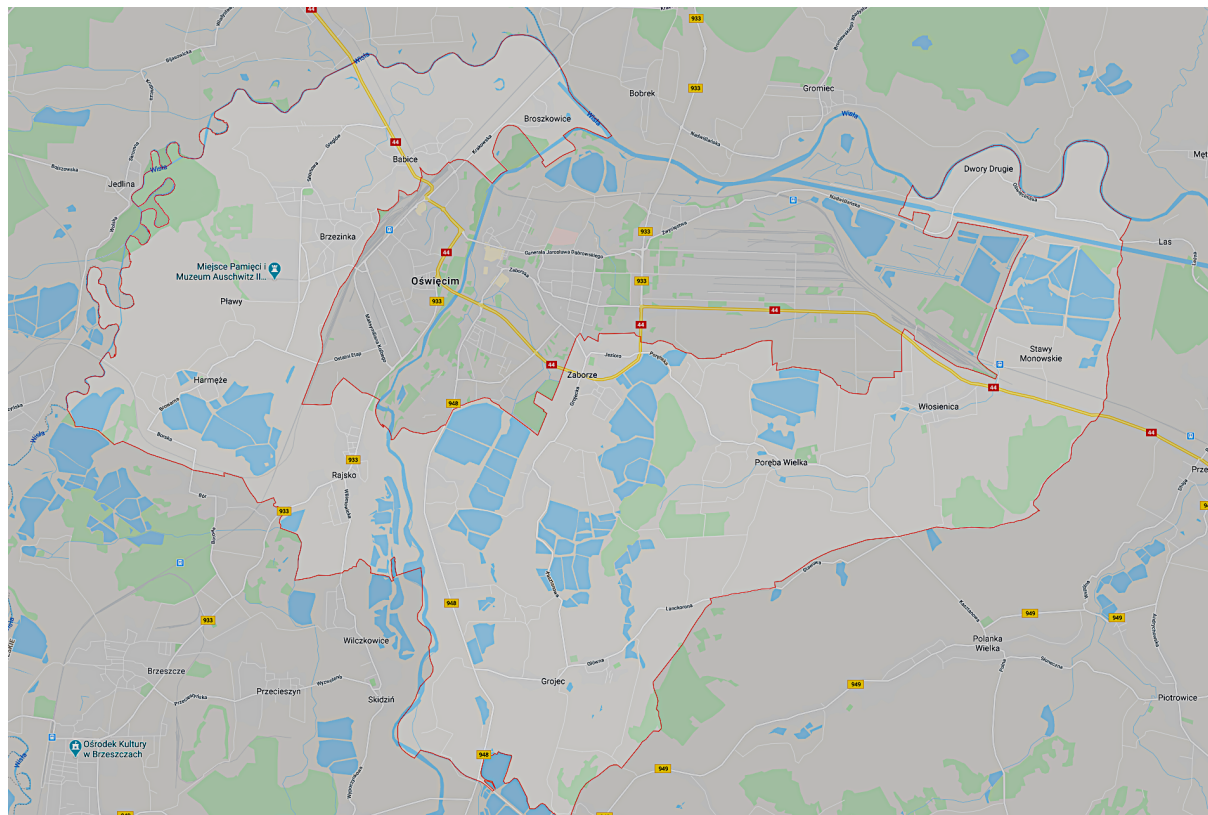
Ważnym elementem w rozwoju gminy jest jej położenie na styku dwóch województw: śląskiego i małopolskiego oraz między trzema dużymi miastami: Krakowem, Katowicami i Bielskiem-Białą. Duże znaczenie dla rozwoju gminy ma sąsiedztwo z trzema regionami gospodarczymi – Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym, aglomeracją krakowską i regionem Podbeskidzia.

Z racji położenia gminy w bezpośrednim sąsiedztwie przemysłowego miasta oraz struktury zatrudnienia i źródeł utrzymania ludności, można mówić o przemysłowo-rolniczym charakterze gminy. Natomiast z racji struktury miejsc pracy w samej gminie i sposobu jej zagospodarowania, o charakterze rolniczym, ze znaczącym udziałem gospodarki rybnej.

Położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Oświęcimia a zwłaszcza zakładów chemicznych, sprawia, że obszar gminy podlega niekorzystnym skutkom działalności przemysłu w postaci zanieczyszczeń powietrza,

wód i gleb. Kolejnym aspektem tego sąsiedztwa są powiązania obszaru miasta i gminy z racji istnienia muzeum martyrologii Auschwitz – Birkenau, którego część znajduje się na terenie wsi Brzezinka.²

Dogodna lokalizacja względem większych miast oraz główne drogi połączone z autostradą A4 Kraków-Katowice umożliwiają łatwy dostęp do międzynarodowych portów lotniczych: w Krakowie na Balicach i Katowicach – Pyrzowicach. Komunikacyjnie gmina położona jest przy drodze nr 44 relacji Tychy Oświęcim–Zator. Przez teren gminy przebiegają drogi w kierunkach: nr 44 Tychy–Oświęcim–Zator, nr 933 Chrzanów–Oświęcim–Pszczyna i nr 948 Oświęcim–Kęty.

Rysunek 2 Lokalizacja gminy Oświęcim na tle głównych szlaków komunikacyjnych
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.googlemaps.pl (dostęp 10 lipca 2020)

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa, która swoim zasięgiem obejmuje Włosienicę, Stawy Monowskie, Babice, Brzezinkę oraz Rajsko. Ważne zatem są magistrale kolejowe relacji: Katowice–Mysłowice, Oświęcim–Zator–Kraków oraz Zebrzydowice–Czechowice–Oświęcim–Trzebinia, ze stacją węzłową w Oświęcimiu.

Mieszkańcy nie mają problemu z dostępem do sieci wodociągowej, gazowej i telekomunikacyjnej. W sołectwach o zwartej zabudowie prowadzona jest budowa kanalizacji.

Na opisywanym obszarze znajduje się duża ilość szlaków turystyki rowerowej, które znajdują się na terenie wszystkich miejscowości. Aktualna długość ścieżek rowerowych wynosi 756,41 mb. Nowa ścieżka powstała w 2018 i 2019 roku w ramach budowy drogi odbarczającej usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince, kolejny fragment ścieżki powstaje w bieżącym roku (2020) w okolicy skrzyżowań z drogami porzecznymi

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego Gmina Oświęcim leży w obrębie megaregionu Region Karpacki, w prowincji Karpat Zachodnich z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, podprowincji Podkarpacie Północne, makroregionu Kotlina Oświęcimska, na granicy mezoregionów: Dolina Górnej Wisły oraz Podgórze Wilamowickie.

Pod względem geologicznym obszar gminy leży w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, którego podłoże budują utwory z okresu karbonu i trzeciorzędowe. Utwory karbońskie wykształcone są w postaci warstw libiąskich zbudowanych z piaskowców, z wkładkami łupków ilastych i pokładami węgla kamiennego.

² Studium uwarunkowań.... 2019 (załącznik do uchwały Rady Gminy Oświęcim nr XI/105/19 z dnia 28 sierpnia 2019 r.

Obszar gminy Oświęcim pod względem regionalizacji klimatycznej (wg A. Wosia, 1995) zlokalizowany jest w regionie śląsko-krakowskim (XXVI). Średnia roczna temperatura wynosi tu ok. 8°C, natomiast średnie roczne opady oscylują wokół 740 mm. Na terenie gminy dominują wiatry z kierunków: zachodniego oraz wschodniego.

Gmina Oświęcim jest licznie odwiedzana w ciągu roku przez turystów. Głównym celem turystycznym jest teren byłego obozu KL Auschwitz – Birkenau. Wg szacunków Muzeum gminę Oświęcim odwiedza w ciągu roku około 1 mln osób. W przeważającej większości jest to turystyka jednodniowa – po zwiedzeniu terenów byłego obozu koncentracyjnego turyści kierują się w stronę pobliskiego Krakowa, dysponującego znacznym zapleczem noclegowo – gastronomicznym.

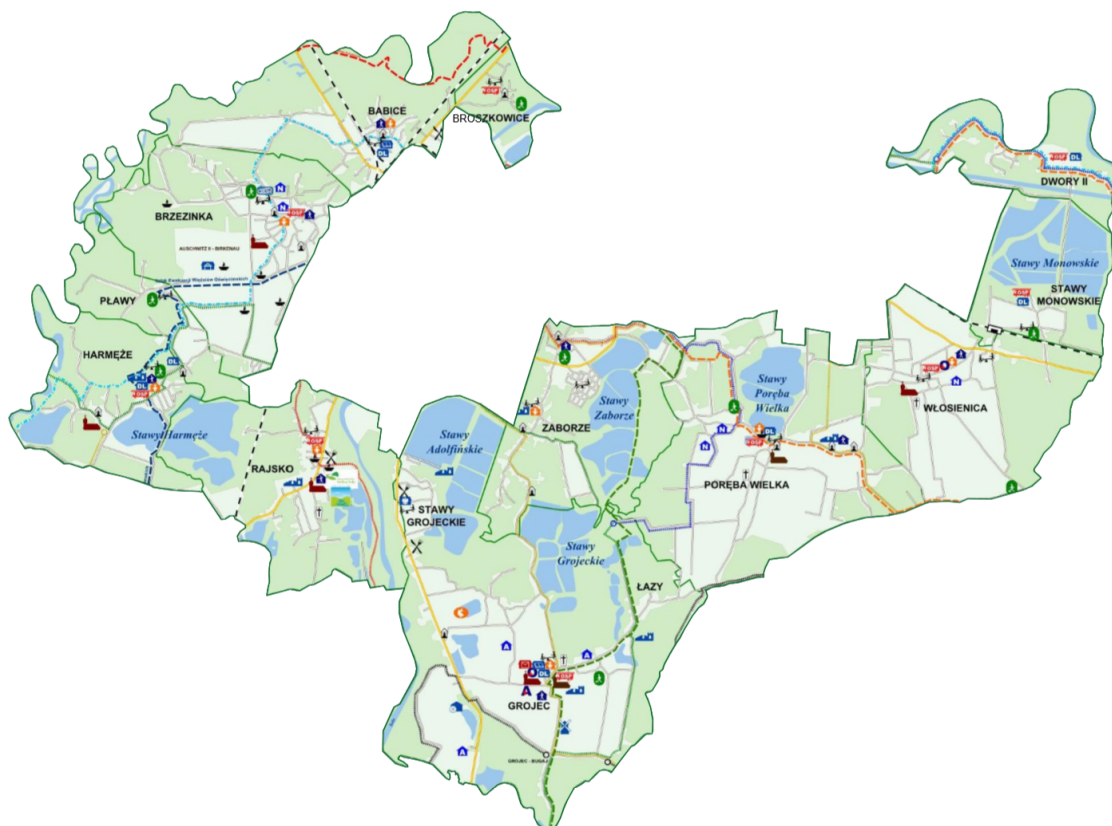
Gmina Oświęcim jest atrakcyjnym miejscem dla wędkarzy, wycieczek rowerowych i spacerów. Zdecydowana większość cennych przyrodniczo terenów skupiona jest w dolinach rzek Wisły, Soły i Skawy. Wzdłuż nich zlokalizowane są liczne stawy rybne, co powoduje, że Ziemia Oświęcimska jest jednym z głównych centrów hodowli karpia w Polsce.

Wysokie walory przyrodnicze, rzadkie i nieliczne w skali Europy siedliska ptasie i roślinne występujące na terenie gminy, zaliczono do obszarów chronionych Natura 2000. Malownicze są starorzecza (Babice, Dwory Drugie) z uwagi na bogactwo roślinności i ptactwa wodnego.

Łatwy dostęp do zaplecza hotelowego i gastronomicznego w mieście Oświęcim czyni gminę miejscem atrakcyjnym do całonocnego wypoczynku na łonie natury. Możliwe jest także korzystanie z boisk na otwartych obiektach sportowych i halach (Rajsko, Harmęże, Zaborze).

W gminie powstają nowoczesne place zabaw dla dzieci i rozbudowuje się prywatna baza noclegowa.

Przez teren gminy przebiega kilka wyznaczonych tras turystycznych w tym Szlak Zabytków Ziemi Oświęcimskiej oraz Szlak Ewakuacji Więźniów Oświęcimia, ścieżek rowerowych oraz śluza i kanał żegludowy na Wiśle.

Rysunek 3 Gmina Oświęcim z zaznaczeniem zabudowy, zasobów wodnych oraz obszarów leśnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie grafiki ze strony [www. http://gminaoswiecim.pl](http://gminaoswiecim.pl)

Miejscem szczególnym dla występujących rzadkich gatunków ptaków jest Dolina Dolnej Soły. Zaliczona została do systemu obszarów chronionych Natura 2000. Chlubą tego terenu jest ślepowron – ptak, którego niemal cała populacja krajowa skupiona jest m.in. w okolicach Oświęcimia. Innymi przedstawicielami awifauny zagrożonymi w Europie, a gniazdującymi tutaj są m.in.: bąk, bączek, perkoz zausznik, czapla purpurowa, podgorzałka (kaczka zagrożona w skali światowej), hełmiatka, rycyk, krwawodziób, rybitwa białowąsa (najliczniejsze stanowisko w kraju), rybitwa czarna, zielonka, podróżniczek. Swoje ostoje znalazły tu również wymierające w Polsce takie

gatunki roślin, jak: oczeret sztyletowaty, nadwodniki, kotewka orzech wodny czy grzybieńczyk wodny. Szczególnie dwa ostatnie wymienione gatunki występują tu bardzo licznie stając się florystycznym symbolem Ziemi Oświęcimskiej.

Gmina Oświęcim na koniec 2019 roku liczyła 18575 mieszkańców.

Tabela 2 Liczba mieszkańców gminy Oświęcim

L.p.	Miejscowości	Liczba mieszkańców
1	Babice	2004
2	Broszkowice	595
3	Brzezinka	2293
4	Dwory Drugie	296
5	Grojec	3151
6	Harmęże	685
7	Łazy	423
8	Pławy	389
9	Poręba Wielka	2247
10	Rajsko	1511
11	Stawy Monowskie	319
12	Włosienica	1612
13	Zaborze	3050
RAZEM		18575

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Oświęcim, 2020

Stan liczbowy mieszkańców gminy corocznie się zmniejsza. Gmina Oświęcim ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -10. W 2019 roku urodziło się 146 dzieci, w tym 45,9% dziewczynek i 54,05% chłopców.

W 2019 roku zarejestrowano 273 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 179 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy +94.

61,4% mieszkańców gminy jest w wieku produkcyjnym, 18,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Według stanu na koniec 2019 terenie gminy zarejestrowanych jest 17423 podmiotów gospodarki narodowej ogółem z czego 1451 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a 69 to spółki handlowe.

Do największych zakładów funkcjonujących za terenie gminy należą między innymi:

- Fabryka Maszyn i Urządzeń Omag Sp. z o.o.,
- Nicromet Sp. z o.o., Brzezinka,
- Paks'D Sp. z o.o., Rajsko,
- Simech Babice,
- Polinova Brzezinka,
- Re-plast Brzezinka,
- Spec-bruk Sp. z o.o, Brzezinka,
- Plantpol Sp. z o.o., Zaborze,
- Rail Polska Sp. z o.o, Włosienica,
- PHUP Eko-San, Grojec,
- Kolsam Sp. z o.o Babice,
- Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa (wyrobiska na terenie Stawów Monowskich oraz Rajska).

4. Ocena stanu środowiska

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

4.1.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Osiągnięcie i utrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza na terenie gminy Oświęcim		
Cel krótkookresowy: Poprawa jakości powietrza na terenie gminy Oświęcim		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Realizacja zapisów Planu Gospodarki Niskoemisyjnej	<p><i>Uchwała Nr III/13/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 5 grudnia 2018 r. w sprawie: zmiany Uchwały Nr XLIII/484/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania osobom fizycznym dotacji celowej na wymianę niskosprawnych źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na terenie gminy Oświęcim, w ramach Poddziałania 4.4.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020</i></p> <p>W ramach zapisów uchwały w roku 2018 dofinansowano wymianę 28 niskosprawnych kotłów węglowych na nowoczesne kotły na ekogroszek. Wysokość przeznaczonych środków wyniosła 232 321,50 zł.</p> <p>W roku 2019 r. dofinansowano 39 zadań, polegających na wymianie kotłów w budynkach mieszkalnych. Wysokość przeznaczonych środków wyniosła 310 705,95 zł. W ramach tego projektu zakupiono także 3 sensory jakości powietrza dla sołectw w gminie Oświęcim za łączną kwotę 3 653,10 zł. Dane z sensorów dostępne są dla mieszkańców online poprzez stronę internetową oraz poprzez aplikację na smartfony.</p> <p><i>Uchwała nr XXXV/407/17 Rady Gminy Oświęcim z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie: określenia zasad udzielania osobom fizycznym dotacji celowych na realizację zadań związanych z ochroną powietrza, polegających na zmianie starego systemu ogrzewania na proekologiczne w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych na terenie gminy Oświęcim, w ramach „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Oświęcim” – „Regulamin udzielania osobom fizycznym dotacji celowej z budżetu gminy na zmianę systemu ogrzewania budynków mieszkalnych w gminie Oświęcim na proekologiczny”.</i></p> <p>W roku 2018 r. udzielono dofinansowania dla 18 wnioskodawców, w zakresie wymiany niskosprawnych urządzeń grzewczych na paliwo stałe na nowe kotły gazowe. Wydatkowano 89 989,60 zł, w tym 24 994,83 zł ze środków powiatu oświęcimskiego oraz 64 994,77 zł ze środków gminy Oświęcim.</p> <p>W roku 2019 udzielono dofinansowania dla 102 wnioskodawców, w zakresie wymiany niskosprawnych urządzeń grzewczych na paliwo stałe na nowe kotły gazowe (97 dotacji), ogrzewanie elektryczne (2 systemy), ogrzewanie z pompą ciepła (2 systemy) oraz kocioł na biomasę (1 urządzenie). Wydatkowano 524 283,78 zł, w tym 15 000,00 zł ze środków powiatu oświęcimskiego oraz 509 283,78 zł ze środków gminy Oświęcim. W ramach środków gminy Oświęcim ujęto darowiznę firmy Synthos S.A. w wysokości 250 000,00 zł.</p> <p><i>Uchwała nr XXXVII/430/17 z dnia 18 października 2017 r. w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie gminy Oświęcim do projektu pn. „Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin województwa małopolskiego”</i></p> <p>Od grudnia 2018 r. do grudnia 2020 r., z przewidzianą możliwością wydłużenia terminu realizacji do roku 2021 realizowany jest projekt budowy instalacji OZE na terenie gminy. Gmina Oświęcim jest jedną z 41 gmin partnerów w tym projekcie. Całkowita wartość działania dla wszystkich gmin-partnerów to blisko 69 mln zł. Gminie Oświęcim, na podstawie zapotrzebowania zgłoszonego przez mieszkańców, przypadnie około 810 000 złotych na łącznie 39 instalacji paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych i pomp ciepła w gospodarstwach domowych. Projekt realizowany jest w</p>	<p>187 wymienionych kotłów na paliwo stałe na efektywne źródła ciepła o łącznym koszcie 1 157 300,83 zł</p> <p>3 sensory jakości powietrza za łączną kwotę 3653,10 zł</p> <p>39 instalacji OZE za łączną kwotę 810 000 zł (w toku realizacji)</p>

	<p>oparcu o „Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin województwa małopolskiego” – finansowany z RPO WM 2014-2020.</p> <p>W roku 2019 przeprowadzona została inwentaryzacja sposobu ogrzewania budynków na terenie gminy Oświęcim drogą wywiadu w terenie. Inwentaryzacja przeprowadzona była przez firmę Atmoterm S.A. i kosztowała w sumie 85 485,00 zł. Aktualizacja danych dokonywana była również na podstawie wniosków o udzielenie dotacji, składanych w Urzędzie Gminy Oświęcim, danych pochodzących z kontroli palenisk (w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów oraz uchwały antysmogowej). Łącznie w roku 2019 wprowadzono 5 487 pozycji danych dotyczących budynków. Wyniki ankietyzacji pokazały, że w gminie budynki ogrzewane są w 79,43% przez paliwa stałe, 18,65% domostw ogrzewanych jest za pomocą paliw gazowych i 1,92% mieszkań za pomocą innych źródeł. Ponadto ankietyzacja wykazała, że 33,57% pieców należy wymienić do 2022 r., 53,14% palenisk należy zmienić do 2026 r, natomiast jedynie 13,29% pieców nie trzeba w ogóle wymieniać. Obecnie zinventaryzowanych jest ponad 95% budynków na terenie gminy Oświęcim.</p> <p>Gmina Oświęcim uruchomiła od 1 stycznia 2019 r. program osłonowy skierowany dla osób, które ponoszą wysokie koszty ogrzewania budynku z powodu zmiany systemu ogrzewania. Założeniem programu jest pomoc finansowa jedynie na zakup opału maksymalnie do 1000 zł. Program funkcjonuje w oparciu o uchwałę nr III/12/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 5 grudnia 2018 r.</p>	
<p>Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla Województwa Małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze</p>	<p>Działania podjęte w 2018 r. w ramach wdrażania „Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” LIFE 14 IPE PL 021 / LIFE-IP MALOPOLSKA to przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie zajęć w szkołach i przedszkolach (łącznie liczba uczestników w 2018 r. wyniosła 728), • obecność ekodoradcy na wydarzeniach gminnych (stoisko informacyjne na zebraniach wiejskich, Dniach Gminy, Gminnym Rajdzie Rowerowym, Pikniku Rodzinnym, spotkaniu noworocznym, spotkania konsultacyjne dla mieszkańców – w sumie 38 wydarzeń), • dystrybucja materiałów informacyjnych – ulotek, plakatów (łącznie rozdystrybuowano 3878 sztuk), • publikowanie artykułów o tematyce ekologicznej na stronie internetowej gminy i w gazecie gminnej (37 artykułów), • organizacja konkursu plastycznego pn. „Odejdź zimo, odejdź smogu!” (27 uczestników), • badanie budynków prywatnych za pomocą kamery termowizyjnej (24 budynki), • pomiary jakości powietrza za pomocą profesjonalnego pyłomierza zainstalowanego na budynku Szkoły Podstawowej w Babicach przez okres dwóch tygodni (współpraca z Krakowskim Alarmem Smogowym), • przekazanie 87 zestawów oszczędności energii dla mieszkańców. <p>Ponadto Marszałek Województwa Małopolskiego przekazał w roku 2018 nieodpłatnie 7 oczyszczaczy powietrza w ramach POP dla przedszkoli w Brzezince, Grojcu, Harmężach, Porębie Wielkiej, Rajsku, Włosienicy i Zaborzu.</p> <p>W 2018 r. w Grojcu zainstalowano czujnik jakości powietrza na budynku Domu Ludowego w związku z konkursem organizowanym przez fundację Aviva, w jakim sołectwo brało udział.</p> <p>Działania podjęte w 2019 r. w ramach wdrażania POP dla woj. małopolskiego polegały m. in. Na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzeniu zajęć w szkołach i przedszkolach (łącznie liczba uczestników w 2019 r. wyniosła około 675 osób); • obecności ekodoradcy na wydarzeniach gminnych (stoisko informacyjne na zebraniach wiejskich, Dniach Gminy, turnieju sportowym, spotkaniu noworocznym); 	<p>1403 uczestników spotkań edukacyjnych</p> <p>38 wydarzeń z obecnością ekodoradcy</p> <p>15 424 ulotek</p> <p>69 opublikowanych artykułów na stronie internetowej gminy</p> <p>10 sensorów jakości powietrza</p> <p>24 budynki z badaniem termowizyjnym</p> <p>27 uczestników konkursu o tematyce jakości powietrza</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • dystrybucji materiałów informacyjnych – ulotek (w tym poprzez rozesłanie informacji o uchwale antysmogowej wraz z informacją o wysokości opłat za odpady), plakatów, naklejek na kotły (łącznie rozdystrybuowano 11546 sztuk materiałów informacyjnych); • publikowaniu artykułów o tematyce ekologicznej na stronie internetowej gminy i w gazecie gminnej (32 artykuły); • zakupie 10 sensorów jakości powietrza dla sołectw w gminie Oświęcim za łączną kwotę 10 471 zł oraz pokrycie kosztów abonamentu za ich użytkowanie za łączną kwotę 7 835,10 zł. Dane z sensorów dostępne są dla mieszkańców online poprzez stronę internetową oraz poprzez aplikację na smartfony. <p>W listopadzie 2019 r. na budynkach gminnych, tj. szkołach, przedszkolach, remizach we wszystkich sołectwach gminy Oświęcim zamontowano czujniki jakości powietrza Airly. Sensory mierzą stężenie pyłu PM10 i PM2,5. Koszt wyniósł około 16 000 zł (środki unijne), natomiast abonament miesięczny będzie kosztował około 33 000 zł w ciągu 5 lat, z czego 25% pokryje dofinansowanie z programu LIFE.</p> <p>Pod koniec roku 2019 zainstalowano przez WIOŚ kontener na terenie ZUK w Oświęcimiu, w którym od stycznia 2020 r. pracę rozpoczęła automatyczna stacja pomiarowa jakości powietrza. Jej koszt to 33 690 zł, z czego 10 107 zł to powiatu oświęcimskiego. Stacja mierzy stężenie pyłu PM10 oraz benzenu, ksylenu i toluenu. Wyniki pomiarów dostępne będą na portalu jakości powietrza.</p>	
Budowa nowej drogi dojazdowej do Judenrapme i Ziemniaczarek (przedłużenie ul. Kombatantów) łączącej ul. Ofiar Faszyzmu z ul. Piwniczną w Brzezince (odcinek do 1 km)	W 2018 r. podjęto się zadania wpisanego do Programu Ochrony Środowiska pn. Budowa nowej drogi dojazdowej do „Judenrapme” i „Ziemniaczarek” (przedłużenie ul. Kombatantów), łączącej ulice Ofiar Faszyzmu z ul. Piwniczną w Brzezince. Zadanie zrealizowane zostało w ramach Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego. Zgodnie z przyjętymi w 2018 r. założeniami w ramach ww. zadania została opracowana dokumentacja dla tego zadania. Środki finansowe planowane na 2018 r.: dotacja z budżetu państwa – 80 000,00 zł, środki z budżetu gminy Oświęcim – 20 000,00 zł.	1 km wybudowanej drogi, koszt: 100 000 zł
Budowa drogi odbarczającej (odnoga ul. Ofiar Faszyzmu drogi powiatowej K1877 dawnej 01 104) usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz Birkenau w Brzezince (odcinek do 1 km)	W 2018 r. zrealizowano zadanie wpisane w POŚ pn. „Budowa drogi odbarczającej (odnoga ul. Ofiar Faszyzmu drogi powiatowej K1877 – dawnej 04 104), usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince”. Zadanie wieloletnie, którego realizacja miała miejsce od września 2018 do listopada 2019 roku. Zgodnie z założeniami umownymi w 2018 r. zostały wykonane roboty budowlane do kwoty wysokości 2 270 000,00 zł. W zakresie robót wykonano wytyczenie geodezyjne drogi w terenie, prawie w całości korytowanie drogi, budowę sieci kanalizacji deszczowej oraz częściowo podbudowę drogi. Środki finansowe na 2018 r. wyniosły: dotacja z budżetu państwa – 2 071 000,00 zł, środki z budżetu gminy Oświęcim – 218 000,00 zł, środki z innych źródeł (dofinansowanie ze starostwa powiatowego) – 300 000,00 zł. W 2019 r. inwestycja była kontynuowana. W ramach zadań na 2019 r. wybudowano drogę od km -0+010,56 do 1+023,09 o długości 1030 m. W grudniu 2019 r. ten zakres prac został oddany do użytkowania. Pozostałe prace, m.in. dokończenie ścieżki rowerowej, chodnika i oświetlenia planowane są do wykonania w roku 2020. Koszty inwestycji w 2019 r. wyniosły 4 484 244,01 zł.	1,03 km wybudowanej drogi w kwocie 7 073 244,01 zł
Przebudowa ul. Szkolnej w Brzezince (odcinek do 1 km)	Zadanie zostało wykonane w 2018 r. w ramach Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego. Zadanie należało do wieloletnich i zakończyło się w 2018 r. Zgodnie z założeniami określonymi w harmonogramie rzeczowo-finansowym na 2018 r. wykonano prace z zakresu kontynuacji budowy kanalizacji deszczowej, regulacji istniejących studni kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz wpustów ulicznych, zabezpieczenia sieci uzbrojenia podziemnego, wykonania nowej nawierzchni jezdni, zjazdów, utwardzenia pobocza oraz oznakowania drogowego. Finansowanie wyżej opisanego zadania to środki z budżetu	1 km wybudowanej drogi, koszt: 1 451 786,13 zł

	państwa – 1 160 000,00 zł oraz z budżetu gminy – 291 786,13 zł.	
Przebudowa ul. Wierzbowej w Brzezince (odcinek do 1 km)	Brak realizacji zadania	-
Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych na terenie gminy Oświęcim	<p>W 2018 r. opracowano koncepcję tras rowerowych na terenie gminy Oświęcim. Koncepcja została stworzona przy współudziale mieszkańców (zainteresowani wypowiedzieli się w ankiecie opublikowanej w miesięczniku „Oświęcimska Gmina” w wydaniu lipiec/sierpień 2018 na tematy związane z turystyką rowerową na terenie gminy). Koszt koncepcji 10 000 zł.</p> <p>W 2019 r. gmina przystąpiła wspólnie z miastem Oświęcim do realizacji projektu „Oświęcimski Rower Aglomeracyjny”. Jego założeniem jest połączenie najważniejszych atrakcji obu samorządów w ekologiczny sposób poprzez utworzenie 9 stacji rowerowych. Na terenie gminy będą 2 stacje rowerowe, gdzie będzie można wypożyczyć i zostawić rower. Realizatorem jest miasto, a gmina zadeklarowała udział finansowy w wysokości 100 000 zł.</p> <p>Co roku w gminie Oświęcim organizowany jest także Rajd rowerowy po gminie Oświęcim, który służy celom edukacyjnym, rekreacyjnym, sportowym i turystycznym.</p>	2 stacje rowerowe z wypożyczalnią rowerów (w toku realizacji)
Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	<p>W roku 2018 przeprowadzonych zostało 41 kontroli w zakresie spalania odpadów w urządzeniach grzewczych. Ponadto, dnia 20 grudnia 2018 r. zarządzeniem Wójta Gminy Oświęcim nr 171/2018 przyjęta została procedura przeprowadzania kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów na terenie gminy Oświęcim.</p> <p>W roku 2019 przeprowadzonych zostało 156 kontroli w tym zakresie. Pobrano 9 próbek popiołu, co skutkowało skierowaniem 5 wniosków o ukaranie na policję. Koszt badania próbek popiołu wyniósł 2 952,00 zł i został pokryty ze środków programu „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” LIFE 14 IPE PL 021/LIFE-IP MALOPOLSKA dofinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej.</p>	197 kontroli w zakresie spalania odpadów
Przebudowy/remonty dróg na terenie gminy Oświęcim	<p>2018 r.</p> <p>W 2018 r. zmodernizowano odcinek nawierzchni ul. Wiśniowej w Babicach o długości 540 mb (od ul. Spółdzielczej). W ramach modernizacji wykonano nawierzchnię asfaltobetonową, pobocze, remont zjazdów, demontaż i montaż urządzeń progów zwalniających. Koszt modernizacji wyniósł 89 118,56 zł. W tym samym roku przebudowano ul. Spacerową w Babicach (drogę powiatową nr 1877K) o długości 1250 mb. Zadanie realizowane było przez Powiat Oświęcimski. Całkowite koszty zadania wyniosły 2 695 375,92 zł (w tym: budżet państwa OSPR – 1 792 473 zł, środki powiatu oświęcimskiego – 487 699,96 zł, środki gminy Oświęcim – 415 199,96 zł).</p> <p>W ramach Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego w 2018 r. zrealizowano przebudowę ul. Sołtysów w Brzezince. Zadanie należało do wieloletnich i zakończyło się w 2018 roku. Wartość całkowita to 1 014 251,09 zł. Zakres robót dotyczył wykonania podbudowy, nowej nawierzchni, zjazdów do posesji i poboczy (z jednej strony z kostki brukowej, z drugiej – z kruszywa), uzupełnienie docelowej organizacji ruchu poprzez wykonanie progu zwalniającego wraz z oznakowaniem pionowym, wyremontowany został też fragment chodnika od ulicy Brzozowej. Finansowanie opisanego zadania to środki z budżetu państwa – 308 844,45 zł oraz finanse budżetu gminy – 77 211,12 zł.</p> <p>Ponownie w 2018 r. wykonano przebudowę ul. Strażackiej w Brzezince. Na drodze o długości 620 metrów zbudowano kanalizację sanitarną z tłoczną ścieków, kanalizację deszczową i wykonano nową nawierzchnię asfaltobetonową. Tam, gdzie pozwalała na to szerokość jezdni, powstało utwardzone, brukowane pobocze. Na pozostałym odcinku ul. Strażackiej są pobocza z kruszywa. Przebudowane zostały zjazdy i dojścia do posesji. Wartość całkowita zadania</p>	<p>2,05 km przebudowanych/wyremontowanych dróg w 2018 r.</p> <p>2,36 km przebudowanych/wyremontowanych dróg w 2019 r.</p> <p>0,55 km wyremontowanej drogi DK 44</p> <p>0,2 km rozbudowanej drogi DW948</p>

	<p>wyniosła 1 969 967,01 zł, w tym dotacja z budżetu państwa – 0,00 zł, środki z budżetu gminy Oświęcim – 684 543,01 zł.</p> <p>W miejscowości Grojec w 2018 r. zmodernizowano drogę wewnętrzną zlokalizowaną na działce nr 1550/4 – ul. Kółkowa. Wykonano wyrównanie istniejącej podbudowy, nawierzchnię asfaltobetonową, pobocza tłuczniowe, profilowanie rowu przydrożnego, remont przepustu na odcinku o długości 315 mb. Wartość: 196 547,96 zł. Również w Grojcu realizowano poprawę bezpieczeństwa na drodze powiatowej nr 1864K ul. Jagiellończyka.</p> <p>W Porębie Wielkiej w 2018 r. przebudowano ul. Nad Potokiem – przebudowa drogi obejmowała wymianę podbudowy drogi, wykonanie nawierzchni asfaltobetonowej, wykonanie i utrwalenie poboczy, remont zjazdów, umocnienie skarpy rowu. Odcinek drogi podlegający przebudowie miał dł. Ok. 270 mb., a wartość zadania wyniosła 283 890,82 zł. Ponadto w tej samej miejscowości przeprowadzono remont odcinka ul. Pod Dębem w Zaborzu i ul. Odnoga w Porębie Wielkiej w kwocie 200 tys. zł. Prace obejmowały modernizację odcinka w km 0+613 – 0+703 – w tym roboty ziemne, wykonanie podbudowy i nawierzchni asfaltowej oraz poboczy, wycinka drzew; modernizację odcinka w km 1+028 – 1+053 – roboty ziemne, zabudowa wpustu deszczowego i studni chłonnej, wykonanie podbudowy, warstw jezdni oraz krawężnika najazdowego.</p> <p>We Włościny przeprowadzono remont drogi gminnej – ul. Rzeczna. Przebudowa drogi miała miejsce w zakresie wymiany podbudowy drogi, wykonania nawierzchni asfaltobetonowej, wykonania poboczy, remontu zjazdów, umocnienia rowu przydrożnego, remontu odcinka kanału deszczowego. Odcinek poddany przebudowie miał dł. Ok. 190 mb i kosztował 210 214, 69 zł.</p> <p>2019 r.</p> <p>W 2019 r. w Brzezince wykonano progi zwalniające na ul. Brzozowej w kwocie 17 958,00 zł. Podobnie w Babcicach – również zainstalowano progi zwalniające przy ul. Starowiślniej. Wartość zadania – 8 979,00 zł.</p> <p>W 2019 r. w ramach środków funduszu sołeckiego wykonano modernizację, remont i przebudowę dróg gminnych na terenie sołectwa w zakresie remontu nawierzchni na ul. Tyskiej. Całkowita wartość zadania: 39 485,46 zł, kwota z funduszu 34 720,20 zł.</p> <p>Ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w 2019 r. w Grojcu przebudowano ul. Al. Ogrodowej. Wydatki poniesione w 2019 r. to 416 782,18 zł, całkowita wartość zadania wyniesie 677 055,01 zł. Na odcinku od skrzyżowania z ulicą Kazimierza Jagiellończyka do skrzyżowania z ulicą Szembeka poszerzono jezdnię, wykonano nową podbudowę i nawierzchnię, kanalizację deszczową, wybudowano chodnik i miejsca parkingowe, a także dwa progi zwalniające z kostki brukowej. Na przebudowę jezdni gmina Oświęcim uzyskała dofinansowanie ok. 113 000 zł.</p> <p>Podobnie w 2019 r. zmodernizowano drogę wewnętrzną zlokalizowaną na działce nr 1550/4 – ul. Kółkowa w Grojcu o wartości 65 254,53 zł. Wykonano nową nawierzchnię i pobocza, wraz z wyrównaniem podbudowy, a także oczyszczono fragment rowu odwadniającego. Gmina Oświęcim uzyskała dofinansowanie do tego zadania z budżetu województwa małopolskiego ze środków na modernizację dróg dojazdowych do pól uprawnych w kwocie 30 000 zł. W tej samej miejscowości miały miejsce modernizacja ul. Bagienniej o wartości 151 670,85 zł (zakres prac objął wykonanie podbudowy i nawierzchni oraz pobocza, wyremontowano ponad dwieście metrów ulicy w km od 0+155 do 0+373,3) oraz modernizowano ul. Jagiellończyka w Grojcu na odcinku ok. 160 m. Inwestorem zadania było Starostwo Oświęcimskie. Wysokość dotacji udzielonej przez gminę Oświęcim w 2019 r. to 21 650,16 zł, a całkowita wartość zadania wyniosła 152 880,32 zł. Poprawiono również bezpieczeństwo na ul. Jagiellończyka w Grojcu. Inwestorem zadania było Starostwo Oświęcimskie. Wysokość dotacji udzielonej przez gminę Oświęcim w 2019 r. – 27 989,55 zł. Całkowita wartość zadania – 84 479,11 zł. Ponadto w tym</p>	
--	--	--

	<p>samym roku wykonano remont drogi wewnętrznej – odnogi ul. Marii Radziwiłł za kwotę 104 707,03 zł. Zakres prac objął wykonanie podbudowy i nawierzchni oraz pobocza. Gmina Oświęcim uzyskała na ten cel dofinansowanie z budżetu województwa małopolskiego ze środków na modernizację dróg dojazdowych do pól uprawnych w kwocie 70 000 zł.</p> <p>Przebudowano także drogę wewnętrzną (ul. Puściny) zlokalizowaną na działce nr 12/62 w Łazach. Wartość zadania 49 996,23 zł.</p> <p>W Porębie Wielkiej w 2019 r. miał miejsce remont nawierzchni odcinka jezdni ul. Odnoga. Wartość zadania – 23 608,76 zł.</p> <p>We wsi Włosienica wybudowano chodnik wzdłuż ul. Suskiego (odc. 1 – od ul. 1 Maja do skrzyżowania z ul. Dębowa) za kwotę prawie 535 000 zł. Inwestycja realizowana została przez Starostwo Powiatowe, a współfinansowana przez gminę Oświęcim. Kwota dotacji rozliczona w 2019 r. to 181 953,35 zł.</p> <p>W Zaborzu remontowano drogę gminną ul. Borowiec w km 0+000,00 - +328,40 oraz 0+510 – 1+452,00 w kwocie 200 000,00 zł (wartość całości inwestycji to 1 221 811,57) oraz modernizowano ul. Wodną za kwotę 119 273,08 zł. Na odcinku o długości 170 m od skrzyżowania z ulicą Porębską wykonano podbudowę i nawierzchnię oraz pobocza. Kolejny fragment ulicy Wodnej o podobnej długości utwardzono i wyrównano tłuczniem. Zadanie dofinansowane z budżetu województwa małopolskiego ze środków na modernizację dróg dojazdowych do pól uprawnych w kwocie 50 000 zł. Ponadto w tej samej miejscowości wyremontowano odcinek nawierzchni ul. Akacjowej o wartości 100 926,36 zł. W ramach zadania wykonano remont nawierzchni i poboczy ulicy Akacjowej na odcinku o długości 160 metrów. Co więcej, w Zaborzu przeprowadzono remont nawierzchni odcinka ul. Pod Dębem w kwocie 219 232,24 zł. (modernizacja odcinka długości 378 mb: rozebranie przepustów pod zjazdami, odtworzenie przepustów pod zjazdami, oczyszczenie przydrożnego rowu, wykonanie warstwy profilującej z betonu asfaltowego, wykonanie nawierzchni jezdni – warstwa wiążąca z betonu asfaltowego, wykonanie nawierzchni jezdni – warstwa ścieralna z betonu asfaltowego, wykonanie pobocza, montaż progów zwalniających) oraz remont odcinka ul. Pod Dębem w Zaborzu i ul. Odnoga w Porębie Wielkiej – o wartości 205 033,77 zł.</p> <p>Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wykonała w latach 2017-2019 remont nawierzchni chodników, remont nawierzchni jezdni, wymianę chodnika, remont barier, schodów skarpowych na moście oraz wymiana dylatacji na moście na odcinku drogi krajowej nr 44 we Włosienicy. Wszystkie prace to koszt 1 090 235,12 zł. W 2018 r. GDDKiA realizowała także przebudowę skrzyżowania ulic Jezioro i Porębskiej z drogą krajową nr 44.</p> <p>Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie przeprowadził w roku 2017 konserwację nawierzchni bitumicznej drogi DW 948 o długości 200 mb. Koszty pokryto ze środków wojewódzkich w kwocie 452 757 zł. W latach 2018-2019 przystąpiono do rozbudowy odcinka DW 948 Oświęcim -Kęty oraz DW 949 Brzeszcze - Osiek. Koszt zadania to 385 000 zł ze środków wojewódzkich.</p>	
Termomodernizacja budynków mieszkalnych	Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (znak pisma: KZM-152-2/20) w 2018 roku mieszkańcy gminy Oświęcim złożyli 10 wniosków o przyznanie dotacji lub pożyczki w związku z Programem Priorytetowym „Czyste Powietrze”, w tym 2 wnioski w zakresie termomodernizacji budynków mieszkalnych. Natomiast w 2019 r. liczba wniosków była większa – 39, w tym 16 dotyczyło termomodernizacji obiektów mieszkalnych.	49 wniosków, w tym 18 dotacji na termomodernizację obiektów mieszkalnych
Ograniczenie niskiej emisji w gminie Oświęcim poprzez modernizację kotłowni	W 2018 r. podjęto się modernizacji kotłowni i instalacji c.o. w budynku gminnym w Broszkowicach polegającej na wymianie kotła węglowego na gazowy oraz modernizacji instalacji c.o. Projekt miał na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, a jego koszt wyniósł 112 188,16 zł.	Modernizacja kotłowni w budynku gminnym 45 wniosków o wymianę źródła ciepła w latach 2018-2019

	<p>Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie (znak pisma: KZM-152-2/20) w latach 2018-2019 złożono 45 wniosków w związku z wymianą źródła ciepła opalanego niskoefektywnym paliwem stałym (węglem) na inne – bardziej ekologiczne źródła, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 36 kotłów gazowych, • 1 kocioł na biomasę, • 5 kotłów na węgiel – ekogroszek, • 1 pompa ciepła grunt/woda, • 1 pompa ciepła powietrzna, • 1 system elektrycznego ogrzewania. <p>Łączny koszt wymiany źródeł ciepła wynosi 712 330 zł.</p>	
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 3 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony powietrza

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2016	Stan aktualny 2019
1.	Klasa jakości powietrza	C (pył PM2,5, PM10, benzo(a)piren)	C (pył PM2,5, PM10, benzo(a)piren)
2.	Długość przebudowanych i wyremontowanych dróg (km)	-	3,11
3.	Długość wybudowanych dróg (km)	-	2,03
4.	Liczba zainstalowanych lamp (szt.)	-	15
5.	Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie spalania odpadów w domowych kotłowniach	-	197
6.	Liczba przeprowadzonych termomodernizacji budynków	-	18
7.	Liczba zmodernizowanych przydomowych kotłowni	-	233

*Stan zaczerpnięty z POŚ, 2016

Źródło: opracowanie własne

4.1.2. Opis stanu obecnego

4.1.2.1. Jakość powietrza na obszarze gminy Oświęcim

Pod względem klimatycznym obszar gminy Oświęcim zaliczany jest do regionu:

- wg Romera (1949) - klimatu podgórskich nizin i kotlin - łagodnego, o opadach korzystnie rozłożonych dla rolnictwa i najdłuższym okresie wegetacyjnym,
- wg Gumińskiego (1948) - do XV dzielnicy rolniczo-klimatycznej wydzielonej na podstawie rozwoju roślin i wskaźników fenologicznych,
- wg Baca (1991) - agroklimat w półroczu letnim charakteryzowany w oparciu o bilans wodny i energii zaliczany jest do bardzo wilgotnego podtypu: umiarkowanie ciepły i słoneczny oraz umiarkowanie ciepły i pochmurny,
- wg Wosia (1995) - śląsko-krakowskiego (XXVI), który wyróżnia się stosunkowo niewielką liczbą dni z pogodą bardzo ciepłą z opadem (średnio 34 dni), ciepłą z dużym zachmurzeniem i opadem (50 dni), natomiast mniej jest dni umiarkowanie ciepłych i pochmurnych oraz chłodnych i pochmurnych.

Klimat gminy kształtowany jest przez masy powietrza napływające nad ten teren. W ogólnej cyrkulacji dominują masy powietrza polarnomorskiego i polarno-kontynentalnego napływające z kierunku zachodniego. Kotlina Oświęcimska charakteryzuje się niekorzystnymi warunkami anemologicznymi. Dominują wiatry z kierunku zachodniego (ok. 52%) i wschodniego (ok. 24%), a istotny wpływ ma także położenie dolin głównych dopływów Wisły, Soły, Przemszy i Gostynki. Region jest słabo przewietrzany, cisze łącznie z wiatrami do 2 m/s stanowią blisko 70% ogólnej liczby przypadków. Nieco korzystniejsze warunki panują na terenach wyżej położonych w południowej części gminy. Pod względem cech klimatu naturalnego, obszar ten zaliczany jest do terenów bardzo

korzystnych zwłaszcza dla rolnictwa, a wskaźnik klasyfikacji bonitacyjnej osiąga wartość 94-96 (100 - maksymalna wartość w Polsce - Górski. Atlas, 1994).

Na stan powietrza i środowiska w gminie Oświęcim wpływa głównie emisja zanieczyszczeń pochodzących z jednorodzinnej i wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej oraz transport. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Problem niskiej emisji, zwłaszcza w niżej położonych częściach obszaru. Doliny rzeczne oraz znaczące przestrzenie rolne pozostawia się wolne od zabudowy, co ma pozytywny wpływ na możliwości przewietrzania gminy. Głównym winowajcą złej jakości powietrza jest tu niska emisja z palenisk domowych.

Wpływ na pogorszenie się jakości powietrza w gminie ma również napływ zanieczyszczeń z sąsiadujących gmin i miasta Oświęcimia, które cechują się wyższym stopniem urbanizacji i rozwoju przemysłu.

Jakość powietrza na terenie gminy kształtowana jest przez kilka znaczących czynników, do których należą:

- zanieczyszczenia emitowane ze źródeł liniowych – tj. wszelkiego rodzaju transport na drogach publicznych gminy,
- niska emisja (powierzchniowa) pochodząca z zabudowań mieszkalnych jednorodzinnych i wielorodzinnych, a także z obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy,
- emisja z emitorów punktowych na terenie gminy – tj. emisja pochodząca z zakładów przemysłowych, które posiadają stosowane pozwolenia w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza wydane przez organy do tego właściwe.

W kolejnych podrozdziałach zostaną omówione poszczególne rodzaje źródeł emisji na terenie gminy.

W 2017 roku Sejmik Województwa Małopolskiego wydał uchwałę (nr XXXII/452/17 z dnia 23 stycznia 2017 roku) w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała antysmogowa wprowadzona została w celu redukcji zanieczyszczeń pochodzących w szczególności z tzw. niskiej emisji i reguluje szereg ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji i korzystania z instalacji spalających paliwa.

Uchwała antysmogowa zakazuje spalania:

- paliw, w których udział masowy węgla kamiennego lub węgla brunatnego o uziarnieniu 0-3 mm wynosi powyżej 15%,
- paliw zawierających biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%.

Ponadto, uchwała zobowiązuje mieszkańców, w przypadku montażu urządzeń na paliwo stałe w nowych budynkach, do instalacji kotłów zapewniających minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w ekoprojekcie oraz umożliwiających wyłącznie automatyczne podawanie paliwa, za wyjątkiem instalacji zgazowujących paliwo. Co więcej, kotły muszą spełniać wymagania w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określone dla klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012.

Uchwała wprowadza także daty graniczne wymiany starych kotłów węglowych, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 r. w zależności od wieku urządzenia:

- od 1 stycznia 2023 roku - w przypadku instalacji niespełniających wymagań w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3, 4 lub 5 według normy PN-EN 303-5:2012,
- od 1 stycznia 2027 roku - w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie sprawności cieplnej i emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012r.

Gmina ma także możliwość oddziaływania na poziom niskiej emisji poprzez propagowanie zastosowania w budynkach jednorodzinnych nowoczesnych, odnawialnych źródeł energii cieplnej.

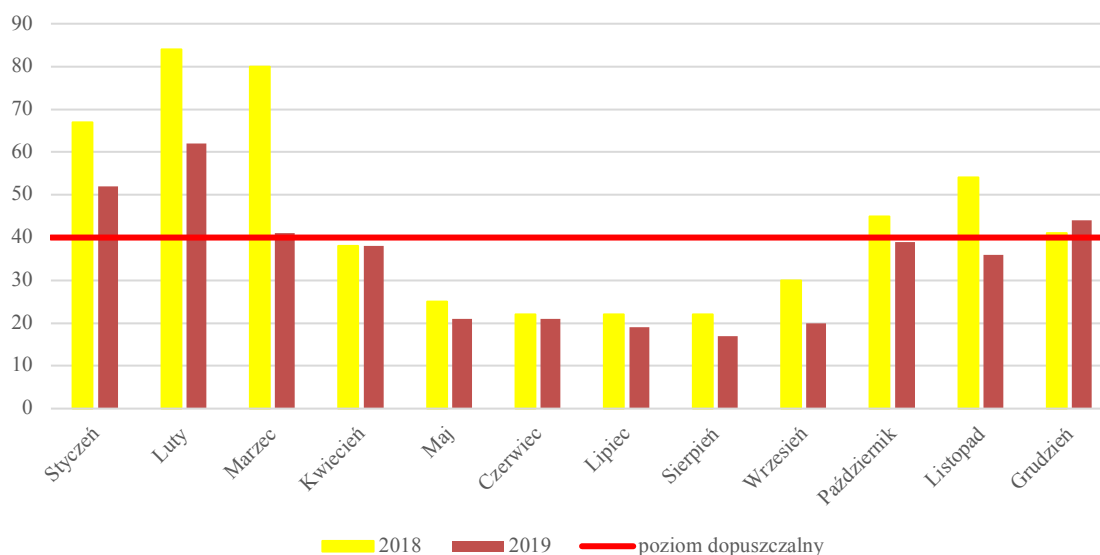
Ocena jakości powietrza oraz stopień zanieczyszczenia powietrza to jeden z głównych kierunków działań samorządów w ostatnich latach zmierzających do poprawy stanu powietrza w poszczególnych gminach i powiatach. W sposób szczególny kładzie się nacisk na monitoring stanu powietrza przy pomocy punktów pomiarowych, które badają stopień zanieczyszczenia i stanowią jednocześnie narzędzie kontroli i analiz działań wdrażanych przez samorządy w celu polepszenia jakości powietrza na poziomie lokalnym. Pomiar prowadzone są dla substancji, których oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na roślinność może być znaczące. Najbardziej uciążliwymi substancjami emitowanymi do powietrza są tlenki azotu, tlenki siarki, tlenek węgla oraz pyły. Wraz z emisją pyłów, które mogą występować w różnych frakcjach, emitowane są również inne zanieczyszczenia, wśród których pojawia się często benzo(alfa)piren - należący do grupy wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych związków o udowodnionym silnie kancerogennym wpływie na zdrowie ludzi.

Ocenę jakości powietrza w województwie małopolskim prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie i udostępniania jest ona publicznie w postaci publikowanych „Ocen jakości powietrza w województwie małopolskim” dla kolejnych lat. Województwo małopolskie wedle tych ocen podzielone jest na wyodrębnione strefy:

- Aglomeracja Kraków,
- Miasto Tarnów,
- Strefa małopolska.

Gmina Oświęcim przynależy do strefy małopolskiej. W latach 2017-2019 w strefie małopolskiej przekroczenie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu odnotowano dla benzo(alfa)pirenu, pyłów PM10 i PM2,5 oraz przekroczony został poziom docelowy dla ozonu (klasa D2).

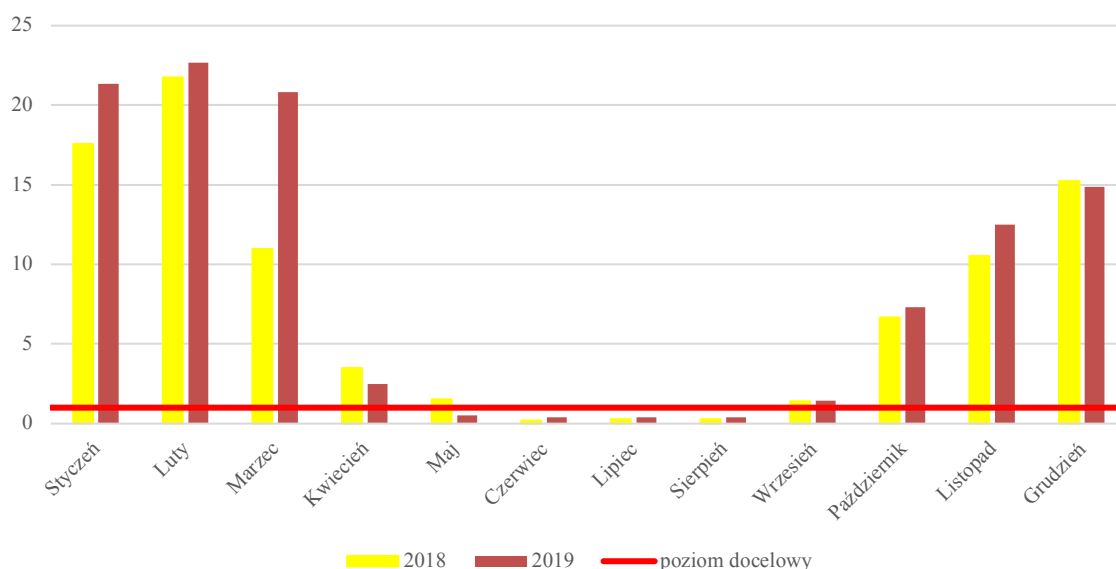
Na terenie gminy Oświęcim nie znajdują się stacje pomiarowe badające stan jakości powietrza prowadzone przez WIOŚ, dlatego też na poniższych wykresach pokazano stężenie średnie uzyskane przez stację pomiarową zlokalizowaną w mieście Oświęcim na ul. J. Bema (najbliższa stacja pomiarowa od granic gminy Oświęcim). Stacja pomiarowa w Oświęcimiu prowadzi pomiary manualne pyłu PM10 oraz benzo(alfa)pirenu.

Rysunek 4 Średnie stężenie pyłu PM10 na stacji w Oświęcimiu w latach 2018 – 2019 (ug/m³)

Źródło: System Monitoringu Jakości Powietrza – woj. małopolskie (<http://monitoring.krakow.pios.gov.pl/dane-pomiarowe/manualne> dostęp: 03.08.2020 r.)

W roku 2018 i 2019 miały miejsce ponadnormatywne stężenia pyłu PM10 na stacji w Oświęcimiu. Odnotowano wówczas w styczniu, lutym, marcu oraz w marcu (2017 r. i 2018 r.), a także w październiku i listopadzie 2018 r. stężenia przekraczające poziom dopuszczalny dla pyłu PM10 wynoszący 40 ug/m³. W lutym i marcu 2018 r. stężenie to znacznie przekroczyło poziom dopuszczalny – aż o 100% i wyniosło 80 ug/m³ i więcej.

Rysunek 5 Średnie stężenie benzo(a)pirenu na stacji w Oświęcimiu w latach 2018 – 2019 (ng/m³)

Źródło: System Monitoringu Jakości Powietrza – woj. małopolskie (<http://monitoring.krakow.pios.gov.pl/dane-pomiarowe/manualne> dostęp: 03.08.2020 r.)

W roku 2018 i 2019 miały miejsce ponadnormatywne stężenia benzo(alfa)pirenu na stacji w Oświęcimiu. Od stycznia do kwietnia oraz od września do grudnia utrzymuje się tendencja przekroczeń stężeń benzo(alfa)pirenu. W pierwszych trzech miesiącach roku obserwowano aż ponad 20-krotne przekroczenia poziomu docelowego. Jedynie w miesiącach letnich – od czerwca do sierpnia stężenie pozostawało w normie (poniżej 1 ng/m³).

Uchwała Nr XXXV/407/17 Rady Gminy Oświęcim z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie określenia zasad udzielania osobom fizycznym dotacji celowych na realizację zadań związanych z ochroną powietrza, polegających na zmianie starego systemu ogrzewania na proekologiczne w budynkach mieszkalnych zlokalizowanych na terenie gminy Oświęcim, w ramach "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Oświęcim" zawiera Regulamin udzielania osobom fizycznym dotacji celowej z budżetu gminy na zmianę systemu ogrzewania budynków mieszkalnych w gminie Oświęcim na proekologiczny określający:

- kryteria wyboru zadań do dofinansowania,
- tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji,
- sposób rozliczania dotacji.

Celem udzielenia dotacji celowej jest poprawa jakości powietrza na terenie gminy Oświęcim poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych w wyniku procesów spalania paliw stałych do celów grzewczych w budynkach mieszkalnych.

Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą nr XXXII/451/17 z dnia 23 stycznia 2017 r. zmienił uchwałę nr XXXIX/612/09 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 21 grudnia 2009 r. w sprawie „Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego”. Nadrzędnym celem aktualizacji Programu ochrony powietrza jest opracowanie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy jakości powietrza, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa małopolskiego.

Starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie zobowiązani są do sporządzania sprawozdań z realizacji działań naprawczych wskazanych w Programie w danym roku za rok poprzedni i ich przekazywania w terminie do 30 kwietnia każdego roku Marszałkowi Województwa. Sprawozdania z gminy Oświęcim powinny być przekazywane jednostce organizacyjnej właściwej do spraw środowiska w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

Wójt gminy Oświęcim składa co roku Sprawozdanie z realizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego. W 2019 r. raportowano w Sprawozdaniu m.in.:

- 154 wykonanych kontroli w zakresie przestrzegania zapisów uchwały Sejmiku (wymagania dla jakości paliw),
- 9 pobranych próbek paliwa do badania,
- 44 spraw naruszeń przestrzegania uchwały Sejmiku,
- 208 złożonych wniosków o wymianę źródła ciepła, z czego 141 rozpatrzonych i zrealizowanych,
- 142 wymienionych źródeł ciepła.

Gmina Oświęcim na koniec 2019 r. deklarowała 95% procent przeprowadzonych inwentaryzacji źródeł ciepła w gminie.

4.1.2.2. Emisja z emitorów liniowych

Stale rosnąca popularność środków komunikacji, rozbudowa dróg i autostrad, a także konieczność ciągłego przemieszczania się wpływa na powstawanie emisji liniowej – tj. emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu i spalania paliw w różnego typu pojazdach. Gmina Oświęcim posiada sieć dróg gminnych, których całkowita długość wynosi około 100 km. z czego wg analizy stanu dróg gminnych (źródło: miesięcznik „Oświęcimska Gmina”, wydanie październik 2019 r.) 19,52 km jest w stanie bardzo dobrym, 14,92 km w stanie dobrym, 33,46 km zostało oznaczone jako stan ostrzegawczy, 28,83 km jako stan zły i 3,28 km jako stan bardzo zły.

Drogi powiatowe na terenie gminy Oświęcim podlegają pod Zarząd Powiatu w Oświęcimiu i są to następujące odcinki:

- 1809 K Oświęcim – Bobrek o długości 1,012 km,
- 1864 K Grojec - Polanka Wielka długości 4,989 km,
- 1865 K Poręba Wielka – Łazy o długości 2,303 km,
- 1866 K Poręba Wielka – Włosienica o długości 3,167 km,

- 1868 K Rajsco - Wilczkowice - Skidzin - Zasole - gr. woj. o długości 1,552 km,
- 1867 K Grojec - Zaborze – Oświęcim o długości 5,326 km,
- 1877 K Babice - Brzezinka – Harmęże o długości 8,203 km,
- 1878 K Brzezinka – Pławy o długości 1,898 km,
- 1879 K Oświęcim (ul. Nideckiego) – Babice (ul. Grunwaldzka) o długości 0,847 km,
- 1895 K Oświęcim - Dwory - Las – Przepiszów o długości 3,534 km,
- 1897 K Oświęcim (ul. Jagiełły od obwodnicy Do ul. Królowej Jadwigi – ul. Królowej Jadwigi – ul. Zaborska) - Polanka Wielka – Głębowice o długości 6,723 km,
- 1898 K Stawy Monowskie – Żaki o długości 4,618 km,

o całkowitej długości 44,1 km.

Ponadto na obszarze gminy znajduje się 7 obiektów mostowych w obrębie dróg powiatowych podlegających pod Zarząd Powiatu w Oświęcimiu.

Zarząd Powiatu w Oświęcimiu jako jednostka odpowiedzialna za stan dróg i mostów na terenie gminy prowadzi bieżące prace utrzymaniowe i remontowe poprzez ocenę stanu tych obiektów. Odcinki dróg będące w najgorszym stanie i wymagające remontu są traktowane priorytetowo i sukcesywnie podlegają tym pracom w miarę możliwości finansowych.

Przez teren gminy Oświęcim przebiegają 2 drogi wojewódzkie pozostające w zarządzie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie:

- DW 933 – o długości na terenie gminy 2,44 km i stanie dobrym,
- DW 948 – o długości w stanie dobrym 2,28 i w stanie zadowalającym 3,36 km (łącznie 5,64 km).

Jednocześnie na wyżej wymienionych drogach nie znajdują się żadne obiekty mostowe.

W zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad jest droga krajowa nr 44 o łącznej długości na terenie gminy 6,734 km i stanie technicznym dobrym. Ponadto w ciągu drogi nr 44 znajdują się 2 obiekty mostowe (jeden na potoku Macocha i jeden przepust w miejscowości Włosienica).

Na drogach krajowych i wojewódzkich Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad przeprowadza tzw. Generalny Pomiar Ruchu (dalej: GPR), którego celem jest przedstawienie poziomu natężenia ruchu w wybranych punktach pomiarowych. W roku 2015 na drogach krajowych oraz wojewódzkich został przeprowadzony GPR, który z uwagi na fakt, iż jest przeprowadzany co 5 lat (w roku 2020 będzie miał miejsce kolejny GPR) stanowi aktualne źródło informacji o ruchu drogowym w Polsce.

Na terenie gminy Oświęcim mają miejsce 4 punkty pomiarowe:

- nr 12046 na drodze wojewódzkiej DW 933 w Rajsku przy ul. Pszczyńskiej,
- nr 12047 na drodze wojewódzkiej DW 933 w Babicach,
- nr 12053 na drodze wojewódzkiej DW 948 w Grojcu,
- nr 20201 na drodze krajowej 44 w Babicach.

Tabela 4 Średniodobowy ruch na drogach wojewódzkich i krajowych w gminie Oświęcim

Punkt pomiarowy/Ilość pojazdów w ciągu doby	Suma pojazdów	Motocykle	Osobowe	Lekkie ciężarowe	Ciężarowe		Autobusy	Ciężniki rolnicze
					z przyczepą	bez przyczepy		
20201	17 192	131	13500	1172	611	1484	277	17
12046	10629	96	9098	680	223	404	117	11
12047	14776	148	13135	724	310	296	163	0
12053	10506	116	8950	662	263	441	63	11

Źródło: Średni dobowy ruch roczny (SDRR) w punktach pomiarowych w 2015 roku na drogach wojewódzkich i krajowych w gminie Oświęcim, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (<https://www.gddkia.gov.pl/pl/2551/GPR-2015>, data dostępu: 03.08.2020 r.)

Do obliczeń emisji szkodliwych substancji do powietrza wykorzystano dane z tabeli powyżej. Wskaźniki emisji przyjęto według „Ekspertyzy na temat modelowania cząstek stałych PM10 i PM2.5 ze źródeł motoryzacyjnych wraz z opracowaniem programu obliczeniowego do wyznaczania emisji drogowej do wyznaczania emisji drogowej tlenku węgla, węglowodorów, niemetanowych lotnych związków organicznych, tlenków azotu, cząstek stałych, tlenków siarki oraz benzenu dla skumulowanych kategorii pojazdów: samochodów osobowych, lekkich samochodów ciężarowych (dostawczych) oraz samochodów ciężarowych i autobusów, Warszawa styczeń 2016” autorstwa prof. Zdzisława Chłopka. Ponadto przyjęto, że pojazdy poruszające się po drogach gminy Oświęcim osiągają średnią prędkość 60 km/h.

Tabela 5 Wskaźniki emisji dla poszczególnych typów pojazdów dla założonej prędkości 60 km/h

Rodzaj pojazdu	Wskaźnik emisji przy założonej prędkości 60 km/h [g/(szt×km)]								
	HC	CO	SOx	NOx	TSP	PM10	B(a)P	NMLZO	C ₆ H ₆
samochody osobowe	0,303	0,584	0,004	0,091	0,003	0,003	0,000	0,029	0,002
dostawcze	0,029	0,230	0,005	0,299	0,021	0,021	0,000	0,027	0,001
ciężarowe	0,433	0,037	0,012	1,439	0,033	0,033	0,000	0,012	0,001
autobusy	0,433	0,037	0,012	1,439	0,033	0,033	0,000	0,012	0,001

Źródło: „Ekspertyza na temat modelowania cząstek stałych...” prof. Z. Chłopka (data opracowania: styczeń 2016)

Tabela 6 Wielkości emisji godzinowej i średniorocznej z transportu na terenie gminy Oświęcim

Rodzaj pojazdu	Ilość pojazdów	Węglowodory alifatyczne	CO	SOx	NOx	TSP	PM10	B(a)P	NMLZO	C ₆ H ₆
kg/dobę										
Osobowe	44683	75.15	144.98	0.98	22.65	0.80	0.80	0.000119	7.16	0.389766
Ciężarowe	7270	17.49	1.51	0.47	58.14	1.33	1.33	0.000036	0.47	0.031506
Autobusy	620	1.49	0.13	0.04	4.96	0.11	0.11	0.000003	0.04	0.002687
Mg/rok										
Osobowe	44683	27.43	52.92	0.36	8.27	0.29	0.29	0.000043	2.61	0.142265
Ciężarowe	7270	6.38	0.55	0.17	21.22	0.48	0.48	0.000013	0.17	0.011500
Autobusy	620	0.54	0.05	0.01	1.81	0.04	0.04	0.000001	0.01	0.000981

Źródło: opracowanie własne na podstawie wskaźników „Ekspertyzy na temat modelowania cząstek stałych...” prof. Z. Chłopka (data opracowania: styczeń 2016)

4.1.2.3. Niska emisja na terenie gminy Oświęcim

Niska emisja to emisja szkodliwych gazów i pyłów na niskiej wysokości – maksymalnie do 40 m, które powstały w konsekwencji nieefektywnego spalania paliw – głównie węgla kamiennego, węgla drzewnego, oleju napędowego, benzyny itp. w domach, samochodach oraz kotłowniach. Niezbyt duża wysokość kominów i innych źródeł emisji powoduje zwiększoną szkodliwość tego zjawiska z uwagi na to, że zanieczyszczenia wykazują tendencję do gromadzenia się wokół miejsca ich powstawania, czyli zazwyczaj w pobliżu zwartej zabudowy mieszkaniowej.

Niska emisja w gminie Oświęcim została szczegółowo zinventaryzowana i przedstawiona w Planie gospodarki niskoemisyjnej sporządzonej w 2016 roku (przyjętym uchwałą nr XXI/229/16 Rady Gminy Oświęcim z dnia 22 czerwca 2016 r.). W ramach dokumentu wydzielono kilka źródeł niskiej emisji:

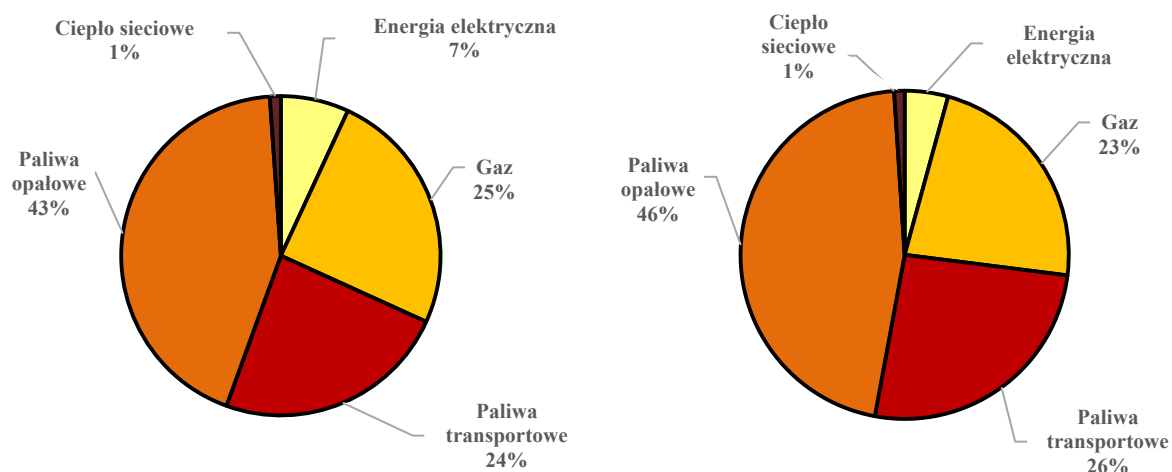
- energia elektryczna,
- gaz sieciowy,
- paliwa transportowe,
- paliwa opałowe,
- oświetlenie uliczne.

W poniższej tabeli przedstawiono zużycie energii w poszczególnych źródłach niskiej emisji.

Tabela 7 Zużycie energii końcowej na terenie gminy Oświęcim w podziale na paliwa i energię (MWh)

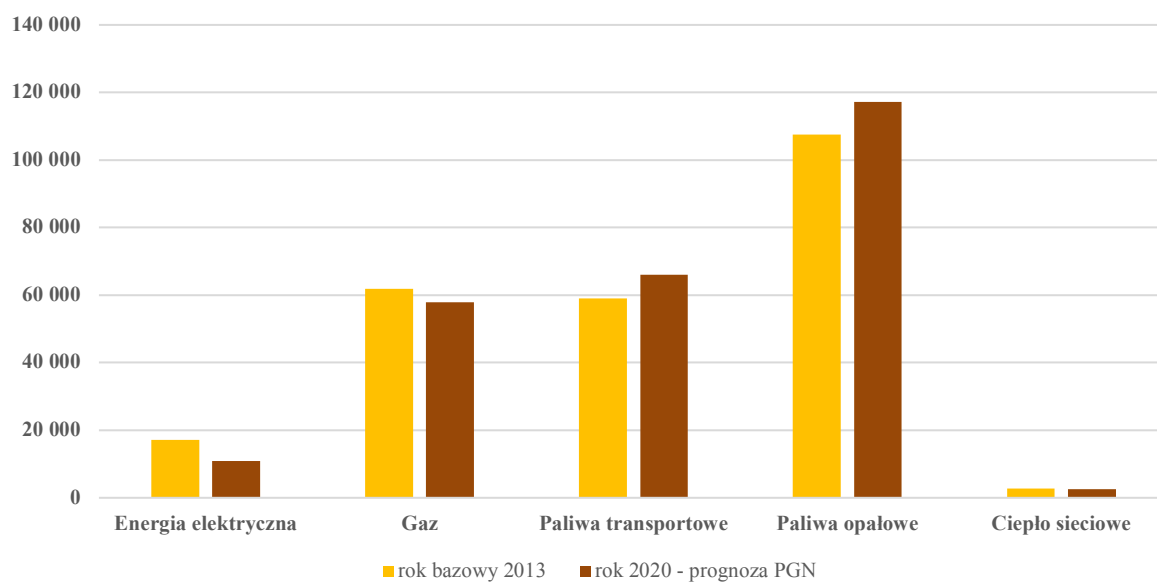
Nośnik energii	Zużycie energii (MWh)	
	rok bazowy 2013	rok 2020 - prognoza PGN
Energia elektryczna	17 114,92	10 873,48
Gaz	61 789,18	57 880,6
Paliwa transportowe	58 966,70	65 973,26
Paliwa opalowe	10 7615,60	117 289,77
Ciepło sieciowe	2 750,46	2 617,84
Suma	248 236,86	254 634,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie: PGN, 2016

Rysunek 6 Udział zużycia energii wg poszczególnych paliw (%) – po lewej rok bazowy 2013, po prawej prognoza PGN – rok 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie: PGN, 2016

Rysunek 7 Zużycie energii końcowej wg paliw na terenie gminy Oświęcim (MWh)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: PGN, 2016

Największe zużycie energii ma miejsce w przypadku paliw opałowych i paliw transportowych – łącznie te dwa sektory są odpowiedzialne w 67% za powstawanie tzw. niskiej emisji. Biorąc pod uwagę rodzaj paliwa opałowego, węgiel kamienny ma największy udział ze wszystkich paliw w tworzeniu niskiej emisji (aż 91% udziału paliw opałowych), natomiast gaz i ciepło systemowe stanowią łącznie pozostałe 9% paliw opałowych wykorzystywanych na terenie gminy Oświęcim w roku bazowym 2013.

4.1.2.4. Zaopatrzenie w gaz na terenie gminy Oświęcim

Ciągłość dostaw gazu zapewnia zasilanie systemu gazowego z kilku stacji redukcyjno-pomiarowych położonych na terenie gminy oraz miasta Oświęcim. Rozdzielnia Gazu Oświęcim eksploatuje cztery stacje redukcyjno-pomiarowe w Rajsku i Grojcu, Grojcu – Stawach Grojeckich i Zaborzu.

Długość sieci gazowej średniego ciśnienia na koniec roku 2019 wynosiła 170739 m, a długość przyłączy 86407 m. Liczba odbiorców na koniec roku 2019 wynosiła 3936.

Przez teren gminy przebiegają następujące gazociągi wysokiego ciśnienia:

- ø 400 CN 6,3 MPa relacji Oświęcim - Bielsko-Biała,
- ø 400 CN 2,5 MPa relacji Oświęcim - Świerklany,
- ø 150 CN 2,5 MPa relacji Oświęcim - Kęty,
- ø 65 CN 2,5 MPa do stacji redukcyjno pomiarowej w Grojcu,
- ø 50 CN 2,5 MPa do stacji redukcyjno pomiarowej w Rajsku.

W latach 2017-2019 sieć gazowa uległa rozbudowie o nowe odcinki sieci o długościach

- rok 2017 – 5602 m,
- rok 2018 – 3146 m,
- rok 2019 – 3534 m.

Łącznie w latach 2017-2019 wybudowano ponad 12 km nowych sieci gazowych na terenie gminy Oświęcim.

Zwiększenie ilości instalacji gazowych przekłada się jednocześnie na zmniejszenie liczby kotłowni domowych opalanych nieekologicznym węglem kamiennym, które w znacznym stopniu zanieczyszczają powietrze i przyczyniają się do powstawania niskiej emisji. Wraz z poszerzaniem się obszaru objętego zabudową mieszkaniową oraz usługową i przemysłową konieczna jest ciągła rozbudowa sieci gazowniczej i poszerzanie grona odbiorców instalacji gazowych.

4.1.2.5. Zaopatrzenie w ciepło sieciowe na terenie gminy Oświęcim

Teren gminy Oświęcim zaopatrywany jest także w ciepło sieciowe – dostawcą ciepła jest Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j. Elektrociepłownia Synthos jest jednostką wytwórczą pracującą w oparciu o 4 kotły:

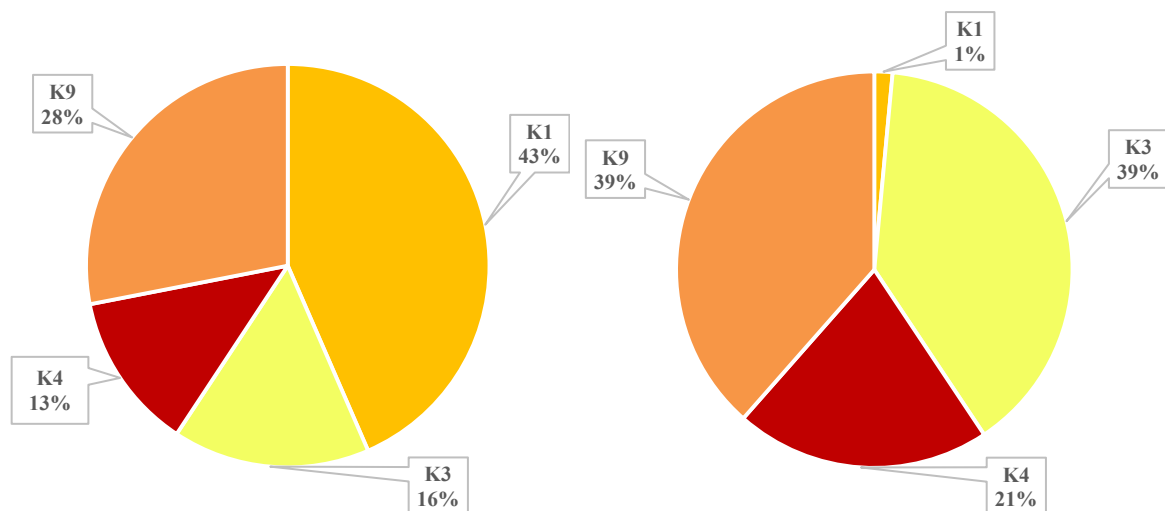
- K1 OF-140 typu fluidalnego o mocy 100 MWt i sprawności 91,5%. Paliwem podstawowym jest węgiel kamienny, a dodatkowym gaz kopalniany i olej opałowy. Kocioł wyposażony jest w urządzenie redukujące emisję zanieczyszczeń do atmosfery, które stanowi filtr workowy o skuteczności wychwytywania pyłu ok. 99,8% oraz system usuwania tlenków siarki ze strumienia gazów wylotowych za pomocą mączki wapiennej o skuteczności wychwytywania ok 95%,
- K3 OP-130 typu pyłowego o mocy 93 MWt i sprawności 88%. Paliwem podstawowym jest węgiel kamienny, a dodatkowym gaz kopalniany. Kocioł wyposażony jest w urządzenie redukujące emisję zanieczyszczeń do atmosfery, które stanowi elektrofiltr o skuteczności wychwytywania pyłu ok. 99,7%,
- K4 OP-130 typu pyłowego o mocy 93 MWt i sprawności 88%. Paliwem podstawowym jest węgiel kamienny, a dodatkowym gaz kopalniany. Kocioł wyposażony jest w urządzenie redukujące emisję zanieczyszczeń do atmosfery, które stanowi elektrofiltr o skuteczności wychwytywania pyłu ok. 99,7%,
- K3 OP-140 typu pyłowego o mocy 100 MWt i sprawności 91%. Paliwem podstawowym jest węgiel kamienny, a dodatkowym gaz kopalniany. Kocioł wyposażony jest w urządzenie redukujące emisję zanieczyszczeń do atmosfery, które stanowi elektrofiltr o skuteczności wychwytywania pyłu ok. 99,8% oraz nowoczesne technologie instalacji odazotowania (deNOx) o sprawności ok 60% i odsiarczania (deSOx) o sprawności ok 96%.

Poniżej w tabeli zawarto informacje na temat ilości spalanych paliw oraz wytworzonej w wyniku spalania energii cieplnej i elektrycznej.

Tabela 8 Zużycie paliwa w kotłach eksploatowanych w elektrociepłowni Synthos Dwory 7

Kocioł	Zużycie paliwa		
	węgiel kamienny [Mg]	gaz kopalniany [m ³]	olej opalowy [Mg]
K1	110 000	320 000	148
K3	40 000	8 457 000	-
K4	32 000	4 502 000	-
K9	71 000	8 314 000	-

Źródło: Informacje udostępnione przez spółkę Synthos Dwory 7 (pismo z dnia 15 lipca 2020 r, znak: 827/DE/2020)

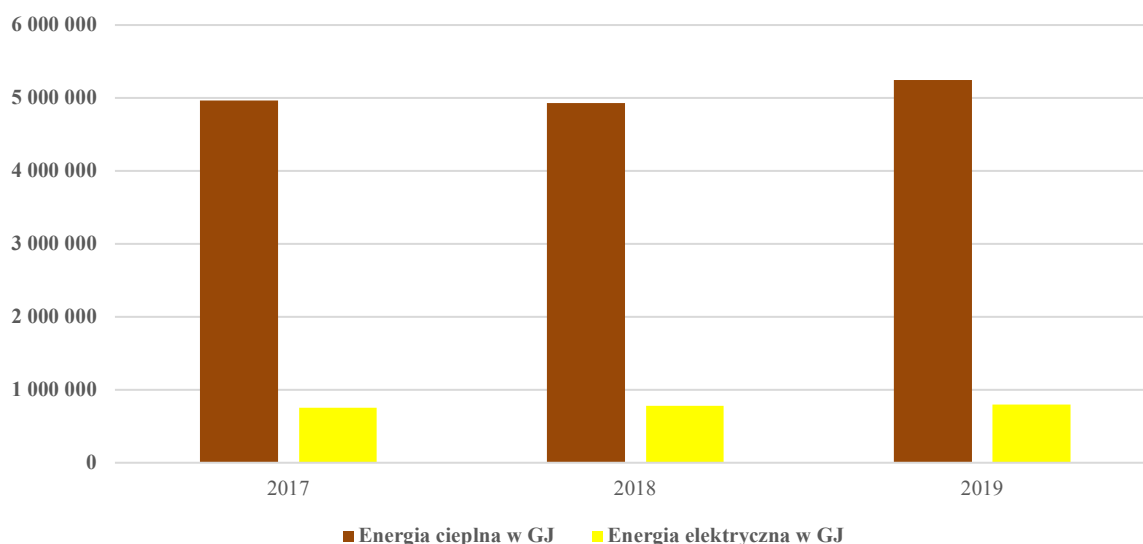
Rysunek 8 Porównanie ilości zużywanych paliw w kotłach – po lewej węgla kamiennego i po prawej gazu kopalnianego

Źródło: Informacje udostępnione przez spółkę Synthos Dwory 7 (pismo z dnia 15 lipca 2020 r, znak: 827/DE/2020)

Tabela 9 Ilość ciepła i energii elektrycznej wytwarzanej w elektrociepłowni Synthos Dwory 7

Rok	2017	2018	2019
Energia cieplna w GJ	4 962 086	4 931 893	5 248 466
Energia elektryczna w GJ	753 160	782 579	794 232

Źródło: Informacje udostępnione przez spółkę Synthos Dwory 7 (pismo z dnia 15 lipca 2020 r, znak: 827/DE/2020)

Rysunek 9 Energia cieplna i energia elektryczna wytwarzane w elektrociepłowni Synthos Dwory 7

Źródło: Informacje udostępnione przez spółkę Synthos Dwory 7 (pismo z dnia 15 lipca 2020 r, znak: 827/DE/2020)

Ponadto na terenie Zaborza zlokalizowana jest sieć ciepłownicza o długości około 7,76 km będąca własnością gminy, a obsługiwana przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (dalej: PEC) w Oświęcimiu. PEC w ramach własnych inwestycji wybudował na terenie sołectwa Zaborze 491 m sieci i przyłączy. Wybudowane rurociągi wykonane są w technologii rur preizolowanych oraz stanowią własność PEC.

4.1.2.6. Transport kolejowy na terenie gminy

Na terenie gminy Oświęcim funkcjonuje transport kolejowy i rozbudowana sieć tras kolejowych. Długość poszczególnych odcinków linii kolejowych na terenie gminy Oświęcim z podziałem na rodzaje wynosi:

- linia kolejowa nr 93 Trzebinia, długość w granicach gminy Oświęcim - 4 352 m,
- linia kolejowa nr 94 Kraków Płaszów - Oświęcim, długość w granicach gminy Oświęcim - 10 217 m,
- linia kolejowa nr 138 Oświęcim - Katowice, długość w granicach gminy Oświęcim - 128 m,
- linia kolejowa nr 699 Oświęcim OWC - Oświęcim OWC1, długość w granicach gminy Oświęcim - 148 m,
- linia kolejowa nr 882 Oświęcim - KWK Czeczott, długość w granicach gminy Oświęcim - 2 051 m,
- linia kolejowa nr 886 Dwory - Zakłady Chemiczne Dwory, długość w granicach gminy Oświęcim - 1 957 m.

W okolicach gminy Oświęcim (na terenie miasta Oświęcim) zlokalizowane są 2 stacje kolejowe - Stacja Oświęcim i Stacja Dwory.

Transport kolejowy stanowi alternatywę dla transportu drogowego i intensyfikacji ruchu pojazdów, który przyczynia się do powstawania zanieczyszczeń powietrza, ponadto emitowany dwutlenek węgla powoduje pogłębianie się zjawiska globalnego ocieplenia. Dlatego też ważne jest, by rozwijać transport kolejowy, którego dobra infrastruktura zwiększy jego popularność i chęć zamiany pojazdów samochodowych na pociągi przez mieszkańców gminy.

4.1.2.7. Warunki wykorzystania OZE

Gospodarka niskoemisyjna gminy powinna opierać się o mechanizmy i narzędzia redukujące lub eliminujące emisje pochodzące z różnych sektorów gospodarki. W tym zakresie największy potencjał posiadają odnawialne źródła energii, które w ostatnich latach zyskują ogromną popularność, a ich technologia stale jest unowocześniana, co przekłada się na większe efektywności uzysków energii z takich źródeł.

Małopolska charakteryzuje się dużym potencjałem w zakresie energetyki słonecznej. Średniorocznie sumy promieniowania słonecznego przypadające na jednostkę powierzchni to 1000–1100 kWh/m². Województwo małopolskie charakteryzuje się także największym potencjałem energii geotermalnej spośród wszystkich województw Polski. Zatem wspieranie inwestycji w budowę lub rozbudowę jednostek wykorzystujących energię geotermalną, jak i propagowanie instalacji fotowoltaicznych może mieć znaczący wpływ na redukcję zanieczyszczeń powietrza w regionie.

Energia słońca

Potencjał energii promieniowania słonecznego dla województwa małopolskiego określony został w przedziale 1000–1100 kWh/(m²·rok). Dla takich terenów opłacalne jest stosowanie instalacji fotowoltaicznych oraz kolektorów słonecznych, w których zachodzi konwersja energii słonecznej w energię elektryczną (fotowoltaika) lub ciepłą (kolektory).

Rysunek 10 Rozkład promieniowania słonecznego na obszarze Polski

Źródło: re.jrc.ec.europa.eu/pvg_tools/en/ (data dostępu: 03.08.2020 r.)

Na terenie gminy Oświęcim wg informacji udostępnionych przez Tauron Dystrybucja S.A. (pismo z dnia 1.07.2020 r. znak: TD/OBB/OMR/2020-07-01/0000001) zlokalizowanych jest obecnie 327 instalacji fotowoltaicznych zamontowanych w budynkach jednorodzinnych, czyli tzw. mikroinstalacje o mocach do 10 kW. Na terenach i obiektach pozostających w zasobie komunalnym gminy nie zamontowano dotychczas instalacji fotowoltaicznych ani kolektorów słonecznych. Ze względu jednak na potencjał energii promieniowania słonecznego w gminie Oświęcim wskazane jest zastosowanie odnawialnych źródeł energii takich jak fotowoltaika czy kolektory słoneczne, co pozwoli na zmniejszenie pobieranej energii przez obiekty i budynki mieszkalne, a także na osiągnięcie efektu ekologicznego w postaci zmniejszonego zużycia paliw kopalnych, jak węgiel kamienny w konwencjonalnych elektrowniach i elektrociepłowniach.

4.1.3. Analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
<p>wzrost wykorzystania OZE na terenie gminy</p> <p>przyjęcie uchwał dot. dofinansowań do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła</p> <p>korzystne warunki do rozwoju odnawialnych źródeł energii (szczególnie wykorzystujących energię słoneczną)</p> <p>kontrole mieszkańców w zakresie spalania odpadów w domowych paleniskach</p> <p>dostępność ekodoradcy ds. ochrony powietrza, organizacja licznych spotkań edukacyjnych</p>	<p>korzystanie z tradycyjnych, przestarzałych źródeł ciepła</p> <p>znaczna emisja liniowa w wyniku lokalizacji drogi krajowej i dróg wojewódzkich na terenie gminy</p> <p>lokalizacja na terenie i w sąsiedztwie gminy zakładów mogące wpływać na powietrze atmosferyczne (Nicromet, Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j. w Oświęcimiu czy zakłady zlokalizowane w Rajsku i Brzezince)</p>
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
<p>rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy</p> <p>modernizacja domowych kotłowni opalanych węglem kamiennym;</p> <p>termomodernizacja budynków zarówno mieszkalnych jak i pozostających w zasobie komunalnym gminy</p> <p>zachęty do korzystania z dofinansowań w ramach wymiany przestarzałych źródeł ciepła na nowe</p> <p>edukacja ekologiczna w zakresie ekologicznych źródeł ciepła</p> <p>edukacja ekologiczna w zakresie szkodliwości spalania odpadów w kotłowniach domowych</p> <p>rozbudowa dróg i oświetlenia ulicznego</p> <p>nowe projekty związane ze ścieżkami i ruchem rowerowym</p>	<p>zanieczyszczenie powietrza w wyniku tzw. niskiej emisji;</p> <p>stosowanie węgla kamiennego jako paliwa do ogrzewania domostw i mieszkań</p> <p>duża liczba pojazdów na terenie gminy</p> <p>duże zapotrzebowanie finansowe związane z wydatkami na ochronę powietrza</p>

Źródło: opracowanie własne

4.1.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu klimatu i jakości powietrza

Ochrona powietrza to temat szczególnie często poruszany i będący celem wielu uchwał i zarządzeń zmierzających do poprawy stanu i jakości powietrza w województwach, powiatach i gminach. Priorytetem dla jednostek samorządowych staje się dążenie do utrzymywania poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach. Jakość powietrza na terenie gminy Oświęcim w ostatnich latach ulegała zmianom w kierunku poprawy stanu powietrza (w roku 2019 stężenia pyłów były niższe w stosunku do poprzednich lat). Ocenę jakości powietrza na terenie gminy przeprowadzono w oparciu o dane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie oraz dane ze stacji pomiarowej, tj. stacji w Oświęcimiu. Zgodnie z roczną oceną jakości powietrza gmina należy do strefy małopolskiej, dla której występują corocznie ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, ozonu oraz benzo(a)pirenu, co przekłada się na przypisanie strefie klasy C ze względu na roczne stężenia w powietrzu tych substancji. Wpływ na jakość powietrza w gminie ma kilka czynników – procesy spalania niskiej jakości paliw stałych w domowych kotłowniach, co z kolei wpływa na powstawanie tzw. niskiej emisji, która stanowi zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Analiza SWOT pokazała, iż zagrożeniem dla gminy mogą być niewystarczające środki finansowe na modernizację domowych kotłowni, czy termomodernizację budynków, szczególnie w kontekście dużego zainteresowania ze strony mieszkańców. Poprawa jakości powietrza może nastąpić poprzez realizację działań naprawczych, zaplanowanych w ramach Programu ochrony powietrza, a także poprzez uruchomienie rządowego Programu „Czyste powietrze”, czego efektem powinno być zmniejszenie wielkości emisji zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, głównie ze źródeł powierzchniowych.

Działaniami, które pozwolą na redukcję emisji szkodliwych substancji, jak również na podniesienie komfortu życia mieszkańców, będą termomodernizacje i wymiany nieefektywnych źródeł ciepła spalających paliwa stałe w budynkach mieszkalnych. Gmina Oświęcim przyjęła w tym zakresie uchwałę precyzującą warunki otrzymania dofinansowania na wymianę źródeł ciepła na proekologiczne. Gmina co roku inwestuje również w modernizację i remonty dróg gminnych oraz w rozbudowę oświetlenia ulicznego, co także przyczynia się do zmniejszenia emisji. W zakresie emisji liniowej pochodzącej z transportu na terenie gminy, możliwe jest zredukowanie zanieczyszczeń poprzez podejmowanie czynności prowadzących do podniesienia efektywności energetycznej transportu poprzez właśnie budowę i modernizację istniejących dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i DK 44. W związku z tym planowane są prace związane z poprawą stanu dróg publicznych gminnych i powiatowych. Gmina Oświęcim na zasadach współpracy międzygminnej planuje także działania obejmujące rozwój odnawialnych źródeł energii poprzez instalacje fotowoltaiczne. Większość inwestycji zarówno termomodernizacyjnych, efektywności energetycznej, jak i dotyczących infrastruktury drogowej będzie współfinansowana z funduszy krajowych i unijnych (w tym RPO, POIiŚ).

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 28, 29, 30.

4.3.4 Wpływ zmian klimatu na energetykę i transport, wrażliwość i adaptacja do zmian

W zapotrzebowaniu na energię elektryczną obserwuje się w Polsce dwie tendencje. Pierwsza z nich to zmniejszenie się różnic w zapotrzebowaniu na moc w miesiącach zimowych i letnich, druga – stopniowy wzrost zapotrzebowania na moc i energię. Mimo wzrostu zapotrzebowania roczne zużycie energii elektrycznej na mieszkańca jest w Polsce ciągle jeszcze dwukrotnie mniejsze niż w innych krajach UE stąd z dużym prawdopodobieństwem można założyć, że zapotrzebowanie to będzie wzrastało (na pewno do 2030 roku). Wzrost temperatury nie zmienia tej tendencji, gdyż brak jest korelacji między warunkami klimatycznymi w kraju a zużyciem energii elektrycznej.

O ile w perspektywie przyszłych lat prognozowany jest wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną, to w przypadku ciepła należy się spodziewać spadku lub utrzymania aktualnych potrzeb. Utrzymywanie się dotychczasowego zapotrzebowania jest wypadkową dwóch podstawowych składowych: ciągłego przyrostu liczby mieszkań, połączonego ze wzrostem ich powierzchni oraz spadku jednostkowego zapotrzebowania na ciepło w istniejących budynkach.

Zapotrzebowanie na ciepło zależy oczywiście także od warunków klimatycznych. Prognoza klimatyczna wskazuje, że do 2030 roku liczba stopniodni (będących wymiarem zapotrzebowania na ciepło) – zależnie od rejonu Polski – zmniejszy się, o 140–220, czyli poniżej 5%, przy czym zmniejszą się różnice w potrzebach ciepłych mieszkańców różnych rejonów kraju. Zmniejszenie zapotrzebowania będzie korzystne dla scentralizowanych systemów ciepłowniczych, gdyż zmniejszy się dysproporcja między zapotrzebowaniem letnim (ciepła woda użytkowa), a zimowym (dodatkowo ogrzewanie).

Zmiana liczby stopniodni do roku 2100 może sięgnąć 25% i w takiej perspektywie liczyć się należy ze znacznym zmniejszeniem zapotrzebowania na ciepło. Efekt ten będzie dodatkowo wzmocniony perspektywą znaczącej wymiany infrastruktury budowlanej na energooszczędnej.

Najbardziej wrażliwą, z punktu widzenia zmian klimatu, składową sektora energetyki jest infrastruktura wykorzystywana do dystrybucji energii elektrycznej. Już obecnie obfite opady śniegu połączone z przechodzeniem temperatury przez wartość 0°C powodują masowe awarie sieci niskiego napięcia i nawet kilkudniowe braki zasilania, głównie na obszarach wiejskich. Wzrost temperatury w warunkach krajowych spowoduje, że zimą dni o temperaturze 0°C znacznie przybędzie. Wzrastały będą zatem straty spowodowane brakiem zasilania w energię elektryczną.

Można przypuszczać, że przyszłe technologie energetyczne OZE praktycznie nie będą wrażliwe na zmiany klimatu, co zapewni odpowiedni rozwój poszczególnych technologii i ich adaptację do nowych warunków. Niektóre podsektory, jak energetyka wodna czy technologie spalania biomasy naturalnej (w tym plantacji energetycznych) nie będą wykorzystywane w związku ze znacznie ograniczonymi ich zasobami.

Sektor energetyki powinien przygotować się do efektywnego pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, ich magazynowania i przetwarzania w energię końcową, biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych odbiorców: przemysłu, budownictwa, transportu i rolnictwa, jak i zróżnicowaną specyfikę OZE. Konieczne jest prowadzenie działań zintegrowanych pomiędzy poszczególnymi sektorami gospodarki.

Działania adaptacyjne poszczególnych sektorów powinny uwzględniać odpowiednie podlegające im obszary, tj. planowania energetycznego, przestrzennego, budownictwa i infrastruktury, transportu, rolnictwa, z uwzględnieniem wspólnych celów zmniejszania ich energochłonności i zanieczyszczenia środowiska. Jednocześnie istotne jest, aby obiekty energetyczne, wytwarzające czy też pozyskujące energię dostosowywały się do zmian klimatu. Oznacza to konieczność rozszerzenia i wzmocnienia badań nad nowymi technologiami energetycznymi oraz rozszerzenia programów nauczania na szczeblu podstawowym, średnim i wyższym. Edukacja w zakresie innowacyjnych energooszczędnych rozwiązań we wszystkich sektorach gospodarczych jest kluczowa dla szybkiej i efektywnej adaptacji do zmian klimatu i jego skutków. W zależności od obszaru działań, sektora gospodarki i jego wrażliwości na zmiany klimatu, działania adaptacyjne mogą mieć charakter jednorazowy, cykliczny lub długoterminowy. Wobec bardzo długiego okresu, w jakim będzie przeprowadzany proces adaptacyjny, preferowane powinny być działania cykliczne w zakresie administracyjnoprawnym i ciągle w obszarze edukacyjnym. Większość działań powinna zostać podjęta natychmiast, a ich skutki powinny być monitorowane oraz w zależności od tych skutków działania powinny być korygowane.

Transport to jedna z najbardziej wrażliwych na zmiany klimatu dziedzin gospodarki. We wszystkich jego kategoriach, tj. transporcie drogowym, kolejowym, lotniczym i żegludze śródlądowej wrażliwość na warunki klimatyczne należy rozpatrywać z punktu widzenia trzech podstawowych elementów, tj. infrastruktury, środków transportu oraz komfortu socjalnego.³

³ *Scenariusze Zmian Klimatu do 2030 roku i wpływ na sektory i obszary wrażliwe, Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020*

4.2. *Klimat akustyczny*

4.2.1. *Efekty realizacji dotychczasowego POŚ*

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Poprawa klimatu akustycznego i ochrona mieszkańców gminy Oświęcim przed nadmiernym hałasem		
Cel krótkookresowy: Ochrona przed nadmiernym hałasem		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
<p>Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.</p> <p>Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych.</p>	<p>W latach 2018-2019 przyjęto poniższe miejscowe plany:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uchwała Nr XLVIII/539/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w sołectwie Zaborze w rejonie ulic Borowiec i Grojecka, Uchwała Nr XLII/470/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w sołectwie Grojec w rejonie ul. Głównej i Al. Ogrodowej. <p>W Planie dla w sołectwie Zaborze w rejonie ulic Borowiec i Grojecka umieszczono zapisy:</p> <p>„W zakresie ochrony przed hałasem ustala się, że poziom dźwięku przenikającego do środowiska nie może przekraczać dopuszczalnych wartości określających w przepisach odrębnych dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, przy czym:</p> <ul style="list-style-type: none"> tereny o symbolach MN i MNU należy traktować jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej; tereny o symbolu RM należy traktować jako tereny zabudowy zagrodowej.” 	<p>w miejscowym planie umieszczone są zapisy dotyczące hałasu</p>
	<p>W Planie dla terenu położonego w sołectwie Grojec w rejonie ul. Głównej i Al. Ogrodowej.</p> <p>„W celu zachowania wymogów ochrony środowiska ustala się:</p> <p>1) zakaz lokalizacji przedsięwzięć stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej”.</p>	<p>w miejscowym planie umieszczone są zapisy dotyczące przedsiębiorstw</p>
<p>Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.</p>	<p>Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie na podstawie zgłoszeń o uciążliwościach prowadzi na terenie gminy kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w tym także emisji hałasu. W latach 2018-2019 przeprowadzono 7 kontroli, ale żadna nie dotyczyła nadmiernej emisji hałasu.⁴</p>	<p>nie prowadzono kontroli hałasu przemysłowego</p>
<p>Kontrola emisji hałasu do środowiska z dróg krajowych i wojewódzkich</p>	<p>W 2018 roku GDDKiA wykonała mapy akustyczne obejmujące odcinki drogi DK44, stanowiły one źródło danych do opracowania „Programu Ochrony przed hałasem dla województwa małopolskiego” wprowadzonego w życie uchwałą nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.</p> <p>Wyniki badań hałasu wzdłuż drogi DK44 na terenie powiatu oświęcimskiego wskazywały, iż powierzchnia obszarów zagrożonych to:</p> <ul style="list-style-type: none"> do 5 dB - 0,538 km², 5-10 dB - 0,233 km², 10-15 dB - 0,3 km², 15-20 dB - 0 km², Pow. 20 dB - 0 km². <p>Wyniki takie wskazują, iż od poprzednich badań wykonanych w 2012 roku poziom emisji hałasu się zmniejszył i mniejsza powierzchnia powiatu oświęcimskiego narażona jest na ponadnormatywny hałas.</p>	<p>w 2018 roku wykonano mapy hałasu dla terenów wzdłuż drogi DK44</p>

⁴ strona internetowa WIOŚ <https://bip.malopolska.pl/wioskrakow,m,303950,2018.html> (dostęp 5.07.2020)

Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska.	Realizacja zadań przeprowadzonych przez GDDKIA wpłynęła na poprawę upłynnienia ruchu, a tym samym na jego właściwą organizację. Dzięki zastosowaniu cichej nawierzchni, budowie ekranów akustycznych oraz utrzymaniu odpowiedniego stanu dróg poprzez przeprowadzanie remontów zarządca drogi wpłynął na ograniczenie hałasu.	rozwiązania te są na bieżąco stosowane
---	---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 10 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie klimatu akustycznego

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2012*	Stan aktualny 2019
1.	Poziom hałasu (wg. PMŚ)	brak badań	brak badań
2.	Poziom hałasu (wg. GDDKiA)	Droga krajowa nr 44 powierzchnia obszarów narażonych na hałas: do 5dB - 0,6 km ² 5-10 dB - 0,3 km ² 10-15 dB - 0,1 km ² 15-20 dB - 0,09 km ² pow. 20 dB - 0,009 km ²	Droga krajowa nr 44 powierzchnia obszarów narażonych na hałas: do 5 dB - 0,538 km ² , 5-10 dB - 0,233 km ² , 10-15 dB - 0,3 km ² , 15-20 dB - 0 km ² , Pow. 20 dB - 0 km ² .

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS i WIOŚ, 2020

*Stan zaczerpnięty z POŚ, 2016

4.2.2. Opis stanu obecnego

4.2.2.1. Hałas przemysłowy

Przedsiębiorstwa, zakłady i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą kształtują klimat akustyczny w swoim otoczeniu.

Z racji położenia gminy w bezpośrednim sąsiedztwie przemysłowego miasta oraz struktury zatrudnienia i źródeł utrzymania ludności, można mówić o przemysłowo-rolniczym charakterze gminy. Natomiast z racji struktury miejsc pracy w samej gminie i sposobu jej zagospodarowania, o charakterze rolniczym, ze znaczącym udziałem gospodarki rybnej. Na koniec 2019 roku według danych REGON na obszarze gminy Oświęcim zarejestrowanych było 1742 działalności gospodarczych, w tym 1441 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Szczególnie średnie i mniejsze przedsiębiorstwa stanowią główne źródło emisji hałasu, gdyż większe przedsiębiorstwa posiadają uregulowany stan prawny i czynią starania w kierunku zmniejszenia lub całkowitego wyeliminowania uciążliwości związanych z ich działalnością. Działanie firm i zakładów nie powinno powodować przekroczeń standardów jakości środowiska i dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku poza teren, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Według informacji Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, mieszkańcy gminy sygnalizują o uciążliwościach sąsiadów, które najczęściej dotyczą zapachów. Po przyjęciu zgłoszenia Starostwo przeprowadza wizje terenowe lub wyjeżdża na kontrolę. W ostatnich latach nie było problemów wśród mieszkańców dotyczących uciążliwości hałasowych, nie została wydana przez Starostę Oświęcimskiego też żadna decyzja ustalająca dopuszczalną emisję hałasu.⁵

Za przekroczenie poziomów hałasu określonych w decyzji na emitowanie hałasu do środowiska i obowiązujących decyzjach o dopuszczalnym poziomie hałasu przenikającego do środowiska – Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wymierza, w drodze decyzji administracyjnej, kary pieniężne. Ponadto na podmiocie prowadzącym działalność gospodarczą spoczywa odpowiedzialność za ochronę środowiska polegająca na podjęciu niezbędnych działań naprawczych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie na podstawie zgłoszeń o uciążliwościach prowadzi na terenie gminy kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w tym także emisji hałasu. W latach 2018-2019 przeprowadzono 7 kontroli, ale żadna nie dotyczyła nadmiernej emisji hałasu.⁶

⁵ pismo Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu nr WOŚ.604.20.2020 z dnia 10 czerwca 2020 roku

⁶ strona internetowa WIOŚ <https://bip.malopolska.pl/wioskrakow,m,303950,2018.html> (dostęp 5.07.2020)

4.2.2.2. Hałas drogowy

Jednym z czynników wpływających na stan klimatu akustycznego na terenie gminy jest hałas komunikacyjny, do którego zalicza się hałas drogowy. Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle.

Przez teren gminy Oświęcim przebiegają:

- droga krajowa nr 44 - trzy odcinki w miejscowościach Babice, Zaborze oraz Włosienica o łącznej długości 6,734 km,
- drogi wojewódzkie - 2 odcinki DW 933 o długości 2,44 km oraz DW498 o długości 5,64 km,
- drogi powiatowe 12 odcinków o długości 44,1 km,
- drogi gminne o długości 103,749 km.

W ciągu drogi krajowej zlokalizowane są dwa obiekty mostowe na potoku Macocha w miejscowości Włosienica w stanie technicznym dobrym oraz przepust w miejscowości Włosienica w stanie dobrym.

Wzdłuż drogi krajowej zlokalizowane są ekrany akustyczne o długości 23 m w km 51+879 - 51+902 po prawej stronie w miejscowości Babice. Stan ekranów jest dobry.

W ciągu dróg wojewódzkich nie ma obiektów mostowych ani ekranów dźwiękochłonnych.

Droga DW 933 jest w stanie dobrym, natomiast DW 498 częściowo 2,28 km) w stanie dobry i częściowo (3,36 km) w stanie zadowalającym. W ciągu dróg powiatowych zlokalizowanych jest 7 obiektów mostowych o łącznej długości 474,39 m.

W ciągu dróg krajowej, wojewódzkich, powiatowych i gminnych w ostatnich latach wykonano szereg zadań przyczyniających się do poprawy bezpieczeństwa pieszych i kierujących, poprawy komfortu jazdy, a także zwiększenia płynności ruchu.

W najbliższych latach Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie planuje:

- w latach 2020-2024 budowę obwodnicy Oświęcimia o długości 9 km, która przebiegać będzie przez gminę Oświęcim, miasto Oświęcim i gminę Bojszowy,
- w 2022 roku budowę chodnika w miejscowości Włosienica,
- w 2022 roku budowę ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Zaborze.

Zarząd Dróg Wojewódzkich w najbliższych latach nie planuje inwestycji na obszarze gminy Oświęcim. Także w Wieloletniej Prognozie Finansowej Powiatu Oświęcimskiego nie ma zadań dotyczących przebudowy, modernizacji dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy Oświęcim.

W 2018 roku GDDKiA wykonała mapy akustyczne obejmujące odcinki drogi DK44, stanowiły one źródło danych do opracowania „Programu Ochrony przed hałasem dla województwa małopolskiego” wprowadzonego w życie uchwałą nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

Wyniki badań hałasu wzdłuż drogi DK44 na terenie powiatu oświęcimskiego wskazywały, iż powierzchnia obszarów zagrożonych to:

- do 5 dB - 0,538 km²,
- 5-10 dB - 0,233 km²,
- 10-15 dB - 0,3 km²,
- 15-20 dB - 0 km²,
- pow. 20 dB - 0 km².

Wyniki wskazują, iż od poprzednich badań wykonanych w 2012 roku poziom emisji hałasu się zmniejszył i mniejsza powierzchnia powiatu oświęcimskiego narażona jest na ponadnormatywny hałas.

Rysunek 11 Lokalizacja badanego odcinka drogi DK 44 także na terenie gminy Oświęcim

Źródło: „Program Ochrony przed hałasem dla województwa małopolskiego” przyjęty uchwałą nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

W „Programie Ochrony przed hałasem dla województwa małopolskiego” wskazano, iż działania naprawcze wzdłuż drogi Krajowej 44 powinny polegać na budowie obwodnicy Skawiny wraz z budową obiektu mostowego - inwestycja ta zlokalizowana jest poza terenem gminy Oświęcim.

Na drodze nr 44 na bieżąco prowadzone są prace mające na celu utrzymanie nawierzchni drogi we właściwym stanie technicznym, co przyczynia się do ograniczania emisji hałasu na tereny sąsiednie.

Analizy wynikające z poprzedniej mapy akustycznej z 2013 roku potwierdzały największe oddziaływania i wielkości przekroczeń wartości dopuszczalnych pochodzących od hałasu drogowego.⁷

Na oddziaływanie hałasu ma niewątpliwy wpływ zieleń izolacyjna szczególnie wzdłuż dróg oraz na posesjach mieszkańców, co chroni mieszkańców przed hałasem okolicznych dróg i działalności w najbliższym sąsiedztwie.

W ostatnich latach 2018-2019 Gmina Oświęcim dokonała wycinki 95 szt. drzew oraz nasadzeń 10 szt. drzew w.⁸

W analogicznym okresie Powiat Oświęcimski dokonał wzdłuż dróg powiatowych na terenie gminy wycinki 30 drzew oraz nasadzenia 5 drzew.⁹ Na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich w latach 2018-2019 na terenie gminy wycięto 13 drzew i dokonano nasadzeń 2 drzew. GDDKiA dokonała wycinki 19 drzew oraz nasadzeń w ilości 3 sztuk drzew.

W 2017 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie wykonał badania i ocenę klimatu akustycznego w wybranych rejonach dróg na terenie województwa małopolskiego w tym także powiatu oświęcimskiego. Badane odcinki to:

- wzdłuż KW 933 Brzeszcze-Oświęcim, Oświęcim/przejście, Oświęcim-Libiąż,
- wzdłuż DW 948 Oświęcim/Przejście oraz Oświęcim-Łęki.

WIOŚ nie przeprowadził badań typowo dla gminy Oświęcim, analizowano cały powiat. Wyniki badań wskazywały, iż na terenie powiatu oświęcimskiego zamieszkuje największa liczba osób narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu w województwie Małopolskim przy jednocześnie nie najwyższym współczynniku powierzchni przekroczeń. Powodem jest gęsta zabudowa, z której część stanowi zabudowę wielorodzinną. Pod względem narażenia znaczący udział stanowi droga wojewódzka DW 948, gdzie liczba mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas wynosi 1821 osób.¹⁰

⁷ „Program Ochrony przed hałasem dla województwa małopolskiego” przyjęty uchwałą nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

⁸ dane Gminy Oświęcim, 2020

⁹ dane ze Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu

¹⁰ Ocena stanu klimatu akustycznego województwa małopolskiego na podstawie map akustycznych, Kraków 2018

4.2.2.3. Hałas kolejowy i lotniczy

Przez gminę Oświęcim przebiegają linie kolejowe będące w zarządzie PKP PLK S.A.:

- linia kolejowa nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice (znaczenia państwowego, pierwszorzędna, dwutorowa, zelektryfikowana), długość w granicach gminy Oświęcim – 4 352 m,
- linia kolejowa nr 94 Kraków Płaszów - Oświęcim (znaczenia państwowego, pierwszorzędna, dwutorowa, zelektryfikowana), długość w granicach gminy Oświęcim – 10 217 m,
- linia kolejowa nr 138 Oświęcim - Katowice (znaczenia państwowego, magistralna, dwutorowa, zelektryfikowana), długość w granicach gminy Oświęcim – 128 m,
- linia kolejowa nr 699 Oświęcim OWC – Oświęcim OWC1 (znaczenia państwowego, pierwszorzędna, jednotorowa, zelektryfikowana), długość w granicach gminy Oświęcim – 148 m,
- linia kolejowa nr 882 Oświęcim – KWK Czczott (znaczenia miejscowego, jednotorowa, zelektryfikowana), długość w granicach gminy Oświęcim – 2 051 m,
- linia kolejowa nr 886 Dwory – Zakłady Chemiczne Dwory (znaczenia miejscowego, jednotorowa, zelektryfikowana), długość w granicach gminy Oświęcim – 1 957 m.

Na obszarze miasta Oświęcim sąsiadującego z gminą zlokalizowana jest stacja Oświęcim i stacja Dwory.

Na wymienionych liniach dobowe natężenie ruchu w 2019 roku wynosiło:

- linia kolejowa nr 93 odcinek Chrzanów - Oświęcim – 40 pociągów, w tym: pośpieszne – 2, osobowe – 27, towarowe – 7, lokomotywy luz – 3, utrzymaniowe – 1.
- linia kolejowa nr 93 odcinek Oświęcim – Czechowice Dziedzice – 72 pociągi, w tym: pośpieszne – 6, osobowe – 13, towarowe – 41, lokomotywy luz – 11, utrzymaniowe – 1.
- linia kolejowa nr 94 odcinek Skawina - Dwory – 34 pociągi, w tym: pośpieszne – 5, osobowe – 2, towarowe – 23, lokomotywy luz – 3, utrzymaniowe – 1.
- linia kolejowa nr 94 odcinek Dwory - Oświęcim – 46 pociągów, w tym: pośpieszne – 5, osobowe – 2, towarowe – 30, lokomotywy luz – 7, utrzymaniowe – 2.
- linia kolejowa nr 138 odcinek Oświęcim – Nowy Bieruń – 83 pociągi, w tym: pośpieszne – 1, osobowe – 19, towarowe – 49, lokomotywy luz – 12, utrzymaniowe – 2.
- linia kolejowa nr 699 – 25 pociągów, w tym: pośpieszne – 1, towarowe – 19, lokomotywy luz – 4, utrzymaniowe – 1.
- linia kolejowa nr 882 – 6 pociągów, w tym: towarowe – 5, lokomotywy luz – 1.
- linia kolejowa nr 886 – 11 pociągów, w tym: towarowe – 6, lokomotywy luz – 5.

W ostatnich latach zawieszono zostały połączenia pociągów międzynarodowych do stacji Praga oraz do stacji Wiedeń przez stację Oświęcim, a także zostały dodane nowe połączenia na linii kolejowej nr 93 do stacji Czechowice - Dziedzice.

W 2017 roku na linii kolejowej nr 93, w torze nr 1 i 2 (km 17,600 – 25,600) wymieniono 579 sztuk starych podkładów drewnianych na nowe podkłady.

W latach 2017-2019 wykonywano roboty o charakterze utrzymaniowo-naprawczym nawierzchni i podtorza:

- linia kolejowa nr 699 - mechaniczne podbicie toru, wymiana 612,6 mb podrozdnic oraz mechaniczne podbicie rozjazdów nr 1, 3;
- linia kolejowa nr 94 - mechaniczne podbicie toru nr 2 w km 56,660 - 56,800; w km 57,250-57,450 oraz mechaniczne podbicie toru w granicach stacji Dwory w rozjazdach nr 1, 3, 4, 6, 9, 11, 13, 14, 15, 16;
- linia kolejowa nr 93 - mechaniczne podbicie toru z uzupełnieniem tłucznia w granicach stacji Oświęcim, tory nr 6b, 5 oraz rozjazdy nr 204, 207, 280ab, 280cd, 281, 9, 11;
- linia kolejowa nr 138 - mechaniczne podbicie toru nr 1 w granicach stacji Oświęcim - rozjazd nr 46a-46b;
- linia kolejowa nr 93 - naprawa bieżąca toru nr 1 i 2 od km 25,253 do km 38,600 wraz z robotami towarzyszącymi - (wymiana szyn, podkładów, podrozdnic, oczyszczenie torów mechanicznym podbiciu);
- linia kolejowa nr 94 - w ramach inwestycji pn. „Regeneracja szyn, rozjazdów i skrzyżowań torów metodą napawania łukowego w torach linii kolejowych zarządzanych przez Spółkę PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. na terenie Zakładu Linii Kolejowych w Krakowie” w roku 2019 w stacji Oświęcim wykonano napawanie rozjazdu nr 4;
- linia kolejowa nr 94 – w 2019 roku w torach nr 1 i 2 w granicach stacji Dwory wymieniono 700 sztuk podkładów drewnianych na nowe podkłady;

- linia kolejowa nr 138 – w torach nr 1 i 2 w 2019 roku wymieniono 300 sztuk podkładów drewnianych na nowe podkłady;
- linia kolejowa nr 93 - naprawa bieżąca toru nr 1 i 2 w km 27,330-38,600 wraz z robotami towarzyszącymi (wymiana szyn, podkładów, podrozdnic, oczyszczenie torów przy mechanicznym podbiciu);
- linia kolejowa nr 94 – w 2019 roku w torach nr 1 i 2 w km 60,000-62,800 wykonano mechaniczne podbicie torów i rozjazdów;
- linia kolejowa nr 138 – w 2019 r. przeprowadzono naprawę bieżącą przepustu w km 1,163.

W kolejnych latach 2020-2024 Zakład Linii Kolejowych w Krakowie w granicach gminy Oświęcim planuje kolejne prace remontowe i utrzymaniowe:

- linia kolejowa nr 94 - w ramach inwestycji pn. „Usunięcie wad defektoskopowych oraz ostatecznego zabezpieczenia pękniętych szyn” w roku 2020 w km 51,882 – 63,045 wymienionych zostanie 196 mb szyn oraz wykonane zostaną spawy termitowe w ilości 38 sztuk;
- linia kolejowa nr 138 w ramach inwestycji pn. „Usunięcie wad defektoskopowych oraz ostatecznego zabezpieczenia pękniętych szyn” w roku 2020 w km 2,330 – 2,700 wymienionych zostanie 93 mb szyn oraz wykonane zostaną spawy termitowe w ilości 10 sztuk;
- linia kolejowa nr 94 – w 2020 roku planowane jest wykonanie wzmocnienia podtorza w km 50,915 – 53,335 oraz wymiana 5520 mb szyn;
- linia kolejowa nr 93 – w 2020 roku w granicach stacji Oświęcim planowana jest wymiana 67 mb szyn oraz wykonanie spawów termitowych w ilości 16 sztuk.

Na terenie gminy Oświęcim PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. realizuje inwestycję w ramach projektu POIiŚ 5.1-12 pn. „Prace na linii kolejowej nr 93 na odcinku Trzebinia – Oświęcim – Czechowice Dziedzice” w ramach której wykonywane są dwa zadania:

- „Prace na linii kolejowej nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice na odcinku Trzebinia – Oświęcim”,
- „Prace na linii kolejowej nr 93 Trzebinia – Zebrzydowice na odcinku Oświęcim – Czechowice Dziedzice”.

W latach 2017 - 2019 na ww. projektach wykonywane były głównie prace projektowe. Pod koniec 2019 r. rozpoczęto roboty budowlane polegające na przebudowie stacji Oświęcim oraz linii kolejowej nr 93, które planuje się zakończyć do 2024 r.

Ponadto, Spółka prowadzi wstępne analizy dla planowanej inwestycji pn. „Prace na linii kolejowej nr 94 na odcinku Kraków Płaszów – Skawina – Oświęcim”. W chwili obecnej nie jest znany zakres inwestycji oraz termin realizacji.¹¹

W ramach inwestycji pn. „Prace na linii kolejowej nr 93 na odcinku Trzebinia – Oświęcim – Czechowice Dziedzice” na odcinku Oświęcim – Czechowice Dziedzice” wykonana została analiza akustyczna określająca oddziaływanie inwestycji na tereny chronione akustycznie. Z wyników obliczeń wynika, że w zasięgu oddziaływania hałasu od linii nr 93 nie znajdują się żadne tereny, które są chronione akustycznie.

W ramach projektu pn. „Prace na linii kolejowej nr 94 na odcinku Kraków Płaszów – Skawina – Oświęcim” wykonana została analiza akustyczna określająca oddziaływanie inwestycji na tereny chronione akustycznie. W wyniku przeprowadzonych w dniach 15-16.04.2015 r. pomiarów poziomu hałasu w Oświęcimiu przy ul. Pod Krukami 2 stwierdzono, że w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy elewacji budynku w odległości 40 m od linii kolejowej nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu. Natomiast w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy granicy posesji w odległości 20 m od linii kolejowej stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocnej.¹²

4.2.3. Analiza SWOT

Zagrożenie hałasem	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
<p>dobra dostępność komunikacyjna gminy na bieżąco prowadzone modernizacje dróg</p>	<p>brak nowych badań hałasu drogowego, co nie daje skali zagrożenia niezadowolający stan i jakość niektórych odcinków dróg brak planowanych działań modernizacyjnych na drogach powiatowych i wojewódzkich</p>

¹¹ dane udostępnione przez PKP PLK S.A pismem nr IOS7d-443-21.1/20 dnia 6.06 2020 roku

¹² dane udostępnione przez PKP PLK S.A pismem nr IOS7d-443-21.1/20 dnia 6.06 2020 roku

SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
planowane modernizacje dróg opracowany POH z działaniami priorytetowymi bieżące działania modernizacyjne i utrzymaniowe oraz usprawniające na liniach kolejowych	powiększająca się liczba pojazdów dyskomfort akustyczny dla mieszkańców zamieszkujących tereny wzdłuż dróg

Źródło: opracowanie własne

4.2.4 Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń hałasem

Hałas jest elementem wpływającym na jakość życia ludności, zwłaszcza na obszarach zurbanizowanych. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska.

W sytuacjach funkcjonowania oraz nowopowstających przedsiębiorstw, z których działalnością nierozdzielnie wiąże się emisja hałasu obowiązkiem przedsiębiorców jest minimalizacja hałasu poprzez wyciszenie zakładów i magazynów oraz maszyn i urządzeń przez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych. Zadanie to zapisano w harmonogramie realizacji zadań, a jednostkami odpowiedzialnymi za ich realizację są przedsiębiorcy. Finansowanie modernizacji przedsiębiorstw lub budowy w nowoczesnych standardach będzie pochodzić głównie ze środków własnych przedsiębiorstw oraz z dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego na rozwój i modernizację przedsiębiorstw oraz działania innowacyjne. Są to działania, o których przedsiębiorstwa nie informują Gminy Oświęcim, realizowane są we własnym zakresie.

W trybie planowanym oraz interwencyjnym WIOŚ prowadzi kontrole przestrzegania przepisów ochrony środowiska w tym także ochrony przeciwhałasowej w przedsiębiorstwach. W dalszym ciągu kontrole będą prowadzone - co zapisano w harmonogramie.

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu, jest to hałas typu liniowego, którego źródłem emisji hałasu są drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie i krajowa.

Analiza SWOT wykazała, iż mocną stroną gminy jest dobra dostępność komunikacyjna, ale jednocześnie słabą stroną jest brak bieżących badań hałasu, który z roku na rok staje się bardziej uciążliwy szczególnie dla mieszkańców i właścicieli budynków zlokalizowanych wzdłuż głównych dróg oraz niezadowolający stan i jakość niektórych dróg. W związku z tym w harmonogramach realizacji zadań zapisano, iż ciągłymi zadaniami do realizacji są remonty i modernizacje dróg.

Zadania te zapisano w harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych – do realizacji przez odpowiednich zarządców dróg.

Niebagatelny zadaniem, którego realizacja prowadzona jest na każdym szczeblu i w trybie ciągłym jest edukacja ekologiczna. Zadanie to zapisano w harmonogramie realizacji zadań własnych, do realizacji przez Gminę i finansowane będzie ze środków własnych, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Krakowie oraz sponsorów.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 31, 32, 33.

4.3. Pola elektromagnetyczne

4.3.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Ochrona przed szkodliwym działaniem pól elektromagnetycznych		
Cel krótkookresowy: Monitoring i utrzymanie poniżej poziomu dopuszczalnego PEM		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.	<p>W 2019 roku Rada Gminy Oświęcim przyjęła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim uchwałą nr XI/105/19 Oświęcim z dnia 28 sierpnia 2019 r.</p> <p>W Studium umieszczono zapisy: Ochrona przed [...] promieniowaniem niejonizującym wymaga podjęcia następujących działań:</p> <ol style="list-style-type: none"> uwzględnienia zagadnień związanych z promieniowaniem niejonizującym na poziomie planów miejscowych oraz decyzji związanych z lokalizacją obiektów będących źródłem tego promieniowania. <p>W latach 2018-2019 przyjęto poniższe miejscowe plany:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uchwała Nr XLVIII/539/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w sołectwie Zaborze w rejonie ulic Borowiec i Grojecka, Uchwała Nr XLII/470/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w sołectwie Grojec w rejonie ul. Głównej i Al. Ogrodowej. <p>W Planach tych nie ma zapisów ustalających lub zakazujących lokalizacji stacji przekaźnikowych telefonii komórkowych czy stacji bazowych.</p>	<p>opracowano Studium, zawarto w nim zapisy dotyczące promieniowania</p> <p>w miejscowych planach przyjętych w okresie 2018-2019 nie ma zapisów o promieniowaniu</p>
Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.	<p>W ostatnich latach 2018-2019 nie prowadzono na terenie gminy Oświęcim pomiarów promieniowania elektromagnetycznego, W ostatnich latach badania przeprowadzono:</p> <ul style="list-style-type: none"> w 2018 roku w Kętach wynik wskazywał 0,26 V/m, w 2017 roku w Oświęcimiu wynik wskazywał 0,14 V/m, w 2016 w Polance Wielkiej wynik wskazywał 0,17 V/m. <p>Dane wskazują, iż w okolicach gminy Oświęcim nie notowano przekroczeń dopuszczalnych norm obowiązujących do końca 2019 roku. (7 V/m).</p> <p>W 2018 roku WIOŚ przeprowadził trzy kontrole emisji promieniowania elektromagnetycznego na stacjach bazowych telefonii komórkowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ORANGE POLSKA S.A. (BABICE WIEZA) SBTK POLKOMTEL INFRASTRUKTURA SP. Z O. O. (BABICE) SBTK SIECI P4 (PLAY) SP. Z O.O. BABICE). <p>W trakcie badań nie stwierdzono naruszeń obowiązujących przepisów.</p>	<p>brak kontroli na terenie gminy Oświęcim</p> <p>Stacja Bazowe nie wykazywały naruszeń obowiązujących przepisów</p>
Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym.		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 11 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2014	Stan aktualny 2019
1.	Miejsca, gdzie poziom pól elektromagnetycznych przekracza wartości dopuszczalne wg obowiązujących przepisów	nie występują miejsca z przekroczeniami*	nie występują miejsca z przekroczeniami**

* stan zaczerpnięty z POŚ, 2016

** dane z roku 2018, badania są wykonywane w cyklach trzyletnich - ostatnie w 2018

4.3.2. Opis stanu obecnego

Instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są:

- linie przesyłowe wysokiego, średniego i niskiego napięcia,
- stacje transformatorowe, instalacje radiokomunikacyjne, takie jak:
 - stacje bazowe telefonii komórkowej,
 - stacje radiowe i telewizyjne.

Według ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1219 z późn. zm.) prowadzący instalację oraz użytkownik urządzenia emitującego pola elektromagnetyczne, które są:

- stacjami elektroenergetycznymi lub napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi o napięciu znamionowym nie niższym niż 110 kV,
- instalacjami radiokomunikacyjnymi, radionawigacyjnymi lub radiolokacyjnymi, emitującymi pola elektromagnetyczne, których równoważna moc promieniowana izotropowo wynosi nie mniej niż 15 W, emitującymi pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 30 kHz do 300 GHz,

są obowiązani do wykonania pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Pomiary te wykonywane są:

- bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia;
- każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy instalacji lub urządzenia.

Wyniki pomiarów przekazuje się Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska i Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

Głównym źródłem zasilania sieci 15 kV na obszarze gminy Oświęcim są:

- Stacja transformatorowa 110/15kV GPZ Zasole, wyposażona w dwa transformatory 110/15kV o mocy 16MVA i zasilana liniami 110kV bezpośrednio lub pośrednio (poprzez inne stacje transformatorowe 110/15kV) liniami Brzeszcze - Zasole oraz Klucznikowice - Zasole,
- Stacja transformatorowa 110/15kV GPZ Klucznikowice, wyposażona w dwa transformatory 110/15kV o mocy 25MVA i zasilana liniami 110kV bezpośrednio lub pośrednio (poprzez inne stacje transformatorowe 110/15kV) liniami relacji Dwory-Klucznikowice oraz Klucznikowice-Zasole,
- Stacja transformatorowa 110/15kV GPZ Zator, wyposażona w dwa transformatory 110/15kV o mocy 16MVA i zasilana liniami 110kV bezpośrednio lub pośrednio (poprzez inne stacje transformatorowe 110/15kV) liniami relacji Dwory-Zator oraz Zator-Borek Szlachecki.

Odbiorcy energii elektrycznej zasilani są poprzez napowietrzno-kablowe i kablowe sieci średniego napięcia, stacje transformatorowe SN/nN i linie niskiego napięcia.

Na terenie gminy Oświęcim zlokalizowanych jest 98 sztuk stacji SN/nN.

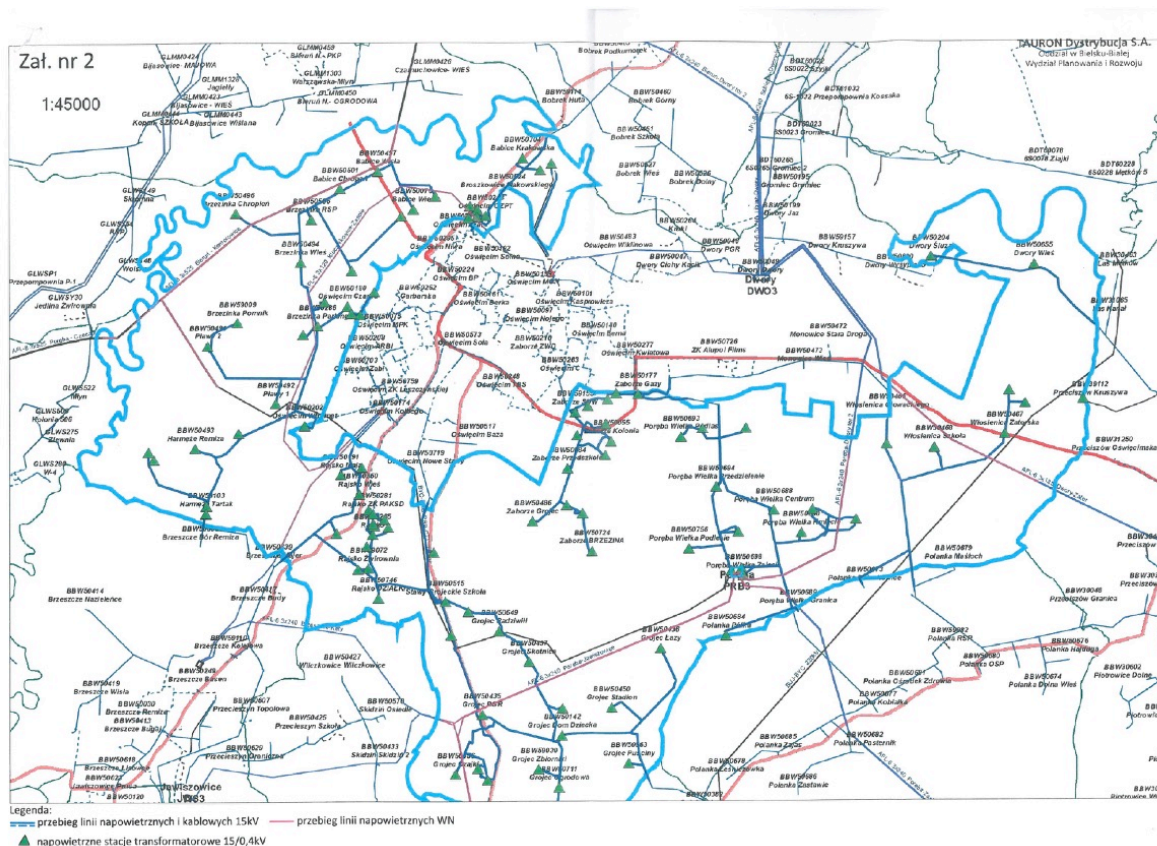
Na terenie gminy Oświęcim zlokalizowane są linie o długościach zestawionych w poniższej tabeli:

Tabela 12 Długości linii napowietrznych i kablowych WN, SN i nN zlokalizowanych na terenie gminy Oświęcim

L.p.	Wyszczególnienie	km
1	linie napowietrzne 110 kV	34,1
2	linie napowietrzne 15 kV	58,8
5	linie kablowe 15 kV	35,8
6	linie powietrzne 0,4 kV	200,2
7	linie kablowe 0,4 kV	83,6

Źródło: dane udostępnione pismem przez TAURON Dystrybucja S.A. Oddział Bielsko-Biała nr kancelaryjny: TD/OBB/OMR/2020-07-01/0000002

Przebiegi tras linii elektroenergetycznych oraz lokalizacja stacji transformatorowych na terenie gminy zostały przedstawione na mapie poniżej.

Rysunek 12 Przebiegi tras linii elektroenergetycznych oraz lokalizacja stacji transformatorowych na terenie gminy Oświęcim

Źródło: dane udostępnione pismem przez TAURON Dystrybucja S.A. Oddział Bielsko-Biała nr kancelaryjny: TD/OBB/OMR/2020-07-01/0000002

Na terenie gminy wiejskiej Oświęcim zlokalizowanych jest 25 lokalizacji instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, gdzie zainstalowane są anteny przekaźnikowe telefonii komórkowej.

Lokalizacje instalacji przekaźnikowych telefonii komórkowych:

- w Brzezince przy ulicy Czarnej na kominie - trzy anteny,
- w Włosienicy na maszcie T-Mobile - trzy anteny,
- w Grojcu przy ulicy Przecznicza na maszcie Plusa - pięć anten,
- W Grojcu przy ulicy Przecznicza/Puściny na maszcie Play - jedna antena.¹³

Został zniesiony obowiązek pozwoleń na lokalizację instalacji emitującej pola elektromagnetyczne, niezbędne jest tylko zgłoszenia instalacji do Starostwa. Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu prowadzi rejestr zgłoszeń ww instalacji. Do Starostwa wpłynęło 10 zgłoszeń nowych instalacji od 4 podmiotów.¹⁴ W ramach analizy zgłoszeń nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm co potwierdziły załączone do zgłoszeń wyniki badań pól elektromagnetycznych.

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiar monitoringowe promieniowania elektromagnetycznego prowadzone są w cyklach trzyletnich, łącznie w 135 punktach pomiarowych (po 45 w każdym roku) rozmieszczonych na terenie całego województwa małopolskiego.

W ostatnich latach 2016-2018 nie prowadzono badań na terenie gminy Oświęcim, w okolicy gminy przeprowadzono badania:

- w 2016 w Polance Wielkiej wynik wskazywał 017 V/m,
- w 2017 roku w Oświęcimiu wynik wskazywał 0,14 V/m,

¹³ <http://beta.btsearch.pl> (dostęp 5.07.2020)

¹⁴ dane Powiatu Oświęcimskiego, pismo nr WOŚ.604.20.2020 z dnia 10 czerwca 2020 roku

- w 2018 roku w Kętach wynik wskazywał 0,26 V/m.¹⁵

Wyniki badań nie przekroczyły wartości dopuszczalnych który wynosi 7 V/m, (wartość dopuszczalna obowiązująca do końca 2019 roku) niemniej jednak zauważalny jest nieznaczny wzrost poziomów promieniowania na terenach bardziej zurbanizowanych.

W związku z tym szczególnie istotnym elementem są zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego o prawidłowej lokalizacji źródeł promieniowania.

4.3.3. Analiza SWOT

Pola elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego stale zwiększający się zasięg sieci komórkowych	brak badań na terenie gminy, które można wykorzystać w celach porównawczych
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
uwzględniane w Studium... zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym	na przestrzeni lat zwiększający się poziom promieniowania elektromagnetycznego

Źródło: opracowanie własne

4.3.4 Cele i zadania środowiskowe w zakresie pól elektromagnetycznych

Na terenie gminy Oświęcim instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są przede wszystkim linie przesyłowe wysokiego i średniego napięcia, stacje transformatorowe oraz instalacje radiokomunikacyjne.

Podstawowym elementem ochrony przed polami elektromagnetycznymi jest informacja o występujących poziomach pól. Zniesiony został obowiązek posiadania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych, jednak nałożono obowiązek wykonania pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych na prowadzących instalacje i użytkowników urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne. Pomiary należy przeprowadzać bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia i każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy urządzenia.

W ramach minimalizacji oddziaływania istniejących instalacji emitujących pola elektromagnetyczne zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2020 roku poz. 1219 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 lipca 2010 roku w sprawie zgłoszenia instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne przedsiębiorstwa posiadające instalacje zgłaszają do Starostwa fakt oddania do eksploatacji instalacji wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne.

Na podstawie tych zgłoszeń w Starostwie prowadzony jest Rejestr instalacji mogących oddziaływać na środowisko. Zgodnie z przepisami prawnymi prowadzenie rejestru będzie kontynuowane w kolejnych latach.

Dla określenia aktualnych stanów promieniowania elektromagnetycznego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadzi corocznie, według ustalonego harmonogramu na terenie całego województwa małopolskiego, badania poziomów promieniowania. Na terenie gminy Oświęcim nie wykonywano badań, niemniej jednak wyniki na terenie powiatu oświęcimskiego i województwa małopolskiego nie wykraczają poza dopuszczalne poziomy, niemniej jednak w perspektywie ostatnich kilku lat zauważa się nieznaczny wzrost poziomu promieniowania.

W związku z dużą presją na rozwój sieci komórkowej i stałego zwiększania jej zasięgu istotnym elementem jest wprowadzanie do miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego zapisów precyzujących możliwe i dopuszczalne lokalizacje stacji przekaźnikowych telefonii komórkowych. Powinny one powinny możliwie dokładnie określać potencjalne lokalizacje instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Dlatego w harmonogramie realizacji zadań monitorowanych zapisano, iż niezbędne jest w trakcie aktualizacji miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego wprowadzenie zapisów obwarowujących lokowanie instalacji emitujących promieniowanie niejonizujące. Zadanie to realizowane będzie przez Gminę Oświęcim.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 34, 35, 36.

¹⁵ dane WIOŚ www.wios.krakow.gov.pl (dostęp 5.07.2020)

4.4. Gospodarowanie wodami

4.4.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego wód pod względem jakościowym i ilościowym na terenie gminy Oświęcim		
Cel krótkookresowy: Poprawa jakości wód na terenie gminy Oświęcim		
Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	Gmina Oświęcim na podstawie art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Na koniec 2018 roku w ewidencji gminnej znajdowało się 3380 zbiorników bezodpływowych oraz 444 przydomowe oczyszczalnie ścieków, z czego 18 przydomowych oczyszczalni zostało zgłoszonych w 2018 roku. Na koniec 2019 roku w ewidencji gminnej znajdowało się 3 388 zbiorników bezodpływowych oraz 470 przydomowych oczyszczalni ścieków, z czego 26 przydomowych oczyszczalni zostało zgłoszonych w 2019 roku.	ewidencja jest prowadzona i aktualizowana
	W ostatnich latach gmina przeprowadzała wśród mieszkańców kontrole w zakresie gospodarki ściekowej, w tym: W 2017 r. – 27 kontroli, W 2018 r. - 42 kontrole, W 2019 r. – 199 kontroli. Kontrole prowadzone w sposób rutynowy na zgłoszenia, w formie wezwania o przedłożenie dokumentów (umowy i rachunki/faktury na wywóz nieczystości).	Rocznie około 90 kontroli
Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone)	Brak realizacji zadania	
Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych	W 2017 roku utrzymanie i eksploatację cieków naturalnych będących w administracji PGW WP (dawniej Małopolskiego Zarządu Melioracji Urządzeń Wodnych w Krakowie prowadził ówczesny Małopolski Zarząd Melioracji Urządzeń Wodnych w Krakowie na potoku Pławianka i potoku Różanym. Utrzymanie wałów przeciwpowodziowych na terenie gminy Oświęcim realizowane było poprzez: <ul style="list-style-type: none"> o dozór wałów przeciwpowodziowych (24,577 km) i urządzeń towarzyszących (36 śluz wałowych) o dwukrotne koszenie wałów przeciwpowodziowych (24,577 km); o inne prace utrzymaniowe – konserwacja korony prawego wału rzeki Wisła w m. Babice. W 2018 roku prace utrzymaniowe Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie - RZGW w Krakowie prowadzono na potoku Macocha Poręba, obejmowały: <ul style="list-style-type: none"> o dozór wałów przeciwpowodziowych (24,577 km) i urządzeń towarzyszących (36 śluz wałowych) o jednokrotne koszenie wałów przeciwpowodziowych (9,105 km); W 2019 roku Prace utrzymaniowe Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie - RZGW w Krakowie prowadzono na potoku Macocha Poręba, obejmowały: <ul style="list-style-type: none"> o dozór wałów przeciwpowodziowych (24,577 km) i urządzeń towarzyszących (36 śluz wałowych) o dwukrotne koszenie wałów przeciwpowodziowych (9,105 km); o rozbudowa wałów przeciwpowodziowych w Broszkowicach wzdłuż Wisły 750 m i Soły 450 m. 	Prace prowadzone na bieżąco i w miarę potrzeb

	<ul style="list-style-type: none"> o ponadto, została wykonana rozbudowa wałów przeciwpowodziowych wzdłuż Wisły na północno-zachodnich obrzeżach gminy Oświęcim (ponad 2 km) oraz modernizacja śluz i przepustów. o inne prace utrzymaniowe takie jak: <ul style="list-style-type: none"> o konserwacja lewego wału rzeki Soły – poprawa humusowania z obsiewem – 0,26 km; o lewy wał rzeki Soły m. Broszkowice – pięcioletnia ocena stanu technicznego. 	
Konserwacja rowów melioracyjnych	<p>W roku 2019 udzielono dotacji celowej Gminnej Spółce Wodnej w Oświęcimiu w kwocie 15 000,00 zł brutto – zgodnie z regulaminem udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Gminy Oświęcim dla spółek wodnych realizujących zadania związane z bieżącym utrzymaniem wód i urządzeń wodnych oraz na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji na terenie gminy Oświęcim.</p> <p>W 2019 roku ramach udzielonej dotacji wykonano wyprofilowanie skarp i dna rowu „Grabowiec” w Porębie Wielkiej, L=50 mb, w km 1+129-1+179</p>	wykonano wyprofilowanie skarp i dna rowu „Grabowiec” w Porębie Wielkiej
	<p>W okresie 2018-2019 prowadzono także modernizację rowów przydrożnych w ramach modernizacji ciągów komunikacyjnych, w 2018 roku prowadzono powyższe prace w trakcie inwestycji takich jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja drogi wewnętrznej zlokalizowanej na działce nr 1550/4 – ul. Kółkowa w Grojcu, etap I i II. wykonano profilowanie rowu przydrożnego, remont przepustu (odcinek długości 315 mb). 2. Przebudowa ul. Nad Potokiem – wykonano umocnienie skarp rowu. Odcinek drogi dł. ok. 270 mb. 3. Odwodnienie ulicy Tyszkiewicza- w ramach inwestycji dokonano udroźnienia, przebrania i czyszczenia rowów z namułu, wyprofilowania ich i wywiezienia nieczystości (długość ok. 385 m). <p>w 2019 roku prowadzono powyższe prace w trakcie inwestycji takich jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizacja drogi wewnętrznej zlokalizowanej na działce nr 1550/4 – ul. Kółkowa w Grojcu, etap III – w ramach inwestycji oczyszczono fragment rowu odwadniającego. 2. Remont nawierzchni odcinka ul. Pod Dębem w Zaborzu – w ramach inwestycji wykonano m.in. oczyszczenie przydrożnego rowu. 	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 13 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony przed powodzią

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2014	Stan aktualny 2019
1.	Klasa jakości wód podziemnych	zły stan wód	zły stan wód
2.	Ilość inwestycji w zakresie konserwacji cieków wodnych	brak danych	bieżące prace utrzymaniowe cieków naturalnych oraz wałów przeciwpowodziowych (w miarę potrzeb i możliwości finansowych)
3.	Ilość inwestycji w zakresie konserwacji rowów melioracyjnych	brak danych	bieżące prace utrzymaniowe oraz roboty towarzyszące inwestycjom drogowym

Źródło: opracowanie własne

4.4.2. Opis stanu obecnego

4.4.2.1. Wody powierzchniowe

Sieć rzeczna

Teren gminy Oświęcim charakteryzuje się bogatą siecią rzeczną, rozwiniętym systemem kanałów i rowów melioracyjnych oraz dużymi obszarami stawów rybnych. Gmina Oświęcim w całości odwodniona jest poprzez

prawobrzeżne dopływy Wisły. Sama Wisła stanowi północną i zachodnią granicę gminy. Na tym odcinku Wisła przyjmuje:

- lewobrzeżne dopływy (poza terenem gminy): Pszczynekę, Gostynie, Potok Goławiecki, Przemszę,
- prawobrzeżne dopływy z terenu gminy: Pławiankę, Sołę, Macochę, Harmężówkę.

Wisła jest rzeką o charakterze nizinnym o spadku 0,36%, krętym przebiegu, posiada koryto wąskie 10-20 m., na całym odcinku obwałowane. W 1977 roku w ramach regulacji Wisły rozpoczęto budowę kanału żeglownego Dwory-Las o długości 7,5 km, co spowodowało w 1997 roku zmianę ujścia Macochy Poręby i skierowanie jej bezpośrednio do kanału.

Soła to pierwszy główny beskidzki dopływ Wisły o długości 88,9 km i powierzchni dorzecza 1390,6 km². Odcinek ujściowy znajduje się na terenie gminy lub części południowej, stanowi jej granicę. Koryto jest kręte, z licznymi starorzeczami, uregulowane tylko częściowo - wały przeciwpowodziowe, narzuty kamienne, opaski faszynowe. Średni spadek rzeki na odcinku Kęty- Oświęcim wynosi 1,86%. Eksploatacja żwirów bezpośrednio z koryta rzeki, budowa zbiorników wodnych w środkowym biegu Soły zwiększyła średni spadek rzeki od 1855 roku o 0,2%, a w okresach powodzi wywołuje częste zmiany koryta. Główne dopływy na obszarze gminy:

- lewobrzeżny: Potok Różany,
- prawobrzeżne:
 - Macocha o długości 20,4 km i powierzchni dorzecza 96,2 km², tylko w odcinku ujściowym płynie przez teren gminy,
 - Czarna odprowadzająca wodę ze stawów rybnych,
 - Młynówka Dolna płynie przez obszar gminy, ale ujście znajduje się na terenie miasta Oświęcimia,
 - Macocha Poręba o długości 13,9 km, powierzchni dorzecza 36,3 km² odwadnia stawy i wschodnią część gminy.

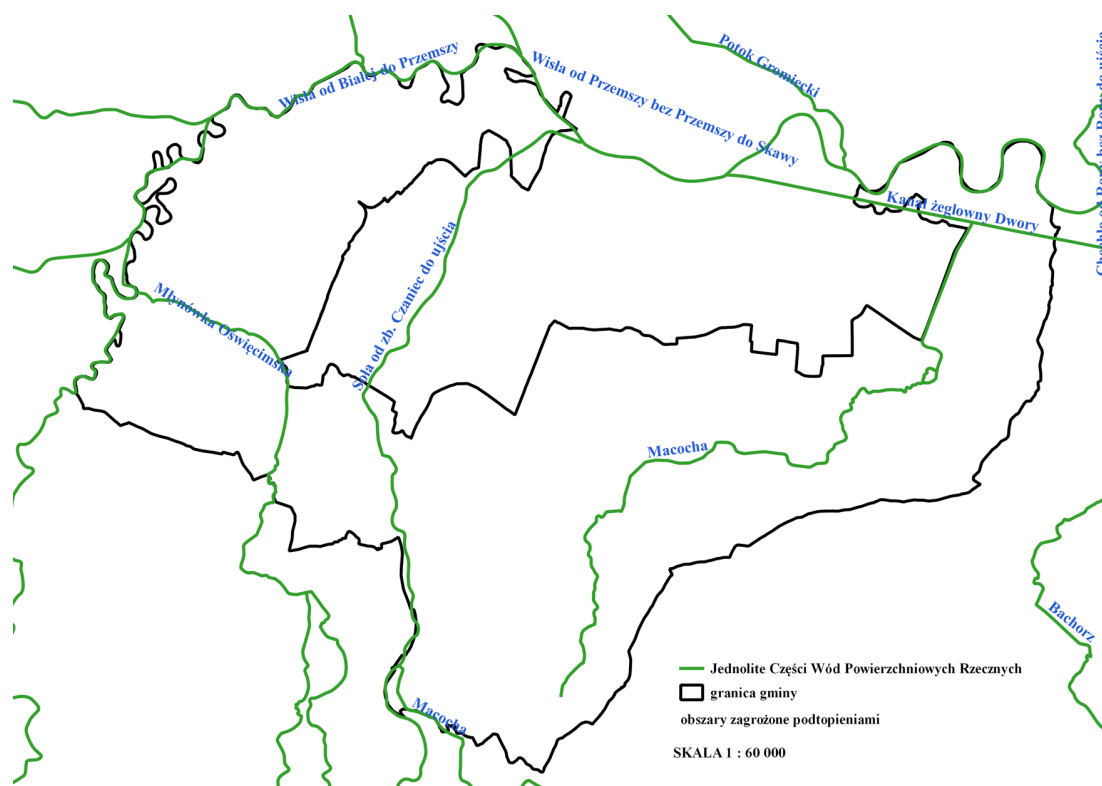
Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły na terenie gminy Oświęcim wyznaczonych zostało osiem jednolitych części wód powierzchniowych. Ich charakterystykę zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14 Charakterystyka JCWP na terenie gminy Oświęcim

L.p.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Aktualny stan JCWP	Cel środowiskowy - stan/potencjał ekologiczny	Cel środowiskowy - stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1	Kanał żeglowny Dwory	RW200002133529	zły	osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
2	Przemsza od Białej Przemszy do ujścia	RW200010212999	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
3	Soła od zb. Czaniec do ujścia	RW200015213299	Dobry	osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego (możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Soła od ujścia do Zbiornika Czaniec)	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
4	Wisła od Białej do Przemszy	RW20001921199	zły	osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
5	Wisła od Przemszy bez Przemszy do Skawy	RW20001921339	zły	dobry potencjał ekologiczny (możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego - Wisła od Skawy do Przemszy)	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
6	Młynówka Oświęcimska	RW2000232115969	zły	osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona

L.p.	Nazwa JCWP	Kod JCWP	Aktualny stan JCWP	Cel środowiskowy - stan/potencjał ekologiczny	Cel środowiskowy - stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
7	Macocha (Wisła od Przemyszy do Nidy)	RW20002621335229	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona
8	Macocha (zlewnia Soły)	RW200062132989	zły	osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona

Źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016 poz. 1967), Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911)

Rysunek 13 Jednolite części wód powierzchniowych na terenie gminy Oświęcim

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji o danych przestrzennych Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (<https://www.kzgw.gov.pl/index.php/pl/aktualnosci/551-informacja-o-danych-przestrzennych> - dostęp 31.07.2020 r.)

Uzupełnieniem sieci hydrograficznej jest niezwykle gęsta sieć rowów, kanałów melioracyjnych, czy też młynówek. Bezpośrednio do Wisły i Soły odprowadzane są wody ze stawów poprzez sieć kanałów i sztucznych przekopów między zlewniami. Wyznaczone działy wodne na tym obszarze są niepewne, gdyż w zależności od stanów wody lub potrzeb gospodarki wodnej na stawach, wody kierowane są systemem śluz i zastawek do różnych zlewni. Naturalny reżim przepływów Wisły i Soły jest mocno zakłócony w wyniku gospodarczej działalności człowieka przez gospodarkę wodną na zbiornikach powyżej położonych, zrzuty wód kopalnianych, przemysłowe użytkowanie wód oraz pobór na potrzeby komunalne.

4.4.2.2. Monitoring rzek w rejonie gminy Oświęcim

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach PMS wynika z art. 349 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*. Monitoring realizowany jest w oparciu o wyznaczone jednolite części wód. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki monitoringu JCWP na terenie gminy Oświęcim w latach 2017-2018. Z przeprowadzonych badań wynika, iż ogólny stan JCWP występujących na analizowanym terenie jest zły. Potencjał ekologiczny określany jest jako zły (Młynówka Oświęcimska i Wisła od Przemyszy bez Przemyszy do Skawy). Macocha (RW200062132989) wg badań prowadzonych w 2017 roku charakteryzowała się dobrym stanem chemicznym, niemniej ocena stanu tej JCPW na podstawie prowadzonych analiz nie była możliwa.

Pozostałe JCWP występujące na terenie gminy Oświęcim charakteryzowały się stanem chemicznym poniżej dobrego.

Tabela 15 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych – rzek na terenie gminy Oświęcim

Nazwa jcw	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu jcw	
	Rok badań	Klasa	Stan / potencjał ekologiczny	Rok badań	Stan chemiczny	Rok badań	Ocena
Kanał żeglowny Dwory				2017	stan chemiczny poniżej dobrego	2017	zły stan wód
Przemsza od Białej Przemszy do ujścia				2018	stan chemiczny poniżej dobrego	2018	zły stan wód
Soła od zb. Czaniec do ujścia				2018	stan chemiczny poniżej dobrego	2018	zły stan wód
Wisła od Białej do Przemszy				2017	stan chemiczny poniżej dobrego	2017	zły stan wód
Młynówka Oświęcimska	2018	5	zły potencjał ekologiczny	2018	stan chemiczny poniżej dobrego	2018	zły stan wód
Wisła od Przemszy bez Przemszy do Skawy	2017	5	zły potencjał ekologiczny	2017	stan chemiczny poniżej dobrego	2017	zły stan wód
Macocho (Wisła od Przemszy do Nidy)				2018	stan chemiczny poniżej dobrego	2018	zły stan wód
Macocho (zlewnia Soły)				2017	stan chemiczny dobry	Brak możliwości oceny	

Źródło: <http://www.gios.gov.pl/stan-srodowiska/monitoring-wod> (dostęp 31.07.2020 r.)

Zbiorniki wodne

Ważnym elementem zagospodarowania terenu gminy są wody stojące mające głównie charakter stawów hodowlanych. Zbiorniki sztuczne to głównie stawy rybne, posiadające na tym terenie stare tradycje („Żabi Kraj”). Koncentrują się głównie w dolinie Wisły i Soły, w mniejszym stopniu na płaskiej wierzchołku. Na obszarze gminy występują 452 mniejsze lub większe stawy, oczka wodne i tym podobne zbiorniki wód powierzchniowych. Stawy hodowlane rozlokowane są właściwie na całej powierzchni gminy i grupują się w siedem większych kompleksów: stawy w Harmężu i Rajsku, Stawy Adolfińskie i Stawy Grojeckie (sołectwo Grojec), stawy w Zaborzu, stawy w Porębie Wielkiej oraz Stawy Monowskie. Ogółem znajdują się tu aż 102 stawy o powierzchni powyżej 1 ha. Największe pod względem powierzchni są stawy Lekarz (40,03 ha), Stawy Adolfińskie (37,60 ha) oraz staw Grabowiec Duży (33,82 ha). Tak duże kompleksy stawów położonych w dolinach rzek Wisły i Soły wpływają na warunki klimatyczne, gospodarkę wodną, a także na gospodarcze korzystanie ze środowiska. Ze zbiorników wodnych należy również wymienić występowanie starorzeczy - wiślik i solisk, które choć będące w stadium zaniku mają jednak wielkie znaczenie przyrodnicze. Wśród zbiorników wód powierzchniowych należy również wymienić zbiorniki powstałe w wyniku zalania wyrobisk po eksploatacji kruszyw w Rajsku.

4.4.2.3. Wody podziemne

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków i ark. Bielsko-Biała analizowany obszar wchodzi w skład przedkarpackiego regionu hydrogeologicznego XXII, podregion przedkarpacko – śląski XXII7, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach czwartorzędowych. Potencjalna wodonośność utworu studziennego wynosi od 30 – 70 m³/h, a zwierciadło swobodne wody znajdują się do głębokości 30 m w utworach rzecznych.

Teren gminy Oświęcim jest mocno rozciągnięty w przestrzeni w związku z czym stan zasobów hydrogeologicznych opisują aż cztery Mapy Hydrogeologiczne Polski: ark. Oświęcim, ark. Chrzanów, ark. Kęty i ark. Wadowice. Zgodnie z tymi mapami użytkowe poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych (północna i niewielka południowa część gminy) oraz w utworach karbońskich (rejon Grojca). W pasie terenu, który obejmuje sołectwa: Rajsko, Grojec, Łazy, Porębę Wielką oraz w sołectwach Stawy Monowskie i Dwory Drugie nie występują użytkowe poziomy wodonośne.

Jak wynika z materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na obszarze gminy Oświęcim nie występują główne zbiorniki wód podziemnych.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych teren gminy Oświęcim znajduje się w dwóch JCWPd nr 157 (część zachodnia gminy) i 158 (część wschodnia). W poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę tych wód zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Tabela 16 Charakterystyka JCWPd na terenie gminy Oświęcim

L. p.	Nazwa JCWP	Region wodny	Cel środowiskowy – stan chemiczny	Cel środowiskowy - stan ilościowy	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1	PLGW2000157	Małej Wisły	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	mniej rygorystyczny cel: ochrona stanu ilościowego przed dalszym pogorszeniem	zagrożona
2	PLGW2000158	Górnej Wisły	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego	niezagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

4.4.2.4. Monitoring wód podziemnych

Monitoring wód podziemnych pozwala na obserwację zmian chemizmu i zasobów ilościowych wód podziemnych oraz sygnalizowanie pojawiających się zagrożeń. Ma to na celu wspomaganie działań, zmierzających do ograniczenia wpływu czynników antropogenicznych na wody podziemne, które ze względu na swą wysoką jakość i potencjalne zasoby, stanowią ważne źródło zaopatrzenia w wodę.

Stan chemiczny wód podziemnych występujących na terenie gminy Oświęcim został scharakteryzowany na podstawie monitoringu prowadzonego w latach 2016-2017. Oceny stanu wód dokonano na podstawie klasyfikacji elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148). Aktualny podział obejmuje pięć klas jakości wód i został przedstawiony w poniższej tabeli. Klasy jakości wód podziemnych I–III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV i V oznaczają słaby stan chemiczny.

Poniższa tabela przedstawia wyniki monitoringu wód podziemnych występujących na terenie gminy Oświęcim. Analizując wyniki przedstawione poniżej należy stwierdzić, iż na podstawie przeprowadzonych badań stan chemiczny JCWPd nr 157 oraz 158 został określony jako słaby.

Tabela 17 Wyniki badania jakości JCWPd nr 157 i 158 w punktach kontrolno-pomiarowych w Miedznej i Broszkowicach.

JCWPd	Rok badania	Klasa wg wskaźników nieorganicznych (wartości średnie)	Klasa wg wskaźników organicznych	Klasa końcowa dla wartości średnich	Przyczyna zmiany klasy w roku (dla wartości średnich)
PLGW6000157	2017	V	I	IV	geogeniczne pochodzenie wskaźników, tylko Mn i Fe w V klasie jakości
PLGW2000158	2016	V		IV	tylko Fe i Mn w V klasie jakości (geogeniczne pochodzenie wskaźników), poziom niezolowany, głębokość otworu 28 m

Źródło: WIOŚ w Katowicach (<http://www.katowice.wios.gov.pl>) oraz WIOŚ w Krakowie (<http://krakow.pios.gov.pl/stan-srodowiska/monitoring-wod/monitoring-wod-podziemnych/>)

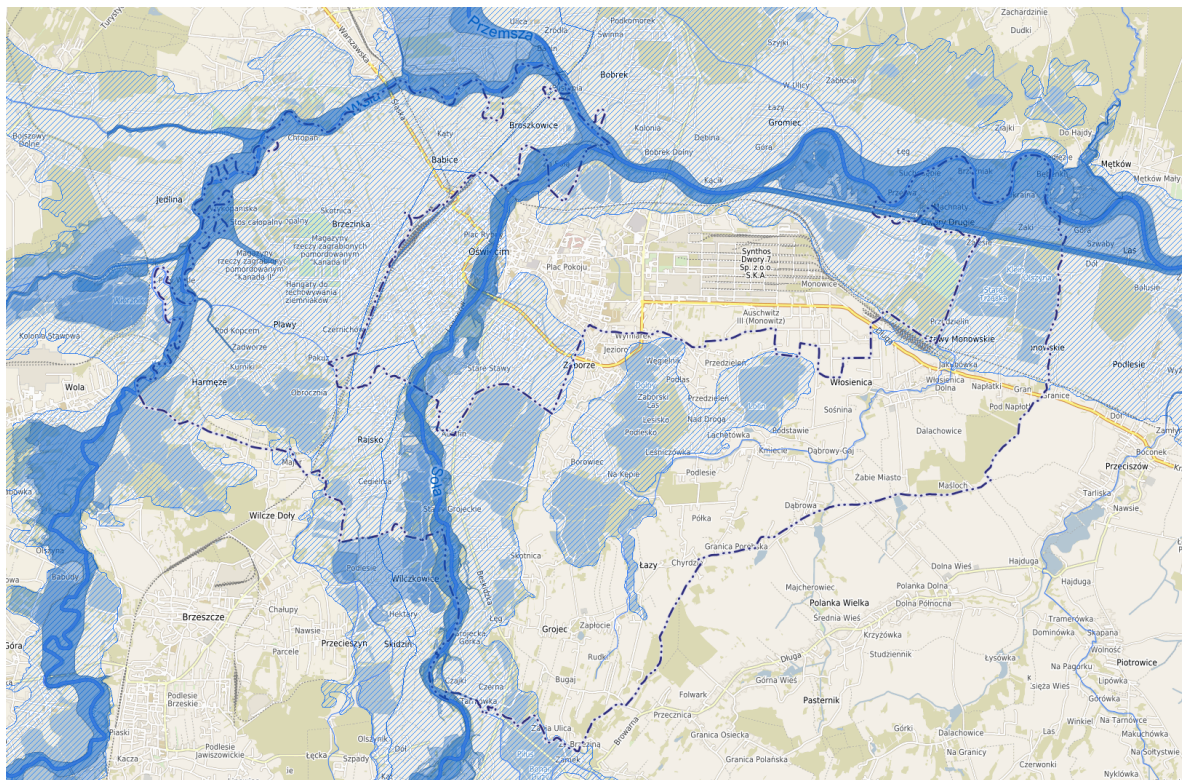
Zagrożenie powodziowe

Według ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 310) powódź to czasowe pokrycie przez wodę terenu, który w normalnych warunkach nie jest pokryty wodą, wywołane przez wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach oraz od strony morza, z wyłączeniem pokrycia przez wodę terenu wywołanego przez wezbranie wody w systemach kanalizacyjnych. Główne zagrożenie powodziowe jest wywoływane dużą prędkością płynącej wody i jej energią, która powoduje niszczenia ciężkiej zabudowy koryt (opaski, mury, progi), a także budowli nad korytem rzek, takich jak kładki, przepusty, mosty itd. Przyczyną podtopień i powodzi są na ogół:

- bardzo intensywne opady burzowe (określane jako oberwanie chmury), obejmujące najczęściej niewielkie obszary o dużych nachyleniach zboczy, powodujące gwałtowne i krótkotrwałe (do kilku godzin) lokalne wezbrania wód,
- opady rozlewne tj. trwające kilka dni opady o wysokim natężeniu (od kilkudziesięciu do 100 mm w ciągu doby), obejmujące większą część zlewni. Już niewielkie spadki terenów, niewielka powierzchnia zlewni cieków, może spowodować gwałtowne wezbrania w przypadku nawalnych opadów lub roztopów pokrywy śnieżnej. Częstym zjawiskiem są wezbrania opadowo – rozlewne. Ich przyczyną są najczęściej długotrwałe opady deszczu. Wezbrania te występują na ogół od maja do września, szczególnie w miesiącach letnich.

Tereny, na których istnieje zagrożenie powodziowe to w dużej większości obszary międzywala tak Wisły jak i Soły. Tereny te są wolne od zabudowy, nie ma tu więc zagrożenia dla mienia. W sołectwach Harmężę, Pławy, Brzezinka i Babice dla rzeki Wisły oraz w sołectwie Rajsko i Grojec dla rzeki Soły wody powodziowe mieszczą się w obszarze międzywala gdzie nie występuje zabudowa mieszkaniowa. Natomiast dużym zagrożeniem powodziowym cechuje się sołectwo Broszkowice, gdzie Soła łączy się z Wisłą. Jak wykazują mapy zagrożeń powodziowych duża część terenu sołectwa jest zagrożona zalaniem wodami powodziowymi. Zagrożenie powodziowe występuje również w sołectwie Dwory Drugie, gdzie zagrożone są przysiółki położone najbliższej koryta Wisły, a więc Przerwa, Suchodębie i Białe. Na tych terenach znajdują się pojedyncze zabudowania.

Na poniższym rysunku przedstawione zostały obszary zagrożone podtopieniami.

Rysunek 14 Obszary zagrożone podtopieniami i powodzią na terenie gminy Oświęcim

Źródło: <https://oswiecim.e-mapa.net/> dostęp 10.08.2020 r.

Mapy zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego stanowią ważne źródło informacji dla mieszkańców i administracji na danym obszarze przy podejmowaniu decyzji. Na mapach prezentowane są informacje na temat poziomu zagrożenia powodziowego: głębokości wody, rzędnych zwierciadła wody czy rzędnych korony wałów przeciwpowodziowych. Znajduje się tam również dane o potencjalnych negatywnych skutkach powodzi, m.in. wysokości potencjalnych strat powodziowych, szacunkowej liczbie mieszkańców zagrożonych powodzią, zalanych budynkach, możliwych stratach w środowisku, dziedzictwie kulturowym i działalności gospodarczej. Dla gminy Oświęcim zostały opracowane następujące arkusze map:

- M-34-63-C-d-2
- M-34-63-D-c-1
- M-34-63-D-c-3
- M-34-63-D-c-4

- M-34-75-A-B-2

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, opublikowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej jako obszary szczególnego zagrożenia powodzią wydzielono tereny w dolinie Wisły i Soły. Tereny o możliwości zalania wodą o prawdopodobieństwie raz na 100 lat ($Q=1\%$, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat) i raz na 10 lat ($Q=10\%$, obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat) występuje w dolinie Wisły i w dolinie Soły.

Obszary z możliwością zalania wodą $Q=10\%$ i $Q=1\%$ to obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Oprócz tych wód na terenie gminy Oświęcim wydzielono również wody $Q=0,2\%$ (obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat), które mają nieco szerszy zasięg niż wody $Q=1\%$. Na terenie gminy występują również obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego. Tereny te obejmują znacznie szersze powierzchnie niż obszary wymienione powyżej. Podobnie jak i obszary $Q=0,2\%$ obszary narażone na zalanie w wyniku przerwania wału nie stanowią obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i nie obowiązują dla nich przepisy odrębne.

Uchwałą nr XI/105/19 Rada Gminy Oświęcim przyjęła zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim. Zgodnie z uchwałą intencyjną (uchwała nr X/103/15 Rady Gminy Oświęcim z dnia 26 sierpnia 2015 r.) opracowana zmiana studium dotyczy aktualizacji dokumentu, przede wszystkim w części dotyczącej obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, jak również udokumentowanych złóż kopalin oraz obszarów i terenów górniczych. Dokument studium został również dostosowany do przepisów obowiązującego prawa, tj. wymagań (analizy i bilanse) określonych w art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a wynikających z wejścia w życie ustawy o rewitalizacji. Zgodnie z powyższą zmianą studium w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią należy przyjąć rozwiązania wynikające z przepisów prawa wodnego, w tym tam, gdzie to możliwe, zakaz zabudowy. Na obszarze Broszkowic na terenach szczególnego zagrożenia powodzią należy zdecydowanie ograniczyć rozwój nowej zabudowy.

Do końca 2017 roku za działania związane z ochroną przeciwpowodziową odpowiadali (przede wszystkim) zgodnie z ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*, dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej (RZGW) oraz marszałkowie województw. Odpowiedzialni oni byli za prowadzenie działań informacyjnych i koordynację w razie powodzi lub suszy na podległym terenie.

Od 1 stycznia 2018 roku, na podstawie ustawy *Prawo wodne* z dnia 20 lipca 2017 roku, zostaje utworzona państwowa osoba prawna Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Zgodnie z art. 527 ustawy *Prawo wodne*, z dniem wejścia w życie ustawy należności, zobowiązania, prawa i obowiązki Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej, marszałków, będących państwowymi jednostkami budżetowymi, stają się odpowiednio należnościami, prawami i obowiązkami Wód Polskich.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przejęło zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa - w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy. Ponadto, do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie zostały przekazane zadania ze starostw powiatowych i urzędów marszałkowskich związane z wydawaniem pozwoleń wodnoprawnych. Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym, w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zadań w zakresie zarządzania kryzysowego w przypadku wystąpienia powodzi, na szczeblu powiatowym funkcjonuje Biuro Spraw Obronnych i Zarządzania Kryzysowego (SOZ) Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, które pełni rolę pośrednika pomiędzy jednostkami fizycznie prowadzącymi ochronę mieszkańców i mienia, a mieszkańcami.

Cieki powierzchniowe, znajdujące się na terenie gminy Oświęcim są administrowane przez następujące podmioty:

- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, w gestii którego jest zarządzanie ciekami naturalnymi;
- Osoby fizyczne, gmina, Gminna Spółka Wodna w Oświęcimiu odpowiedzialne za stan urządzeń melioracji
- PGL Lasy Państwowe, które zarządzają urządzeniami melioracji znajdującymi się w obszarach leśnych,
- podmioty gospodarcze, które zarządzają rowami i kanałami prowadzącymi wody technologiczne.

Na terenie gminy Oświęcim w marcu 2019 roku rozpoczęto realizację inwestycji pn. „Rozbudowa prawego wału rzeki Wisły od km 0+000 do 0+750 oraz lewego wału rzeki Soły od km 0+000 do km 0+447 w miejscowościach: Broszkowice i Babice (gmina Oświęcim oraz Bobrek (gmina Chelmek), powiat oświęcimski, województwo małopolskie” w ramach projektu „Zachowanie i ochrona środowiska, promowanie efektywnego gospodarowania zasobami wodnymi oraz zapobieganie i zarządzanie ryzykiem powodziowym poprzez poprawę bezpieczeństwa powodziowego Węzła Oświęcimskiego”. Przedmiotem inwestycji jest rozbudowa istniejących obwałowań przeciwpowodziowych rzeki Wisły i Soły polegająca na ich podwyższeniu i poszerzeniu, ujednolicenia szerokości korony wałów oraz budowie, rozbudowie i rozbiórce obiektów funkcjonalnie z nimi związanych. Inwestycja

finansowana jest w ramach Programu Operacyjnego infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Wartość inwestycji: 6 972 002,99 zł. Planowany termin zakończenia inwestycji: sierpień 2021 roku.

4.4.2.5. Ochrona przed skutkami suszy

Aktualnie trwają prace nad stworzeniem planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy, które mają przyczynić się do ograniczenia zjawiska suszy oraz minimalizowania skutków suszy. Projekt wraz z przygotowywanymi przez Prezesa KZGW planami gospodarowania wodami oraz planami zarządzania ryzykiem powodziowym stanowić będzie program przyczyniający się do zintegrowanej ochrony wód i gospodarki wodami, mając na celu zapewnienie dobrej jakości oraz wystarczającej ilości wód służących wszystkim działom gospodarki narodowej oraz środowisku naturalnemu. Rolą Planów jest zaproponowanie działań łagodzących i zapobiegawczych w celu ograniczenia negatywnego wpływu suszy na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Opracowanie zostanie udostępnione do publicznej wiadomości, co przyczyni się do wzrostu świadomości o skali zagrożenia i posłuży zapewnieniu dostępu do aktualnych informacji w tym zakresie oraz zaplanowaniu działań prewencyjnych na obszarze dorzeczy.

W ramach prowadzonej edukacji ekologicznej dla mieszkańców powiatu oświęcimskiego i gminy Oświęcim zostały podjęte następujące działania:

- Kampania edukacyjna pn. „Wpływ człowieka na zanieczyszczenie: powietrza-wody-gleby” w SP Zaborze – na zajęciach z wychowawcą oraz na lekcjach z biologii i chemii podejmowane były z uczniami dyskusje na temat zanieczyszczenia środowiska w okolicy ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn takiego stanu oraz sposobów ograniczenia emisji trujących substancji;
- Szkolne obchody Światowego Dnia Wody
- „Czysta Małopolska” – projekt organizowany przez Kuratorium Oświaty w Krakowie, skierowany do dzieci i rodziców, mający na celu zwiększenie świadomości ekologicznej dzieci i młodzieży woj. małopolskiego i.in. w zakresie ochrony wód, kształtowanie i promowanie proekologicznych zachowań dzieci i młodzieży w codziennym życiu, upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie działalności ekologicznej;
- Projekt „Kropla wody – ocean korzyści”, którego sponsorem była Grupa Kęty (Szkoła Podstawowa w Zaborzu otrzymała grant na 2000 zł – zakupiono dystrybutory na wodę do świetlicy i dla zwyciężskich klas w konkursach), a hasłem przewodnim „Dbamy o zdrowie razem z grupą”. W ramach konkursu uczniowie wszystkich klas zapoznali się z globalnymi problemami niedoboru wody i konieczności jej oszczędzania.

Zapobieganie suszy na terenie gminy Oświęcim będzie możliwe również poprzez realizację programu Moja Woda. Program ma na celu ochronę zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury. Wsparcie finansowe WFOŚiGW mogą uzyskać przedsięwzięcia, które doprowadzą do zatrzymywania wody opadowej w obrębie nieruchomości objętej przedsięwzięciem, w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe z nieruchomości nie będą odprowadzane poza jej teren (np. do kanalizacji bytowo-gospodarczej, kanalizacji deszczowej, kanalizacji ogólnospławnej, rowów odwadniających odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, na ulice, place itp.).

4.4.3. Analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
rozwinęta sieć hydrograficzna gminy liczne stawy stanowiące walory krajobrazowe i gospodarcze	zły stan jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych znaczna część gminy położona w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych podejmowane działania z zakresu konserwacji cieków naturalnych i urządzeń melioracji wodnej	splływ powierzchniowy zanieczyszczonych wód z terenów rolniczych brak środków finansowych na inwestycje związane z ochroną wód

Źródło: opracowanie własne

4.4.4. Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarowania wodami

Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy Oświęcim nie ulega pogorszeniu, co świadczy o skuteczności działań podejmowanych w zakresie ich ochrony. Oceniając te tendencje należy pamiętać, że o stanie wód powierzchniowych decydują nie tylko wskaźniki fizykochemiczne, ale i biologiczne czy hydromorfologiczne. Oznacza to, że przywrócenie czystości wodom powierzchniowym nie spowoduje automatycznie dobrego stanu wód. Przywrócenie właściwych dla danej części wód elementów biologicznych będzie często procesem bardziej długotrwałym.

W analizowanym okresie nie odnotowano poprawy jakości wód podziemnych, jednak mając na uwadze fakt, iż zmiany w wodach podziemnych zachodzą bardzo powoli na pozytywne skutki realizowanych działań trzeba będzie poczekać jeszcze kilka lat.

W celu osiągnięcia zobowiązań dotyczących poprawy stanu ekologicznego wód powierzchniowych i określonych wskaźników dla wód podziemnych, należy kontynuować podejmowane wcześniej przedsięwzięcia. Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi powinno mieć na uwadze zarówno oszczędzanie wody, jak też dbanie o jej jak najlepszą jakość. Efektywne wykorzystanie zasobów wodnych ograniczy ryzyko wystąpienia jej niedoborów i doprowadzi do poprawy ich jakości. W okresie obowiązywania Programu należy zwrócić uwagę na kształtowanie reżimu hydrologicznego w regionie. Jest to niezwykle istotne w kształtowaniu klimatu i stanowi element zmian klimatycznych. Ze względu na coraz częstsze występowania zjawisk ekstremalnych w ostatnich latach oraz prognozowanym systematycznym ich nasileniem, szczególnie istotne w ramach realizacji Programu będzie wdrażanie Strategii SPA 2020. Pozwoli to na wprowadzanie w skali regionalnej działań ograniczających niekorzystne zmiany klimatyczne oraz przystosowanie do ich negatywnych skutków. W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zamieszczono zadania dotyczące prowadzenia monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych, działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży, realizację obiektów małej retencji zgodnie z Programem małej retencji dla województwa małopolskiego, działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi. Monitoring wód powierzchniowych wykonywany będzie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i finansowany z budżetu kraju.

Istotny wpływ ma tutaj realizacja zadań z zakresu zwiększania retencji wodnej: utrzymanie i budowa urządzeń piętrzących w dolinach rzecznych oraz małych zbiorników wodnych, realizacja zalesień, zachowanie terenów podmokłych. Szczególnie dotyczy to zjawisk suszy, powodzi i podtopień.

Zadania utrzymaniowe cieków i urządzeń wodnych na terenie gminy Oświęcim będą prowadzone przez ich administratora tj. PGW Wody Polskie, a także Gminną Spółkę Wodną w Oświęcimiu.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 37, 38, 39.

4.5. Gospodarka wodno - ściekowa

4.5.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Rozwój gospodarki wodnościekowej na terenie gminy Oświęcim		
Cel krótkookresowy: Pełne skanalizowane oraz zwodociągowanie obszaru gminy Oświęcim		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie całej gminy	<p>Budowa kanalizacji deszczowej w ramach modernizacji ciągów komunikacyjnych prowadzona była w ramach zadań:</p> <p>W 2018 roku</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanalizacja deszczowa w Brzezince – odwodnienie odcinka drogi o długości 230 m. <p>W 2019 roku</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa ul. Al. Ogrodowej w Grojcu - na odcinku od skrzyżowania z ulicą Kazimierza Jagiellończyka do skrzyżowania z ulicą Szembeka wykonano m.in. nową kanalizację deszczową. 2. Budowa chodnika wzdłuż ul. Suskiego we Włosienicy (odc. 1 – od ul. 1 Maja do skrzyżowania z ul. Dębowa) – zadanie objęło i.in. budowę kanalizacji deszczowej. 3. Kanalizacja deszczowa w Brzezince – budowa rurociągu o długości 1957 m. 4. Remont przy ul. Olszewskiej – odcinek 700 m - m.in. wykonano kanalizację deszczową. 	w trakcie pięciu inwestycji budowano kanalizację deszczową
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy	<p>W ostatnich latach wykonano zadania dotyczące modernizacji istniejącej sieci wodociągowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2017 r. - 1,4 km, • 2018 r. - 1,2 km, • 2019 r. - 0,86 km. 	zmodernizowano sieć o długości 3,46 km
	<p>W ostatnich latach wykonano zadania dotyczące budowy nowych odcinków sieci wodociągowej, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2017 r. – 0,22 km, • 2019 r. – 0,14 km. 	wybudowano sieć wodociągową o długości 0,36 km
	<p>W ostatnich latach wykonano także zadania związane z wymianą przyłączy wodociągowych o długości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2017 r. – 0,3 km, • 2018 r. – 0,2 km, • 2019 r. - 0,15 km. 	wymieniono przyłącza o łącznej długości 0,65 km
	<p>Wykonano także modernizacja obiektów technologicznych (studni głębinowych), koszty poniesiono w ostatnich latach to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2017 r. – 455 480,00 zł, • 2018 r. – 65 400,00 zł. 	wykonano modernizację studni i urządzeń technologicznych
	<p>Modernizacja urządzeń technologicznych (zasilanie awaryjne) w ostatnich latach pochłonęła środki finansowe w wysokości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2017 r. – 71 400,00 zł • 2018 r. – 71 400,00 zł 	
Budowa zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Brzezinka	<p>W latach 2018-2019 – wykonana została kanalizacja sanitarna w miejscowości Brzezinka o długości ok. 5,5 km. Realizowany etap dotyczył ulic:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolna o długości 1,5 km, koszt 1.923.076 zł Zadanie częściowo realizowane ze środków PROW 2014 – 2020, • Sołtysów (366.520 zł), ul. Strażacka (616.541 zł) o łącznej długości 1 km. Zadanie częściowo realizowane ze środków PROW 2014 – 2020, • ul. Jakubowskiego o długości 1 km, koszt 559.034 zł Zadanie częściowo realizowane ze środków PROW 2014 – 2020, 	budowa kanalizacji sanitarnej o długości 5,5 km

	<ul style="list-style-type: none"> Górnica, Brzozowa, Sołtysów, Dworska Czernichowska i Anny Chrostek o długości 2 km. Koszty inwestycji wraz z odtworzeniem dróg poniesione w 2019 r. wyniosły 1 628 732,23 zł (całość inwestycji 4 557 359,32 zł). Zadanie częściowo realizowane ze środków PROW 2014 – 2020. 	
Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Oświęcim	W 2018 roku wykonano modernizację obiektów technologicznych (Pompownia Solna, Oczyszczalnia Harmęże) - koszt 80 000,00 zł.	Modernizacja pompowni i oczyszczalni Harmęże
	W latach 2018-2019 realizowano zadanie pn.: Budowa oczyszczalni ścieków w Grojcu. W 2018 roku wykonano budowę lokalnej biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków wraz z infrastrukturą techniczną, budowę grawitacyjnego kanału sanitarnego, budowę pompowni ścieków, budowę kanału tłoczego oraz kanału sanitarnego z wylotem do rowu odbiorczego ścieku oczyszczonego. W 2019 roku przeprowadzono rozruch oczyszczalni ścieków w Grojcu – podłączenie do oczyszczalni ścieków Szkoły i Domu Ludowego, w którym siedzibę mają Przedszkole Samorządowe i Gminna Biblioteka Publiczna.	Budowano oczyszczalnię ścieków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 18 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2016	Stan aktualny 2019
1.	% skanalizowania obszaru gminy	15%	17,8%
2.	% zwodociągowania obszaru gminy	99%	99%

*Stan zaczerpnięty z POŚ, 2016

Źródło: opracowanie własne

4.5.2. Opis stanu obecnego

4.5.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia na terenie gminy Oświęcim prowadzone jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu. Woda zasilająca gminę pochodzi w dwóch ujęć:

- **SUW Zasole**

Stacja posiada ujęcie wody infiltracyjnej rzeki Soły za pomocą 13 studni kopano-wierconych, o głębokości od 10 do 13 m i miąższości warstwy wodonośnej 5-7 m, w której występują żwiry z otoczkami (utwory czwartorzędowe). Wydajność stacji wynosi: średnio 9 tys. m³/d i maksymalnie 11 tys. m³/d.

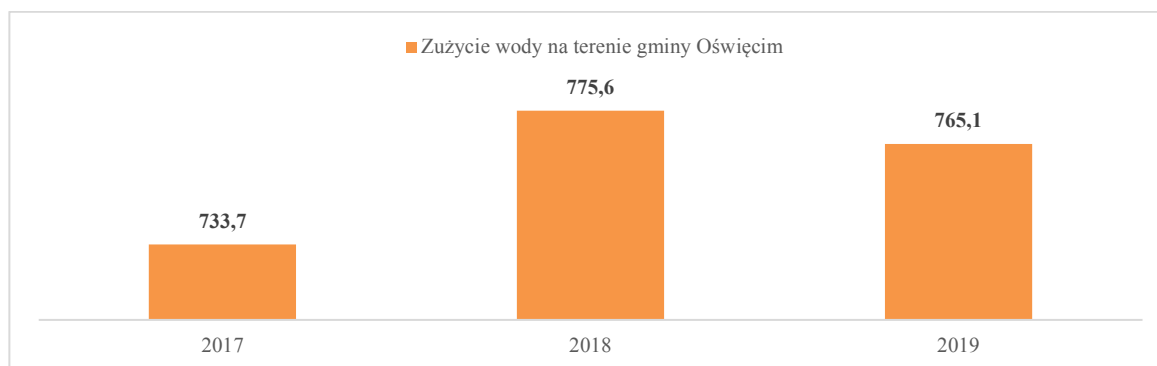
- **SUW Zaborze**

Ujęcie wody składa się z 11 studni wierconych o głębokości od 10 do 27 m a sumaryczna ich wydajność wynosi: średnio 6 tys. m³/d, maksymalnie 7,5 tys. m³/d. Warstwę wodonośną o miąższości od 4 do 14 m stanowią żwiry piaszczyste (czwartorzęd). Ujmowana woda głębinowa posiada nadmierne ilości związków żelaza (10 mg/l), manganu (0,8 mg/l), siarkowodoru (1,2 mg/l) i agresywnego dwutlenku węgla (45 mg/l).

Na terenie gminy Oświęcim funkcjonuje strefa ochronna ujęcia wody ustanowiona rozporządzeniem nr 24/2016 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody powierzchniowej „Zasole” z rzeki Soły w miejscowości Oświęcim (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2016 r. poz. 4475, z późn. zm.).

Sieć wodociągowa

Sieć wodociągowa na terenie gminy Oświęcim, wg stanu na rok 2019 posiada długość 184,29 km, a liczba przyłączy wynosi 5070. W 2019 roku 18 390 mieszkańców zostało objętych siecią wodociągową. Stopień zwodociągowania gminy wg stanu na koniec roku 2019 wynosi 99%. Zużycie wody na terenie gminy Oświęcim w latach 2017-2019 przedstawiono na poniższym rysunku.

Rysunek 15 Zużycie wody na terenie gminy Oświęcim w latach 2017-2019.

Zródło: dane uzyskane od Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu

Jakość wody przeznaczonej do spożycia na terenie gminy Oświęcim

Nadzór nad jakością wody w gminie sprawuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny. Przed dostarczeniem odbiorcom woda musi spełniać warunki Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które określa m.in. dopuszczalne stężenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych oraz metodykę badań jakości wody. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu w ramach kontroli wewnętrznej cyklicznie przeprowadza takie badania. Spółka prowadzi stały monitoring jakości wody. Na podstawie analiz można stwierdzić, że woda dostarczana mieszkańcom spełnia wszystkie wymogi sanitarne, nie zawiera chorobotwórczych bakterii.

4.5.2.2. Odbiór ścieków

Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy jest bardzo słabo rozwinięta. Jej długość w 2019 roku wyniosła 15,58 km. Uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego Nr XXIX/406/16 z dnia 28 października 2016 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Oświęcim (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2016 r. poz. 6472) został wyznaczony obszar aglomeracji Oświęcim. Zgodnie z założeniami uchwały, w skład aglomeracji wchodzi m.in. część sołectwa Babice, część sołectwa Zaborze oraz sołectwo Broszkowice. Zgodnie z ww. przepisami, na terenie tym nie ma możliwości odprowadzania ścieków do przydomowych oczyszczalni. Tym samym, na powyższym obszarze, w przypadku, gdy nie ma możliwości przyłączenia do kanalizacji sanitarnej, ścieki należy gromadzić w szczelnych osadnikach, opróżnianych przez przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na świadczenie usług w tym zakresie. Na wykonywanie takiej usługi, właściciel nieruchomości powinien podpisać z przedsiębiorcą odpowiednią umowę.

Gmina Oświęcim wraz z miastem Oświęcim od marca 2019 roku tworzą Aglomerację Oświęcimską, która w grudniu 2019 r. została powiększona o gminę Chelmek.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 565 ust 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* dotychczasowe akty prawa miejscowego dotyczące wyznaczenia aglomeracji, zachowują moc nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2020 r. i mogą być zmieniane. Tym samym, po roku 2020 dotychczasowe akty w postaci uchwał sejmików województw oraz rozporządzeń wojewodów nie będą ważne. Dlatego aby gmina pozostała w zgodzie z polskim prawem, zobowiązana jest do przedłożenia do uzgodnienia projektów uchwał wyznaczających aglomerację właściwemu organowi PGW WP. Wychodząc naprzeciw zobowiązaniom wynikającym z przepisów prawa, Rada Gminy Oświęcim zatwierdziła uchwałę nr XXII/202/20 z dnia 17 czerwca 2020 r. w sprawie zawarcia porozumienia międzygminnego dotyczącego współdziałania Gmin wchodzących w skład aglomeracji Oświęcim przy realizacji zadania polegającego na wyznaczeniu aglomeracji Oświęcim.

Ścieki sanitarne z terenu skanalizowanych sołectw gminy Oświęcim odprowadzane są do Miejsko – Przemysłowej Oczyszczalni Ścieków sp. z o.o. w Oświęcimiu będącej współwłasnością firmy chemicznej Synthos S.A. oraz miasta Oświęcim. Oczyszczanie ścieków obejmuje procesy mechanicznego, chemicznego i biologicznego oczyszczania, a jej przepustowość wynosi 45000 m³/dobę. Oczyszczalnia pracuje z 61% obciążeniem, zaś odbiornikiem ścieków jest potok Macocha-Poręba, uchodzący do nowo wybudowanego kanału lateralnego „Dwory-Las” i dalej do Wisły.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość odprowadzanych ścieków sanitarnych w latach 2017-2019.

Tabela 19 Ilość odprowadzanych ścieków sanitarnych [dam³] do Miejsko – Przemysłowej Oczyszczalni Ścieków sp. z o.o. w Oświęcimiu

Rok	2017	2018	2019
Ilość odprowadzanych ścieków sanitarnych [dam ³]	135,4	137,4	139,4

Źródło: dane uzyskane od Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu

W obszarach, gdzie brak jest możliwości technicznych przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej bądź w przypadku braku ekonomicznej opłacalności nieruchomość powinna zostać wyposażona w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub w przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach prawnych. W przypadku wyposażenia nieruchomości w zbiornik bezodpływowy należy spełnić następujące warunki - musi być on szczelny i systematycznie opróżniany przynajmniej raz na pół roku (zgodnie z Uchwałą Nr XXI/194/20 Rady Gminy Oświęcim z dnia 29 kwietnia 2020 r. w sprawie: regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Oświęcim (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2020 r. poz. 3167). Na potwierdzenie tego, właściciel nieruchomości musi posiadać podpisaną umowę na opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz dowody uiszczania opłaty za wywóz nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości. W przypadku posiadania przydomowych oczyszczalni ścieków, należy regularnie pozbywać się osadów ściekowych, zgodnie z ww. uchwałą Rady Gminy Oświęcim, co również musi zostać odpowiednio udokumentowane.

Gmina Oświęcim na podstawie art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Zgodnie z danymi na dzień 17 lipca 2020 r. zinwentaryzowanych zostało 2404 zbiorniki bezodpływowe oraz 490 przydomowych oczyszczalni ścieków. Natomiast 993 nieruchomości zostały objęte systemem kanalizacji sanitarnej gminy.

Pracownicy Urzędu Gminy w Oświęcimiu prowadzą rutynowe lub na podstawie zgłoszeń sąsiadów kontrole mieszkańców w zakresie gospodarki ściekowej, dotyczą one głównie posiadania dowodu wywozu ścieków, kontrola polega na wezwaniu właściciela nieruchomości o przedłożenie stosowanych dokumentów takich jak faktura za wywóz, umowa na wywóz nieczystości płynnych, w ostatnich latach dokonano kontroli:

- w 2017 roku - 27 kontroli,
- w 2018 roku - 42 kontroli,
- w 2019 roku - 199 kontroli.

4.5.3. Analiza SWOT

Gospodarka wodnościekowa	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
systematycznie prowadzona ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków wysoki poziom zwodociągowania gminy wyznaczony obszar aglomeracji Oświęcim	słabo rozwinięty system kanalizacji wysokie koszty inwestycyjne rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
inwentaryzacja oraz kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych poprawa stanu wód wskutek rozbudowy systemu kanalizacji na terenie gminy	nieszczelne zbiorniki bezodpływowe nawożenie użytków rolnych ściekami.

Źródło: opracowanie własne

4.5.4 Cele i zadania środowiskowe w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Zgodnie z wynikami prowadzonego monitoringu, wody powierzchniowe w rejonie gminy Oświęcim są w przeważającej części w złym stanie. Jest to związane głównie z obciążeniem wód ładunkiem substancji zawartych w ściekach komunalnych i przemysłowych, w tym w wodach opadowych lub roztopowych pochodzących z terenów utwardzonych, dróg i chodników. Problemem jest spływ opadów deszczowych po powierzchni dróg i chodników, zawierające znaczne ilości m.in. zawiesin ogólnych, związków ropopochodnych.

Istotną kwestią jest też fakt, iż przeważająca część obszaru gminy Oświęcim nadal nie jest skanalizowana. Konieczne jest podjęcie szerokich prac planistycznych, zmierzających do wyznaczenia klarownych celów w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej. W tym kontekście konieczne jest przeprowadzenie dogłębnej analizy potrzeb i możliwości ich zaspokojenia.

Ponadto, konieczna jest dalsza modernizacja sieci wodociągowej gminy Oświęcim m.in. ze względu na fakt, że na terenie gminy w dalszym ciągu znajduje się jeszcze 8,6 km rur z azbestocementu.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 40, 41, 42.

4.6. Zasoby geologiczne

4.6.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Ochrona zasobów geologicznych występujących na terenie gminy Oświęcim		
Cel krótkookresowy: Ochrona i uwzględnienie złóż surowców naturalnych w dokumentach planistycznych		
Zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych	<p>W 2019 roku Rada Gminy Oświęcim przyjęła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim uchwałą nr XI/105/19 Oświęcim z dnia 28 sierpnia 2019 r.</p> <p>Zgodnie z uchwałą intencyjną (uchwała nr X/103/15 Rady Gminy Oświęcim z dnia 26 sierpnia 2015 r.) opracowana zmiana studium dotyczy aktualizacji dokumentu, przede wszystkim w części dotyczącej udokumentowanych złóż kopalin oraz obszarów i terenów górniczych.</p> <p>W latach 2018-2019 przyjęto poniższe miejscowe plany:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uchwała Nr XLVIII/539/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w sołectwie Zaborze w rejonie ulic Borowiec i Grojecka, Uchwała Nr XLII/470/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w sołectwie Grojec w rejonie ul. Głównej i Al. Ogrodowej. <p>W Planie dla w sołectwie Zaborze w rejonie ulic Borowiec i Grojecka umieszczono zapis: „Ujawnia się udokumentowane złożo węgla kamiennego „Oświęcim-Polanka”.</p> <p>Na obszarze planu nie występują tereny i obszary górnicze, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, a także obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.”</p> <p>W Planie terenu położonego w sołectwie Grojec w rejonie ul. Głównej i Al. Ogrodowej umieszczono zapis: „Ujawnia się udokumentowane złożo węgla kamiennego „Oświęcim – Polanka” na całym obszarze objętym planem.</p> <p>Na obszarze objętym planem nie występują:</p> <ul style="list-style-type: none"> udokumentowane zasoby wód podziemnych; obszary i tereny górnicze; obszary szczególnego zagrożenia powodzią i tereny zalewowe; obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.” 	wprowadzono aktualne zapisy dotyczące złóż kopalin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 20 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi i zasobów geologicznych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2014	Stan aktualny 2019
1.	Liczba złóż na terenie gminy	8	9
	Ilość obszarów górniczych	8	11
2.	Powierzchnia złóż na terenie gminy	30 922 ha	48 361 ha

Źródło: opracowanie własne

4.6.2. Opis stanu obecnego

4.6.2.1. Surowce naturalne

Złoża kopalin to naturalne skupienia minerałów, których wydobycie może przynieść korzyść gospodarczą. Są rozmieszczone nierównomiernie w przyrodzie, a ich występowanie i możliwość wykorzystania zależą w dużej mierze od budowy geologicznej.

Zasady poszukiwania, dokumentowania oraz korzystania z kopalin regulowane są przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (t.j.: Dz. U. z 2020 roku, poz. 1064 z późn. zm.). W ustawie tej rozstrzygnięto sprawę własności złóż kopalin oraz uregulowano problem ochrony zasobów poprzez wymóg ujmowania ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązek kompleksowego i racjonalnego wykorzystania kopalin.

Posiadający koncesję na wydobycie złoża kopaliny jest zobowiązany zastosować środki niezbędne zarówno do ochrony złoża jak i do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, a także do ochrony powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest prowadzić rekultywację oraz przywracać do właściwego stanu elementy przyrodnicze. Obszary poeksploatacyjne należy sukcesywnie i na bieżąco poddawać rekultywacji. Obowiązek ten ciąży na osobie powodującej utratę albo ograniczenie wartości użytkowej gruntu. Koszty rekultywacji ciąży na sprawcy.

W przypadku złóż nieeksploatowanych, które zostały udokumentowane złoża zabezpiecza się, jako zaplecze surowcowe.

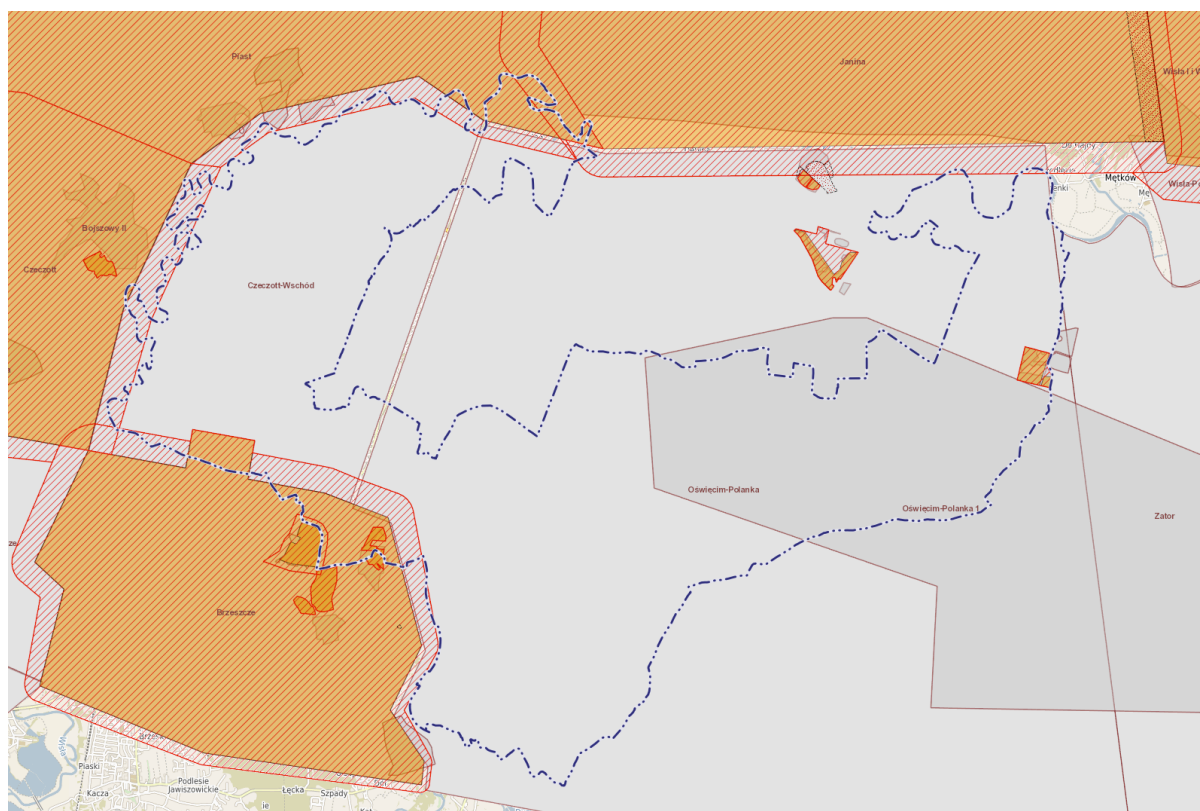
W 2020 roku zostały opracowane mapy rozmieszczenia wszystkich surowców na terenie całej Polski pn.: „Bilans złóż zasobów kopaliny w Polsce według stanu na 30 grudnia 2019 roku”.

Według danych zamieszczonych w Bilansie na terenie gminy Oświęcim¹⁶ zalegają złoża:

W EKSPLOATACJI

- Brzeszcze - eksploatowane złożo węgla kamiennego o zasobach bilansowych 597 352 tys. ton i powierzchni 2 960,50 ha, aktualnie użytkowane przez KWK Brzeszcze na podstawie koncesji nr 12/2004 Ministra Środowiska z terminem ważności do 2040 roku. Dla terenu eksploatacji ustanowiono obszar górniczy Brzeszcze II decyzją 12/2004 Ministra Środowiska. Roczne wydobycie wg danych na koniec 2019 roku wynosi 612 tys. ton. Kopalnia jest silnie metanowa. Metanowość wynosi przeciętnie 250-260 m³/min. Na terenie gminy Oświęcim znajduje się szyb Andrzej należący do KWK Brzeszcze.
- Czeczot - złożo węgla kamiennego z którego eksploatacja została zaniechana, o zasobach geologicznych 535 950 tys. ton, o powierzchni 2 850,80 ha, użytkowane przez Polską Grupę Górniczą S.A. na podstawie koncesji nr 164/94 Ministra Środowiska z terminem ważności do sierpnia 2020 roku. Dla terenu eksploatacji ustanowiono obszar górniczy Wola I decyzją GK/wk/PK/3365/98 Ministra Ochrony Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa.
- Rajsco 2 - eksploatowane złożo kruszywa naturalnego o zasobach bilansowych 3 426 tys. ton i powierzchni złoża 27,057 ha. Aktualnie użytkowane przez Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A. na podstawie koncesji nr SR-IX.7422.2.21.2014.BK Marszałka Województwa Małopolskiego z terminem ważności do 2033 roku. Dla terenu eksploatacji ustanowiono obszar górniczy Rajsco2B decyzją SR-IX.7422.44.2019.BK Marszałka Województwa Małopolskiego. Roczne wydobycie wg danych na koniec 2019 roku wynosi 234 tys. ton.
- Stawy Monowskie - eksploatowane złożo kruszywa naturalnego o zasobach bilansowych 984 tys. ton i powierzchni złoża 6,00 ha. Aktualnie użytkowane przez Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A. na podstawie koncesji nr SW.V.RE.7515/1-10/08 Marszałka Województwa Małopolskiego z terminem ważności do 2025 roku. Dla terenu eksploatacji ustanowiono obszar górniczy Stawy Monowskie 2 decyzją SR-IX.7422.84.2017.BK Marszałka Województwa Małopolskiego. Roczne wydobycie wg danych na koniec 2019 roku wynosi 430 tys. ton.
- Piast - eksploatowane złożo węgla kamiennego o zasobach bilansowych 912 634 tys. ton i powierzchni 4 831,32 ha, aktualnie użytkowane przez Polską Grupę Górniczą S.A. na podstawie koncesji nr 4/2010 Ministra Środowiska z terminem ważności do 2030 roku. Dla terenu eksploatacji ustanowiono obszar górniczy Bieruń II decyzją 4/2010 Ministra Środowiska. Roczne wydobycie wg danych na koniec 2019 roku wynosi 2501 tys. ton.

¹⁶ Baza Danych Państwowego Instytutu Geologicznego MIDAS, według danych z 31 grudnia 2019 roku oraz Bilans złóż zasobów kopaliny w Polsce według stanu na 30 grudnia 2019 roku (dostęp 10 lipca 2020)

Rysunek 16 Lokalizacja złóż surowców naturalnych na tle gminy Oświęcim
 Źródło: <https://oswiecim.e-mapa.net/> dostęp 22.07.2020 r.

NIE EKSPLOATOWANE

- Cieczot-Wschód - złóżę węgla kamiennego o zasobach rozpoznanych szczegółowo, o zasobach bilansowych 434 914 tys. ton i o powierzchni 2 908,30 ha.
- Oświęcim -Polanka - złóżę węgla kamiennego o zasobach rozpoznanych wstępnie i zasobach bilansowych 2 142 426 tys. ton i o powierzchni 10 243,00 ha.
- Oświęcim-Polanka 1 - złóżę węgla kamiennego o zasobach rozpoznanych szczegółowo i zasobach bilansowych 534 002 tys. ton i o powierzchni 4 204,00 ha.
- Zator - złóżę węgla kamiennego o zasobach rozpoznanych wstępnie i zasobach bilansowych 708645 tys. ton i o powierzchni 6 000,00 ha.

Na terenie gminy Oświęcim zlokalizowane są obszary górnicze:

- węgla kamiennego Libiąż IV dla złoża Janina zlokalizowanego na terenie gminy Libiąż,
- kruszyw naturalnych Buczaki I dla złoża Brzeszcze-Buczaki zlokalizowanego na terenie gminy Brzeszcze.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Studium uwarunkowań...” z 2019 roku wpływy eksploatacji występują na niewielkim fragmencie sołectwa Babice, w rejonie Chropania. Po 2020 r. KWK Piast nie przewiduje wystąpienia dalszych wpływów eksploatacji.

Południowe części sołectw Harmężę i Rajska objęte są wpływami eksploatacji prowadzonej przez KWK Brzeszcze z siedzibą w Brzeszczach. W południowej części Harmężę wpływy eksploatacji obejmują tereny niezabudowane do 0,5 m.

Większe wpływy przewiduje się w południowej części Rajska. W rejonie stawów Strzelec Duży i Gliniak wystąpią osiadania do 6,5 m. Te tereny w większości nie są zabudowane, natomiast na terenach zabudowanych, w rejonie ul. Tarninowej czy ul. Cegielnianej prognozuje się, że wystąpi II kategoria terenu górniczego oraz osiadania do 3 metrów.

Aktualnie nie są prowadzone prace rekultywacyjne. W ostatnich latach Starosta Oświęcimski wydał dwie decyzje na rekultywację dla Krakowskich Zakładów Eksploatacji Kruszywa S.A.:

- decyzja nr WOŚ.6122.1.2011 z dnia 25 maja 2011 roku,
- decyzja nr SGG.6018-2-1/02 z dnia 14 sierpnia 2002 roku.

na obszarze górniczym „Stawy Monowskie” o łącznej powierzchni 17,19 ha. Decyzja określająca Rekultywacja zostanie przeprowadzona w kierunku wodno – rolno – rekreacyjnym. Termin zakończenia rekultywacji określono na 5 lat od zakończenia eksploatacji.

4.6.2.2. Osuwiska

Na terenie powiatu oświęcimskiego pierwsza rejestracja osuwiska została przeprowadzona w latach 1968-1970. Stwierdzono wówczas, iż na terenie powiatu występuje 5 osuwiska z których 3 uznano jako ustabilizowane i nieczynne (Grojec, Osiek i Polanka Wielka) oraz 2 w Grojcu jako aktywne. Wyszczególniono także 5 miejsc na których możliwe jest uaktywnienie się działalności osuwiskowej.

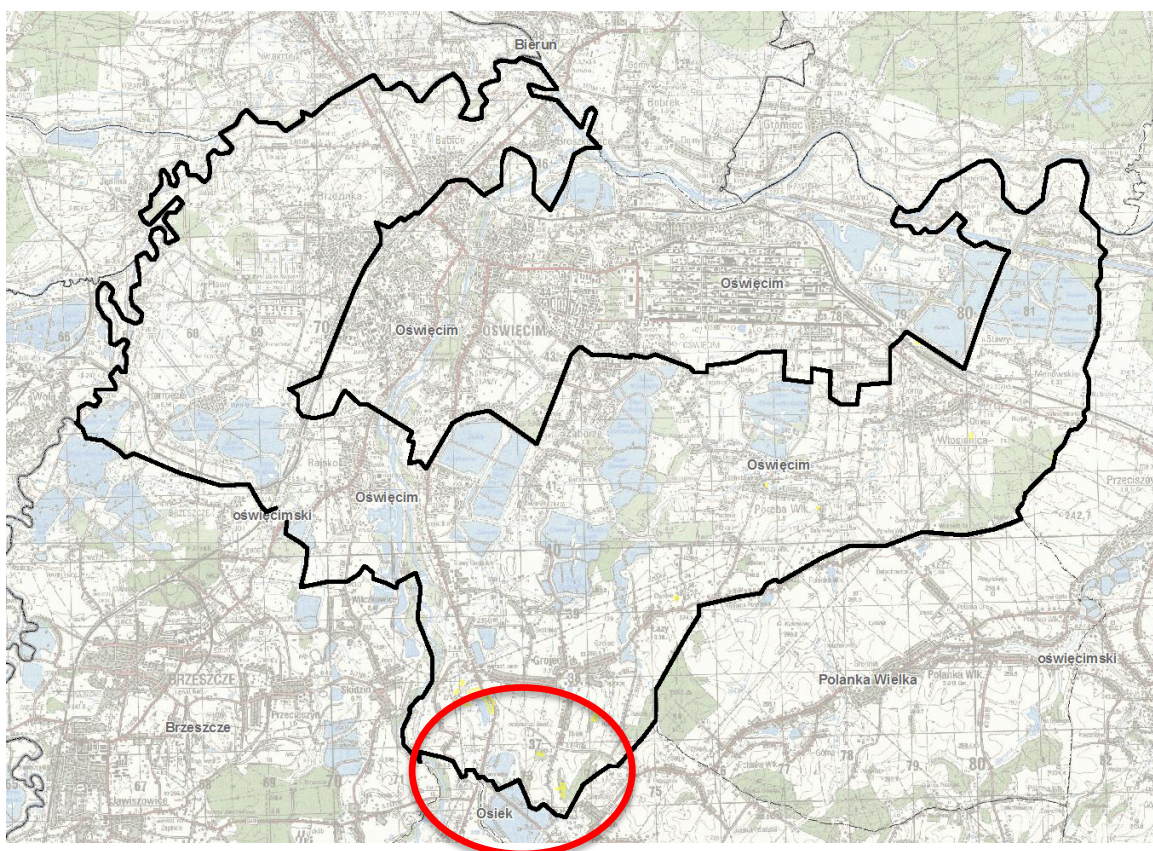
W 2005 roku została wykonana mapa geologiczno-inżynierska dla stabilizacji osuwiska w Grojcu, które spowodowało uszkodzenie drogi wojewódzkiej w 2001 roku podczas powodzi.

W Państwowym Instytucie Geologicznym od 2006 roku jest realizowany projekt System Osłony Przeciwsuwiskowej (SOPO). Celem projektu jest rozpoznanie i udokumentowanie wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi w Polsce. Od 2016 roku (zakończenie w 2023 roku) na terenie Karpat w tym na terenie gminy Oświęcim realizowany jest III etap Projektu. Etap ten polega na kartowaniu i wykonywaniu map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi (25% powierzchni) oraz monitorowaniu wybranych osuwisk w Karpatach.

W wyniku realizacji Programu System Osłony Przeciwsuwiskowej (SOPO) zgodnie z danymi zawartymi w Objaśnieniach do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla terenu gminy Brzeszcze, Chełmek, Osiek, gminy miejskiej Oświęcim, gminy wiejskiej Oświęcim, Polanka Wielka, Przeciszów z 2018 roku na terenie gminy Oświęcim rozpoznano i udokumentowano 20 osuwisk z których 5 uznano za aktywne, 12 za aktywne okresowo, a 3 za nieaktywne. Wszystkie osuwiska zlokalizowane są w południowej i wschodniej części gminy.

Jedno osuwisko zlokalizowane jest w bliskiej odległości od drogi wojewódzkiej (rejestrowano w 2001 roku uszkodzenia) i jedno osuwisko zlokalizowane jest wśród budynków mieszkańców, co stwarza dla nich zagrożenia. Pozostałe osuwiska nie powodowały nigdy szkód i traktowane są jako niezagrażające zabudowie i infrastrukturze.¹⁷

¹⁷ *Objaśnienia do mapy osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi skala 1:10000, 2018, Ziemowit Zimnal, Paweł Marciniak, Rafał Sikora, Gminy Brzeszcze, Chełmek, Osiek, gmina miejska Oświęcim, gmina wiejska Oświęcim, Polanka Wielka, Przeciszów (dostęp 10 lipca 2020 r.)*

Rysunek 17 Lokalizacja osuwisk na terenie gminy Oświęcim

Źródło: na podstawie danych zamieszczonych w aplikacji mapowej <http://geoportal.pgi.gov.pl/SOPO/aplikacja> (dostęp 5.08.2020 roku)
Rejestr osuwisk powiatu Oświęcimskiego Mapa osuwisk Zimnowit Zimnal, Paweł Marciniak, Rafał Sikora

Aktualnie nie jest prowadzony monitoring terenów osuwiskowych i zagrożonych wystąpieniem osuwania się mas ziemnych na terenie powiatu w tym także na terenie gminy wiejskiej Oświęcim.

W związku z tym Powiat Oświęcimski planuje prowadzenie obserwacji i monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy zgodnie z art. 110a Prawa Ochrony Środowiska. Rejestr zawierających te informacje zgodnie z informacją Starosty jest w trakcie opracowywania, zbierane są materiały źródłowe.

Starosta Oświęcimski prowadząc Rejestr będzie wykonywał także zadania związane z udostępnianiem danych o osuwiskach i terenach zagrożonych ruchami masowymi na potrzeby planowania przestrzennego. Miejscowe PZP powinny bowiem uwzględniać uwarunkowania mogące wpływać na przeznaczenie zagospodarowania terenu.

Przekazywanie informacji o osuwiskach jest jednocześnie podnoszeniem wiedzy o ryzykach związanych z inwestowaniem na terenach objętych ruchami masowymi, dlatego tak ważnym jest umieszczanie zapisów dotyczących terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych w miejscowych PZP gminy Oświęcim.

4.6.3. Analiza SWOT

Zasoby geologiczne	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SLABE STRONY czynniki wewnętrzne
występowanie złóż surowców brak większych uszkodzeń infrastruktury budowlanej w wyniku osuwisk (jeden przypadek uszkodzenia sieci drogi)	ograniczenia na terenach zagrożonych osuwiskami istnienie aktywnych i okresowo aktywnych osuwisk brak rejestru osuwisk i monitoringu
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
część opłat za korzystanie ze środowiska oraz podatki stanowią źródło dochodu budżetu gminy	możliwość uaktywnienia się terenów osuwiskowych w wyniku deszczów lub niewłaściwego zagospodarowania prognozowane występowanie szkód górniczych i osiadań terenu

Źródło: opracowanie własne

4.6.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu zasobów geologicznych

W ustawie Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1219 z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2019, poz. 1862 z późn. zm.) a także w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2019, poz. 868 z późn. zm.), dokonano regulacji dotyczących ochrony zasobów środowiskowych pod względem szkód i odpowiedzialności za działania naprawcze, a także ochrony złóż kopalin, wód podziemnych i innych składników środowiska w związku z wykonywaniem prac i robót geologicznych i wydobywaniem kopalin.

Na obszarze gminy Oświęcim zlokalizowanych jest 9 złóż surowców mineralnych w tym pięć traktuje eksploatacji. Aktualnie nie występują znaczące szkody wynikające z eksploatacji surowców, niemniej jednak prognozowane osiadania sięgają 6,5 metrów na terenach niezabudowanych. Aktualnie wydane są przez Starostę Oświęcimskiego dwie decyzje rekultywacyjne dla KZEK S.A.

Na terenie powiatu oświęcimskiego jest realizowany projekt System Osłony Przeciwsuwiskowej, którego celem jest rozpoznanie i udokumentowanie wszystkich osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi. Na podstawie tych danych Starosta Oświęcimski planuje rozpocząć prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach oraz okresowy monitoring. Na terenie gminy Oświęcim zarejestrowanych jest 20 osuwisk.

W związku z tym harmonogramie realizacji zadań monitorowanych z jednostką odpowiedzialną Powiat Oświęcimski zapisano prowadzenie rejestru o tych terenach oraz ich okresowy monitoring oraz zadanie polegające na kontynuacji Systemu Osłony Przeciwsuwiskowej SOPO, które realizowane będzie przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach środków budżetu państwa przyznanych na realizację tego działania.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 43, 44.

4.6.4 Wpływ zmian klimatu na górnictwo, wrażliwość i adaptacja do zmian

Zakłady prowadzące eksploatację surowców ze względu na zajmowaną powierzchnię, zróżnicowanie obiektów i urządzeń mogą być narażone na wpływ zmian klimatu, a przede wszystkim na związane z nimi działania niekorzystnych zjawisk klimatycznych takich jak silne wiatry i intensywne opady deszczu i śniegu.

Ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne lub długotrwałe deszcze i porywiste wiatry) już aktualnie sprawiają mniejsze lub większe problemy na obszarach zakładów wydobywczych. Służby odpowiedzialne za poszczególne obszary funkcjonowania przedsiębiorstwa muszą zmagać się z likwidacją ich skutków.

Jeśli prognozy zmian klimatu będą się potwierdzać, to problem będzie narastać, a z utrudnieniami spowodowanymi nawalnymi deszczami lub huraganowymi wiatrami służby zakładowe zmagać się będą coraz częściej. Można wytypować szereg prostych działań technicznych i organizacyjnych, które można wdrażać w celu likwidacji utrudnień związanych z omawianymi zjawiskami.

Istotnym elementem adaptacji przedsiębiorstw prowadzących pozyskiwanie surowców do zmian klimatu jest dostosowanie infrastruktury technicznej do przewidywanego niekorzystnego oddziaływania intensywnych zjawisk pogodowych. W tym zakresie zadania związane z adaptacją powinny polegać na usprawnieniu funkcjonowania infrastruktury, z uwzględnieniem danego czynnika oraz jednoczesnym wytypowaniem działań alternatywnych i awaryjnych. Działania adaptacyjne powinny być zdefiniowane dla każdego elementu infrastruktury, który wcześniej musi być zinwentaryzowany. Działania adaptacyjne powinny uwzględniać planowane inwestycje (budowę nowych obiektów i rozbudowę już funkcjonujących).

Ze względu na zróżnicowaną infrastrukturę i trudności w jej inwentaryzacji przez podmioty zewnętrzne, zakłady prowadzące eksploatację surowców we własnym zakresie mogą opracować plany działań adaptacyjnych, uwzględniając najistotniejsze zagrożenia. Ponieważ sektor górnictwa jest związany z innymi sektorami i strukturami (gmina, powiat), zadania adaptacyjne mogłyby zostać podzielone na zadania własne i koordynowane (udział w finansowaniu).

Wiele inicjatyw podejmowanych przez zakłady wydobywcze, pomimo że nie miały na celu adaptacji do zmian klimatycznych, w rzeczywistości są przykładem przedsięwzięć noszących znamiona takich działań.

Przykładem może być także rekultywacja, podczas której wykonuje się zabezpieczenia skarp przed erozją wodną i wietrzną, reguluje gospodarkę wodno-ściekową na obiekcie oraz wykonuje utwardzenia dróg technicznych.¹⁸

¹⁸ na podstawie założeń dokumentu pn.: „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, 2013. Dokument ten został opracowany przez Ministerstwo Środowiska na podstawie analiz wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy w ramach projektu pn. "Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu - KLIMADA".

4.7. Gleby

4.7.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Ochrona gleb przed degradacją na terenie gminy Oświęcim		
Cel krótkookresowy: Poprawa stanu jakości gleb na terenie gminy Oświęcim		
Planowane zadania	Planowane zadania	Planowane zadania
Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	<p>W ostatnich latach na terenie gminy Oświęcim nie prowadzono działań rekultywacyjnych.</p> <p>W 2002 i w 2022 roku Starosta Oświęcimski wydał dwie decyzje rekultywacyjne.</p> <p>Aktualnie wg sprawozdania RRW-11 na terenie gminy Oświęcim jest 17,86 ha terenów, które wymagają rekultywacji.</p>	Nie prowadzono rekultywacji
Prowadzenie monitoringu jakości gleb	<p>Monitoring chemizmu rolniczo użytkowanych gleb w Polsce jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Piąta edycja pobierania próbek przypadła na rok 2015. Na terenie gminy Oświęcim nie badano gleb. Najbliższy badany punkt mieścił się na terenie miasta Oświęcim.</p> <p>Według danych za rok 2015 wynika, iż badane gleby zaklasyfikowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pod względem zawartości wielopierścieniowych węglowodorów nasyconych (13 WWA) do klasy 4 wg IUNG, • pod kątem zanieczyszczenia pestycydami - do niezanieczyszczanych, • pod kątem zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi - do niezanieczyszczanych, • pod kątem zawartości kadmu - stopień 0, • pod kątem zawartości miedzi - stopień 0, • pod kątem zawartości ołowiu - stopień 0, • pod kątem zawartości cynkiem - stopień 1. <p>W porównaniu do lat 1995-2000 zwiększył się poziom węglowodorów wielopierścieniowych aromatycznych, punkt w Oświęcimiu zaliczany był do 3 klasy.</p>	Brak badań na terenie gminy Oświęcim, najbliższy punkt na terenie miasta
Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”	<p>W ramach programów rolno-środowiskowych Departament Płatności Bezpośrednich ARiMR zrealizował w latach 2018-2019 dla terenu gminy Oświęcim płatności w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W poszczególnych Wariantu 1.1-Rolnictwo zrównoważone, • Wariantu 2.1-Międzyplony, • Wariantu 2.1-Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności), • Wariantu 4.7-Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnego ochrony ptaków (OSO), • Wariantu 4.8-Ochrona siedlisk lęgowych ptaków rycyka, kszyka, krwawodzioba lub czajki, • Wariantu 5.5-Półnaturalne łąki świeże, • Wariant-7.1-Uprawy rolnicze po okresie konwersji, • Wariantu 8.1-Uprawy warzywne po okresie konwersji, • Wariantu 1.1-Zrównoważony sposób gospodarowania. <p>latach 2018-2019 został złożono 25 wniosków od rolników o płatności dotyczące 174,69 ha terenów rolniczych na obszarze gminy Oświęcim.¹⁹</p> <p>W latach 2017 - 2019 WIORIN na terenie gminy przeprowadził:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 11 kontroli materiału siewnego nie stwierdzając nieprawidłowości, 	<p>udzielono płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych 25 rolnikom</p> <p>przeprowadzono 79 kontroli</p>

¹⁹ pismo ARiMR nr BDSPB06.65102.1.2020.RJ z dnia 1 lipca 2020 roku

	<ul style="list-style-type: none"> • 4 kontrole sprzedawców środków ochrony roślin nie stwierdzając nieprawidłowości • 14 kontroli stosowania środków ochrony roślin - w trzech przypadkach stwierdzono nieprawidłowości. <p>Wykonano także 50 obserwacje pod kątem występowania organizmów nie kwarantannowych w 40 przypadkach wykryto występowanie ww organizmów w niewielkich ilościach.</p>	
--	--	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 21 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2014*	Stan aktualny 2019
1.	Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji	17,86 ha	17,86 ha
2.	Klasa bonitacyjna gleb	III i IV	III i IV

*Stan zaczerpnięty z POŚ, 2016

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa w Oświęcimiu - Sprawozdanie RRW-11

4.7.2. Opis stanu obecnego

4.7.2.1. Gleby

Pod względem morfologicznym gmina Oświęcim położona jest w obrębie dwóch głównych poziomów teras rzecznych:

- holocenijskiej, która obejmuje dna dolin Wisły, Soły i Macochy nadbudowanych w okresach większych powodzi, z licznymi starorzeczami częściowo wypełnionymi wodą oraz stawami rybnymi,
- plejstocenijskiej – obejmującej obszar garbów i wysoczyzn pokrytych utworami lessowymi, użytkowane głównie rolniczo.

Dominującymi procesami denudacyjnymi jest erozja wąwozowa o stosunkowo dużym natężeniu, wietrzenie chemiczne, spłukiwanie, ługowanie sufozja oraz procesy antropogeniczne.

Pod względem geologicznym obszar gminy leży w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, którego podłoże budują utwory z okresu karbonu, triasu i trzeciorzędowe.

Głównymi glebami pokrywającymi gminę Oświęcim są:

- mady brunatne, które występują w dolinach Wisły i Soły, charakteryzujące się dość wysoką urodzajnością,
- gleby pseudobielicowe słabo przepuszczalne, jednak zaliczane do gleb dobrych, charakteryzują się dużą podatnością na intensywną erozję wodną,
- gleby brunatne wytworzone z lessu, charakteryzują się dobrą strukturą i bardzo korzystnymi stosunkami powietrzno-wodnymi, słabo przepuszczalne, wyługowane bądź kwaśne wymagające wapniowania.
- gleby brunatne namyte wytworzone z lessu o głębokim poziomie próchnicznym,
- gleby brunatne wytworzone z piasków, lekkie, przepuszczalne i przewiewne, łatwe w uprawie,
- mady glejowe wytworzone z pyłu, dobre gleby łąkowe,
- gleby glejowe namyte występują tylko pod użytkami zielonymi,
- gleby murszowe na podłożu mineralnym.

W zakresie rolniczej przydatności gleb w gminie dominuje kompleks drugi – pszenno-dobry (48%), ósmy – zbożowo-pastewny mocny (34%) oraz pierwszy – pszenno-bardzo dobry (6,4%).

Na terenie gminy Oświęcim przeważają gleby średniej jakości, III i IV klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie ponad 86% gruntów ornych oraz 82% użytków zielonych. Gleby najlepsze, klasy I występują jedynie we wsi Babice, a ich udział jest znikomy tylko 1%. Gleby bardzo dobre, II klasy, występują na małych obszarach głównie w Babicach, Broszkowicach i Rajsku. Łącznie gleby I i II klasy stanowią 6,4% powierzchni gminy, a z użytkami zielonymi (tylko II klasa) 7,8%.

4.7.2.2. Struktura użytkowania terenu

Powierzchnia gminy Oświęcim wynosi 7487 ha, z czego użytki rolne mają powierzchnię 5606 ha, powierzchnia ta w ciągu ostatnich lat (w 2010 roku 3497 ha) się zwiększyła. Grunty orne mają powierzchnię 3000 ha (w 2010 roku 2682 ha), sady 15 ha (w 2010 roku 36 ha), łąki to 862 ha, (w 2010 roku 712 ha), pastwiska użytkowane są

na powierzchni 515 ha (w 2010 roku 67 ha), natomiast lasy i grunty leśne rozciągają się na powierzchni 551,59 ha. Szczegółowe zestawienie powierzchni zamieszczono w tabeli poniżej.

Tabela 22 Szczegółowe zestawienie użytkowania powierzchni gminy Oświęcim

Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
powierzchnia ogółem	7484	100,00
powierzchnia lądowa	7216	96,42
użytki rolne razem	5606	74,91
użytki rolne - grunty orne	3000	53,51
użytki rolne - sady	15	0,27
użytki rolne - łąki trwałe	862	15,38
użytki rolne - pastwiska trwałe	515	9,19
użytki rolne - grunty rolne zabudowane	191	3,41
użytki rolne - grunty pod stawami	990	17,66
użytki rolne - grunty pod rowami	33	0,59
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	526	7,03
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - lasy	411	78,14
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - grunty zadrzewione i zakrzewione	115	21,86
grunty pod wodami razem	268	3,58
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	223	83,21
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	45	16,79
grunty zabudowane i zurbanizowane razem	957	12,79
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny mieszkaniowe	338	35,32
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny przemysłowe	40	4,18
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny inne zabudowane	232	24,24
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny zurbanizowane niezabudowane	2	0,21
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny rekreacji i wypoczynku	14	1,46
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - drogi	237	24,76
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - kolejowe	89	9,30
grunty zabudowane i zurbanizowane - tereny komunikacyjne - inne	5	0,52
grunty rolne - nieużytki	76	1,02
tereny różne	51	0,68

Źródło: stat.gov.pl (dostęp 8.07.2020)

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi w sprawozdaniach RRW-11 wyłączono z produkcji rolniczej tereny o powierzchni:

- w 2017 roku - 2,06 ha,
- w 2018 roku - 1,1 ha,
- w 2019 roku - 1,24 ha.²⁰

²⁰ dane udostępnione przez Powiat Oświęcimski pismem SGG.6124.13.2020 z dnia 28 maja 2020 roku

4.7.2.3. Rolnictwo

Ostatni Spis Rolny został przeprowadzony w 2010 roku. Aktualnie w 2020 roku planowany jest nowy spis. Niemniej jednak w chwili obecnej najnowsze dostępne dane obejmują rok 2010.

Według danych ze Spisu Rolnego z 2010 roku na terenie gminy Oświęcim zarejestrowanych było 901 gospodarstw rolnych, natomiast Departament Płatności Bezpośrednich ARiMR, poinformował, iż w liczba zarejestrowanych w latach 2017-2019 producentów rolnych posiadających bydło, owce, konie lub kozy wynosiła:

- w 2017 roku 110,
- w 2018 roku 99,
- w 2019 roku 87.

Dane te wskazują na zmniejszające się znaczenie rolnictwa w gminie.

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Departament Ewidencji Producentów i Rejestracji Zwierząt Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o ilości hodowanych na terenie gminy zwierząt na koniec 2019 roku według zgłoszeń składanych w biurach powiatowych przez posiadaczy zwierząt hodowanych było:

- 417 sztuk bydła - dla porównania w 2017 roku 437, a w 2010 roku 396 sztuk,
- 8 sztuk owiec - dla porównania w 2017 roku 27, a w 2010 roku dane GUS nie objęły owiec,
- 18 sztuk kóz - dla porównania w 2017 roku 36, a w 2010 roku nie hodowano kóz,
- 488 sztuk trzody chlewnej - dla porównania w 2017 roku 670, a w 2010 roku 1270 sztuk,
- w 2017 roku 72 sztuk koni, a w 2010 roku 24 sztuki.

Dane zamieszczone powyżej wskazują, iż wraz ze zmniejszeniem ilości gospodarstw rolnicy zmniejszają produkcję zwierzęcą.

Teren gminy obejmuje swoim działaniem Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu oraz Małopolski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które okresowo organizują szkolenia, spotkania informacyjne czy punkty konsultacyjne dla chętnych i zainteresowanych rolników z terenu gminy Oświęcim i sąsiednich gmin należących do powiatu oświęcimskiego. Porady dotyczą głównie wypełniania wniosków obszarowych oraz wniosków o dofinansowania unijne. Część z tych usług realizowana jest bezpłatnie, natomiast wnioski o dofinansowanie pochodzące ze środków unijnych są płatne.

W ramach programów rolno-środowiskowych Departament Płatności Bezpośrednich ARiMR zrealizował w latach 2018-2019 dla terenu gminy Oświęcim płatności w zakresie:

Wariantu 1.1-Rolnictwo zrównoważone,

Wariantu 2.1-Międzyplony,

Wariantu 2.1-Uprawy rolnicze (z certyfikatem zgodności),

Wariantu 4.7-Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO),

Wariantu 4.8-Ochrona siedlisk lęgowych ptaków rycyka, kszyka, krwawodzioba lub czajki,

Wariantu 5.5-Półnaturalne łąki świeże,

Wariant-7.1-Uprawy rolnicze po okresie konwersji,

Wariantu 8.1-Uprawy warzywne po okresie konwersji,

Wariantu 1.1-Zrównoważony sposób gospodarowania,

W poszczególnych latach 2018-2019 został złożono 25 wniosków od rolników o płatności dotyczące 174,69 ha terenów rolniczych na obszarze gminy Oświęcim.²¹

Obszar gminy obejmuje także swoim zasięgiem działania Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, który corocznie prowadzi kontrole gospodarstw rolnych pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów kwarantannowych. W latach 2017 - 2019 WIORIN na terenie gminy przeprowadził:

- 11 kontroli materiału siewnego nie stwierdzając nieprawidłowości,
- 4 kontrole sprzedawców środków ochrony roślin nie stwierdzając nieprawidłowości
- 14 kontroli stosowania środków ochrony roślin - w trzech przypadkach stwierdzono nieprawidłowości.

Wykonano także 50 obserwacje pod kątem występowania organizmów nie kwarantannowych w 40 przypadkach wykryto występowanie ww organizmów w niewielkich ilościach.

²¹ pismo ARiMR nr BDSPB06.65102.1.2020.RJ z dnia 1 lipca 2020 roku

Wyniki badań i obserwacji wskazują, iż wykrywane są przypadki patogenów roślin uprawnych co w powiązaniu z przypadkami niewłaściwego stosowania środków ochrony roślin gleb sprawia, że uprawy na terenie gminy wymagają dalszych kontroli celem zmniejszenia lub wyeliminowania takich przypadków.²²

4.7.2.1. Badania gleb

Badania gleb wykonywane są w ramach „Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Monitoring chemizmu rolniczo użytkowanych gleb w Polsce jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Piąta edycja pobierania próbek przypadła na rok 2015. Na terenie gminy Oświęcim nie badano gleb. Najbliższy badany punkt mieścił się na terenie miasta Oświęcim.

Według danych za rok 2015 wynika, iż badane gleby zaklasyfikowano:

- pod względem zawartości wielopierścieniowych węglowodorów nasyconych (13 WWA) do klasy 4 wg IUNG,
- pod kątem zanieczyszczenia pestycydami - do niezanieczyszczanych,
- pod kątem zanieczyszczenia pierwiastkami śladowymi - do niezanieczyszczanych,
- pod kątem zawartości kadmu - stopień 0,
- pod kątem zawartości miedzi - stopień 0,
- pod kątem zawartości ołowiu - stopień 0,
- pod kątem zawartości cynku - stopień 1.

W porównaniu do lat 1995-2000 zwiększył się poziom węglowodorów wielopierścieniowych aromatycznych, punkt w Oświęcimiu zaliczany był do 3 klasy. Przyczynami takiego stanu rzeczy jest zanieczyszczenie powietrza oraz brak wapnowania gleb.

Zasadnym rozwianiem z punktu rolniczego jest informowanie rolników o potrzebach wapnowania gleb oraz promowanie badań gleb na poziom pH. Natomiast z punktu ochrony powietrza cennym działaniem, które jest realizowane na terenie powiatu jest promowanie i dotowanie wymiany niskosprawnych urządzeń grzewczych oraz kontrole mieszkańców w zakresie spalania odpadów i niskiej jakości paliw.

Od 2015 roku działa program "Grunt to wiedza", jest to ogólnopolski, bezpłatny program badań pH gleb oraz zasobności w składniki odżywcze, w tym na kwasowość oraz zawartość fosforu, potasu i magnezu, jednocześnie rolnicy we własnym zakresie zlecają głównie pod kątem ustalania dawek nawożenia badania gleb na pH i zawartość składników mineralnych.

4.7.3. Analiza SWOT

Gleby	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
<p>dobrej jakości gleby</p> <p>wykonywanie badań na występowanie patogenów w uprawach</p> <p>dobrze warunki do rozwoju rolnictwa</p>	<p>zmniejszanie się ilości gospodarstw aktywnie funkcjonujących i pogłowia zwierząt</p> <p>małe zainteresowanie programami rolno-środowiskowo-klimatycznymi</p> <p>brak badań gleb na terenie gminy</p>
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
<p>nowy Spis Rolny w 2020 roku da obraz stanu rolnictwa gminy</p> <p>możliwość korzystania z porad w PZDR i ARIMR</p> <p>dzięki dużej ilości badań możliwość kontrolowania liczebności szkodników i występowania patogenów roślin uprawnych</p> <p>możliwość uzyskania dopłat</p> <p>rozwój agroturystyki</p>	<p>zmniejszanie się zainteresowania rolnictwem na korzyść działalności turystycznej</p> <p>pogorszenie jakości plonów w wyniku zakwaszenia gleb</p> <p>pojawienie się szkodników i patogenów w uprawach</p>

Źródło: opracowanie własne

²² dane WIORIN w Krakowie, Oddział w Oświęcimiu, pismo nr OOS.021.2.2020 z dnia 1 czerwca 2020 r.

4.7.4 Cele i zadania środowiskowe z zakresu ochrony gleb

Czynnikami, które znacznie różnicują jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie i sugerują zmianę wykorzystania obszarów obecnie rolniczych jest ukształtowanie terenu oraz zainteresowanie turystyczne tym obszarem.

Na terenie gminy okresowo prowadzone są kontrole dotyczące stanu zanieczyszczenia środkami ochrony roślin gleb, materiału siewnego czy szkółkarskiego, a także organizmów niekwarantannowych. W związku z tym w harmonogramach zadań zapisano, iż Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu będzie prowadził w dalszym ciągu prace związane z promocją rolnictwa ekologicznego i agroturystyki oraz prowadził konsultacje i akcje doradcze dla rolników.

W ramach działalności kontrolnej w dalszym ciągu Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadził będzie jako kontynuację badania gleb ornych, a Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykonywał będzie kontrole zanieczyszczenia płodów rolnych środkami ochrony roślin. Zadania te finansowane będą ze środków własnych GIOŚ oraz WIORIN.

Cennym działaniem, przyczyniającym się do zwiększenia świadomości ekologicznej i rolniczej, jest organizacja spotkań informacyjnych, konkursów, szkoleń i akcji informacyjnych połączonych z praktycznymi zajęciami dla rolników, zainteresowanych produkcją rolną a także właścicieli gospodarstw predestynujących do ekologicznych i agroturystycznych. Działania przy współudziale z powiatem przeprowadzane przez Zespół Doradztwa Rolniczego oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa finansowane z ich własnych środków finansowych.

W harmonogramie realizacji zadań dla Starosty Powiatu Oświęcimskiego zapisano zadanie wynikające z ustawy prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1219 z późn. zm. art. 101 d). Jest to zadanie dotyczące identyfikacji potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 45, 46.

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

4.8.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska Cel średniookresowy: „Racjonalna gospodarka odpadami” Cel krótkookresowy: „Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne”		
Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – odbiór odpadów komunalnych	<p>Gmina Oświęcim prowadzi odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od mieszkańców posesji zamieszkałych. Jednocześnie wszystkie rodzaje odpadów mieszkańcy mogą we własnym zakresie przywozić do PSZOK - u.</p> <p>Właściciele nieruchomości niezamieszkałych obowiązani są do posiadania indywidualnej umowy na wywóz odpadów komunalnych, podpisanej z firmą, która uzyskała odpowiedni wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych. Na koniec 2019 r. do prowadzonego przez Wójta Gminy Oświęcim rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych wpisanych było 13 podmiotów.</p> <p>Oplata za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych obliczana jest w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość.</p> <p>Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 24 zł miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość, który prowadzi segregację i 48 zł jeśli nie prowadzi segregacji odpadów.</p> <p>Podmiotem odbierającym odpady jest wykonawca wybrany zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych.</p> <p>Regulamin określa rodzaje odbieranych odpadów, rodzaje pojemników na nieruchomościach oraz częstotliwości odbieranych frakcji.</p> <p>Zezwolenie na prowadzenie na terenie gminy Oświęcim działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych posiadało 14 podmiotów, w roku 2019 nie wydano nowych zezwoleń.</p> <p>Okresowo po prowadzeniu zmian w przepisach prawa dokonywane są zmiany w systemie gospodarowania odpadami.</p> <p>Jednocześnie w celu zwiększenia skuteczności zbiórek oraz poprawy efektywności i ekonomii gospodarowania odpadami na terenie gminy wprowadzane są modyfikacje zasad.</p> <p>Gmina Oświęcim corocznie zgodnie ustalonymi terminami sporządza Sprawozdania z gospodarowania odpadami oraz Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi.</p> <p>Za 2019 roku jeszcze sprawozdanie nie zostało opracowane w związku z przesunięciem terminu na 31.08.2020 roku. W chwili obecnej Gmina nie posiada danych niezbędnych do jej kompleksowego sporządzenia.</p>	gospodarowanie odpadami komunalnymi przebiega zgodnie z przepisami prawa i uchwalonymi aktami prawa lokalnego przyjętymi przez Radę Gminy
Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku.	<p>Gmina Oświęcim na podstawie art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2010 z późn. zm.) prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.</p> <p>Na koniec 2019 roku w ewidencji gminnej znajdowało się 3388 zbiorników bezodpływowych oraz 470 przydomowych oczyszczalni ścieków, z czego 26 przydomowych oczyszczalni zostało zgłoszonych w 2019 r.</p> <p>20 grudnia 2018 roku zarządzeniem Wójta Gminy Oświęcim Nr 171/2018 przyjęta została procedura przeprowadzania kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów na terenie gminy Oświęcim.</p> <p>W ramach przestrzegania zapisów regulaminu utrzymania czystości i porządku wśród mieszkańców gminy Oświęcim przeprowadzono w 2019 roku 210 kontroli w zakresie</p>	corocznie prowadzone są kontrole mieszkańców i przedsiębiorców

	<p>sposobu i częstotliwości pozbywania się przez mieszkańców nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości.</p> <p>W ramach wyeliminowania spalania odpadów oraz ograniczenia spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi w okresie analizy przeprowadzono kontrole:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2017 roku - 20 kontroli, w tym 2 dotyczące spalania odpadów zielonych, stwierdzono naruszenia w 5 przypadkach. • w 2018 roku - 41 kontroli, w tym 3 dotyczące spalania odpadów zielonych, stwierdzono naruszenia w 16 przypadkach. • w 2019 roku - 156 kontroli, w tym 2 dotyczące spalania odpadów zielonych, stwierdzono naruszenia w 46 przypadkach, pobrano 9 próbek popiołu. <p>Koszt badania próbek popiołu wyniósł 2 952,00 zł i został pokryty ze środków programu „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” LIFE 14 IPE PL 021 / LIFE-IP MALOPOLSKA dofinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej.</p> <p>Kontrole wykonywane na zgłoszenie lub rutynowo. W przypadku stwierdzenia naruszeń dokonywano upomnienia na miejscu natomiast w przypadku wykrycia spalania odpadów po zbadaniu próbki popiołu, kierowano sprawę o ukaranie na policję, w 2019 roku skierowano na policję 5 spraw.</p> <p>Jednocześnie w 2018 roku przeprowadzono 43 kontrole wśród pomiotów gospodarczych z zakresu wywiązywania się z obowiązku posiadania odrębnej umowy na odbiór odpadów powstających w wyniku prowadzonej działalności</p>	
<p>Realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Oświęcim”.</p>	<p>W 2017 roku Rada Gminy Oświęcim uchwałą Nr XXXIX/439/17 z dnia 22 listopada 2017 roku przyjęła aktualizację "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oświęcim na lata 2017 – 2032”.</p> <p>W latach 2017-2019 Gmina finansuje mieszkańcom koszty transportu i składowania (utylicacji) odpadów zawierających azbest pochodzących z rozbiórki pokryć dachowych i elewacji budynków mieszkalnych, gospodarczych</p> <p>W ostatnich latach usunięto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2017 roku - 112,900 Mg wyrobów zawierających azbest, • w 2018 roku - 104,200 Mg wyrobów zawierających azbest, • w 2019 roku - 112,226 Mg wyrobów zawierających azbest. <p>Koszty poniesione na ten cel pochodziły z budżetu gminy Oświęcim oraz budżetu Powiatu Oświęcimskiego, w latach 2017-2019 wydatkowano na ten cel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w 2017 roku - 36 945,40 zł - w tym dotacja Starostwa 18 472,70 zł, • w 2018 r. - 36 574, 20 zł, w tym dotacja Starostwa 18 tys. zł, • w 2019 r. - 39 997,34 zł, w tym dotacja Starostwa 16 tys. zł, • w 2020 roku Gmina zaplanowała na ten cel 20 tysięcy oraz otrzymała dotację ze środków Powiatu w wysokości 10 tysięcy złotych. <p>Od początku funkcjonowania Bazy Azbestowej z terenu gminy Oświęcim do końca 2019 roku usunięto 839,009 Mg, jest to około 36,4% zinwentaryzowanych wyrobów.</p>	<p>do końca 2019 roku usunięto 839 Mg wyrobów zawierających azbest</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 23 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2016*	Stan aktualny 2019 (dane za 2018 rok - brak nowszych danych)
1.	Masa odebranych odpadów komunalnych	6.335,83 Mg odpadów komunalnych, z czego w formie zmieszanej 5.294,36 Mg	6 443,135 Mg odpadów komunalnych, z czego w formie zmieszanej 4 958,99 Mg
2.	Ilość usuniętych dzikich składowisk odpadów	0	0
3.	Masa wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Oświęcim	do końca 2016 roku 1124 Mg	do końca 2019 roku 1452 Mg

*Stan zaczerpnięty z POŚ, 2016

Źródło: opracowanie własne

4.8.2. Opis stanu obecnego

Na terenie gminy Oświęcim źródłami wytwarzanych odpadów są:

- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe oraz niebezpieczne,
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej,
- ulice i place (piasek kamienie pochodzące z utrzymania ulic placów),
- przedsiębiorstwa i firmy prowadzące działalność gospodarczą.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należy do nich: poziom rozwoju gospodarczego obszaru, zaobserwowane społeczeństwa, rodzaj zabudowy mieszkalnej, sposób gospodarowania zasobami, przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych, a także cechy charakterologiczne mieszkańców i ich podatność na edukację ekologiczną. Największy wpływ na ilość i skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych w danej społeczności mają pojedyncze decyzje zapadające w trakcie zakupów poszczególnych towarów i wyboru rodzaju opakowania.

Do celów niniejszego opracowania wykorzystano dane pochodzące z Urzędu Gminy Oświęcim zamieszczone w rocznych sprawozdaniach z gospodarowania odpadami za lata 2017-2018 (opracowanie sprawozdania za 2019 rok zostało przeniesione na sierpień 2020) oraz danych GUS.

Gospodarka odpadami w gminie oparta jest na zasadach Planu gospodarki odpadami dla województwa małopolskiego na lata 2016-2022 (uchwała Nr V/34/19 SWM z dnia 28 stycznia 2019 roku Zarządu Województwa Małopolskiego). Celem obowiązującego Planu jest określenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z Krajowym planem gospodarki odpadami 2022 oraz wymaganiami aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

Dokument jest zgodny z aktualnymi przepisami prawa i przedstawia podział województwa na regiony gospodarowania odpadami. Główne cele strategiczne wynikające z KPGO to:

- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby w 2020 roku nie było składowanych więcej niż 35% masy odpadów wytworzonych w 1995 roku,
- dążenie do zmniejszania ilości składowanych odpadów,
- osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych,
- zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- osiągnięcie odpowiedniego poziomu odzysku i recyklingu odpadów użytkowych, m. in. odpadów opakowaniowych, zużytych opon, olejów odpadowych,
- zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku.

Odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy odbywa się na podstawie zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rada Gminy Oświęcim uchwaliła akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku, jak i szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

W gminie Oświęcim przyjęto zasadę, w której wszystkie nieruchomości zamieszkałe objęte są gminnym systemem odbioru i zagospodarowania odpadów. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, a więc między innymi przedsiębiorcy, kierujący instytucjami kultury, oświaty, zdrowia i zarządzający ogródkami działkowymi,

obowiązani są do posiadania indywidualnej umowy na wywóz odpadów komunalnych, podpisanej z firmą, która uzyskała odpowiedni wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych.

Oplata za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych obliczana jest w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Od 1 stycznia 2020 roku stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 24 zł miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość, który prowadzi segregację odpadów. W przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, ustalona została podwyższona stawka opłaty w wysokości 48 zł miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość. Właścicielom nieruchomości, na których zamieszkują osoby posiadające Kartę Dużej Rodziny przysługuje zwolnienie z części opłaty, które wynosi 4,00 zł miesięcznie dla każdego członka rodziny posiadającego KDR.

Podmiotem odbierającym odpady jest wykonawca wybrany zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych. Realizuje on zamówienie publiczne na rzecz Gminy stosując zasady określone w Regulaminie Utrzymania Czystości i Porządku oraz szczegółowe zasady świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i ich zagospodarowania. Regulamin określa rodzaje odbieranych odpadów, rodzaje pojemników na nieruchomościach oraz częstotliwości odbieranych frakcji.

W oparciu o ww. zapisy sporządzono Harmonogram Odbioru Odpadów Komunalnych precyzujący terminy odbioru poszczególnych odpadów z nieruchomości.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne z terenie gminy Oświęcim zagospodarowywane są w instalacji do mechaniczno- biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych – wchodzącej w skład RIPOK przy ul. Nadwiślańskiej 36 w Oświęcimiu.

Pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania lokowane są na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przy ul. Nadwiślańskiej 36 w Oświęcimiu.

Biodopady stanowiące odpady komunalne zagospodarowywane są w kompostowni odpadów zielonych selektywnie zbieranych i biodopadów - wchodzącej w skład RIPOK przy ul. Nadwiślańskiej 36 w Oświęcimiu.

4.8.2.1. Zasady gospodarowania odpadami na terenie miasta

Usługę odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych wykonuje podmiot wybrany w drodze przetargowej. Aktualnie jest to konsorcjum firm: Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „EKO-KOMBID”.

Zgodnie z obowiązującym aktualnie Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Oświęcim (lipiec 2020) uchwała Rady Gminy Oświęcim nr XXXVI/424/17 z dnia 20 września 2017 roku właściciele nieruchomości obowiązani są do prowadzenia selektywnego zbierania

- szkła,
- papieru i tektury,
- tworzyw sztucznych oraz opakowań wielomateriałowych,
- metali,
- odpadów zielonych ulegających biodegradacji,
- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- mebli i innych odpadów wielkogabarytowych,
- zużytych opon,
- leków i chemikalii oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Pozostałe niewyselekcjonowane odpady stanowią odpady niesegregowane.

Do potrzeb zbiórki odpadów komunalnych stosuje się pojemniki lub worki w następującej kolorystyce:

- niebieskie z napisem „Papier” do gromadzenia odpadów z papieru, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury,
- zielone z napisem „Szkło kolorowe” do gromadzenia szkła kolorowego,
- białe z napisem „Szkło bezbarwne” do gromadzenia szkła bezbarwnego,
- żółte z napisem „Metale i tworzywa sztuczne” do gromadzenia odpadów metali, w tym odpadów opakowaniowych z metali, odpadów tworzyw sztucznych, w tym odpadów opakowaniowych tworzyw sztucznych, oraz odpadów opakowaniowych wielomateriałowych,
- brązowe z napisem „Bio” do gromadzenia biodopadów.

Aktualna częstotliwość odbierania odpadów to:

- niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych - dwa razy w miesiącu,
- odpadów zbieranych selektywnie takich jak: papier, szkło białe, szkło kolorowe, metale i tworzywa sztuczne - raz w miesiącu,
- odpadów wielkogabarytowych - dwa razy w roku w miesiącu kwietniu i październiku (odbior należy zgłosić do firmy obsługującej dany rejon, telefonicznie, przynajmniej na dwa dni przed terminem podanym w harmonogramie),
- odpadów biodegradowalnych - raz w roku, w miesiącu listopadzie, po wcześniejszym zgłoszeniu zapotrzebowania na worki w miesiącu wrześniu (maksymalnie 10 sztuk), pod numerem telefonu zamieszczonym na harmonogramie.

Od 1 stycznia 2020 będzie obowiązywał Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Oświęcim przyjęty uchwałą nr XXI/194/20 Rady Gminy Oświęcim z dnia 29 kwietnia 2020 roku, który wprowadzi zmiany:

Dla zbiórki selektywnej mieszkańcy dodadzą następujące frakcje:

- odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek,
- odpadów niebezpiecznych oraz olei i tłuszczów, detergentów, drewna,
- odpadów tekstyliów i odzieży.

Do potrzeb zbiórki odpadów komunalnych od 1 stycznia 2021 będzie dodatkowy pojemnik 120-240 litrów z napisem „Popiół” do gromadzenia popiołu.

Pojemniki przeznaczone na odpady komunalne z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, muszą być oznaczone adresem nieruchomości.

Od 1 stycznia 2021 roku odpady odbierane będą z częstotliwością:

- odpady niesegregowane
 - z budynków wielolokalowych w okresie od kwietnia do października - nie rzadziej niż raz na tydzień, w okresie od listopada do marca - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie,
 - z budynków mieszkalnych jednorodzinnych - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie,
- surowce nie rzadziej niż raz na miesiąc,
- bioodpady:
 - z budynków wielolokalowych w okresie od kwietnia do października - nie rzadziej niż raz na tydzień,
 - z budynków mieszkalnych jednorodzinnych w okresie od kwietnia do października - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie,
- popiół w okresie od kwietnia do września - nie rzadziej niż raz na miesiąc, w okresie od października do marca - nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe nie rzadziej niż dwa razy w roku w okresie od marca do listopada.

Na terenie nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym zaleca się kompostowanie bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach przydomowych zlokalizowanych na terenie nieruchomości. W przypadku braku takiej możliwości bioodpady są gromadzone w workach i przekazywane podmiotowi odbierającemu odpady komunalne lub dostarczane do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych zlokalizowanego w Oświęcimiu przy ul. Bema 12 A (na terenie firmy Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o.).

Jednocześnie wszystkie rodzaje odpadów takie jak papier, szkło, plastik, opakowania z metali i wielomateriałowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki i chemikalia, odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów mieszkańcy mogą we własnym zakresie przywozić do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)

W ramach pobieranej opłaty mieszkańcy mogą oddać dowolną ilość odpadów za wyjątkiem:

- odpadów ulegających biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów (odpady zielone, w ilości do 0,5 m³ na nieruchomość na miesiąc,
- zużytych opon, w ilości do 4 szt. z nieruchomości na rok, wyłącznie z samochodów osobowych, ciągników rolniczych i pojazdów jednośladowych,

- odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w ilości do 0,2 Mg na nieruchomości na rok.

System funkcjonuje prawidłowo, pracownicy Urzędu Gminy corocznie przyjmują nowe deklaracje od mieszkańców. Na koniec 2018 roku systemem było objętych 16899 mieszkańców przy zameldowanych 18511.

Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych, a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, które ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy Oświęcim. W związku z tym nie było konieczności wydania przez Wójta Gminy Oświęcim decyzji administracyjnych wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy.

Corocznie zdarzają się przypadki zgłoszeń mieszkańców na uciążliwości spowodowane podejrzeniem spalania niewłaściwej jakości paliw, w związku z zarządzeniem Wójta Gminy Oświęcim Nr 171/2018 z dnia 20 grudnia 2018 roku przyjęta została procedura przeprowadzania kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów na terenie gminy Oświęcim, wynikiem czego w 2017 roku przeprowadzono 20 kontroli stwierdzono naruszenia w 5 przypadkach, w 2018 roku przeprowadzono 41 kontroli stwierdzono naruszenia w 5 przypadkach oraz w 2019 roku przeprowadzono 156 kontroli, stwierdzono naruszenia w 46 przypadkach.

Kontrole mieszkańców prowadzone będą w kolejnych latach celem wyeliminowania nieprawidłowości w tym zakresie.

4.8.2.2. Ilości zebranych odpadów

Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów na zasadzie u źródła, a także jako wystawki w trakcie okazjonalnych zbiórek odpadów wielkogabarytowych oraz zbiórka w PSZOK-u. Mieszkańcy mogą także we własnym zakresie kompostować odpady zielone na własnej posesji.

Z terenu gminy w ostatnich latach odebrano i zebrano:

- w 2016 roku - 6.335,83 Mg odpadów komunalnych, z czego w formie zmieszanej 5.294,36 Mg,
- w 2017 roku - 6.816,71 Mg odpadów komunalnych, z czego w formie zmieszanej 5.793,20 Mg,
- w 2018 roku - 7.107,63 Mg odpadów komunalnych, z czego w formie zmieszanej 5.703,24 Mg,
- w 2019 roku - 6 443,135 Mg Mg odpadów komunalnych, z czego w formie zmieszanej 4 958,99 Mg.

Liczby te pokazują, iż sumaryczna ilość odpadów zebranych z terenu gminy corocznie (oprócz 2019 roku) się zwiększa, ale zmniejsza się ilość odpadów zmieszanych przy zwiększającej się ilości odpadów selektywnie gromadzonych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 roku poz. 2412), określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku Poziom, który musiał zostać osiągnięty w roku 2018 wynosi $PR=40\%$. Jeżeli osiągnięty w roku rozliczeniowym poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania jest równy bądź mniejszy ($TR = PR$ lub $TR < PR$) niż poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wynikający z załącznika do ww. rozporządzenia, to poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji zostanie osiągnięty.

Gmina Oświęcim osiągnęła poziom ograniczenia (TR) w wysokości $TR = 32\%$, zatem osiągnięty został poziom wymagany rozporządzeniem.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 roku poz. 2167), poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, dla 2018 roku powinien wynosić minimum 30%. Gmina Oświęcim osiągnęła poziom 45%, co jest zgodne w rozporządzeniem.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2016 roku poz. 2167), poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych, dla 2018 roku powinien wynosić minimum 50%. Gmina Oświęcim osiągnęła poziom 96% co jest także zgodne w rozporządzeniem.

4.8.2.3. Azbest

W 2012 roku wykonana została szczegółowa, terenowa inwentaryzacja azbestu na terenie gminy Oświęcim, która wykazała, że na terenie gminy znajduje się 449 obiektów pokrytych 540,88 Mg azbestu należących do osób prywatnych. Na podstawie uzyskanych danych został wykonany „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oświęcim”, który został przyjęty uchwałą nr XXXVII/277/13 Rady Gminy Oświęcim z dnia 27 lutego 2013 r.

W kolejnych latach Gmina dofinansowywała mieszkańcom do kosztów usuwania azbestu. Według danych Urzędu Gminy do końca 2016 roku z terenu gminy usunięto 1124,98 Mg wyrobów zawierających azbest.

Rada Gminy Oświęcim uchwałą Nr XXXIX/439/17 z dnia 22 listopada 2017 roku przyjęła aktualizację "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oświęcim na lata 2017 – 2032".

Zgodnie z danymi zamieszczonymi w Programie w 2017 roku na terenie gminy Oświęcim było na terenie osób fizycznych i osób prawnych 414 lokalizacji pokryć azbestowych, co stanowiło 799,703 Mg wyrobów zawierających azbest.

W kolejnych latach zgodnie z uchwałą Rady Gminy Oświęcim nr XXXII/340/17 z dnia 26 kwietnia 2017 roku (zmieniona uchwałą Rady Gminy Oświęcim nr VII/52/19 z dnia 20 marca 2019 r.) w sprawie: sfinansowania kosztów transportu i deponowania odpadów zawierających azbest przy wymianie lub likwidacji pokryć dachowych i elewacji Gmina finansuje mieszkańcom koszty transportu i składowania (utylicacji) odpadów zawierających azbest pochodzących z rozbiórki pokryć dachowych i elewacji budynków mieszkalnych, gospodarczych, stodół, garaży i altan dla właścicieli nieruchomości (osób fizycznych), obiektów zabytkowych oraz obiektów użyteczności publicznej, zlokalizowanych na terenie gminy Oświęcim, z zastrzeżeniem, że nieruchomość nie będzie wykorzystywana na cele działalności gospodarczej.

W ostatnich latach usunięto:

- w 2017 roku - 112,90 Mg wyrobów zawierających azbest,
- w 2018 roku - 104,20 Mg wyrobów zawierających azbest,
- w 2019 roku - 112,22 Mg wyrobów zawierających azbest.

Koszty poniesione na ten cel pochodziły z budżetu gminy Oświęcim oraz budżetu Powiatu Oświęcimskiego. W latach 2017-2019 wydatkowano na ten cel:

- w 2017 roku - 36 945,40 zł - w tym dotacja Starostwa 18 472,70 zł,
- w 2018 roku - 36 574,20 zł, w tym dotacja Starostwa 18 tys. zł,
- w 2019 roku - 39 997,34 zł, w tym dotacja Starostwa 16 tys. zł.

w 2020 roku Gmina zaplanowała na ten cel 20 tysięcy oraz otrzymała dotację ze środków Powiatu w wysokości 10 tysięcy złotych.

Baza Azbestowa zawiera obecnie (stan na lipiec 2020 roku) informację o występowaniu na obszarze gminy Oświęcim 1461 Mg azbestu, w tym 664,005 Mg należących do osób fizycznych i 797,35 Mg należących do osób prawnych. Ilości azbestu w porównaniu do danych z 2017 roku zwiększyła się, gdyż w czerwcu 2019 roku administrator Bazy azbestowej zmienił wskaźnik wagi azbestowej.

Poprzednio przelicznik wykazywał, iż 1 m² pokrycia azbestowego ważył 11 kg, a aktualnie 1 m² waży 15 kg. Oznacza to, że ilość wyrobów na terenie gminy zwiększyła się w wyniku zmiany przelicznika o około 36%.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy z terenu gminy Oświęcim usunięto do końca 2019 roku około 1452 Mg wyrobów zawierających azbest, a do usunięcia zostało 1461 Mg czyli około połowa.

Od początku funkcjonowania Bazy Azbestowej z terenu gminy Oświęcim do końca 2019 roku usunięto 839,009 Mg, jest to około 36,4% zinwentaryzowanych wyrobów. Zakładając, że do 2032 roku należy usunąć wszystkie wyroby z terenu gminy powinno się przyspieszyć tempo usuwania azbestu.

4.8.3. Analiza SWOT

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
wszystkie nieruchomości zamieszkałe objęte zbiórką odpadów bardzo duża ilość różnorodnych akcji edukacyjnych sprawnie działający system zbiórek odpadów	duża ilość odpadów zmieszanych w strumieniu odpadów komunalnych oznaczająca, iż nie wszyscy mieszkańcy segregują odpady mały udział odpadów selektywnie gromadzonych duża ilość odpadów zawierających azbest

SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
uszczelnienie systemu gospodarki odpadami dzięki usprawnieniom w gospodarce odpadowej zwiększenie świadomości społecznej dzięki akcjom edukacyjnym	możliwość przywożenia z sąsiednich terenów odpadów i porzucania ich w przydrożnych rowach nieusunięcie odpadów zawierających azbest do 2032 roku

Źródło: opracowanie własne

4.8.4. Cele i zadania środowiskowe z zakresu gospodarki odpadami zapobiegania powstawaniu odpadów

Gmina Oświęcim prowadzi gospodarkę odpadami zgodnie z założeniami nowelizacji ustawy o odpadach, posiada Regulamin utrzymania czystości i porządku oraz prowadzi coroczną sprawozdawczość.

Zbiórka odpadów segregowanych organizowana jest wśród zabudowy jednorodzinnej z systemem workowym zbiórki odpadów segregowanych.

Głównymi celami do realizacji przez gminę w zakresie gospodarki odpadami jest doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz redukcja strumienia odpadów komunalnych zmieszanych kierowanych na składowisko. Dla realizacji tego celu do harmonogramu realizacji zadań wpisano działania polegające na doskonaleniu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, w oparciu o zbieranie selektywne oraz poprawie skuteczności zbiórek odpadów wielkogabarytowych, biodegradowalnych, odpadów niebezpiecznych oraz dalsze działania związane z dofinansowaniami dla mieszkańców na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy.

Gmina prowadzi kontrole mieszkańców wykrywając corocznie nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami.

W celu zwiększenia skuteczności zbiórek odpadów biodegradowalnych Gmina dopuszcza kompostowanie odpadów zielonych we własnym zakresie.

Ważnym elementem jest świadomość ekologiczna społeczeństwa, biorącego aktywny udział w procesie zagospodarowania odpadów. Edukacja ekologiczna jest procesem, którego głównym celem jest ukształtowanie aktywnej i odpowiedzialnej postawy mieszkańców w sferze konsumpcji, a także postępowania z odpadami. W zakresie gospodarki odpadami świadomość ekologiczna społeczeństwa wymaga ciągłego doskonalenia, dlatego też konieczna jest kontynuacja edukacji ekologicznej.

Dla mieszkańców corocznie organizowane są akcje edukacyjne opisane w rozdziale 5.3 Edukacja jest potrzebna i założeniem Gminy jest coroczne zwiększanie jej skuteczności i zakresu, a także zasięgu. Informacje ekologiczne na bieżąco zamieszczane są na stronie internetowej, a także w formie ulotek i informacji na tablicach informacyjnych w Urzędzie Gminy oraz na tablicach ogłoszeniowych. Są to głównie informacje o możliwościach uczestnictwa w akcjach ekologicznych, o perspektywach dofinansowania na działania ekologiczne, a także działaniach ekologicznych realizowanych dla mieszkańców gminy.

Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców przyczyni się do zwiększenia efektywności prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów, co zapewni pozyskanie surowców wtórnych, zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska oraz zmniejszenie szkodliwości tych odpadów.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 47, 48, 49.

4.9. Zasoby przyrodnicze, w tym także leśne

4.9.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Zachowanie różnorodności biologicznej na terenie gminy Oświęcim		
Cel krótkookresowy: Podejmowanie działań z zakresu ochrony przyrody		
Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych na terenie gminy Oświęcim	W ostatnich latach 2018-2019 Gmina Oświęcim dokonała wycinki 95 szt. drzew oraz nasadzeń 10 szt. drzew w. ²³ W analogicznym okresie Powiat Oświęcimski dokonał wzdłuż dróg powiatowych na terenie gminy wycinki 30 drzew oraz nasadzenia 5 drzew. ²⁴ Na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich w latach 2018-2019 na terenie gminy wycięto 13 drzew i dokonano nasadzeń 2 drzew. GDDKiA dokonała wycinki 19 drzew oraz nasadzeń w ilości 3 sztuk drzew.	157 szt. drzew wyciętych 20 szt. drzew nasadzonych
Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody	W 2018 r. uchwalono 2 nowe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których uwzględniono położenie form ochrony przyrody w gminie. <ul style="list-style-type: none"> Uchwała Nr XLVIII/539/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 20 czerwca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w sołectwie Zaborze w rejonie ulic Borowiec i Grojecka, Uchwała Nr XLII/470/18 Rady Gminy Oświęcim z dnia 24 stycznia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w sołectwie Grojec w rejonie ul. Głównej i Al. Ogrodowej. W 2019 r. trwały prace nad 2 zmianami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (dalej: mpzp) oraz opracowaniem 3 nowych mpzp dla terenów położonych w granicach gminy Oświęcim. We wszystkich zmianach i nowych mpzp ujęto kwestię form ochrony przyrody.	przyjęto dwie uchwały dotyczące miejscowych PZP
Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody	Na mocy uchwały nr IX/74/19 Rady Gminy Oświęcim z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych i konserwacyjnych pomników przyrody przeprowadzono zabiegi sanitarno - pielęgnacyjne na 5 drzewach stanowiących pomniki przyrody i rosnących w sołectwie Zaborze. Zabiegi sanitarne polegały na cięciach sanitarnych oraz założeniu w koronie jednego z dębów szypułkowych wiązania elastycznego, certyfikowanego 4 t	konserwacja 5 drzew – pomników przyrody

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 24 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie zasobów przyrodniczych i zasobów leśnych

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2016	Stan aktualny 2019
1.	Powierzchnia parków spacerowo-wypoczynkowych (ha)	7,50	7,50
2.	Powierzchnia zieleni urządzonej (ha)	18,20	18,20
3.	Powierzchnia form ochrony przyrody (ha)	3 002,8	3 002,8

Źródło: opracowanie własne

²³ dane Gminy Oświęcim, 2020

²⁴ dane ze Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu

4.9.2. Opis stanu obecnego

4.9.2.1. Siedliska przyrodnicze mające znaczenie dla ochrony środowiska

W środowisku przyrodniczym gminy Oświęcim nie można wskazać jednostek charakteryzujących się jednolitą strukturą przyrodniczą. Największy wpływ na strukturę przyrodniczą gminy mają kompleksy stawów oraz doliny Wisły i Soły. Pomiedzy tymi terenami (o bardzo wysokich walorach przyrodniczych) znajdują się pola uprawne oraz centra poszczególnych sołectw których z kolei wartość przyrodniczą można uznać za niską. Idąc od zachodniej strony gminy można wyróżnić: dolinę Wisły, kompleksy rolne wraz z sołectwami, kompleks stawów w Harmężach, tereny rolne i centrum sołectwa Rajska, dolinę Soły z zalany wodą wyrobiskami żwirowni, kompleksy stawów Adolfińskich, Grojeckich i stawów w Zaborzu, tereny rolne i zurbanizowane tereny sołectw Grojec, Łazy, Puściny i Poręba Wielka, kompleks stawów na północy Poręby Wielkiej, tereny rolne i sołectwo Włosienica. Na południu sołectwa Włosienica znajduje się jedyny większy kompleks leśny gminy.

Lasy głównie należą do Lasów Państwowych o charakterze gospodarczym, a ich powierzchnia to ok. 150 ha. Pomiedzy DK 44, a kanałem Dwory znajduje się teren Stawów Monowskich, z rezerwatem Żaki – obszar ten charakteryzuje się obecnością naturalnych siedlisk przyrodniczych. Wśród terenów leśnych znajdują się jeszcze powierzchnie lasów, które położone są pomiedzy kompleksami stawów w Grojcu, Zaborzu i Porębie Wielkiej. Są to lasy Brzezina, Jasieniec, Las na Kępie, Podlesisko i Las Zaborski. Lasy te należą również do Lasów Państwowych. Zachodnia część gminy pozbawiona jest większych połączy leśnych.

Najcenniejsze tereny pod względem przyrodniczym gminy to stawy wraz z ich otoczeniem, na które składają się zadrzewienia złożone z wiekowych drzew (dęby, graby) czy też związane z bagiennym podłożem lasy łąkowe oraz dolina Wisły z licznymi starorzeczami, dolina Soły i leśny rezerwat Żaki. Pozostałością lasów łąkowych są parki wiejskie położone przy dawnych założeniach dworskich w Porębie Wielkiej, Grojcu i Zaborzu. Wszystkie najcenniejsze tereny zostały objęte ochroną prawną jako obszary Natura 2000 oraz rezerwat Żaki.

Terenami, które warto byłoby objąć dodatkową ochroną są starorzecza Wisły znajdujące się w zachodniej części gminy. Są one siedliskiem licznych gatunków chronionych, w szczególności zagrożonych wyginięciem: grzybieńczyka wodnego i kotewki orzecha wodnego. Stanowią ważne w skali lokalnej ostoje przyrody i istotny element doliny Wisły - najważniejszego w Polsce korytarza ekologicznego.

Naturalne siedliska, które występowały na terenie gminy Oświęcim to wg Matuszkiewicza²⁵:

- niżowe nadrzeczne łągi jesionowo-wiązowe w dolinach Wisły i Soły, (także w otoczeniu stawów),
- w mniejszych dolinach cieków lasy łąkowe jesionowo-olszowe,
- grądy subkontynentalne dębowo-lipowo-grabowe.

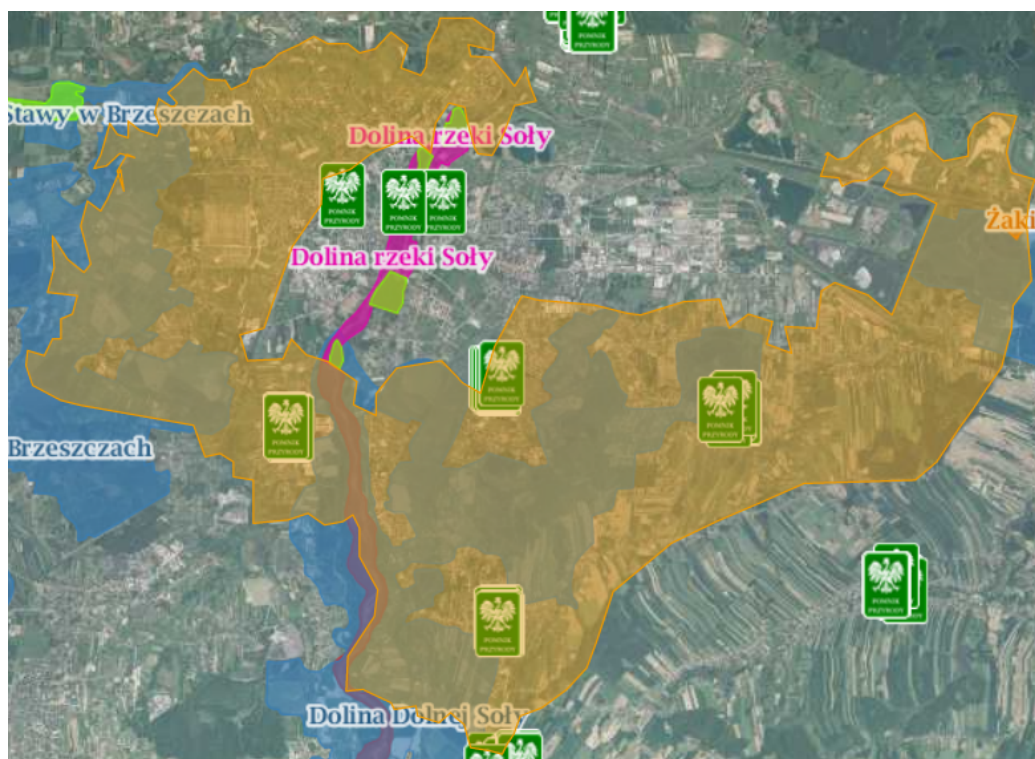
Obecnie na terenie gminy występują jedynie łągi olszowe w dolinach cieków, a pozostałe naturalne zbiorowiska występują jedynie jako pojedyncze dęby i lipy. Inne siedliska zostały silnie przekształcone przez rolnictwo i leśnictwo.

4.9.2.2. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Oświęcim

Na terenie gminy Oświęcim znajdują się formy ochrony przyrody określone w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zmianami):

- specjalny obszar ochrony (SOO) Dolna Soła o powierzchni w granicach gminy 107 ha,
- użytek ekologiczny "Łęg Stare Stawy" o powierzchni w granicach gminy 4,8 ha,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina rzeki Soły o powierzchni w granicach gminy 16 ha,
- rezerwat Żaki o powierzchni w granicach gminy 12,0 ha,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Dolina Dolnej Soły o powierzchni w granicach gminy 1820 ha,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Stawy w Brzeszczach o powierzchni w granicach gminy 795 ha,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Dolina Dolnej Skawy o powierzchni w granicach gminy 248 ha,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

²⁵ Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T., 1995, Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. Arkusz 11, IGiPZ PAN, Warszawa

Rysunek 18 Formy ochrony przyrody na obszarze gminy Oświęcim (kolorem pomarańczowym zaznaczono granicę gminy Oświęcim)
 Źródło: Geoserwis GIOŚ (<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>, dostęp: 03.08.2020 r.)

Rezerwat „Żaki” został utworzony 28 stycznia 1957 roku na mocy Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego. Rezerwat posiada powierzchnię 12 ha i jest położony w miejscowości Żaki, w gminie Oświęcim, na obszarze województwa małopolskiego. Znajduje się on na terenie Nadleśnictwa Andrychów, obrębu Andrychów, leśnictwa Polanka Wielka. Przedmiotem ochrony jest naturalny zespół grądowy z przewagą starodrzewia lipowego obrazującego fragment pierwotnego krajobrazu doliny Wisły. Najistotniejszym zagrożeniem dla rezerwatu „Żaki” jest jego niewielka powierzchnia i sąsiedztwo obszarów zagospodarowanych rolniczo oraz znaczna zmiana stosunków wodnych obiektu i najbliższej. Budowa kanału „Nawiga” i przekształcenie strumienia w zachodniej części rezerwatu w uregulowany i dość głęboki rów, doprowadziły do obniżenia poziomu wody gruntowej, którego skutkiem jest synantropizacja flory (10,5% stwierdzonych gatunków to taksony synantropijne), a także monotypizacja runa (dominacja na znacznych powierzchniach prosownicy rozpięchłej i turzycy drżączkowatej). Wśród innych zagrożeń należy wymienić zanieczyszczenia pochodzące z zakładów chemicznych zlokalizowanych w pobliskim Oświęcimiu i niekorzystne dla ekosystemu leśnego usuwanie posuszu. Dlatego też wśród wskazań do planu ochrony rezerwatu znalazł się postulat zwiększenia ilości drewna pozostawionego na terenie rezerwatu oraz wybudowanie zastawki na wspomnianym rowie chroniącej głębę przed obniżeniem poziomu wód gruntowych. W celu unaturalnienia składu drzewostanu, jedynym planowanym zabiegiem ochrony czynnej jest stopniowe usunięcie wejmutki, co powinno wpłynąć korzystnie na występujące pod okapem sosny runo.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy "Dolina rzeki Soły" obejmuje obszar lasów łęgowych i zbiorowisk nieleśnych oraz rzekę Sołę o łącznej powierzchni 143 ha. W jego granicach znajdują się 4 użytki ekologiczne o areale 49,29 ha. Uchwała powołująca Zespół nakłada szereg zakazów w zakresie przekształcania powierzchni obszaru chronionego - m.in. usuwania i niszczenia roślin chroniących brzegi rzeki, prowadzenia prac wpływających na zmianę stosunków wodnych, wykonywania regulacji rzeki oraz usuwania drzew martwych i powalonych, za wyjątkiem naniesionych przez fale powodziowe.

Na terenie gminy Oświęcim aktualnie objętych ochroną jest 14 pomników przyrody:

Tabela 25 Wykaz pomników przyrody w gminie Oświęcim

L.p.	Gatunek / Nazwa	Rodzaj	Miejscowość	Lokalizacja
1.	3 x dąb szypułkowy	grupa drzew	Zaborze	przy przedszkolu
2.	dąb szypułkowy	drzewo	Grojec	w parku wiejskim

3.	lipa drobnolistna	drzewo	Poręba Wielka	na terenie zabytkowego parku w odległości 60 m od dworu
4.	kasztanowiec zwyczajny	drzewo	Grojec	w parku, przed frontową ścianą pałacu, obok placu zabaw dla dzieci
5.	dąb szypułkowy, 4 x jesion wyniosły, lipa drobnolistna	grupa drzew	Poręba Wielka	w parku, obok stawu przy drodze wjazdowej do pałacu
6.	dąb szypułkowy, jesion wyniosły	grupa drzew	Poręba Wielka	na terenie zabytkowego parku, w centralnej części, w pobliżu pałacu
7.	dąb szypułkowy, jesion wyniosły, lipa drobnolistna	grupa drzew	Poręba Wielka	na terenie zabytkowego parku, w południowej części
8.	klon zwyczajny	drzewo	Poręba Wielka	w środkowej części parku, przy drodze dojazdowej do pałacu
9.	jesion wyniosły	drzewo	Poręba Wielka	północne obrzeże parku, w odległości 20 m na zachód od boiska
10.	dąb szypułkowy	drzewo	Poręba Wielka	w zachodniej części parku, przy drodze, naprzeciwko zabudowań prywatnych
11.	4 x dąb szypułkowy	grupa drzew	Zaborze	przy przedszkolu
12.	kasztanowiec zwyczajny, dąb szypułkowy, grab pospolity	grupa drzew	Grojec	w środkowej części parku
13.	dąb szypułkowy	drzewo	Grojec	w parku, 50 m na północ od starego kościoła
14.	dąb szypułkowy	drzewo	Grojec	w parku

Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/> (dostęp: 03.08.2020 r.)

W granicach gminy Oświęcim występują 4 obszary NATURA2000:

- specjalny obszar ochrony (SOO) Dolna Soła (PLH1246) - obejmuje fragment naturalnej doliny podgórskiej rzeki Soły, z szerokim kamienistym korytem, rozlewiskami i stawami hodowlanymi. Jeden z kompleksów stawów jest zarośnięty szuwarami. W dolinie rzeki występują pola uprawne, łąki, tereny i lasy łęgowe. Na terenie ostoi pospolicie występuje kumak nizinny, liczne traszki: grzebieniasta i zwyczajna. Obszar jest miejscem występowania 5 typów siedlisk wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, w tym dominujących powierzchniowo, przekształconych łęgów wierzbowo-topolowych,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Dolina Dolnej Soły (PLB120004) - obejmuje kompleks stawów hodowlanych i fragment doliny dolnej Soły. W niektórych miejscach doliny zachowały się zbiorowiska lasu łęgowego wierzbowo-topolowego, które stanowią szczególną wartość przyrodniczą obszaru. Zidentyfikowano tutaj 12 gatunków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Wśród nich znajduje się 5 gatunków wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze jako ptaki zagrożone. Dolina Dolnej Soły to jedna z najważniejszych w Polsce ostoi ślepowrona - gatunku, którego liczebność kwalifikuje obszar do międzynarodowych ostoi ptaków. Poza tym występują tu ptaki: bąk, bączek, bocian biały, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, dzięcioł zielonosiwy czy gąsiorek,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Stawy w Brzeszczach (PLB120009) - obejmuje położony w dolinie odcinek Wisły o charakterze naturalnym, kompleks kilkunastu starych stawów rybnych o powierzchni około 160 ha. Roślinność wodna i bagienna składa się z 260 gatunków roślin naczyniowych (w tym grąźel żółty, grzybień biały, paproć salwinia), w rzadkim zbiorowisku łąk ostrożeńiowych występują: ostrożeń łąkowy, storczyki, bluszcz pospolity. Stawy są obszarem łęgów i żerowania ptaków, w tym ślepowrona, bączka, rybitwy białowąsiej. Na terenie obszaru NATURA2000 występuje 14 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Dolina Dolnej Skawy (PLB120005) - obejmuje fragment doliny Wisły i uchodzącej do niej rzeki Skawy. Występują tutaj zanikające stanowiska orzecha kotewki wodnej i grzybieńczyka wodnego, zachował się także płat grądu subkontynentalnego z przewagą starych okazów lipy. W ostoi stwierdzono występowanie 17 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Dolina stanowi jedną z najważniejszych w Polsce ostoi ślepowrona i bączka. Ponadto

zaobserwowano tu przystępowanie lęgów 1 pary podgorzałki - gatunku zagrożonego wyginięciem w skali globalnej.

4.9.2.3. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Lasy w gminie Oświęcim zajmują ok. 400,37 ha, co stanowi ok. 5,37% powierzchni gminy. Niewielki jest również udział zadrzewień, które zajmują tylko 151,22 ha. Całkowita powierzchnia obszarów leśnych i zadrzewionych zajmuje 551,59 ha, co stanowi ok. 7,4% powierzchni terenu. Stanowi to wartość znacznie niższą niż średnia województwa małopolskiego (30,3%). Według Krajowego Programu Zwiększania Lesistości (aktualizacja 2003) wskaźnik zalesienia w 2020 r. powinien wynosić 30 %, a po 2050 r. 33 %. Gmina przy stopniu zalesienia 7,4% nie spełnia wskaźnika zalesienia przewidzianego na 2020 r. Stopniowe zwiększane zalesiania i stopnia lesistości gminy jest więc wysoce wskazane.

W zarządzie Lasów Państwowych znajdują się grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia leżące na terenie gminy Oświęcim o powierzchni 206,43 ha. Przynależą one pod Nadleśnictwo Andrychów. Nadleśnictwo Andrychów prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Lasu obowiązujący na czas od 2015 r. do 2024 r., zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska DLP-I-611-19/13829/15/ŁP.

Typy siedliskowe lasu oraz skład gatunkowy wydzieleń leśnictwa Polanka Wielka, leżących na terenie gminy Oświęcim przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26 Typy siedliskowe lasu oraz skład gatunkowy na terenie obszarów leśnych w gminie Oświęcim

Oddział	Wydzielenie	Typ Siedliskowy Lasu	Skład gatunkowy
5	a	LŚw	So100%
	b	LW	OI40% Brz30% Jw10% Db.c10% Db.s10%
	c	Zakrzewienia	-
	d	LŚw	Bk40% Db.s30% Jw10% Bk10% Md10%
	f	LŚw	Db.s60% Db.c20% Md10% Brz10%
6	a	LŚw	Db.s50% Bk20% Db.b10% Md10% So10%
	b	LŚw	So90% Db10%
	c	LW	Db100%
	d	LW	OI50% Jw20% Db20% Brz10%
	f	LŚw	Db60% Db.c20% Brz10% OI10%
7	a	LŚw	Db50% Db.c30% Jw20%
	b	LŚw	Db30% Db.s20% Bk20% Lp10% Jw1 So10%
	c	LW	So100%
	d	LŚw	Db.c40% Db30% Brz20% Jw10%
	f	LW	Bk30% Db30% Jw20% OI10% Lp10%
8	a	LŚw	So80% Db10% Brz10%
	b	LŚw	Bk70% Db10% Jw10% Lp10%
	c	LW	Js100%
	d	LŚw	So90% Db10%
	f	LŚw	So90% OI10%
	g	LW	OI90% Brz10%
	h	LŚw	Bk100%
	i	LŚw	Lp70% Jw20% OI10%
	j	LŚw	So90% Brz10%
9	a	LW	So50% OI20% Db20% Brz10%
	b	LW	Db50% Bk30% Gb20%

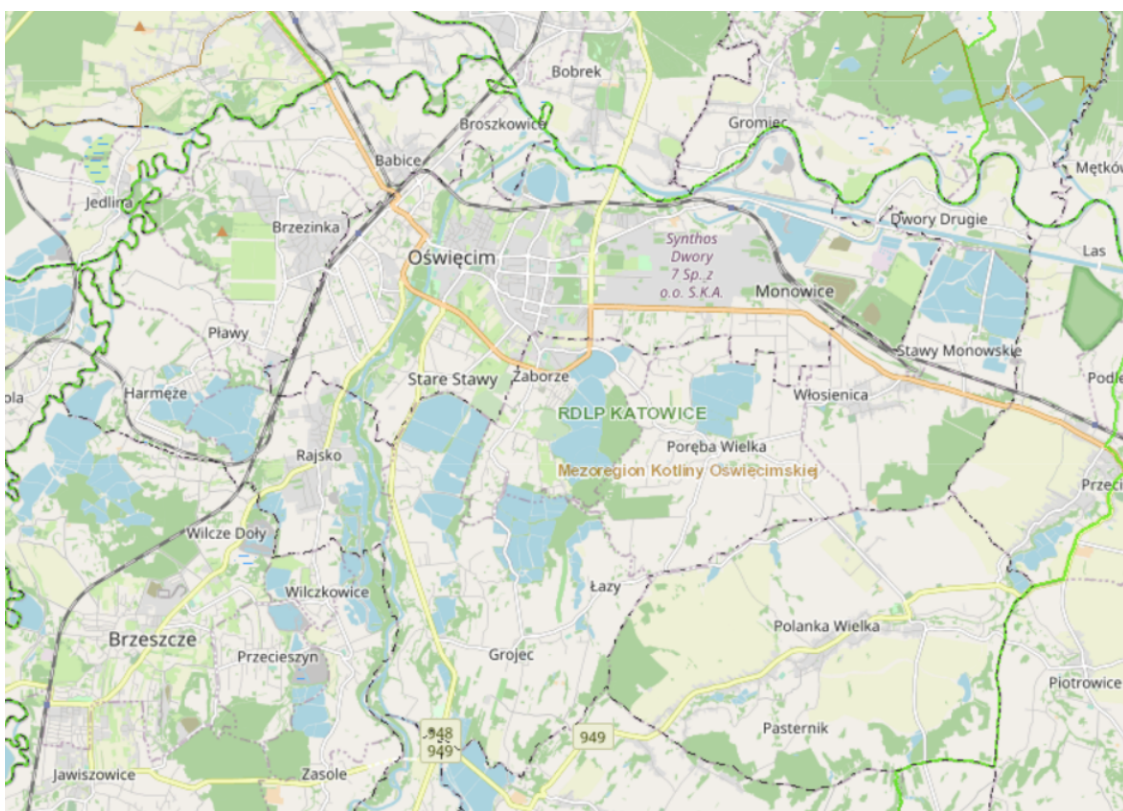
	c	LW	Db50% Ol30% Jw10% Js10%
	d	LW	Ol90% Brz10%
	f	LW	Md70% Db20% Ol10%
	g	LW	Gb40% Db30% Bk20% Wz10%
	h	LW	Brz40% Ol30% Db.c20% Wz10%
	i	LW	Bk40% Jd30% Db10% Wz10% Jw10%
	j	LW	Db50% Jw40% Ol10%
	k	LW	Ol90% Brz10%
	l	LW	Db70% Lp20% Jw10%
	m	LW	Brz50% Db30% Ol20%
	n	Zadrzewienie	-
10	a	LW	Brz70% Ol20% Db10%
	b	LW	So60% Db40%
	c	LW	So100%
	d	LW	Bk60% Db20% Db.c10% Jw10%
	f	LW	So70% Brz10% Ol10% Db10%
	g	LW	Bk40% Db.s20% Jw20% Db10% Jd10%
	h	LW	Brz70% Db30%
	j	LW	So60% Db40%
11	a	LW	Sukcesja
	b	LW	Ol80% Jw20%
	c	LW	Ol60% So20% Brz10% Jw10%
	d	Ł	Zadrzewienia
	f	LW	Brz80% Db20%
	g	LW	Db.s30% Bk20% Jw20% Db.c10% Ol10% Św10%
	h	LW	So100%
	i	LW	So70% Md20% Db10%
	j	LW	Db90% Jw10%
12	a	LW	Jw30% Ol30% Bk20% Db10% Jw10%
	b	LW	Bk70% Db20% Brz10%
	c	LW	Db60% Ol40%
	d	LW	Bk40% So20% Jw20% Db20%
	f	LW	Db.c50% Ol50%

Oznaczenie: LŚw – Las świeży; LW – Las wilgotny; Ł – Łęg.

Źródło: Nadleśnictwo Andrychów (pismo z dnia 28 maja 2020 r., znak: ZG.7010.11.2020)

Według szacunków Nadleśnictwa Andrychów oraz zgodnie ze wskazówkami gospodarczymi zawartymi w obowiązującym Planie Urządzenia Lasu, w oddziałach leżących na terenie gminy Oświęcim pozostało do odnowienia 28,05 ha. Szacunkowy koszt tych zabiegów wyniesie około 160 000 zł.

Obszary leśne na terenie gminy Oświęcim przedstawiono na poniższej mapie.

Rysunek 19 Obszary leśne na terenie gminy Oświęcim

Źródło: <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy> (dostęp: 10.08.2020 r.)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach przedstawiła Ministrowi Środowiska wykonany przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Krakowie Plan urządzenia lasu sporządzony dla Nadleśnictwa Andrychów, który to został zatwierdzony przez Ministra. Plan urządzenia lasu obejmuje okres gospodarczy od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2024 r. i określa m.in. podstawowe zadania z zakresu ochrony siedlisk leśnych i cennych biocenoz. W lasach na terenie gminy Oświęcim zadania te obejmują:

- podniesienie retencyjności gleb leśnych poprzez przebudowę drzewostanów zmierzające do dostosowania składu gatunkowego drzewostanów do siedlisk i przeciwdziałania degradacji gleby,
- dążenie do zachowania naturalnych form krajobrazu, jakimi są różne typy lasu, śródleśne łąki, bagna, torfowiska, wrzosowiska, twory przyrody nieożywionej,
- prowadzenie odpowiedniej gospodarki leśnej, a szczególnie dostosowanie do siedliska i drzewostanu w taki sposób by stworzyć najlepsze warunki dla odnowienia i rozwoju lasu,
- pozostawienie od 5 do 15% zasobów drzewnych do naturalnego rozpadu podczas rębni,
- wyznaczenie nowych ścieżek przyrodniczych, ustawienie tablic informacyjnych oraz poprowadzenie ścieżek do ciekawych tworów przyrody, kapliczek, źródeł wody itp., wydawanie informatorów o atrakcjach czekających na turystów w lasach nadleśnictwa.

Ponadto, poszczególne formy ochrony przyrody na obszarze gminy Oświęcim posiadają określone zadania ochronne w ramach zarządzeń organów ustanawiających te formy. Wobec tego, przewidziane są działania ochronne (w tym dla obszarów leśnych) dla:

Obszaru NATURA2000 Stawy w Brzeszczach (PLB120009), obszaru NATURA2000 Dolina Dolnej Soły (PLB120004) oraz obszaru NATURA2000 Dolina Dolnej Skawy (PLB120005) – obszary posiadają zatwierdzone Plany zadań ochronnych (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 stycznia 2017 r. i Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie z dnia 18 września 2014 r.) obejmujące te same działania:

- optymalizacja pozyskania drapieżników w obszarze w zależności od zmian liczebności drapieżników, szczególnie w przypadku zwiększenia presji na gatunki ptaków wodno-błotnych,
- pozostawianie fragmentów roślinności pływającej wynurzonej (stanowiącej miejsce zakładania gniazd dla następujących gatunków: zausznika, rybitwy białowąsej, rybitwy czarnej) oraz szuwaru trzcinowego i pałkowego (siedliska lęgowe m.in. dla bąka, bączka, kokoszki,

perkozka, perkoza dwuczubego, głowienki oraz schronienia i miejsca żerowania dla większości wyżej wymienionych gatunków) umożliwiające jej naturalne odtworzenie na możliwie największej powierzchni stawów,

- wykaszanie i karczowanie roślinności na wyspach, na których znajdują się kolonie lęgowe - pozostawianie nie mniej niż 20% roślinności zielnej i krzewów jako naturalnego umocnienia brzegów wyspy oraz ochrony młodych ptaków przed nadmiernym nasłonecznieniem,
- ograniczenie dostępu drapieżników lądowych do miejsc gniazdowania,
- tworzenie nowych miejsc lęgowych na zbiornikach wodnych poprzez budowę ziemnych, żwirowych wysp, tworzenie sztucznych miejsc gniazdowych w postaci pływających platform lub odtwarzanie otwartego charakteru istniejących wysp, porośniętych zbyt wysoką i gęstą roślinnością, na których nie znajdują się kolonie lęgowe wymienionych gatunków,
- zmniejszenie antropopresji - opracowanie koncepcji organizacji ruchu turystycznego, mającej na celu ograniczenie antropopresji i odsunięcie ruchu turystycznego od lęgów ptaków.

4.9.3. Analiza SWOT

Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
brak występowania obszarów kłęsk żywiolowych i zagrożeń ekologicznych bogactwo form ochrony przyrody obecność stawów i obszarów podmokłych będących miejscem żerowania i lęgów dzikiego ptactwa wodno-błotnego bogactwo gatunkowe, w tym gatunków chronionych	niska lesistość w stosunku do lesistości województwa i kraju; fragmentaryczność siedlisk przyrodniczych duże zapotrzebowanie powierzchni pod obszary rolnicze
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
zalesianie, nasadzenia utrzymanie form ochrony przyrody w dobrej kondycji prace konserwujące i ochronne wynikające z przyjętych uchwał oraz zarządzeń dla poszczególnych form ochrony lokalne ograniczenia emisji do powietrza (tzw. niskiej emisji);	zanieczyszczenie środowiska (powietrza, gleb, wód) wzmoczone zainteresowanie i ruch turystów brak lub niewystarczająca realizacja zadań ochronnych brak środków finansowych na realizację zadań ochronnych lasów i form ochrony przyrody

Źródło: opracowanie własne

4.9.4 Cele i zadania środowiskowe w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych

Utrzymanie i funkcjonowanie istniejących form ochrony przyrody jest ważnym elementem realizacji celów ochrony przyrody w gminie Oświęcim. Formy ochrony przyrody funkcjonują w oparciu o prawo ochrony przyrody oraz odrębne zarządzenia jednostek odpowiedzialnych. Położenie geograficzne gminy sprzyja różnego rodzaju formom ochrony przyrody – tereny stawów, obszarów podmokłych i łąk to siedliska cennych i rzadkich gatunków flory i fauny, a także ciekawych biocenoz i ekosystemów. Każda z form spełnia inną rolę w polskim systemie ochrony przyrody i służy innym celom, dlatego charakteryzuje się odmiennym reżimem ochronnym oraz zakresem ograniczeń w użytkowaniu. Analiza SWOT wskazuje, iż najważniejszym problemem ochrony przyrody jest fragmentaryczność siedlisk, zapotrzebowanie terenów pod pola uprawne oraz bardzo niska lesistość w stosunku do lesistości kraju i województwa. Mimo to, gmina charakteryzuje się dużą ilością form ochrony przyrody – występują aż 4 obszary NATURA2000 oraz bogactwem flory i fauny. W harmonogramie realizacji zadań własnych i monitorowanych zaplanowano przede wszystkim: uwzględnianie ochrony przyrody, krajobrazu i terenów zieleni, kontynuację działań z zakresu edukacji ekologicznej, tworzenie nowych ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych i wdrażanie oraz kontynuację działań ochronnych dla poszczególnych form ochrony. W dokumentach planistycznych powinny być nadal uwzględniane wszystkie formy ochrony przyrody, tak, aby projektowane w nich działania w pełni odpowiadały zagrożeniom oraz potrzebom ochrony gatunków i siedlisk. Zaplanowane działania będą realizowane przez gminę Oświęcim, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach i Krakowie, Nadleśnictwo Andrychów w ramach własnych budżetów lub projektów realizowanych ze środków zewnętrznych.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 50, 51, 52.

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

4.10.1. Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Cele zapisane w dotychczasowym Programie Ochrony Środowiska		
Cel średniookresowy: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków		
Cel krótkookresowy: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych		
Planowane zadania	Podjęte działania	Efekt ze wskaźnikiem
Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR).	Rejestr zakładów jest prowadzony, ale nie figurują w nim przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie gminy Oświęcim.	Na terenie gminy nie ma przedsiębiorstw ZDR

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych o wykonanych działaniach na terenie gminy Oświęcim

Tabela 27 Wskaźniki monitorowania realizacji działań w zakresie ochrony przed poważnymi awariami

L.p.	Wskaźnik	Stan wyjściowy 2015	Stan aktualny 2019
1.	Liczba odnotowanych poważnych awarii	0	0

Źródło: opracowanie własne

4.10.2. Opis stanu obecnego

O zaklasyfikowaniu danego zakładu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej decyduje ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w tym zakładzie.

W zależności od kategorii i ilości substancji niebezpiecznych, zakłady przemysłowe stwarzające ryzyko wystąpienia awarii podzielone są na dwie grupy:

- zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR),
- zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

Szczegółowe kryteria zaklasyfikowania zakładu do jednej z ww. kategorii określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2016 roku w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie gminy Oświęcim nie jest zlokalizowany żaden zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Najbliżej gminy Oświęcim w mieście Oświęcim funkcjonuje – SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. Spółka Komandytowo – akcyjna – zakład dużego ryzyka.

Niemniej jednak gmina obfituje w przedsiębiorstwa, które mogą przyczynić się do powstania niebezpiecznych zdarzeń zagrażających środowisku oraz zdrowiu i życiu mieszkańców. Są to między innymi:

- Fabryka Maszyn i Urządzeń Omag Sp. z o.o.,
- Nicromet Sp. z o.o., Brzezinka,
- Paks'D Sp. z o.o., Rajsko,
- Simech Babice,
- Polinova Brzezinka,
- Re-plast Brzezinka,
- Spec-bruk Sp. z o.o, Brzezinka,
- Plantpol Sp. z o.o., Zaborze,
- Rail Polska Sp. z o.o, Włosienica,
- PHUP Eko-San, Grojec,
- Kolsam Sp. z o.o Babice,
- Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa (wyrobiska na terenie Stawów Monowskich oraz Rajska).

Przez teren gminy odbywa się w razie potrzeby drogowy i kolejowy przewóz substancji niebezpiecznych. Pojazdy takie kierowane drogami, na których nie ma zakazów wjazdu pojazdów z ładunkami niebezpiecznymi.

Na terenie gminy działają 9 jednostek OSP:

- OSP Brzezinka, ul. Brzozowa 46,
- OSP Włosienica, ul. Suskiego 31.

- OSP Broszkowice, ul. Klubowa 7,
- OSP Dwory Drugie, ul. Oświęcimska 28,
- OSP Grojec, ul. Główna 2,
- OSP Harmęże, ul. Borowskiego 32,
- OSP Poręba Wielka, ul. Wadowicka 72,
- OSP Rajsko, ul. Św. Floriana 3,
- OSP Stawy Monowskie, ul. Dogodna 1.

Jednostki te wykonują zadania w zakresie: ochrony p-poż, ratownictwa ekologicznego, ratownictwa drogowego, ratownictwa medycznego, ratownictwa wodnego.

Gmina corocznie przeznaczają środki finansowe na doposażenie jednostek straży pożarnej.

Na terenie gminy prowadzone są prewencyjne kontrole zarówno przedsiębiorstw, jak i stosowania i obrotu środkami roślin i pojazdów, co daje możliwość wykrycia ewentualnych nieprawidłowości i wczesnemu zapobieganiu zagrożeniom dla mieszkańców i środowiska – co jest bardzo dobrym trendem.

Na zagrożenia pożarowe wpływa także sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał itp.).

W ramach działalności Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzi corocznie kontrole przedsiębiorstw firm i działalności gospodarczych prowadzących działalność mogącą mieć wpływ na parametry środowiskowe. W ostatnich 2018-2019 latach przeprowadzono 7 kontroli przedsiębiorców w tym między innymi w zakresie:

- przestrzegania zasad wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- przestrzegania przepisów ustawy o odpadach,
- emisji gazów i pyłów do powietrza,
- wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska,
- wymagań w zakresie postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi,
- przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin,
- przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W trakcie kontroli wykryto nieprawidłowości w zakresie powietrza, w zakresie odpadów lub w zakresie gospodarki ściekowej albo w zakresie braku lub nieprawidłowej dokumentacji.²⁶

Niezależnie od kontroli przedsiębiorców kontrole mieszkańców w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w tym zasad bezpieczeństwa prowadzi Urząd Gminy Oświęcim. Kontrole dotyczą szeroko rozumianej gospodarki odpadami komunalnymi, w tym spalania odpadów, w tym roślinnych części, gospodarki odpadami ciekłymi, a kontrole Policji na terenie całego powiatu dotyczą pojazdów przewożących substancje niebezpieczne a także naruszeń wymagań ochrony środowiska w pojazdach.

Lokalnym zagrożeniem dla chemizmu wód i gleb są dzikie składowiska odpadów, które corocznie są po ewidencji niezwłocznie likwidowane, co ogranicza ich niekorzystne oddziaływanie na środowisko.

Zagrożenia w transporcie drogowym a także w wypadku wystąpienia pożarów, zalań, podtopień czy likwidacji gniazd szerszeni (tylko na terenach publicznych) zwalczane są przez jednostki OSP.

Na terenach rolniczych często przyczyną zanieczyszczeń wód może być niewłaściwe magazynowanie i stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Zagrożenie dla środowiska w tym przypadku zależy od rozpuszczalności środków w wodzie i stopnia ich toksyczności.

Na terenie gminy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie prowadzi kontrole pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów kwarantannowych. W latach 2017 - 2019 WIORIN na terenie gminy przeprowadził 11 kontroli materiału siewnego nie stwierdzając nieprawidłowości, 4 kontrole sprzedawców środków ochrony roślin nie stwierdzając nieprawidłowości oraz 14 kontroli stosowania środków ochrony roślin - w trzech przypadkach stwierdzono nieprawidłowości.

Wykonano także 50 obserwacji pod kątem występowania organizmów nie kwarantannowych w 40 przypadkach wykryto występowanie ww organizmów w niewielkich ilościach.

²⁶ <https://bip.malopolska.pl/wioskrakow,m,325112,2019.html>

Wyniki badań i obserwacji wskazują, iż wykrywane są przypadki patogenów roślin uprawnych co w powiązaniu z przypadkami niewłaściwego stosowania środków ochrony roślin gleb sprawia, że uprawy na terenie gminy wymagają dalszych kontroli celem zmniejszenia lub wyeliminowania takich przypadków.²⁷

Na terenie gminy nie ma aktualnie mogilników, które mogłyby być znaczącym źródłem zanieczyszczeń dla chemizmu wód i gleb, niemniej jednak występują tereny wymagające rekultywacji o łącznej powierzchni 17,86 ha.

W zakresie ograniczenia substancji chemicznych w środowisku niezbędne są szkolenia dotyczące odpowiedzialnego stosowania chemikaliów i postępowania z ich odpadami, wspierane finansowo przez fundusze ekologiczne oraz propagowanie produktów z substancji ulegających biodegradacji (np. torby na zakupy i naczynia jednorazowego użytku). W nadchodzących latach działania powinny skupić się nad dalszym doskonaleniem systemu segregacji odpadów, aby odzyskać jak największą ilość surowców wtórnych nadających się do przetworzenia.

Gmina Oświęcim na bieżąco informuje mieszkańców o możliwych i występujących zagrożeniach, przykładem jest zamieszczanie na stronie internetowej bieżących informacji o stanie powietrza w danym dniu oraz o ogłoszonym zagrożeniu zanieczyszczeniem powietrza publikowana jest na stronie internetowej gminy oraz na tablicach informacyjnych w siedzibie Urzędu Gminy.

Jednocześnie informacje te są przekazywane sms-owo do szkół i przedszkoli. Placówki oświatowe także na bieżąco zamieszczają informacje o stanie powietrza, na podstawie danych sms, ze strony internetowej lub pomiarów sensorów jakości powietrza.

4.10.3. Analiza SWOT

Zagrożenia poważnymi awariami	
MOCNE STRONY czynniki wewnętrzne	SŁABE STRONY czynniki wewnętrzne
w ostatnich latach nie wystąpiła żadna poważana awaria bieżące kontrole przedsiębiorców i mieszkańców brak zakładów o dużym i potencjalnym ryzyku wystąpienia poważnej awarii bieżące doposażanie OSP	występowanie zagrożeń w postaci terenów wymagających rekultywacji występowanie terenów zagrożonych podtopieniami i powodzią brak obwarowań dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych
SZANSE czynniki zewnętrzne	ZAGROŻENIA czynniki zewnętrzne
zmniejszenie zagrożenia wypadkowego i pożarowego poprzez remonty i modernizację budynków oraz dróg prowadzone akcje edukacyjne dla dzieci młodzieży i dorosłych w zakresie zachowania się w sytuacji zagrożenia	zagrożenia wypadkowe związane z transportem drogowym i kolejowym substancji niebezpiecznych zagrożenia pożarowe zagrożenie wynikające z lokalizacji wielu zakładów przemysłowych na terenie miasta Oświęcim

Źródło: opracowanie własne

4.10.4 Cele i zadania środowiskowe w zakresie zagrożeń poważnymi awariami

Na terenie gminy nie ma zakładów zakwalifikowanych do zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Głównymi zagrożeniami na terenie gminy jakie mogą wystąpić w toku zwykłego funkcjonowania są wypadki i zdarzenia drogowe, pożary, powodzie i zalania. Zagrożenia chemiczne i pożarowe wynikają głównie z gęstości zaludnienia, charakteru zabudowy i stopnia uprzemysłowienia. Na zagrożenia pożarowe wpływa sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych (stropy, więźba dachowa, schody i pokrycia dachów) oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne (paliwo, smary, farby, oleje, tworzywa chemiczne, tarcica, opał itp.).

Najważniejszymi jednostkami zajmującymi się w pierwszej kolejności minimalizacją skutków zdarzeń są Straże Pożarne. Analiza SWOT jako mocną stroną gminy Oświęcim wskazała, iż jednostki Straży Pożarnej są na bieżąco doposażane i są w stanie reagować niezwłocznie w sytuacjach zagrożeń.

W związku z tym jednym z zadań własnych jest wsparcie straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom. Zadanie to finansowane będzie ze środków Gminy Oświęcim oraz środków zewnętrznych, takich jak: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

²⁷ dane WIORIN w Krakowie, Oddział w Oświęcimiu, pismo nr OOS.021.2.2020 z dnia 1 czerwca 2020 r.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska kontroluje przedsiębiorstwa pod kątem przestrzegania wymagań ochrony środowiska, BHP oraz środków ostrożności w postępowaniu z substancjami niebezpiecznymi. Jednocześnie same przedsiębiorstwa muszą dbać o należyte postępowanie i ostrożność. W harmonogramie realizacji zadań monitorowanych zaplanowano kontynuację działań w postaci kontroli przedsiębiorców wraz z egzekwowaniem wymagań dotyczących zapobiegania poważnym awariom – realizacja przez WIOŚ oraz prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii – realizacja przez WIOŚ i same przedsiębiorstwa. Działania te finansowane będą ze środków własnych przedsiębiorstw oraz budżetu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony środowiska.

W ostatnich latach na terenie gminy nie wydarzyła się żadna poważna awaria, niemniej jednak istotnym elementem są kontrole ładunków niebezpiecznych realizowane na drogach przez policję, działania te będą w kolejnych latach kontynuowane. Istotne jest także prawidłowe oznakowanie pojazdów przewożących niebezpieczne ładunki, co także w razie potrzeby kontroluje policja.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020, poz. 1219 z późn. zm.) organy administracji, podmioty prowadzące zakłady oraz podmioty transportujące substancje niebezpieczne są obowiązane do ochrony środowiska przed awariami. Jednocześnie w razie wystąpienia awarii Wojewoda, poprzez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej i Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, podejmuje działania i stosuje środki niezbędne do usunięcia awarii oraz jej skutków.

Niebagatelny zadaniem jest kontynuacja i doskonalenie działań edukacyjnych społeczeństwa w celu wyrobienia w ludności nawyków prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii. Działania te realizowane są poprzez akcje edukacyjne, szkoleniowe, a dla dzieci poprzez zabawę. Gmina Oświęcim takie zadania realizuje poprzez zamieszczanie na stronach internetowych poradników jak mieszkańcy powinni zachować się w sytuacji zagrożenia czy katastrofy a także artykułach w lokalnej prasie, szkoleniach dla pracowników czy turniejów wiedzy pożarnej dla mieszkańców. Finansowanie tego rodzaju zadań pochodzi głównie ze środków własnych Gminy Oświęcim oraz z dofinansowań zewnętrznych.

Harmonogram zadań do realizacji w tym zakresie zawarto w tabelach 53, 54, 55.

5. Zagadnienia horyzontalne

Celem niniejszego rozdziału jest przedstawienie czterech zagadnień horyzontalnych, stanowiących fundament wszystkich działań zapisanych w niniejszym „Programie ochrony środowiska dla Gminy Oświęcim na lata 2021-2025”.

Każdy obszar interwencji i każdy kierunek działań powinien być spójny z czterema zagadnieniami horyzontalnymi jakim są:

- adaptacja do zmian klimatu
- nadzwyczajne zagrożenia
- edukacja ekologiczna
- monitoring środowiska.

Wszystkie obszary interwencji na których opiera się niniejszy „Program...” zawierają aspekty każdego z czterech działań horyzontalnych. Istotnym jest także, iż w każdej dziedzinie środowiskowej prowadzona jest edukacja ekologiczna, a nadzwyczajne zagrożenia czy awarie mogą wpływać na wszystkie obszary środowiska od przyrody po powietrze, wody i gleby. A w celu kontroli stanu i podjęcia ewentualnych szybkich kroków niezbędny jest monitoring środowiska i stała kontrola jego stanu.

5.1. Adaptacja do zmian klimatu

W 2013 roku Ministerstwo Środowiska opracowało „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”. Dokument ten został opracowany przez Ministerstwo Środowiska na podstawie analiz wykonanych przez Instytut Ochrony Środowiska - Państwowy Instytut Badawczy w ramach projektu pn. "Opracowanie i wdrożenie Strategicznego Planu Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu - KLIMADA".

Oddziaływania związane z prognozowanymi zmianami klimatu będą z różnym natężeniem wzmacniane wskutek działalności człowieka, zarówno poprzez podejmowanie aktywności gospodarczej (wydobycie kopalni, kierunkowa gospodarka leśna i hodowla zwierząt oraz rolnictwo), jak i jej zaniechania (porzucanie łąk i muraw, zanik tradycyjnych form wykorzystania terenu). Oddziaływania te są wielokierunkowe i mogą znacznie wzmocnić niekorzystne oddziaływanie prognozowanych zmian warunków klimatycznych w powiązaniu z nieprawidłowym zagospodarowaniem terenu.

Biorąc pod uwagę horyzontalny i interdyscyplinarny charakter gospodarki przestrzennej wdrażanie działań adaptacyjnych w tym sektorze przyczynia się do ograniczenia skutków zmian klimatu nie tylko w zagospodarowaniu przestrzennym, ale także w większości obszarów życia gospodarczego i społecznego.

Z racji zwiększonej częstotliwości występowania suszy letnich i wiosennych oraz nawałnych deszczów w tym gradu należy liczyć się ze wzrastającą liczbą sytuacji ekstremalnych, czyli powodzi, suszy, osuwisk ziemi oraz erozji wodnej w korytach cieków. Proces ocieplania i zwiększanie ryzyka suszy sprzyja także rozwojowi chorób i szkodników.

Problem zmian w reżimie hydrologicznym dotyczy również siedlisk wód słodkich, płynących lub stojących. Grupa ta jest narażona na zmiany wskutek wzrostu opadów nawałnych, okresów suchych, procesów eutrofizacji i zaburzeń przepływu wód w zbiornikach.²⁸

Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym i warunkami klimatycznymi zachodzi ścisły związek wzajemnego oddziaływania. W kontekście zmian klimatu istnieje konieczność zmian treści planowania przestrzennego tak, żeby odpowiadały na problemy, które dotychczas nie były, bądź nie musiały być przedmiotem rozstrzygnięć planistycznych, albo miały marginalne znaczenie w toku procesu planistycznego. Biorąc pod uwagę horyzontalny i interdyscyplinarny charakter gospodarki przestrzennej wdrażanie działań adaptacyjnych w tym sektorze przyczynia się do ograniczenia skutków zmian klimatu nie tylko w zagospodarowaniu przestrzennym, ale także w większości obszarów życia gospodarczego i społecznego. To powoduje, że planowanie przestrzenne, będące najważniejszym instrumentarium gospodarki przestrzennej, urasta do jednego z najistotniejszych kreatorów przestrzennej organizacji systemów społeczno-gospodarczych i ekologicznych, decydujących o adaptacji polskiej przestrzeni do spodziewanych zmian klimatu, a tym samym uwarunkowań środowiskowych i łagodzenia skutków społeczno-ekonomicznych tych zmian.

Zmiany klimatu i potencjalne skutki tych zmian zostały wzięte pod uwagę w niniejszym dokumencie poprzez realizację celów i kierunków działań jakie zostały zapisane w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”.

²⁸ Scenariusze Zmian Klimatu do 2030 roku i wpływ na sektory i obszary wrażliwe, *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020*

W ramach poszczególnych kierunków interwencji wszystkie te cele zostały wzięte pod uwagę i w ramach nich zostały zaplanowane zadania dotyczące energetyki, edukacji mieszkańców, zarządzania szlakami komunikacyjnymi w celu minimalizacji zagrożeń powodowanych przewozem substancji niebezpiecznych.

Wśród kluczowych działań o charakterze horyzontalnym, które według zapisów „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” powinny być realizowane należy wymienić rozwój alternatywnych możliwości produkcji energii na poziomie lokalnym, zarządzanie ryzykiem powodziowym, oraz wdrażanie lokalnych systemów monitoringu i ostrzegania przed nadzwyczajnymi zjawiskami klimatycznymi.

Istotnym elementem jest ciągła edukacja ekologiczna nie tylko dzieci, ale także rolników i właścicieli lasów, właściwe planowanie przestrzenne na poziomie regionalnym i lokalnym z uwzględnieniem zmian klimatu i adaptacji oraz uwzględnianie trendów klimatycznych w procesie projektowania i budowy infrastruktury transportowej.

5.2. Nadzwyczajne zagrożenia

Zarówno jako nadzwyczajne zagrożenie dla środowiska, jak i poważną awarię należy traktować zdarzenia, takie jak: pęknięcie i rozszczelnienie instalacji rurociągów, wybuch, awaria zbiornika, katastrofa autocysterny lub cysterny kolejowej przewożącej substancję niebezpieczną, awaria obiektów hydrotechnicznych, itp.

Na zagrożenia pożarowe wpływa także sąsiedztwo lokalizacji budynków i występowanie w nich palnych elementów konstrukcyjnych oraz magazynowane środki i materiały łatwopalne.

Powstałe zagrożenia usuwane są przez odpowiednie jednostki straży pożarnej. Na terenach rolniczych przyczyną zanieczyszczeń wód może być niewłaściwe magazynowanie i stosowanie nawozów i środków ochrony roślin. Zagrożenie dla środowiska w tym przypadku zależy od rozpuszczalności środków w wodzie i stopnia ich toksyczności.

Nadzwyczajne zagrożenia, do których może dojść na terenie miasta w trakcie normalnego funkcjonowania sprecyzowano w rozdziale 4.2.4 dotyczącym Zagrożeń poważnymi awariami. W rozdziale tym sprecyzowano rodzaje zagrożeń do jakich może dojść na obszarze miasta, wyspecyfikowano jednostki, które zajmują się identyfikacją zdarzeń, ratowaniem zdrowia, życia i mienia oraz usuwaniem skutków awarii oraz kompetencje organów do realizacji zadań w tym zakresie.

5.3. Działania edukacyjne

W zakresie edukacji ekologicznej najważniejszym celem, który należy osiągnąć jest wykształcenie świadomości ekologicznej i przekonanie młodej i dojrzałej części społeczeństwa o konieczności myślenia i działania według zasad ekorozwoju. Jest to cel dalekosiężny, wykraczający poza horyzont 2027 roku, do którego można się zbliżyć poprzez stopniowe podnoszenie świadomości ekologicznej.

Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku (tj. Dz. U. z 2020, poz. 1219 z późn. zm.) narzuca obowiązek uwzględniania problematyki ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju w programach nauczania wszystkich typów szkół, a także kursów prowadzących do uzyskania kwalifikacji zawodowych.

W środkach masowego przekazu w publikacjach i audycjach również istnieje obowiązek popularyzacji ochrony środowiska i kształtowania pozytywnego stosunku do przyrody.

Organy administracji, instytucje koordynujące działania związane z ochroną środowiska oraz te, które kierują i zarządzają działalnością naukową i naukowo-badawczą w zakresie ekologizacji są zobowiązane uwzględniać w swoich planach i działaniach bieżących i długoterminowych zagadnienia dotyczące ekologii i ochrony przyrody.

Na wszystkich etapach edukacji od przedszkolnej poprzez podstawową, średnią i wyższą placówki nauczania obejmujące swym działaniem jakąkolwiek edukację dzieci i młodzieży zawierają w swoich programach dziedziny nauki lub dyscypliny naukowe wiążące się z ochroną środowiska.

Postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna ma na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

W zakresie działalności edukacyjnej w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na terenie gminy Oświęcim stale i na bieżąco organizuje się różnorakie:

- akcje,
- spotkania,
- konkursy,

- warsztaty,
- imprezy plenerowe,
- zloty turystyczne.

Na bieżąco na stronie internetowej zamieszczane są ogłoszenia o zagrożeniach ekologicznych w tym spalaniu odpadów, czadzie oraz niskiej emisji, a także o organizowanych kampaniach edukacyjnych pokazujących korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji.

Najwięcej akcji edukacyjnych na terenie gminy Oświęcim w ostatnich latach dotyczy gospodarki odpadami, ochrony powietrza, a także ochrony przyrody.

Na terenie gminy od 2015 roku realizowany jest projekt dotyczący wdrażania „Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” LIFE 14 IPE PL 021 / LIFE-IP MALOPOLSKA mający na celu działania edukacyjne w zakresie ochrony powietrza. Działania polegają między innymi na:

- prowadzeniu zajęć w szkołach i przedszkolach, w 2018 roku w działaniach tych uczestniczyło 728 osób, w 2019 roku 675 osób),
- obecności ekodoradcy na wydarzeniach (przede wszystkim stoisko informacyjne na zebraniach wiejskich, Dniach Gminy, Gminnym Rajdzie Rowerowym, Pikniku Rodzinnym, spotkaniu noworocznym, spotkania konsultacyjne dla mieszkańców) w gminie (w sumie w 2018 roku 38 wydarzeń, w 2019 roku 37 wydarzeń),
- dystrybucji materiałów informacyjnych – ulotek, plakatów (łącznie rozdystrybuowano w 2018 roku 3878 sztuk, a w 2019 roku 11546 sztuk materiałów informacyjnych);
- publikowaniu artykułów o tematyce ekologicznej na stronie internetowej gminy i w gazecie gminnej (w 2018 roku 37 artykułów, w 2019 roku 32 artykuły),
- organizacji konkursu plastycznego pn. „Odejdź zimo, odejdź smogu!” (27 uczestników),
- badaniu budynków prywatnych za pomocą kamery termowizyjnej (24 budynki),
- pomiarach jakości powietrza za pomocą profesjonalnego pyłomierza (współpraca z Krakowskim Alarmem Smogowym),
- zakupie w 2018 roku 10 sensorów jakości powietrza, a w 2019 roku 13 sensorów dla sołectw w Gminie Oświęcim (za łączną kwotę w 2018 roku 10 471 zł oraz pokrycie kosztów abonamentu za ich użytkowanie za łączną kwotę 7 835,10 zł, a w 2019 roku za łączną kwotę 14 124,10 zł oraz pokryto koszty abonamentu za ich użytkowanie za łączną kwotę 7 835,10 zł) Dane z sensorów dostępne są dla mieszkańców online poprzez stronę internetową oraz poprzez aplikację na smartfony.
- przekazanie 87 zestawów oszczędności energii dla mieszkańców,
- realizacji tablic informacyjnych o jakości powietrza i aktualizacja informacji na ten temat.

Działania informacyjno-edukacyjne realizowane są w ramach programu „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze” LIFE 14 IPE PL 021 / LIFE-IP MALOPOLSKA, którego gmina Oświęcim jest współbeneficjentem.

Kluczowym zadaniem jest realizacja przez organy publiczne dyrektyw dotyczących poprawy ochrony powietrza poprzez określone działania samorządu oraz bezpośrednie doradztwo dla mieszkańców. prowadzeniu zajęć w szkołach i przedszkolach. Podejmowanie działań krótkoterminowych w przypadku ogłoszenia zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza. Informacja o stanie powietrza w danym dniu oraz o ogłoszonym zagrożeniu zanieczyszczeniem powietrza publikowana była na stronie internetowej gminy oraz na tablicach informacyjnych w siedzibie Urzędu Gminy, ponadto przekazywana sms-owo do szkół i przedszkoli. Placówki oświatowe na bieżąco zamieszczają informacje o stanie powietrza, na podstawie danych sms, ze strony internetowej lub pomiarów sensorów jakości powietrza.

Edukacja ekologiczna mieszkańców jest realizowana również w ramach projektu pn. „Wymiana niskosprawnych źródeł grzewczych w gospodarstwach domowych zlokalizowanych na terenie gminy Oświęcim – paliwa stałe”, opisanego wyżej. Są to działania informacyjne i edukacyjne, zwiększające świadomość w zakresie ochrony powietrza. W roku 2019 w ramach powyższego projektu zakupiono 3 sensory jakości powietrza dla sołectw w Gminie Oświęcim za łączną kwotę 3 653,10 zł.

Gmina informowała mieszkańców o uchwale antysmogowej za pomocą swojej strony internetowej, facebooka oraz gazety gminnej „Oświęcimska Gmina”.

Pod adresem <https://gminaoswiecim.pl/pl/2088/0/ochrona-srodowiska.html> (zakładka „ochrona środowiska” na stronie Urzędu Gminy Oświęcim) zamieszczono odnośnik prowadzący do strony <https://powietrze.malopolska.pl/antysmogowa/>.

W ramach działań edukacyjnych w ostatnich latach na terenie zorganizowano lub Gmina i placówki oświatowe brały udział w:

- konkursie plastycznym „Kochasz dzieci, nie pal śmieci” dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych,
- konkursie „Wiem czym oddycham” Fundacji Aviva. Gmina Oświęcim w ramach konkursu pozyskała nieodpłatnie czujnik jakości powietrza firmy Airly, umieszczony na budynku Domu Ludowego w Grojcu,
- konkursie plastycznym dla uczniów szkół podstawowych „Odejdź zimo, odejdź smogu!”, mającym na celu propagowanie wiedzy na temat zanieczyszczenia powietrza i niesionych przez to zagrożeń
- „Ekopikniku” – wydarzeniu promującym nowoczesne urządzenia grzewcze,
- konkursie na wykorzystanie odpadów wtórnych do stworzenia robotów.
- akcji „Sprzątanie świata”,
- konkursie ogłoszonym przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Oświęcimiu pod hasłem „Kranówka dla zdrowka”,
- wykonano plakaty informujące o stanie i jakości powietrza w miejscowości Poręba Wielka oraz plakaty pod hasłem „Nie pal śmieci, bo trujesz dzieci”.
- promocji projektu „Pij wodę z kranu” oraz w konkursie plastycznym promującym picie wody z kranu,
- akcji pod hasłem „Dzisiaj pieszo lub rowerem do szkoły”, placówki oświatowe włączyły się w akcję „22 września Europejski Dzień bez samochodu”,
- ramach obchodów „Dnia Ziemi” organizowana była zbiórka surowców wtórnych, odbywały się konkursy wiedzy, plastyczne, fotograficzne,
- Światową Akcję Sprzątania – uczniowie dwa razy w roku dbali o brzegi rzeki Soły,
- Gminny Konkurs Ekologiczny pt.: „Przedszkolak przyjacielem zielonej planety” pod patronatem honorowym Wójta Gminy Oświęcim, skierowany do przedszkolaków ze wszystkich przedszkoli Gminy Oświęcim,
- akcję „Wspólnie o środowisko dbamy - wyznaczone miejsca sprzątamy,
- przygotowano przedstawienie ekologiczne pt.: „Porządki na leśnej polanie”,
- placówki oświatowe brały udział w programie przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas”, organizowanym przez Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Oświęcimiu,
- zajęcia pod hasłem „Akademia Przyjaciół Pszczół”,
- zbiórka zakrętek - akcja „Pomaganie przez odkręcanie”,
- zorganizowano pogadankę nt. „Czad i ogień-obudź czujność” z Przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej.

Gmina Oświęcim powinna w kolejnych latach kontynuować istniejącą, a także pielęgnować i rozwijać współpracę z placówkami oświatowymi, organizacjami społecznymi i instytucjami, przy organizowaniu prelekcji, wystaw, spotkań, wycieczek o tematyce ekologicznej i przyrodniczej, organizować akcje oraz pomagać przy realizacji programów szkolnych promujących idee ograniczania niskiej emisji w tym spalania dobrej jakości paliw stałych oraz wykorzystania ekologicznych źródeł ciepła w tym także OZE oraz zbierania surowców wtórnych w celu ich właściwego zagospodarowania.

Właściwie ukierunkowana edukacja ekologiczna mieszkańców nie tylko przyczyni się do oszczędzania wody, niespalania odpadów w domowych kotłach, segregowania odpadów, ale także dbałości oraz szacunku o całość otaczającej przyrody i środowiska.

Czynnikami, które decydują o sukcesie realizowanej akcji edukacji ekologicznej jest rzetelna informacja oraz umiejętność komunikowania się ze społeczeństwem.

W zakresie wszystkich aspektów ochrony środowiska potrzebne są działania edukacyjne zarówno dla dzieci, młodzieży jak i dla dorosłej części społeczeństwa. Z tego powodu zadania dotyczące edukacji ekologicznej umieszczono w harmonogramach we wszystkich rozdziałach dotyczących poszczególnych obszarów interwencji.

W każdej dziedzinie środowiskowej wspomniano o potrzebie prowadzenia stale i na bieżąco i w całej perspektywie realizacji Programu w okresie 2021-2025.

5.4. Monitoring środowiska

Monitoring środowiska prowadzony jest corocznie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska mając na względzie jakość życia obecnego i przyszłych pokoleń, realizując politykę państwa, dba o zapewnienie dobrego stanu środowiska i racjonalne korzystanie z jego zasobów. Zadania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska polegają między innymi na działalności inspekcyjnej oraz monitoringu środowiska.

Działalność inspekcyjna polega na prowadzeniu kontroli instalacji i przedsiębiorstw oddziałujących na środowisko w celu sprawdzenia czy są przestrzegane przepisy prawa czy stwierdzone są naruszenia. W sytuacji stwierdzenia nieprzestrzegania obowiązujących przepisów wydawane są zarządzenia pokontrolne, a w razie ich niezrealizowania wystawiane są mandaty karne.

Monitoring środowiska prowadzony jest w zakresie powietrza, wód powierzchniowych, wód podziemnych, ochrony przyrody i bioróżnorodności, gospodarki odpadami, hałasu, pól elektromagnetycznych, potencjalnego wystąpienia poważnej awarii oraz gleby i ziemi (na poziomie krajowym). Informacje powstające w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska służą do wspomagania działań na rzecz ochrony środowiska, a także do informowania organów administracji o stanie środowiska, potencjalnych lub istniejących zagrożeniach, oraz obszarach występowania przekroczeń dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w środowisku. W dalszym etapie dane te i informacje wykorzystywane są przez organy administracji do postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, pozwoleń na wprowadzania gazów i pyłów do środowiska oraz planów zagospodarowania przestrzennego, a także planów i programów jako całości lub jego poszczególnych elementów.²⁹

W związku z tym zagadnienia te są wzięte pod uwagę i ich założenia będą realizowane na obszarze gminy Oświęcim w ramach niniejszego „Programu...”.

²⁹ opracowanie na podstawie dokumentu „Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020 (z perspektywą do 2025 roku)”, Warszawa, listopad 2015

6. Cele Programu Ochrony Środowiska i ich finansowanie

Tabela 28 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona powietrza i klimatu	Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze gminy związana z realizacją kierunków działań naprawczych	Liczba aktualizacji PGN źródło danych: Gmina Oświęcim	0	1	Skuteczne wdrażanie planów i programów służących ochronie powietrza w skali lokalnej i wojewódzkiej poprzez osiągnięcie zakładanych efektów ekologicznych	Aktualizacja "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Oświęcim"	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba nowych kotłów węglowych spełniających wymagania ekoprojektu zgodnie z Dyrektywą 2009/125/EC źródło danych: Gmina Oświęcim	0	300		Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie gminy – dotacje udzielane osobom fizycznym na realizację zadań związanych z ochroną powietrza w ramach "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Oświęcim"	Zadanie własne: Gmina Oświęcim Zadanie monitorowane: mieszkańcy gminy Oświęcim	
			Liczba nowych kotłów gazowych źródło danych: Gmina Oświęcim	97					
			Liczba nowych kotłów na biomasę spełniających wymagania ekoprojektu zgodnie z Dyrektywą 2009/125/EC źródło danych: Gmina Oświęcim	1					
			Liczba nowych instalacji pomp ciepła źródło danych: Gmina Oświęcim	2					
			Liczba nowych systemów elektrycznego ogrzewania źródło danych: Gmina Oświęcim	2					

			Liczba wymienionych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych źródło danych: WFOŚiGW	45	wg potrzeb mieszkańców		Ograniczenie niskiej emisji w gminie Oświęcim poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych	Zadanie monitorowane: mieszkańcy gminy Oświęcim	
			Liczba wydarzeń edukacyjnych źródło danych: Gmina Oświęcim	38	40		Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego - Małopolska w zdrowej atmosferze	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	
			Sprawozdanie z realizacji POP źródło danych: Gmina Oświęcim	1/rok	1/rok		Współpraca z gminą Kocmyrzów - Luborzycza - Liderem projektu pn. "Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin Województwa Małopolskiego."	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	
			Liczba instalacji fotowoltaicznych na terenie gminy źródło danych: Gmina Oświęcim	327	366		Promocja i obsługa projektu pn. "Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin Województwa Małopolskiego."	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	
			Liczba spotkań edukacyjnych źródło danych: Gmina Oświęcim	-	wg potrzeb		Termomodernizacja budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego w budownictwie mieszkaniowym	Zadanie monitorowane: mieszkańcy gminy Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba termomodernizacji budynków mieszkalnych źródło danych: Gmina Oświęcim	18	wg potrzeb		Budowa/przebudowa sieci gazowej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Zadanie monitorowane: PSG Sp. z o.o. O/Kraków	brak środków finansowych
			Długość nowej sieci gazowej (km) źródło danych: PSG Sp. z o.o. O/Kraków	4309	w zależności od potrzeb inwestycyjnych		Budowa/przebudowa sieci ciepłowniczej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Zadanie monitorowane: Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j. PEC Sp. z o.o. Oświęcim	brak środków finansowych
			Długość sieci ciepłowniczej (km) źródło danych: Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j. PEC Sp. z o.o. Oświęcim	7,76	w zależności od potrzeb inwestycyjnych		Budowa/modernizacja sieci elektroenergetycznej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Zadanie monitorowane: Tauron Dystrybucja S.A.	brak środków finansowych
			Liczba inwestycji źródło danych: Tauron Dystrybucja S.A.	-	68				

			Długość zmodernizowanych tras kolejowych (km) źródło danych: PKP PLK S.A.	15,7	17,1		Budowa/modernizacja tras kolejowych - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Zadanie monitorowane: PKP PLK S.A.	brak środków finansowych
			Liczba zmodernizowanych instalacji c.o. w budynkach komunalnych gminy źródło danych: Gmina Oświęcim	1	w zależności od potrzeb inwestycyjnych		Zmiana sposobu ogrzewania w budynkach komunalnych na terenie gminy	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba przeprowadzonych kontroli źródło danych: Gmina Oświęcim	157	150-200/rok		Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania odpadów	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba kontroli zakładów w ciągu roku źródło danych: WIOŚ	6	w zależności od potrzeb i zgłoszeń mieszkańców		Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	Zadanie monitorowane: WIOŚ	brak środków finansowych
			Długość odcinków dróg budowanych, przebudowywanych i modernizowanych (km) źródło danych: Gmina Oświęcim, Starosta Oświęcimski, ZDW w Krakowie, GDDKiA	3,11	wg potrzeb inwestycyjnych	Wdrożenie mechanizmów ograniczających negatywny wpływ transportu, na jakość powietrza poprzez efektywną politykę transportową do poziomu niepowodującego negatywnego oddziaływania na jakość powietrza	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	Zadanie własne: Gmina Oświęcim Zadanie monitorowane: Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu, ZDW w Krakowie, GDDKiA	brak środków finansowych
			Liczba nowego taboru niskoemisyjnego/elektrycznego Źródło danych: ZTM, MZK	0	13		Organizacja lokalnego transportu zbiorowego	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	brak środków finansowych
			Liczba inwestycji Źródło danych: Gmina Oświęcim	1	wg potrzeb inwestycyjnych		Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych na terenie gminy Oświęcim	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	brak środków finansowych

Tabela 29 Harmonogram zadań własnych w zakresie klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025		
A	B	C	D	F	G	H	I	J	L	Ł
1.	Ochrona powietrza i klimatu	Aktualizacja "Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Oświęcim "	Gmina Oświęcim					30	środki Gminy Oświęcim, możliwe dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie gminy – dotacje udzielane osobom fizycznym na realizację zadań związanych z ochroną powietrza w ramach "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Oświęcim"	Gmina Oświęcim	200	200	200			środki Gminy Oświęcim, POIiŚ/RPO 2014-2020	
		Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego - Małopolska w zdrowej atmosferze	Gmina Oświęcim	63,7					środki Gminy Oświęcim, POIiŚ/RPO 2014-2020	
		Współpraca z gminą Kocmyrzów - Luborzycza - Liderem projektu pn. "Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin Województwa Małopolskiego."	Gmina Oświęcim	2	2	2			środki Gminy Oświęcim, POIiŚ/RPO 2014-2020	
		Promocja i obsługa projektu pn. "Partnerski projekt budowy instalacji odnawialnych źródeł energii dla gmin Województwa Małopolskiego."	Gmina Oświęcim	3,81	3,81	3,81			środki Gminy Oświęcim, POIiŚ/RPO 2014-2020, WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Zmiana sposobu ogrzewania w budynkach komunalnych na terenie gminy	Gmina Oświęcim	w zależności od potrzeb					środki Gminy Oświęcim, POIiŚ/RPO 2014-2020, WFOŚiGW/NFOŚiGW	
		Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	Gmina Oświęcim	w zależności od potrzeb					środki Gminy Oświęcim	
		Organizacja lokalnego transportu zbiorowego	Gmina Oświęcim	27 500					środki Gminy Oświęcim, POIiŚ/RPO 2014-2020, NFOŚiGW/WFOŚiGW	
		Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych na terenie gminy Oświęcim	Gmina Oświęcim	w zależności od potrzeb					środki Gminy Oświęcim, POIiŚ/RPO 2014-2020, NFOŚiGW/WFOŚiGW	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim a także szacunków własnych

Tabela 30 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie klimatu i jakości powietrza

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Ochrona powietrza i klimatu	Realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na terenie gminy – dotacje udzielane osobom fizycznym na realizację zadań związanych z ochroną powietrza w ramach "Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Oświęcim"	mieszkańcy	w zależności od potrzeb mieszkańców	środki własne mieszkańców, POIŚ/RPO 2014-2020, NFOŚiGW/WFOŚiGW	
		Ograniczenie niskiej emisji w gminie Oświęcim poprzez modernizację indywidualnych kotłowni	mieszkańcy	w zależności od potrzeb mieszkańców	środki własne mieszkańców, POIŚ/RPO 2014-2020, NFOŚiGW/WFOŚiGW	
		Termomodernizacja budynków oraz wspieranie budownictwa energooszczędnego w budownictwie mieszkaniowym	mieszkańcy	w zależności od potrzeb mieszkańców	środki własne mieszkańców, POIŚ/RPO 2014-2020, NFOŚiGW/WFOŚiGW	
		Budowa/przebudowa sieci gazowej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	PSG Sp. z o.o. O/Kraków	w zależności od potrzeb inwestycyjnych	środki własne PSG Sp. z o.o.	
		Budowa/przebudowa sieci ciepłowniczej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j. PEC Sp. z o.o. Oświęcim	5 000	środki własne Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j. PEC Sp. z o.o. Oświęcim	brak środków finansowych
		Budowa/modernizacja sieci elektroenergetycznej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Tauron Dystrybucja S.A.	w zależności od potrzeb inwestycyjnych	środki własne Tauron Dystrybucja S.A.	
		Budowa/modernizacja tras kolejowych - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	PKP PLK S.A.	w zależności od potrzeb inwestycyjnych	środki własne PKP PLK S.A.	
		Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	WIOŚ	w zależności od potrzeb i zgłoszeń mieszkańców	środki własne WIOŚ	działanie jest realizowane co roku i będzie kontynuowane
		Budowa, modernizacja i przebudowa dróg publicznych	Powiat Oświęcimski, ZDW, GDDKiA	wg potrzeb	środki własne Powiatu Oświęcimskiego, ZDW, GDDKiA, POIŚ/RPO 2014-2020	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. POWIETRZA:

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony środowiska
WIOS – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
PWIS – Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

Tabela 31 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona przed hałasem	Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska	Liczba badanych przedsiębiorstw w zakresie przestrzegania norm hałasu Ilość przedsiębiorstw w których wykazano naruszenia źródło danych: WIOŚ	0	3	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	Zadanie monitorowane: WIOŚ	zmiana w przepisach prawnych dotyczących kompetencji
			Ilość wydanych decyzji administracyjnych źródło danych: Powiat Oświęcimski	0	wg potrzeb		Ograniczenie hałasu drogowego na drogach gminnych powiatowych, wojewódzkich i krajowych w tym: 1. Budowa obwodnicy miasta Oświęcim, 2. Budowa chodnika w miejscowości Włosienica, 3. Budowa ciągu pieszo jezdni w Zaborzu.	Zadanie własne Gmina Oświęcim, Powiat Oświęcimski, ZDW, GDDKiA, dofinansowanie UE	zakres prac na drogach gminnych i powiatowych ustalany jest w zależności od możliwości finansowych i pilności potrzeb sprzeciwu mieszkańców, wysokie koszty inwestycji
			Ilość akcji edukacyjnych w szkołach i przedszkolach źródło danych: Gmina Oświęcim	1	2*		Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszanie hal oraz hałasujących maszyn i urządzeń)	Zadanie monitorowane: przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terenie gminy	brak środków finansowych
			Ilość punktów monitoringowych na terenie gminy źródło danych: WIOŚ	0	1		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Zadanie własne: Gmina Oświęcim Zadanie monitorowane: WIOŚ, Sanepid	* tematyka hałasu poruszana jest w trakcie innych działań edukacyjnych
			Rozwój sieci monitoringu poziomu emisji hałasu do środowiska oraz narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas				Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	Zadanie monitorowane: WIOŚ	brak środków finansowych na realizację zadania

Tabela 32 Harmonogram zadań własnych w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Ochrona przed hałasem	Ograniczenie hałasu drogowego	Gmina Oświęcim	według potrzeb					środki własne Gminy Oświęcim, dofinansowanie UE	zakres zadań ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości dofinansowania
		Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji hałasu	Gmina Oświęcim	30					środki własne Gminy Oświęcim, środki zewnętrzne WFOŚiGW	edukacja realizowana jest nie tylko w zakresie hałasu

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

Tabela 33 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2020 – 2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona przed hałasem	Ograniczenie hałasu przemysłowego na skutek zwiększenia działalności kontrolnej i inspekcyjnej oraz wdrażania zaleceń pokontrolnych	WIOŚ	koszty administracyjne	środki własne WIOŚ	w razie potrzeby
		Ograniczenie hałasu drogowego na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w tym: 1. Budowa obwodnicy miasta Oświęcim, 2. Budowa chodnika w miejscowości Włosienica, 3. Budowa ciągu pieszo jezdni w Zaborzu.	Zarządzający drogami	według zadań własnych oraz według kosztorysu dodatkowych działań 1. 468 000 2. 445 3. 1023	środki własne Powiatu Oświęcimskiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich, GDDKiA, dofinansowanie UE	zakres zadań na drogach powiatowych ustalany jest w ramach potrzeb i możliwości dofinansowania
		Bieżący monitoring poziomów hałasu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	WIOŚ	w zależności od ilości punktów monitoringowych i ilości pomiarów	środki własne WIOŚ	ilość kontroli zależy od potrzeb i środków finansowych
		Redukcja hałasu przemysłowego (w tym m.in. wyciszenie hal oraz hałasujących maszyn i urządzeń)	przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terenie gminy Oświęcim	koszty w zależności od ilości przedsiębiorstw realizujących zadania	środki własne przedsiębiorstw, fundusze unijne (w tym RPO, POIiŚ)	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim a także szacunków własnych

Tabela 34 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019	Wartość docelowa 2025				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach	Liczba punktów z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego źródło danych: WIOŚ	0	0	Monitoring poziomów pól elektromagnetycznych	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego poprzez zapisy w miejscowych PZP	Zadanie monitorowane: WIOŚ zadanie własne: Gminy Oświęcim	wzrost liczby źródeł promieniowania zmiana w przepisach dotyczących praw właścicielskich, ryzyko sprzeciwu mieszkańców

Tabela 35 Harmonogram zadań własnych w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych m.in. poprzez preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania elektromagnetycznego poprzez zapisy w miejscowych PZP	Gmina Oświęcim	koszt aktualizacji miejscowego PZP (jeden plan 30-50)					środki własne Gminy Oświęcim	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

Tabela 36 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie pól elektromagnetycznych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2021-2025 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	Kontynuacja monitoringu pól elektromagnetycznych oraz rejestru terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów w środowisku	WIOŚ	koszty administracyjne	środki własne WIOŚ	działanie aktualnie jest realizowane w cyklach 3 letnich

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

Tabela 37 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gospodarowanie wodami	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu	Ocena JCWP źródło danych: WIOŚ	wody powierzchniowe stan zły	wody powierzchniowe stan dobry	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzecza Wisły	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu, w tym wzmocnienie monitoringu wód	Zadanie monitorowane: WIOŚ, PIG	brak
			Ilość przeprowadzonych działań edukacyjnych w Gminie źródło danych: Gmina Oświęcim	4 rocznie	4 rocznie		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne: Gmina Oświęcim Zadanie monitorowane: PGWWP	brak zainteresowania mieszkańców Gminy
			Koszty poniesione na konserwację i bieżące utrzymanie koryt cieków źródło danych: PGWWP	stałe prace utrzymaniowe i konserwacyjne na ciekach naturalnych, budowlach przeciwpowodziowych oraz urządzeniach wodnych	dalsza konserwacja i utrzymanie cieków naturalnych, budowli przeciwpowodziowych oraz urządzeń wodnych		Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń wodnych	Zadanie własne: Gmina Oświęcim tylko jako współpraca z administratorami cieków i urządzeń wodnych Zadanie monitorowane: PGWWP, Gminna Spółka Wodna w Oświęcimiu	niewystarczające środki finansowe

Tabela 38 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024	do 2025		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Gospodarowanie wodami	Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń wodnych	Gmina Oświęcim tylko jako współpraca z administratorami cieków wodnych	realizacja wg potrzeb					środki własne PGWWP	zadanie realizowane jako kontynuacja
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gmina Oświęcim	realizacja wg potrzeb					środki własne Gminy Oświęcim oraz zewnętrzne źródła finansowania (np. WFOŚiGW)	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim a także szacunków własnych

Tabela 39 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania wodami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarowanie wodami	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska oraz udostępnianie wyników tego monitoringu w tym wzmocnienie monitoringu wód	WIOŚ, PiG	w zależności od ilości punktów monitoringowych	środki własne WIOŚ	realizacja jako kontynuacja
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	PGWWP	w zależności od potrzeb i możliwości finansowych	środki własne PGWWP	zadanie ciągłe
		Utrzymanie i bieżące remonty cieków i urządzeń wodnych	PGWWP, Gminna Spółka Wodna w Oświęcimiu	w zależności od potrzeb i możliwości finansowych	środki własne PGWWP, Gminnej Spółki Wodnej w Oświęcimiu	realizacja jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. GOSPODAROWANIA WODAMI:

PGW WP - Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony środowiska

WIOS – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

PWIS – Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

RPO – Regionalny Program Operacyjny

Tabela 40 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód	Długość kanalizacji sanitarnej źródło danych: Gmina Oświęcim	15,58 km	16 km	Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Oświęcim, w tym ul. Wierzbowa ul. Torowa, ul. Szkolna (część), ul. Nowa, ul. Dworska (część) ul. Brzozowa (część), ul. Górnicza - PROW – etap II Budowa kanalizacji sanitarnej w Brzezince- dalsza część (2021-2025)	Zadanie własne: Gmina Oświęcim (Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu)	brak środków finansowych
			Skanalizowanie Gminy źródło danych: Gmina Oświęcim	17,8%	18,5%				
			Zwodociągowanie Gminy źródło danych: Gmina Oświęcim	99%	100%				
			Długość sieci wodociągowej źródło danych: Gmina Oświęcim	184,29 km	185,29 km	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	brak zainteresowania mieszkańców Gminy	
			Ilość zrealizowanych akcji edukacyjnych /rocznie/ źródło danych: Gmina Oświęcim	4	4				
			Liczba zewidencjonowanych przydomowych oczyszczalni źródło danych: Gmina Oświęcim	490	500	Osiągnięcie i utrzymanie co najmniej dobrego stanu jednolitych części	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	brak kadr i przeszkolonych pracowników

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OŚWIĘCIM NA LATA 2021-2025

			Liczba zewidencjonowanych zbiorników bezodpływowych źródło danych: Gmina Oświęcim	2404	2414	wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z obowiązującymi Planami gospodarowania wodami dla dorzecza Wisły			
			Liczba kontroli podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub ziemi źródło danych: WIOŚ	1/rok	2/rok		Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Zadanie monitorowane: WIOŚ	brak środków finansowych

Tabela 41 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu	
				rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024	do 2025			
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Oświęcim w tym: 1. ul. Wierzbowa 2. ul. Torowa, ul. Szkolna (część), ul. Nowa, ul. Dworska (część), ul. Brzozowa (część), ul. Górnicza - PROW – etap II 3. Budowa kanalizacji sanitarnej w Brzezince- dalsza część (2021-2025)	Gmina Oświęcim	realizacja wg potrzeb i możliwości uzyskania wsparcia z zewnętrznych źródeł finansowania w tym : 1. 326,460 2. 1.300,607 3. 2.000,00					środki własne Gminy Oświęcim, środki WFOŚiGW, Europejski Fundusz Rozwoju		
		Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Oświęcim	Gmina Oświęcim	realizacja wg potrzeb i możliwości uzyskania wsparcia z zewnętrznych źródeł finansowania							
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gmina Oświęcim	2	2	2	2	2	środki własne Gminy Oświęcim ew. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW		
		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Oświęcim	koszty administracyjne					środki własne Gminy Oświęcim		
		Wsparcie finansowe dla gospodarstw realizujących przydomowe oczyszczalnie ścieków	Gmina Oświęcim	koszty administracyjne					środki własne Gminy Oświęcim, ew. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW		poziom dofinansowania zależny od środków finansowych

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim a także szacunków własnych

Tabela 42 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Gospodarka wodnościekowa	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	WIOŚ	koszty administracyjne	środki własne WIOŚ	realizowane jako kontynuacja
		Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu	2	środki własne Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Oświęcimiu	realizowane jako kontynuacja

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ:

PGW WP - Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony środowiska

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WFOSiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

RPO – Regionalny Program Operacyjny

Tabela 43 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Racjonalna gospodarka zasobami geologicznymi	ilość obszarów podlegających obserwacji źródło danych: PIG	0	wg potrzeb	Zapobieganie ruchom masowym ziemi i ich skutkom	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach (art. 118 ust. POŚ)	Zadanie monitorowane: Starosta Oświęcimski	zmiana w przepisach
			ilość terenów zaznaczonych na mapach osuwiskowych źródło danych: PIG	20	20		Realizacja III etapu Systemy Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO, jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi	Zadanie monitorowane: Państwowy Instytut Geologiczny Oddział Karpacki	brak środków finansowych na realizację zadania
			Ilość przedsiębiorstw posiadających aktualne koncesje źródło danych: PIG	3 przedsiębiorstwa na eksploatację 5 złóż	wg potrzeb		Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Zadanie monitorowane: ZDW, ZDP	realizacja w razie zaistnienia takiej konieczności
						Racjonalne wykorzystanie złóż	Prowadzenie eksploatacji i późniejszej rekultywacji zgodnie z posiadanymi koncesjami i decyzjami ustalającymi kierunek rekultywacji	Przedsiębiorstwa prowadzące eksploatację KWK Brzeszcze, Polską Grupę Górnictw S.A., Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	

Tabela 44 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania zasobami geologicznymi

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2020-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Gospodarowanie zasobami geologicznymi	Prowadzenie obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także prowadzenie rejestru zawierającego informacje o tych terenach (art. 118 ust. POŚ)	Starosta Oświęcimski	według potrzeb	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	działanie będzie realizowane w razie potrzeby
		Realizacja III etapu Systemy Osłony Przeciwosuwiskowej SOPO, jako programu monitoringu terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i prowadzenia rejestrów zawierających informacje o terenach zagrożonych procesami osuwiskowymi	PIG	według potrzeb	środki własne PIG	zadanie będzie realizowane jako kontynuacja
		Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	ZDW w Krakowie, PZD	według potrzeb	środki własne administratorów dróg	działanie będzie realizowane w razie potrzeby
		Prowadzenie eksploatacji i późniejszej rekultywacji zgodnie z posiadanymi koncesjami i decyzjami ustalającymi kierunek rekultywacji	Przedsiębiorstwa prowadzące eksploatację KWK Brzeszcze, Polską Grupę Górniczą S.A., Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	według potrzeb	środki własne KWK Brzeszcze, Polską Grupę Górniczą S.A., Krakowskie Zakłady Eksploatacji Kruszywa S.A.	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. ZASOBÓW GEOLOGICZNYCH:

SOPO – System Osłony Przeciwosuwiskowej

ZDW – Zarząd Dróg Wojewódzkich

PIG – Państwowy Instytut Geologiczny

PZD – Powiatowy Zarząd Dróg

Tabela 45 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie ochrony gleb

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Ochrona gleb	Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi	Ilość działań promocyjnych źródło danych: dane ODR, ARIMR	3	3	Zachowanie możliwie dobrego stanu gleb rolniczych	Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji żywności	Zadanie monitorowane: Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu	
			Ilość punktów pomiarowych źródło danych: GIOŚ	0	1		Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb	Zadanie monitorowane: GIOŚ	trudności organizacyjne i finansowe
			Ilość terenów, na których zidentyfikowano historyczne zanieczyszczenia źródło danych: Starostwo Powiatu Oświęcimskiego	0	0		Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenie wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 101d POŚ)	Zadanie monitorowane: Powiat Oświęcimski	brak środków finansowych
			Ilość kontroli stosowania środków ochrony roślin źródło danych: WIORiN	w latach 2017-2019 średnio 5/rok	30/rok		Kontrole rolnictwa prowadzone przez WIORIN	Zadanie monitorowane: WIORIN	mała ilość kontroli i niska wykrywalność zanieczyszczeń
			Badania zawartości metali ciężkich i poziomu pH przez rolników źródło danych: OSCHR w Gliwicach i Krakowie	rolnicy we własnym zakresie gospodarstw	zgodnie ze zleceniami rolników		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszeniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszenia gleb	Zadanie monitorowane: Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu	presja na nowe tereny pod zabudowę
							Badania gleb na kwasowość i zawartość mikroelementów celem ustalania dawek nawozowych i wapnowania	Zadanie monitorowane: rolnicy, właściciele terenów rolniczych	koszt ponoszony przez rolników

Tabela 46 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie ochrony gleb

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2021- 2025 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Ochrona gleb	Waloryzacja terenów pod względem ich przydatności do produkcji żywności	Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu	jako promocja i szkolenia - około 20 tys./rok	środki własne PZDR	
		Kontrola poziomu zanieczyszczeń gleb - rozwój sieci monitoringu gleb	GIOŚ	w zależności od ilości punktów	środki własne GIOŚ	
		Badania gleb na kwasowość i zawartość mikroelementów celem ustalania dawek nawozowych i wapnowania (OSCHR)	rolnicy, właściciele terenów rolniczych	w zależności od ilości zleceń i ich zakresu (100-300 zł/badanie)	środki własne rolników, właścicieli terenów	
		Identyfikacja potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz sporządzenie wykazu zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (art. 101d POŚ)	Starosta Oświęcimski	opracowanie 30 badania terenów 20-50	środki własne Powiatu Oświęcimskiego	
		Kontrole rolnictwa prowadzone przez WIORIN	WIORIN	w zależności od ilości kontroli	środki własne WIORIN	
		Stosowanie dobrych praktyk rolniczych mających na celu przeciwdziałanie: - spadkowi zawartości próchnicy, - wzrostowi gęstości objętościowej i zmniejszeniu porowatości, zasolenia oraz zakwaszania gleb	rolnicy, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu	koszty własne rolników oraz koszty organizacji szkoleń i działań promocyjnych	środki własne rolników, PZDR, dofinansowanie WFOŚiGW	działania doradcze

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. OCHRONY GLEB:

PZDR – Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego

OSCHR – Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

WIORIN – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Tabela 47 Cele, kierunki interwencji i zadania w zakresie gospodarowania odpadami

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Rocznie wykonywane sprawozdania źródło danych: Gmina Oświęcim	1	1	Doskonalenie gospodarki odpadami	Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	
			Ilość PUA i jego aktualizacji źródło danych: Gmina Oświęcim	2	3		Aktualizacja inwentaryzacji i programu usuwania wyrobów zawierających azbest Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	realizowane w miarę środków finansowych
			Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest z terenu gminy źródło danych: Gmina Oświęcim	1452 Mg	1800 Mg		Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	Zadanie własne: Gmina Oświęcim, Zadanie monitorowane mieszkańcy	możliwe dofinansowanie ze środków WFOS
			Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła źródło danych: Gmina Oświęcim	45	zgodnie z rozporządzeniem		Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	
			Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych źródło danych: Gmina Oświęcim	96	zgodnie z rozporządzeniem		Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. Selektywna zbiórka i osiągnięcie poziomów odzysku odpadów	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	
			Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Oświęcim	kilkadziesiąt	kilkadziesiąt		Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	
			Ilość kontroli w przedsiębiorstwach źródło danych: WIOŚ	2	2		Prowadzenie kontroli przedsiębiorców w zakresie przestrzegania obowiązków związanych z gospodarką odpadami	Zadanie monitorowane: WIOŚ	w ramach planowanych i pozaplanowych kontroli

Tabela 48 Harmonogram zadań własnych w zakresie gospodarowania odpadami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2020	rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2027		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Gmina Oświęcim	zadanie w ramach obowiązków służbowych pracowników Gminy oraz firmy zajmującej się wywozem odpadów, koszty zależą od ilości kontroli					środki własne Gminy Oświęcim	
		Sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina Oświęcim	koszty administracyjne					środki własne Gminy Oświęcim	
		Aktualizacja inwentaryzacji i programu wyrobów zawierających azbest	Gmina Oświęcim	-	-	10	-	15	środki własne Gminy Oświęcim, WFOŚiGW	w zależności od ilości zainteresowanych mieszkańców
		Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy		wg zgłoszeń mieszkańców 30 /rok						
		Doskonalenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gmina Oświęcim	zgodnie z kosztorysem inwestycji					środki własne Gminy Oświęcim	
		Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie. Selektywna zbiórka i osiągnięcie poziomów odzysku odpadów.	Gmina Oświęcim	koszty administracyjne					środki własne Gminy Oświęcim	
		Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej konieczności właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi i innymi niż niebezpieczne	Gmina Oświęcim	10	10	10	10	10	środki własne Gminy Oświęcim	głównie poprzez placówki oświatowe

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

Tabela 49 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie gospodarowania odpadami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2020-2027 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Prowadzenie kontroli przedsiębiorców w zakresie przestrzegania obowiązków związanych z gospodarką odpadami	WIOŚ	w zależności od ilości kontroli	środki własne WIOŚ	jako kontynuacja aktualnych działań
		Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	mieszkańcy	rocznie koszty usuwania to około 30 tys. dodatkowo koszt nowych pokryć dachowych około 30 tys. na obiekt	środki własne mieszkańców, RPO WŚ (projekt grantowy)	w zależności od możliwości finansowych

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. ODPADÓW:

WIOS – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WFOSiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Tabela 50 Cele, kierunki interwencji w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu	Liczba działań/akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Oświęcim Nadleśnictwo Andrychów	5 rocznie	10 rocznie	Podejmowanie działań z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych Gminy, w tym prowadzenie badań naukowych, inwentaryzacji przyrodniczej i monitoringu oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej.	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Zadanie własne: Gmina Oświęcim Zadanie monitorowane: Nadleśnictwo Andrychów	brak zainteresowania mieszkańców
			Liczba nasadzeń/wycinka drzew źródło danych: Starosta Oświęcimski ZDW Kraków GDDKiA	35/5	liczba nasadzeń >= liczba wycinek		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przyrodznej	Zadanie monitorowane: Starosta Oświęcimski ZDW Kraków GDDKiA	brak środków finansowych
			Uwzględnianie form ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (TAK/NIE) źródło danych: Gmina Oświęcim	TAK	TAK		Uwzględnianie form ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	przedłużający się okres uchwalenia planów
			Długość ścieżek/tras rowerowych/piesznych (km) źródło danych: Gmina Oświęcim	756 mb	850 mb		Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych	Zadanie własne: Gmina Oświęcim	
			Liczba planów zadań ochronnych dla obszaru NATURA2000 źródło danych: RDOŚ Kraków	3	4		Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i monitoring gatunków i siedlisk objętych ochroną na obszarach Natura 2000 na potrzeby realizacji planów zadań ochronnych	Zadanie monitorowane: RDOŚ Kraków	
			Liczba oznakowanych form ochrony przyrody źródło danych: RDOŚ Kraków, RDOŚ Katowice	21	21		Wdrożenie narzędzi spójnego systemu zarządzania zasobami przyrody i krajobrazem zarówno na obszarach chronionych, jak i użytkowanych gospodarczo	Zadanie własne: Gmina Oświęcim Zadanie monitorowane: RDOŚ Kraków, RDOŚ Katowice	brak środków finansowych

		Ilość zrealizowanych wniosków na programy rolnośrodowiskowe źródło danych: ARiMR	13	w zależności od potrzeb	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu ekosystemów i gatunków oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla bioróżnorodności i georóżnorodności	Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	Zadanie monitorowane: rolnicy, ARiMR	brak środków finansowych
	Zwiększenie lesistości	Powierzchnia zalesień i odnowień na rok (ha) źródło danych: Nadleśnictwo Andrychów	16,74	28,05	Zrównoważony rozwój lasów	Zalesianie gruntów zgodnie z Planem Urządzania Lasu lub Uproszczonymi Planami Urządzania Lasów	Zadanie monitorowane: właściciele gruntów, Nadleśnictwo Andrychów	brak zainteresowania zalesieniami

Tabela 51 Harmonogram zadań własnych w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Gmina Oświęcim	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	środki Gminy Oświęcim (ew. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW)	
		Uwzględnianie form ochrony przyrody w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	Gmina Oświęcim	koszty administracyjne					środki Gminy Oświęcim (ew. dofinansowanie ze środków WFOŚiGW/NFOŚiGW), POIiŚ/RPO 2014-2020	
		Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zagospodarowanie terenów rekreacyjnych	Gmina Oświęcim	w zależności od potrzeb					środki Gminy Oświęcim	
		Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych	Gmina Oświęcim	w zależności od potrzeb					środki Gminy Oświęcim	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

Tabela 52 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zasobów przyrodniczych w tym także leśnych

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2021-2025 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1.	Ochrona przyrody i krajobrazu	Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów	Nadleśnictwo Andrychów	20-30/rok	środki własne Nadleśnictwa	
		Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjno-konserwacyjne zieleni przydrożnej	Starosta Oświęcimski, ZDW Kraków, GDDKiA	10-20/rok	środki własne zarządców dróg	
		Rozpoznanie obszarów występowania, identyfikacja zagrożeń oraz określenie warunków ochrony i monitoring gatunków i siedlisk objętych ochroną na obszarach Natura 2000 na potrzeby realizacji planów zadań ochronnych	RDOŚ Katowice, RDOŚ Kraków	ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne RDOŚ, GIOŚ, WFOŚiGW	
		Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody oraz postawienie tablic informacyjnych	RDOŚ Katowice, RDOŚ Kraków	ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne RDOŚ, GIOŚ, WFOŚiGW	
		Zachowanie bioróżnorodności na terenach wiejskich z wykorzystaniem programów rolno-środowiskowych	rolnicy	w ramach budżetu zadań własnych lub budżetu projektów realizowanych ze środków zewnętrznych	środki własne ODR, WFOŚiGW	
		Zalesianie gruntów zgodnie z Planem Urządzenia Lasu lub Uproszczonymi Planami Urządzenia Lasów	Nadleśnictwo Andrychów, właściciele gruntów	ok 100/rok	środki własne Nadleśnictwa, właścicieli terenów	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. OCHRONY PRZYRODY:

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony środowiska

ORSIP - Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

PWIS – Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

UPUL – Uproszczony Plan Urządzenia Lasów

Tabela 53 Cele, kierunki interwencji i zadania z zakresu zagrożeń poważnymi awariami

L.p.	Obszar interwencji	Cel	Wskaźnik			Kierunek interwencji	Zadania	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
			Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa 2019 rok	Wartość docelowa 2025 rok				
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Przeciwdziałanie awariom instalacji przemysłowych	Ilość kontroli przedsiębiorstw źródło danych: WIOŚ	0	1-2	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia awarii)	Zadanie monitorowane:, WIOŚ, przedsiębiorstwa	brak środków na działania kontrolne
			Ilość jednostek OSP, które dostały wsparcie źródło danych: Gmina Oświęcim	9	9		Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego	Zadanie własne: Gminy Oświęcim, ew. dotacja budżetu Państwa	brak środków finansowych
		Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska	Ilość poważnych awarii na terenie gminy Ilość niebezpiecznych zdarzeń źródło danych: WIOŚ, WZK	0 0	0 0		Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	Zadanie monitorowane: RDOŚ, organy ochrony środowiska	brak potrzeby realizacji zadania z powodu braku awarii
			Ilość akcji edukacyjnych źródło danych: Gmina Oświęcim	1	1	Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa	Edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi	Zadanie własne: Gminy Oświęcim Zadanie monitorowane: Policja, OSP, WIOŚ, PWIS	brak zaangażowania mieszkańców

Tabela 54 Harmonogram zadań własnych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł)					Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
				rok 2021	rok 2022	rok 2023	rok 2024	rok 2025		
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego	Gmina Oświęcim	w zależności od potrzeb i posiadanych i pozyskanych środków rocznie około 130-50 tys.					środki własne Gmina Oświęcim WFOŚiGW	jako kontynuacja
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi	Gmina Oświęcim	w miarę potrzeb i zakresu akcji edukacyjnych (ok. 5 tys. rocznie)					środki własne Gminy Oświęcim ew. pozyskane z zewnątrz	zadanie realizowane jest na bieżąco

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

Tabela 55 Harmonogram zadań monitorowanych w zakresie zagrożeń poważnymi awariami

L.p.	Obszar interwencji	Zadanie	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Szacunkowe koszty realizacji zadania w latach 2021-2025 (w tys. zł)	Źródła finansowania	Dodatkowe informacje o zadaniu
A	B	C	D	E	F	G
1	Zagrożenia poważnymi awariami	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia awarii)	WIOŚ, przedsiębiorstwa	koszty zależą od ilości i zakresu kontroli	środki własne przedsiębiorstw, środki WIOŚ	
		Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	RDOŚ, organy ochrony środowiska	w zależności od skali awarii	środki własne RDOŚ, organy ochrony środowiska	
		Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi	Policja, PSP, WIOŚ, PWIS	30	środki własne: Policji, PSP, WIOŚ	

Źródło: koszty zamieszczone w tabeli pochodzą z danych udostępnionych przez instytucje realizujące zadania, WPF i WPI Gminy Oświęcim, a także szacunków własnych

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W TABELACH DOT. POWAŻNYCH AWARII:

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony środowiska

WIOS – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WFOSiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

7. System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska jako element strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2019 roku, poz. 1295, z późn. zm.) jest narzędziem, które koordynuje i spina w jedną całość wszystkie działania związane z ochroną środowiska na terenie gminy Oświęcim.

Zapisy zawarte z Programie przyczyniają się do zacieśniania współpracy Gminy jako instytucji i organizacji działających na jej terenie, a jednocześnie są instrumentami wspomagającymi realizację Programu.

Wszystkie te działania przyczyniają się do większej skuteczności i efektywności wdrażania zapisów zawartych w Programie. Z tej przyczyny procedura wdrażania i realizacji Programu powinna zostać jasno i czytelnie przedstawiona, tak by instytucje i organizacje działające w szeroko pojętej ochronie środowiska miały możliwość weryfikacji realizacji zestawionych w Programie celów i zadań środowiskowych.

Niezbędne jest by w procesie wdrażania Programu Ochrony Środowiska wzięły udział przedsiębiorstwa i instytucje różnych profili gospodarki oraz różnych sfer życia społecznego, wynikiem, czego możliwa będzie realizacja Programu, a także zachowanie ładu gospodarczego, społecznego i ekologicznego.

W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to również podmioty uczestniczące w zarządzaniu Programem, czyli jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania oraz spółki komunalne.

W każdej fazie wdrażania Programu uczestniczą mieszkańcy, którzy bezpośrednio wykorzystują produkty wynikające z realizacji postanowień Programu. (np. sieć kanalizacji sanitarnej, zmodernizowana droga czy akcja ekologiczna).

Zasadne jest ze względu na wiele obowiązków i zadań pojawiających się na każdym etapie wdrażania Programu określenie możliwości rozłożenia środków i obowiązków na poszczególnych wykonawców Programu.

Podstawową zasadą w realizacji zapisów Programu Ochrony Środowiska jest prawidłowe i właściwe wykonywanie zadań własnych Gminy Oświęcim oraz zadań monitorowanych przez poszczególne jednostki świadome własnej roli we wdrażaniu i odpowiedzialne za swoje uczestnictwo w Programie. Najważniejsza i główna odpowiedzialność za prawidłowe wdrożenia spoczywa na Wójcie Gminy Oświęcim, który składa Radzie Gminy raporty z wykonania Programu. Wójt współdziała z organami administracji samorządowej powiatowej, które dysponują narzędziami wynikającym z ich kompetencji.

Ponadto Wójt Gminy Oświęcim oraz Rada Gminy współdziałają z instytucjami administracji specjalnej, w dyspozycji, których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu.

Tabela 56 Działania w ramach zarządzania środowiskiem

L.p.	Zagadnienie	Główne działania w latach 2020-2027	Instytucje uczestniczące
1	Wdrażanie Programu ochrony środowiska	Raport z wykonania Programu (co dwa lata)	Wójt Gminy Oświęcim
		Opracowanie Programu ochrony środowiska i okresowa jego aktualizacja	Wójt Gminy Oświęcim
2	Edukacja ekologiczna, Komunikacja ze społeczeństwem, System informacji o środowisku	Realizacja Programu ochrony środowiska oraz współpraca z instytucjami zajmującymi się szeroko pojętą ochroną środowiska	Rada Gminy, Zarząd Powiatu Oświęcimskiego, Zarząd Województwa Małopolskiego, WIOŚ, Organizacje pozarządowe
3	Systemy zarządzania środowiskiem	Wspieranie i promowanie zakładów / instytucji wdrażających system zarządzania środowiskiem	Gmina Oświęcim, Wojewoda, Fundusze celowe
4	Monitoring stanu środowiska	Zgodnie z wymaganiami ustawowymi - Stan środowiska w województwie małopolskim	WIOŚ, WSSE, RZGW, Gmina Oświęcim – w razie potrzeby

Elementem polityki ekologicznej Gminy Oświęcim jest współpraca z instytucjami zajmującymi się badaniem stanu środowiska, przetwarzaniem uzyskanych danych oraz ich upowszechnianiem.

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań objętych Programem ochrony środowiska będzie ciągły monitoring oraz kontrola podejmowanych działań.

8. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

„Program ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025” (zwany dalej Programem) został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2020, poz. 1219 z późn. zm.) jako narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w Gminie **Oświęcim**.

Podstawą do opracowania niniejszego Programu są zalecenia wynikające z Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska z 2015 roku oraz zmiany prawne. W niniejszym opracowaniu autorzy starali się dokonać porównania stanu środowiska z roku 2015 i 2016 z obecnym według informacji z 2018 i 2019 roku.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa sztywnych ram programu ochrony środowiska, zwraca natomiast uwagę (art. 17), by opracowanie uwzględniało pewne dokumenty określone w art. 14, tj. strategię rozwoju, programy i dokumenty programowe, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1295, z późn. zm.), co zostało w dokumencie uwzględnione.

Przedmiotowe opracowanie dla Gminy **Oświęcim** z zawiera takie elementy jak:

Wstęp - rozdział ten zawiera podstawę prawną i cel przygotowania programu ochrony środowiska, a także okres objęty opracowaniem, metodykę, strukturę i zakres dokumentu.

W rozdziale drugim wykazano spójność niniejszego opracowania z dokumentami nadrzędnymi opracowanymi w wcześniejszych latach szczebla krajowego, regionalnego i wojewódzkiego.

Rozdział trzeci to informacje ogólne o gminie. Zawartość tego rozdziału to m.in. informacje o położeniu administracyjnym oraz dane dotyczące uwarunkowań gospodarczych i środowiskowych gminy.

Rozdział czwarty to ocena aktualnego stanu środowiska. W rozdziale tym opisano stan aktualny oraz wskazano najważniejsze problemy w zakresie każdego komponentu środowiska.

Na stan powietrza i środowiska w gminie Oświęcim wpływa głównie emisja zanieczyszczeń pochodzących z jednorodzinnej i wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej oraz transport. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Problem niskiej emisji, zwłaszcza w niższej położonych częściach obszaru.

Gmina Oświęcim przynależy do strefy małopolskiej. W latach 2017-2019 w strefie małopolskiej przekroczenie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu odnotowano dla benzo(alfa)pirenu, pyłów PM10 i PM2,5 oraz przekroczony został poziom docelowy dla ozonu (klasa D2).

Na terenie gminy Oświęcim nie znajdują się stacje pomiarowe badające stan jakości powietrza prowadzone przez WIOŚ, dlatego też na poniższych wykresach pokazano stężenie średnie uzyskane przez stację pomiarową zlokalizowaną w mieście Oświęcim na ul. J. Bema (najbliższa stacja pomiarowa od granic gminy Oświęcim). Stacja pomiarowa w Oświęcimiu prowadzi pomiary manualne pyłu PM10 oraz benzo(alfa)pirenu.

W roku 2018 i 2019 miały miejsce ponadnormatywne stężenia pyłu PM10, benzo(alfa)pirenu na stacji w Oświęcimiu.

W 2017 roku Sejmik Województwa Małopolskiego wydał uchwałę (nr XXXII/452/17 z dnia 23 stycznia 2017 roku) w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa małopolskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała antysmogowa wprowadzona została w celu redukcji zanieczyszczeń pochodzących w szczególności z tzw. niskiej emisji i reguluje szereg ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji i korzystania z instalacji spalających paliwa.

Starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie i wójtowie zobowiązani są do sporządzania sprawozdań z realizacji działań naprawczych wskazanych w Programie w danym roku za rok poprzedni i ich przekazywania w terminie do 30 kwietnia każdego roku Marszałkowi Województwa. Sprawozdania z gminy Oświęcim powinny być przekazywane jednostce organizacyjnej właściwej do spraw środowiska w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego.

Wójt gminy Oświęcim składa co roku Sprawozdanie z realizacji Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego.

Największe zużycie energii ma miejsce w przypadku paliw opałowych i paliw transportowych – łącznie te dwa sektory są odpowiedzialne w 67% za powstawanie tzw. niskiej emisji. Biorąc pod uwagę rodzaj paliwa opałowego, węgiel kamienny ma największy udział ze wszystkich paliw w tworzeniu niskiej emisji (aż 91% udziału paliw opałowych), natomiast gaz i ciepło systemowe stanowią łącznie pozostałe 9% paliw opałowych wykorzystywanych na terenie gminy Oświęcim w roku bazowym 2013.

Długość sieci gazowej średniego ciśnienia na koniec roku 2019 wynosiła 170739 m, a długość przyłącz 86407 m. Liczba odbiorców na koniec roku 2019 wynosiła 3936.

Teren gminy Oświęcim zaopatrywany jest także w ciepło sieciowe – dostawcą ciepła jest Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j. Ponadto na terenie Zaborza zlokalizowana jest sieć ciepłownicza o długości około 7,76 km będąca własnością gminy, a obsługiwana przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. (dalej: PEC)

w Oświęcimiu. PEC w ramach własnych inwestycji wybudował na terenie sołectwa Zaborze 491 m sieci i przyłączy. Wybudowane rurociągi wykonane są w technologii rur preizolowanych oraz stanowią własność PEC.

W ostatnich latach nie było problemów wśród mieszkańców dotyczących uciążliwości hałasowych, nie została wydana przez Starostę Oświęcimskiego też żadna decyzja ustalająca dopuszczalną emisję hałasu.³⁰

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie na podstawie zgłoszeń o uciążliwościach prowadzi na terenie gminy kontrole przedsiębiorców w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w tym także emisji hałasu. W latach 2018-2019 przeprowadzono 7 kontroli, ale żadna nie dotyczyła nadmiernej emisji hałasu.³¹

W ciągu dróg krajowej, wojewódzkich, powiatowych i gminnych w ostatnich latach wykonano szereg zadań przyczyniających się do poprawy bezpieczeństwa pieszych i kierujących, poprawy komfortu jazdy, a także zwiększenia płynności ruchu.

W 2018 roku GDDKiA wykonała mapy akustyczne obejmujące odcinki drogi DK44, stanowiły one źródło danych do opracowania „Programu Ochrony przed hałasem dla województwa małopolskiego” wprowadzonego w życie uchwałą nr VII/63/19 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

Wyniki wskazują, iż od poprzednich badań wykonanych w 2012 roku poziom emisji hałasu się zmniejszył i mniejsza powierzchnia powiatu oświęcimskiego narażona jest na ponadnormatywny hałas.

W „Programie Ochrony przed hałasem dla województwa małopolskiego” wskazano, iż działania naprawcze wzdłuż drogi Krajowej 44 powinny polegać na budowie obwodnicy Skawiny wraz z budową obiektu mostowego - inwestycja ta zlokalizowana jest poza terenem gminy Oświęcim.

W ramach projektu pn. „Prace na linii kolejowej nr 94 na odcinku Kraków Płaszów – Skawina – Oświęcim” wykonana została analiza akustyczna określająca oddziaływanie inwestycji na tereny chronione akustycznie. W wyniku przeprowadzonych w dniach 15-16.04.2015 r. pomiarów poziomu hałasu w Oświęcimiu przy ul. Pod Krukami 2 stwierdzono, że w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy elewacji budynku w odległości 40 m od linii kolejowej nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu. Natomiast w punkcie pomiarowym zlokalizowanym przy granicy posesji w odległości 20 m od linii kolejowej stwierdzono przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu w porze nocnej.³²

Został zniesiony obowiązek pozwoleń na lokalizację instalacji emitującej pola elektromagnetyczne, niezbędne jest tylko zgłoszenie instalacji do Starostwa. Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu prowadzi rejestr zgłoszeń ww instalacji. Do Starostwa wpłynęło 10 zgłoszeń nowych instalacji od 4 podmiotów.³³ W ramach analizy zgłoszeń nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm co potwierdziły załączone do zgłoszeń wyniki badań pól elektromagnetycznych.

Zadania w zakresie oceny poziomów promieniowania elektromagnetycznego i ich zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W ostatnich latach 2016-2018 nie prowadzono badań na terenie gminy Oświęcim, ale wyniki badań w całym powiecie badań nie przekroczyły wartości dopuszczalnych który wynosi 7 V/m, (wartość dopuszczalna obowiązująca do końca 2019 roku) niemniej jednak zauważalny jest nieznaczny wzrost poziomów promieniowania na terenach bardziej zurbanizowanych.

Z przeprowadzonych badań wynika, iż ogólny stan JCWP występujących na analizowanym terenie jest zły. Potencjał ekologiczny określany jest jako zły (Młynówka Oświęcimska i Wisła od Przemyśły bez Przemyśły do Skawy). Macocha (RW200062132989) wg badań prowadzonych w 2017 roku charakteryzowała się dobrym stanem chemicznym, niemniej ocena stanu tej JCPW na podstawie prowadzonych analiz nie była możliwa.

Stan chemiczny wód podziemnych występujących na terenie gminy Oświęcim został scharakteryzowany na podstawie monitoringu prowadzonego w latach 2016-2017. Oceny stanu wód dokonano na podstawie klasyfikacji elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148). Aktualny podział obejmuje pięć klas jakości wód i został przedstawiony w poniższej tabeli. Klasy jakości wód podziemnych I–III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV i V oznaczają słaby stan chemiczny.

Tereny, na których istnieje zagrożenie powodziowe to w dużej większości obszary międzywala tak Wisły jak i Soły. Tereny te są wolne od zabudowy, nie ma tu więc zagrożenia dla mienia. W sołectwach Harmężę, Pławy, Brzezinka i Babice dla rzeki Wisły oraz w sołectwie Rajsko i Grojec dla rzeki Soły wody powodziowe mieszczą się w obszarze międzywala gdzie nie występuje zabudowa mieszkaniowa. Natomiast dużym zagrożeniem powodziowym cechuje się sołectwo Broszkowice, gdzie Soła łączy się z Wisłą. Jak wykazują mapy zagrożień

³⁰ pismo Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu nr WOŚ.604.20.2020 z dnia 10 czerwca 2020 roku

³¹ strona internetowa WIOŚ <https://bip.malopolska.pl/wioskrakow,m,303950,2018.html> (dostęp 5.07.2020)

³² dane udostępnione przez PKP PLK S.A pismem nr IOS7d-443-21.1/20 dnia 6.06 2020 roku

³³ dane Powiatu Oświęcimskiego, pismo nr WOŚ.604.20.2020 z dnia 10 czerwca 2020 roku

powodziowych duża część terenu sołectwa jest zagrożona zalaniem wodami powodziowymi. Zagrożenie powodziowe występuje również w sołectwie Dwory Drugie, gdzie zagrożone są przysiółki położone najbliżej koryta Wisły, a więc Przerwa, Suchodębie i Białe. Na tych terenach znajdują się pojedyncze zabudowania.

Sieć wodociągowa na terenie gminy Oświęcim, wg stanu na rok 2019 posiada długość 184,29 km, a liczba przyłączy wynosi 5070. W 2019 roku 18 390 mieszkańców zostało objętych siecią wodociągową. Stopień zwodociągowania gminy wg stanu na koniec roku 2019 wynosi 99%.

Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy jest bardzo słabo rozwinięta. Jej długość w 2019 roku wyniosła 15,58 km. Ścieki sanitarne z terenu skanalizowanych sołectw gminy Oświęcim odprowadzane są do Miejsko – Przemysłowej Oczyszczalni Ścieków sp. z o.o. w Oświęcimiu będącej współwłasnością firmy chemicznej Synthos S.A. oraz miasta Oświęcim. Oczyszczanie ścieków obejmuje procesy mechanicznego, chemicznego i biologicznego oczyszczania, a jej przepustowość wynosi 45000 m³/dobę. Oczyszczalnia pracuje z 61% obciążeniem, zaś odbiornikiem ścieków jest potok Macocha-Poręba, uchodzący do nowo wybudowanego kanału lateralnego „Dwory-Las” i dalej do Wisły.

W 2020 roku zostały opracowane mapy rozmieszczenia wszystkich surowców na terenie całej Polski pn.: „Bilans złóż zasobów kopalin w Polsce według stanu na 30 grudnia 2019 roku”.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Studium uwarunkowań...” z 2019 roku wpływy eksploatacji występują na niewielkim fragmencie sołectwa Babice, w rejonie Chropania. Po 2020 r. KWK Piast nie przewiduje wystąpienia dalszych wpływów eksploatacji.

Południowe części sołectw Harmęże i Rajsko objęte są wpływami eksploatacji prowadzonej przez KWK Brzeszcze z siedzibą w Brzeszczach. W południowej części Harmęż wpływy eksploatacji obejmują tereny niezabudowane do 0,5 m.

Większe wpływy przewiduje się w południowej części Rajaska. W rejonie stawów Strzelec Duży i Gliniak wystąpią osiadania do 6,5 m. Te tereny w większości nie są zabudowane, natomiast na terenach zabudowanych, w rejonie ul. Tarninowej czy ul. Cegielnianej prognozuje się, że wystąpi II kategoria terenu górniczego oraz osiadania do 3 metrów.

Aktualnie nie są prowadzone prace rekultywacyjne. W ostatnich latach Starosta Oświęcimski wydał dwie decyzje na rekultywację dla Krakowskich Zakładów Eksploatacji Kruszywa S.A.

Na terenie gminy Oświęcim rozpoznano i udokumentowano 20 osuwisk z których 5 uznano za aktywne, 12 za aktywne okresowo, a 3 za nieaktywne. Wszystkie osuwiska zlokalizowane są w południowej i wschodniej części gminy. Aktualnie nie jest prowadzony monitoring terenów osuwiskowych i zagrożonych wystąpieniem osuwania się mas ziemnych na terenie powiatu w tym także na terenie gminy wiejskiej Oświęcim.

Na terenie gminy Oświęcim przeważają gleby średniej jakości, III i IV klasy bonitacyjnej, które stanowią łącznie ponad 86% gruntów ornych oraz 82% użytków zielonych. Gleby najlepsze, klasy I występują jedynie we wsi Babice, a ich udział jest znikomy tylko 1%. Gleby bardzo dobre, II klasy, występują na małych obszarach głównie w Babicach, Broszkowicach i Rajsku. Łącznie gleby I i II klasy stanowią 6,4% powierzchni gminy, a z użytkami zielonymi (tylko II klasa) 7,8%.

Powierzchnia gminy Oświęcim wynosi 7487 ha, z czego użytki rolne mają powierzchnię 5606 ha, powierzchnia ta w ciągu ostatnich lat (w 2010 roku 3497 ha) się zwiększyła. Grunty orne mają powierzchnię 3000 ha (w 2010 roku 2682 ha), sady 15 ha (w 2010 roku 36 ha), łąki to 862 ha, (w 2010 roku 712 ha), pastwiska użytkowane są na powierzchni 515 ha (w 2010 roku 67 ha), natomiast lasy i grunty leśne rozciągają się na powierzchni 551,59 ha

Teren gminy obejmuje swoim działaniem Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu oraz Małopolski Oddział Regionalny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, które okresowo organizują szkolenia, spotkania informacyjne czy punkty konsultacyjne dla chętnych i zainteresowanych rolników z terenu Gminy Oświęcim i sąsiednich gmin należących do powiatu oświęcimskiego. Porady dotyczą głównie wypełniania wniosków obszarowych oraz wniosków o dofinansowania unijne. Część z tych usług realizowana jest bezpłatnie, natomiast wnioski o dofinansowanie pochodzące ze środków unijnych są płatne.

Obszar gminy obejmuje także swoim zasięgiem działania Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Krakowie, który corocznie prowadzi kontrole gospodarstw rolnych pod kątem materiału siewnego, szkółkarskiego oraz szkodników, patogenów i organizmów kwarantannowych.

Monitoring chemizmu rolniczo użytkowanych gleb w Polsce jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane i analizowane są próbki glebowe, reprezentujące 216 stałych punktów kontrolnych zlokalizowanych w całym kraju. Piąta edycja pobierania próbek przypadła na rok 2015. Na terenie gminy Oświęcim nie badano gleb. Najbliższy badany punkt mieścił się na terenie miasta Oświęcim.

W porównaniu do lat 1995-2000 zwiększył się poziom węglowodorów wielopierścieniowych aromatycznych, punkt w Oświęcimiu zaliczany był do 3 klasy. Przyczynami takiego stanu rzeczy jest zanieczyszczenie powietrza oraz brak wapnowania gleb.

Odbiór odpadów komunalnych z terenu gminy odbywa się na podstawie zapisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku. W oparciu o zapisy powyższej ustawy Rada Gminy Oświęcim uchwaliła akty prawa miejscowego regulujące zasady utrzymania czystości i porządku, jak i szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych.

W gminie Oświęcim przyjęto zasadę, w której wszystkie nieruchomości zamieszkałe objęte są gminnym systemem odbioru i zagospodarowania odpadów. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, a więc między innymi przedsiębiorcy, kierujący instytucjami kultury, oświaty, zdrowia i zarządzający ogródkami działkowymi, obowiązani są do posiadania indywidualnej umowy na wywóz odpadów komunalnych, podpisanej z firmą, która uzyskuje odpowiedni wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych.

Oplata za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych obliczana jest w oparciu o liczbę mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość. Od 1 stycznia 2020 roku stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 24 zł miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość, który prowadzi segregację odpadów. W przypadku, gdy właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny, ustalona została podwyższona stawka opłaty w wysokości 48 zł miesięcznie od każdego mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość. Właścicielom nieruchomości, na których zamieszkują osoby posiadające Kartę Dużej Rodziny przysługuje zwolnienie z części opłaty, które wynosi 4,00 zł miesięcznie dla każdego członka rodziny posiadającego KDR.

Podmiotem odbierającym odpady jest wykonawca wybrany zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych. Realizuje on zamówienie publiczne na rzecz Gminy stosując zasady określone w Regulaminie Utrzymania Czystości i Porządku oraz szczegółowe zasady świadczenia usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i ich zagospodarowania. Regulamin określa rodzaje odbieranych odpadów, rodzaje pojemników na nieruchomościach oraz częstotliwości odbieranych frakcji.

W oparciu o ww. zapisy sporządzono Harmonogram Odbioru Odpadów Komunalnych precyzujący terminy odbioru poszczególnych odpadów z nieruchomości.

Rada Gminy Oświęcim uchwałą Nr XXXIX/439/17 z dnia 22 listopada 2017 roku przyjęła aktualizację "Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Oświęcim na lata 2017 – 2032".

Baza Azbestowa zawiera obecnie (stan na lipiec 2020 roku) informację o występowaniu na obszarze gminy Oświęcim 1461 Mg azbestu, w tym 664,005 Mg należących do osób fizycznych i 797,35 Mg należących do osób prawnych.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy z terenu gminy Oświęcim usunięto do końca 2019 roku około 1452 Mg wyrobów zawierających azbest, a do usunięcia zostało 1461 Mg, czyli około połowa.

Na terenie gminy Oświęcim znajdują się formy ochrony przyrody określone w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zmianami):

- specjalny obszar ochrony (SOO) Dolna Soła o powierzchni w granicach gminy 107 ha,
- użytek ekologiczny "Łęg Stare Stawy" o powierzchni w granicach gminy 4,8 ha,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dolina rzeki Soły o powierzchni w granicach gminy 16 ha,
- rezerwat Żaki o powierzchni w granicach gminy 12,0 ha,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Dolina Dolnej Soły o powierzchni w granicach gminy 1820 ha,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Stawy w Brzeszczach o powierzchni w granicach gminy 795 ha,
- obszar specjalnej ochrony (OSO) Dolina Dolnej Skawy o powierzchni w granicach gminy 248 ha,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Na terenie gminy Oświęcim nie jest zlokalizowany żaden zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Najbliżej gminy Oświęcim w mieście Oświęcim funkcjonuje – SYNTHOS Dwory 7 Sp. z o.o. Spółka Komandytowo – akcyjna – zakład dużego ryzyka.

Niemniej jednak gmina obfituje w przedsiębiorstwa, które mogą przyczynić się do powstania niebezpiecznych zdarzeń zagrażających środowisku oraz zdrowiu i życiu mieszkańców.

Po analizie stanu aktualnego dla każdej dziedziny środowiskowej przeprowadzono analizę SWOT i stworzono w rozdziale szóstym cele i kierunki działań, a także harmonogramy realizacji zadań własnych – gminnych i zadań monitorowanych – czyli realizowanych przez instytucje administrujące uzbrojeniem terenu oraz przedsiębiorców i inne osoby prawne. Cele i kierunki działań w zakresie każdej dziedziny interwencji zostały zestawione w tabelach. Zapisano w nich nadrzędne cele środowiskowe, wskaźniki z podaniem wartości bazowej z roku 2019 oraz wartością do osiągnięcia w 2025 roku.

Dopełnieniem celów i zadań jest wyszczególnienie każdego zadania wraz z określeniem jednostki odpowiedzialnej oraz czynników ryzyka jakie mogą mieć miejsce, co warunkuje realizację zadania. Przykładem jest brak pozyskanych środków finansowych na realizację zadania. Drugą częścią rozdziału szóstego są harmonogramy realizacji zadań, w których zadania mają określone koszty realizacji oraz źródła finansowania. W tej części zamieszczono także dodatkowe informacje o zadaniu, przykładem jest informacja, iż zadanie będzie realizowane jako kontynuacja lub tylko w razie zaistnienia potrzeby.

W rozdziale siódmym opisano system realizacji „**Programu ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025**”.

Projekt Programu podlega zaopiniowaniu przez Zarząd Powiatu Oświęcimskiego. W trakcie procedur opracowania „**Programu...**” Gmina zapewni możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.). Po podjęciu uchwały Rady Gminy Program zostanie przyjęty do realizacji.

Co dwa lata będą sporządzane raporty z realizacji Programu Ochrony Środowiska pokazujące stan wykonania zadań zapisanych w Programie. W celach (w rozdziale 6) stworzono pomocne narzędzie monitorujące stan realizacji Programu. Dla każdego zadania zapisanego w Programie określono wskaźniki realizacji ze stanem bazowym na 2019 rok oraz stanem docelowym na 2025 rok. Porównanie tych wskaźników pozwoli na ponowną ocenę stanu środowiska na terenie gminy.

Okresowo opracowywana będzie aktualizacja Programu. W procesie wdrażania zapisów Programu będą uczestniczyć nie tylko jednostki bezpośrednio zaangażowane w opracowanie, procedury opiniowania, przyjmowania i uchwalania opracowania. Będą to także jednostki administracji samorządowej, jednostki udzielające dofinansowania, a także wszystkie podmioty realizujące zadania zapisane w Programie.

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem, które koordynuje i spina w jedną całość działania związane z ochroną środowiska. Zapisy w nim zawarte przyczyniają się do zacieśniania współpracy instytucji i organizacji działających na terenie gminy. W rozdziale dziewiątym opisano system monitoringu realizacji Programu Ochrony Środowiska, który da obraz postępów w realizacji zamierzeń „**Programu ochrony środowiska dla gminy Oświęcim na lata 2021-2025**”.

Jako komórkę monitorującą proces wdrażania i realizacji POŚ oraz harmonogramu jego realizacji wskazuje się osobę na stanowisku do spraw ochrony środowiska w Urzędzie Gminy Oświęcim.

Realizacja zadań zaproponowanych w Programie przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności Gminy, polepszenia warunków życia i zdrowia mieszkańców, a także poprawy jakości walorów środowiskowych.